

Warszawa, dnia 31 lipca 2018 r.

Poz. 1457

OBWIESZCZENIE
MARSZAŁKA SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 5 lipca 2018 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o systemie oświaty

1. Na podstawie art. 16 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1523) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2017 r. poz. 2198), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych:

- 1) ustawą z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz. U. poz. 2203),
- 2) ustawą z dnia 24 listopada 2017 r. o imprezach turystycznych i powiązanych usługach turystycznych (Dz. U. poz. 2361)

oraz zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem 4 lipca 2018 r.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia tekst jednolity ustawy nie obejmuje:

- 1) art. 89–122, art. 134, art. 146 i art. 147 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz. U. poz. 2203), które stanowią:

„Art. 89. Ilekroć w niniejszym rozdziale jest mowa o:

- 1) dotychczasowym gimnazjum – należy przez to rozumieć również klasy dotychczasowego gimnazjum prowadzone w szkole innego typu;
- 2) dotychczasowym trzyletnim liceum ogólnokształcącym – należy przez to rozumieć również klasy dotychczasowego trzyletniego liceum ogólnokształcącego prowadzone w czteroletnim liceum ogólnokształcącym;
- 3) dotychczasowym czteroletnim technikum – należy przez to rozumieć również klasy dotychczasowego czteroletniego technikum prowadzone w pięcioletnim technikum;
- 4) dotychczasowej zasadniczej szkole zawodowej – należy przez to rozumieć klasy dotychczasowej zasadniczej szkoły zawodowej prowadzone w branżowej szkole I stopnia.

Art. 90. 1. W latach 2018–2020 przepisy rozdziałów 1–3 i 8–10 w zakresie szkół danego typu, z wyjątkiem art. 25 ust. 5 i 6 oraz art. 26 ust. 5 i 6, stosuje się odpowiednio do dotychczasowego gimnazjum, o ile przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

2. W latach 2018–2023 przepisy rozdziałów 1–3 i 8–10 w zakresie szkół ponadpodstawowych stosuje się odpowiednio do dotychczasowych szkół ponadgimnazjalnych oraz klas tych szkół prowadzonych w szkołach innego typu, o ile przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

3. W latach 2018–2020 przepisy art. 14 ust. 6 i 7 stosuje się odpowiednio do dotychczasowego gimnazjum.

4. W latach 2018–2023 przepisy art. 25 ust. 5 i 6 oraz art. 26 ust. 5 i 6 stosuje się odpowiednio do dotychczasowego trzyletniego liceum ogólnokształcącego.

5. W latach 2018–2023 przez szkołę, w której jest realizowany obowiązek szkolny lub obowiązek nauki, należy rozumieć także dotychczasowe gimnazjum dla dzieci i młodzieży, dotychczasowe trzyletnie liceum ogólnokształcące dla dzieci i młodzieży i dotychczasowe czteroletnie technikum.

6. W latach 2018–2023 przez szkołę, w której nie jest realizowany obowiązek szkolny lub obowiązek nauki, należy rozumieć także dotychczasowe gimnazjum dla dorosłych i dotychczasowe trzyletnie liceum ogólnokształcące dla dorosłych.

Art. 91. 1. Do czynności podejmowanych w związku z udzieleniem dotacji, o których mowa w art. 15–21, art. 25, art. 26, art. 28–32, art. 40 i art. 41, na rok 2018, stosuje się przepisy rozdziału 3, o ile przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

2. Do wszczętych i niezakończonych przed dniem 1 stycznia 2018 r. postępowań w przedmiocie ustalenia wysokości lub przekazania dotacji na rok 2017 lub lata wcześniejsze stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 92. W okresie od dnia 1 stycznia 2018 r. do dnia 31 marca 2018 r. w przypadku ustalania podstawowej kwoty dotacji, o której mowa w art. 13 ust. 1 i 2, kwotę wydatków bieżących należy pomniejszyć o wydatki bieżące na zapewnienie uczniom prawa, o którym mowa w art. 22ac ustawy zmienianej w art. 80.

Art. 93. W okresie od dnia 1 stycznia 2018 r. do dnia 31 marca 2018 r. przy ustalaniu wskaźnika zwiększającego, o którym mowa w art. 14 ust. 1, 2 i 8, dla zmiennej Dp_{t-1} należy przyjąć wykorzystaną w budżecie jednostki samorządu terytorialnego kwotę dotacji, o której mowa w art. 22ae ust. 3 ustawy zmienianej w art. 80, dla prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego szkół danego typu niebędących szkołami specjalnymi lub będących szkołami specjalnymi.

Art. 94. W okresie do ostatniego dnia miesiąca pierwszej aktualizacji w 2018 r., wskaźnik zwiększający, o którym mowa w art. 14 ust. 8, ustala się z uwzględnieniem:

- 1) wydatków i dochodów bieżących oraz kwoty przewidzianej w części oświatowej subwencji ogólnej w 2016 r.;
- 2) liczby dzieci objętych wczesnym wspomaganie rozwoju, uczniów i uczestników zajęć rewalidacyjno-wychowawczych ustalonej na podstawie danych systemu informacji oświatowej według stanu odpowiednio na dzień 30 września 2015 r. lub na dzień 30 września 2016 r.

Art. 95. 1. W przypadku dotacji, o której mowa w art. 26 ust. 5, przepis art. 33 ust. 1 pkt 1 stosuje się po raz pierwszy do dotacji udzielanej na rok 2019.

2. Przepisy art. 31 ust. 1 pkt 2 i art. 33 ust. 1 pkt 2 stosuje się po raz pierwszy do dotacji udzielanych na rok 2019.

Art. 96. 1. W przypadku dotacji, o których mowa w art. 15, art. 17, art. 19, art. 21, art. 26 ust. 1, 2 i 8, art. 29, art. 30, art. 31 i art. 41, udzielanych na rok 2018, warunek podania informacji o planowanej liczbie dzieci objętych wczesnym wspomaganie rozwoju, uczniów, wychowanków, uczestników zajęć rewalidacyjno-wychowawczych oraz słuchaczy kwalifikacyjnych kursów zawodowych, o którym mowa odpowiednio w art. 31 ust. 1 pkt 1 i art. 33 ust. 1 pkt 1, jest spełniony przez podanie informacji o planowanej liczbie dzieci objętych wczesnym wspomaganie rozwoju, uczniów, wychowanków, uczestników zajęć rewalidacyjno-wychowawczych oraz słuchaczy kwalifikacyjnych kursów zawodowych na podstawie przepisów art. 80 ust. 2c, 3ac i 8 oraz art. 90 ust. 1a–1c, 2a, 2b, 2ca, 2d, 2ea, 2ec, 3–3ad, 4b, 4c, 4cb i 8 ustawy zmienianej w art. 80, w brzmieniu dotychczasowym.

2. W 2018 r. dotacja, o której mowa w art. 15–21, art. 25 ust. 1–4 i 8, art. 26 ust. 1, 2 i 8, art. 28–30, art. 40 i art. 41, w części za styczeń jest przekazywana w terminie do dnia 31 stycznia 2018 r.

3. W styczniu 2018 r. informację o liczbie dzieci objętych wczesnym wspomaganie rozwoju, uczniów, wychowanków lub uczestników zajęć rewalidacyjno-wychowawczych, na których, zgodnie z art. 34 ust. 2 oraz art. 42 ust. 2 pkt 1 i 2, jest udzielana dotacja, o której mowa w art. 15–21, art. 25 ust. 1–4 i 8, art. 26 ust. 1, 2 i 8, art. 28–30, art. 40 i art. 41, przekazuje się nie później niż do dnia 24 stycznia 2018 r.

Art. 97. Do rozliczenia dotacji, o których mowa w art. 80 i art. 90 ustawy zmienianej w art. 80, w brzmieniu dotychczasowym, za rok 2017, stosuje się przepisy art. 80 i art. 90 ustawy zmienianej w art. 80, w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 98. Począwszy od dnia 1 stycznia 2018 r. placówki publiczne, o których mowa w art. 262 ustawy zmienianej w art. 87, otrzymują dotacje, o których mowa odpowiednio w art. 15, art. 16 ust. 1 i 3, art. 18 ust. 1 i 3, art. 20 ust. 1, art. 25 ust. 1–5 i 8, art. 28 ust. 1, 3 i 4, art. 30 oraz art. 32 ust. 1.

Art. 99. Począwszy od dnia 1 stycznia 2018 r. do wyliczenia wskaźnika zwiększającego, o którym mowa w art. 14 ust. 1, 2 i 8, dla dotychczasowych gimnazjów, należy przyjąć sumę odpowiednich wydatków bieżących i dochodów oraz sumę kwoty części oświatowej subwencji ogólnej dla dotychczasowych gimnazjów i klas dotychczasowego gimnazjum prowadzonych w szkołach innego typu, a także sumę liczby uczniów i uczestników zajęć rewalidacyjno-wychowawczych w dotychczasowych gimnazjach i klasach dotychczasowego gimnazjum prowadzonych w szkołach innego typu.

Art. 100. Począwszy od dnia 1 stycznia 2018 r. do wyliczenia wskaźnika zwiększającego, o którym mowa w art. 14 ust. 1, 2 i 8, dla branżowych szkół I stopnia i klas dotychczasowej zasadniczej szkoły zawodowej prowadzonych w branżowych szkołach I stopnia, należy przyjąć sumę odpowiednich wydatków bieżących i dochodów oraz sumę kwoty części oświatowej subwencji ogólnej dla branżowych szkół I stopnia i klas dotychczasowej zasadniczej szkoły zawodowej prowadzonych w branżowych szkołach I stopnia, a także sumę liczby uczniów i uczestników zajęć rewalidacyjno-wychowawczych odpowiednio w tych szkołach lub klasach.

Art. 101. 1. Począwszy od dnia 1 stycznia 2018 r. w przypadku przekształcenia dotychczasowego gimnazjum albo włączenia dotychczasowego gimnazjum do szkoły innego typu zgodnie z art. 129 ust. 1 i 3, art. 182 ust. 1, art. 200 ust. 1 i art. 201 ust. 1–3 ustawy zmienianej w art. 87, dotacje, o których mowa w art. 25, art. 26 i art. 28–30, przyznane dotychczasowym gimnazjom, przysługują szkole, w którą to dotychczasowe gimnazjum zostało przekształcone lub do której zostało włączone, od dnia tego przekształcenia lub włączenia.

2. Począwszy od dnia 1 stycznia 2018 r. w przypadku przekształcenia dotychczasowego gimnazjum albo włączenia dotychczasowego gimnazjum do szkoły innego typu, w roku kalendarzowym, w którym nastąpiło przekształcenie dotychczasowego gimnazjum lub włączenie dotychczasowego gimnazjum do szkoły innego typu, organem udzielającym dotacji, o której mowa w art. 25, art. 26 i art. 28–30, na uczniów klas dotychczasowego gimnazjum jest organ, który odpowiednio wydał zezwolenie na założenie dotychczasowego gimnazjum albo dokonał wpisu dotychczasowego gimnazjum do ewidencji szkół niepublicznych.

3. Począwszy od dnia 1 stycznia 2018 r. w przypadku przekształcenia dotychczasowego gimnazjum albo włączenia dotychczasowego gimnazjum do szkoły innego typu, w roku kalendarzowym, innym niż określony w ust. 2, organem udzielającym dotacji, o której mowa w art. 25, art. 26 i art. 28–30, na uczniów klas dotychczasowego gimnazjum jest organ, który dokonał zmiany zezwolenia na założenie dotychczasowego gimnazjum zgodnie z art. 132 i art. 139 ust. 11 ustawy zmienianej w art. 87 albo zmiany wpisu dotychczasowego gimnazjum do ewidencji szkół niepublicznych zgodnie z art. 136 i art. 142 ust. 10 ustawy zmienianej w art. 87.

4. Organ udzielający dotacji, o której mowa w art. 25 ust. 1, 2 i 4, oblicza wysokość dotacji z uwzględnieniem wskaźnika zwiększającego, o którym mowa w art. 14 ust. 1, 2 i 8, ustalonego dla jednostki samorządu terytorialnego, która odpowiednio wydała zezwolenie na założenie dotychczasowego gimnazjum albo dokonała wpisu dotychczasowego gimnazjum do ewidencji szkół niepublicznych.

5. Począwszy od dnia 1 stycznia 2018 r. w przypadku przekształcenia dotychczasowego gimnazjum albo włączenia dotychczasowego gimnazjum do szkoły innego typu, dotację, o której mowa w art. 15, art. 18, art. 19, art. 25, art. 26 i art. 28–30, przyznaje się odpowiednio tej szkole od dnia rozpoczęcia przez nią działalności, określonego zgodnie z art. 129 ust. 2 i 4–6 ustawy zmienianej w art. 87.

6. W przypadkach, o których mowa w ust. 1–5, stosuje się odpowiednio przepisy rozdziału 3.

Art. 102. 1. Do postępowań dotyczących rezygnacji, o której mowa w art. 90 ust. 1m ustawy zmienianej w art. 80, w brzmieniu dotychczasowym, wszczętych i niezakończonych przed dniem 1 stycznia 2018 r., stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. Czynności podjęte przed dniem 1 stycznia 2018 r. w związku z rezygnacją, o której mowa w art. 90 ust. 1m ustawy zmienianej w art. 80, w brzmieniu dotychczasowym, pozostają w mocy.

Art. 103. 1. Rozstrzygnięcia otwartych konkursów ofert, o których mowa w art. 90 ust. 1d ustawy zmienianej w art. 80, w brzmieniu dotychczasowym, dokonane przed dniem 1 stycznia 2018 r., zachowują moc.

2. Placówki wychowania przedszkolnego, które uzyskały prawo do dotacji, o których mowa w art. 90 ust. 1b, 1ba lub 1c ustawy zmienianej w art. 80, w brzmieniu dotychczasowym, na podstawie konkursów, o których mowa w ust. 1, od dnia 1 stycznia 2018 r., otrzymują dotacje, o których mowa odpowiednio w art. 17 ust. 1, art. 19 ust. 1 i art. 21 ust. 1.

Art. 104. Uchwały rady gminy podjęte przed dniem 1 stycznia 2018 r. na podstawie art. 90 ust. 1f ustawy zmienianej w art. 80, w brzmieniu dotychczasowym, zachowują moc do dnia wejścia w życie uchwał podjętych na podstawie art. 22 ust. 3.

Art. 105. Do postępowań dotyczących cofnięcia dotacji na podstawie art. 90 ust. 1n ustawy zmienianej w art. 80, w brzmieniu dotychczasowym, wszczętych i niezakończonych przed dniem 1 stycznia 2018 r., stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 106. 1. Uchwały rady gminy podjęte przed dniem 1 stycznia 2018 r. na podstawie art. 14 ust. 5 ustawy zmienianej w art. 80, w brzmieniu dotychczasowym, zachowują moc do dnia wejścia w życie uchwał podjętych na podstawie art. 52 ust. 1.

2. Dotychczasowe całkowite lub częściowe zwolnienie rodziców z opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego udzielone przed dniem 1 stycznia 2018 r. na podstawie art. 14 ust. 5g ustawy zmienianej w art. 80, w brzmieniu dotychczasowym, zachowuje moc.

Art. 107. We wpisach do ewidencji, o której mowa w art. 168 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 86, dokonanych na podstawie art. 90 ust. 1i ustawy zmienianej w art. 80, w brzmieniu dotychczasowym, w zakresie przyznania dotacji, o których mowa odpowiednio w art. 90 ust. 1b, 1ba lub 1c ustawy zmienianej w art. 80, w brzmieniu dotychczasowym, zamieszcza się z urzędu informację o otrzymywaniu dotacji, o których mowa odpowiednio w art. 17 ust. 1, art. 19 ust. 1 lub art. 21 ust. 1. Przepisy art. 168 ust. 9 i 11 ustawy zmienianej w art. 86 stosuje się odpowiednio.

Art. 108. Do rozliczenia dotacji, o której mowa w art. 14d ust. 1 ustawy zmienianej w art. 80, w brzmieniu dotychczasowym, za rok 2017, stosuje się przepisy wydane na podstawie art. 14d ust. 10 ustawy zmienianej w art. 80, w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 109. 1. Kwota roczna, o której mowa w art. 53 ust. 4, wynosi:

- 1) w 2018 r. – 1370 zł;
- 2) w 2019 r. – 1403 zł;
- 3) w 2020 r. – 1437 zł;
- 4) w 2021 r. – 1471 zł.

2. W latach 2018–2022 przepisu art. 53 ust. 5 nie stosuje się.

Art. 110. 1. Ustala się następujący maksymalny limit wydatków z budżetu państwa przeznaczonych na dotację celową na dofinansowanie jednostek samorządu terytorialnego w zakresie wychowania przedszkolnego uczniów objętych wychowaniem przedszkolnym do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym kończą 6 lat:

- 1) w 2018 r. – 1404 mln zł;
- 2) w 2019 r. – 1426 mln zł;
- 3) w 2020 r. – 1483 mln zł;
- 4) w 2021 r. – 1534 mln zł;
- 5) w 2022 r. – 1610 mln zł;
- 6) w 2023 r. – 1671 mln zł;
- 7) w 2024 r. – 1732 mln zł;
- 8) w 2025 r. – 1785 mln zł;
- 9) w 2026 r. – 1832 mln zł;
- 10) w 2027 r. – 1856 mln zł.

2. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania monitoruje wykorzystanie limitów wydatków na zadania, o których mowa w ust. 1, oraz, w razie potrzeby, wdraża mechanizmy korygujące.

3. W przypadku gdy łączne wydatki budżetu państwa planowane na dotację, o której mowa w ust. 1, wyliczone zgodnie z kwotą roczną określoną odpowiednio w art. 109 ust. 1 lub w art. 53 ust. 4, powodowałyby zagrożenie przekroczenia w danym roku budżetowym limitu określonego w ust. 1, do wyliczenia dotacji na ten rok ustala się skorygowaną kwotę roczną równą, zaokrąglonemu w dół do pełnych groszy, ilorazowi limitu na dany rok budżetowy określonego w ust. 1 oraz liczby uczniów przyjętych do obliczenia wysokości dotacji.

Art. 111. 1. Do dnia 31 sierpnia 2022 r. publiczne szkoły artystyczne przekazane przez jednostkę samorządu terytorialnego do prowadzenia osobie prawnej niebędącej jednostką samorządu terytorialnego oraz osobie fizycznej na podstawie umowy, o której mowa w art. 5 ust. 5g ustawy zmienianej w art. 80, w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 września 2017 r., otrzymują na każdego ucznia dotację z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, która przekazała szkołę, w wysokości równej kwocie przewidzianej na takiego ucznia w części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostki samorządu terytorialnego.

2. W przypadku publicznych szkół artystycznych, w których zajęcia dydaktyczno-wychowawcze w klasach (semestrach) programowo najwyższych kończą się w kwietniu lub czerwcu, dotacja, o której mowa w ust. 1, przysługuje również na każdego absolwenta szkoły do końca roku szkolnego, w którym absolwent ukończył szkołę.

3. Do dnia 31 sierpnia 2022 r. publiczne szkoły artystyczne, w których zorganizowano internat, przekazane przez jednostkę samorządu terytorialnego do prowadzenia osobie prawnej niebędącej jednostką samorządu terytorialnego oraz osobie fizycznej na podstawie umowy, o której mowa w art. 5 ust. 5g ustawy zmienianej w art. 80, w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 września 2017 r., otrzymują, niezależnie od dotacji, o której mowa w ust. 1, na każdego wychowanka tego internatu dotację z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, która przekazała szkołę, w wysokości równej kwocie przewidzianej na takiego wychowanka internatu w części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostki samorządu terytorialnego.

4. W przypadku dotacji, o których mowa w ust. 1 i 3, przepisy art. 33–36, art. 38, art. 39 ust. 1 pkt 2, art. 43, art. 45 i art. 47–49 stosuje się odpowiednio.

Art. 112. 1. Prawo do bezpłatnego dostępu do podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych, o którym mowa w art. 54 ust. 1, uczniowie szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej uzyskują, począwszy od roku szkolnego:

- 1) 2018/2019 – uczniowie klas II, V i VIII;
- 2) 2019/2020 – uczniowie klas III i VI;
- 3) 2020/2021 – uczniowie klas I, IV i VII.

2. W latach szkolnych 2018/2019 i 2019/2020 uczniowie klas I, IV i VII szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie tych klas szkoły podstawowej mają prawo do bezpłatnego dostępu do podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych.

3. Odpowiednio w latach szkolnych 2018/2019 i 2019/2020 uczniowie klas II, III, V i VI szkół podstawowych, uczniowie klas II i III dotychczasowych gimnazjów i uczniowie szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie klasy II, III, V i VI szkoły podstawowej lub klasy II i III dotychczasowego gimnazjum również mają prawo do bezpłatnego dostępu do podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych w zakresie, o którym mowa w art. 115 ust. 3 i art. 116 ust. 3. Przepisu nie stosuje się do szkół dla dorosłych.

Art. 113. 1. Odpowiednio w 2018 r. i 2019 r. wyposażenie:

- 1) klas II i III szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie klasy II i III szkoły podstawowej odpowiednio w podręczniki do zajęć z zakresu danego języka obcego nowożytnego, materiały edukacyjne do zajęć z zakresu danego języka obcego nowożytnego lub materiały ćwiczeniowe,
- 2) klas V i VI szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie klasy V i VI szkoły podstawowej odpowiednio w podręczniki, materiały edukacyjne lub materiały ćwiczeniowe,
- 3) klas II i III dotychczasowych gimnazjów i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie klasy II i III dotychczasowego gimnazjum odpowiednio w podręczniki, materiały edukacyjne lub materiały ćwiczeniowe

– także stanowi zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej wykonywane przez jednostki samorządu terytorialnego prowadzące te szkoły.

2. W przypadku danych klas szkół podstawowych lub danych klas dotychczasowego gimnazjum, prowadzonych przez osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego oraz osoby fizyczne, o których mowa w ust. 1, zapewnienie sfinansowania kosztu zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych, o których mowa w ust. 1, jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej wykonywanym przez jednostki samorządu terytorialnego będące dla tych szkół organem rejestrującym.

3. Na realizację zadania, o którym mowa w ust. 1 i 2, jednostka samorządu terytorialnego otrzymuje dotację celową z budżetu państwa, udzielaną przez wojewodę.

4. Na sfinansowanie kosztu zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych, o których mowa w ust. 1, szkoła podstawowa lub dotychczasowe gimnazjum, prowadzone przez osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego oraz osoby fizyczne, otrzymują, na wniosek, dotację celową z budżetu jednostki samorządu terytorialnego będącej dla tych szkół organem rejestrującym.

5. Odpowiednio w 2018 r. i 2019 r. dotacja celowa jest obliczana i przyznawana na wyposażenie:

- 1) klas II i III szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie klasy II i III szkoły podstawowej w podręczniki do zajęć z zakresu danego języka obcego nowożytnego lub materiały edukacyjne do zajęć z zakresu danego języka obcego nowożytnego – do wysokości 25 zł na ucznia;
- 2) klas II i III szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie klasy II i III szkoły podstawowej w materiały ćwiczeniowe – do wysokości 50 zł na ucznia;
- 3) klas V i VI szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie klasy V i VI szkoły podstawowej w podręczniki lub materiały edukacyjne – do wysokości 140 zł na ucznia;
- 4) klas V i VI szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie klasy V i VI szkoły podstawowej w materiały ćwiczeniowe – do wysokości 25 zł na ucznia;
- 5) klas II i III dotychczasowych gimnazjów i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie klasy II i III dotychczasowego gimnazjum w podręczniki lub materiały edukacyjne – do wysokości 250 zł na ucznia;
- 6) klas II i III dotychczasowych gimnazjów i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie klasy II i III dotychczasowego gimnazjum w materiały ćwiczeniowe – do wysokości 25 zł na ucznia.

6. Kwoty dotacji celowej, o których mowa w ust. 5, są powiększane przez pomnożenie ich przez wskaźniki określone w przepisach wydanych na podstawie ust. 12.

7. W przypadku kwot dotacji celowej, o których mowa w ust. 5, stosuje się odpowiednio przepisy art. 55 ust. 7–9 oraz przepisy wydane na podstawie art. 55 ust. 10.

8. Odpowiednio w 2018 r. i 2019 r. zadanie, o którym mowa w ust. 1:

- 1) w przypadku klas II, III, V i VI szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie klasy II, III, V i VI szkoły podstawowej – jest realizowane do wysokości kwot dotacji celowej, o których mowa w ust. 5, z uwzględnieniem wskaźników określonych w przepisach wydanych na podstawie ust. 12 w związku z ust. 6; przepisy ust. 2–7 oraz art. 56 ust. 1–3 i 7, art. 58, art. 59 i art. 62 ust. 2–12 stosuje się odpowiednio;
- 2) w przypadku klas II i III dotychczasowych gimnazjów i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie klasy II i III dotychczasowego gimnazjum – jest realizowane do wysokości kwot dotacji celowej, o których mowa w ust. 5, z uwzględnieniem wskaźników określonych w przepisach wydanych na podstawie ust. 12 w związku z ust. 6; przepisy ust. 2–7 oraz art. 56 ust. 1–3 i 7, art. 58, art. 59 i art. 62 ust. 2–12 stosuje się odpowiednio.

9. W przypadku wyposażania szkół, o których mowa w ust. 1, w podręczniki i materiały edukacyjne, dyrektor szkoły, o której mowa w ust. 1, może odpowiednio w 2018 r. i 2019 r. wyrazić zgodę na zwiększenie kosztu zakupu kompletu podręczników i materiałów edukacyjnych na każdego ucznia danej klasy, o których mowa w ust. 1, w danym roku budżetowym, przekraczając odpowiednio kwoty dotacji celowej, o których mowa w ust. 5 pkt 1, 3 i 5, w ramach łącznej kwoty dotacji celowej, o której mowa w art. 55 ust. 5 pkt 1 i 3, oraz kwoty dotacji celowej, o której mowa w ust. 5 pkt 1, 3 i 5. Przepisy art. 56 ust. 4 i 6 oraz art. 63 stosuje się odpowiednio.

10. W przypadku wyposażania szkół, o których mowa w ust. 1, w materiały ćwiczeniowe, dyrektor szkoły, o której mowa w ust. 1, może odpowiednio w 2018 r. i 2019 r. wyrazić zgodę na zwiększenie kosztu zakupu materiałów ćwiczeniowych na każdego ucznia danej klasy, o których mowa w ust. 1, w danym roku budżetowym, przekraczając odpowiednio kwoty dotacji celowej, o których mowa w ust. 5 pkt 2, 4 i 6, w ramach łącznej kwoty dotacji celowej, o której mowa w art. 55 ust. 5 pkt 2 i 4, oraz kwoty dotacji celowej, o której mowa w ust. 5 pkt 2, 4 i 6. Przepisy art. 56 ust. 5 i 6 oraz art. 63 stosuje się odpowiednio.

11. Na 2018 r. i 2019 r. w zakresie, o którym mowa odpowiednio w ust. 1–10, art. 115 ust. 3 i art. 116 ust. 3, rozporządzenie wydane na podstawie art. 60, określa także:

- 1) sposób przekazywania przez dyrektora szkoły podstawowej, szkoły artystycznej realizującej kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej lub dotychczasowego gimnazjum, prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego, oraz dyrektora szkoły podstawowej lub dotychczasowego gimnazjum, prowadzonych przez osobę prawną niebędącą jednostką samorządu terytorialnego oraz osobę fizyczną, jednostkom samorządu terytorialnego informacji niezbędnych dla ustalenia wysokości dotacji celowej, o której mowa w ust. 3 i 4, w tym kwot refundacji, o których mowa w art. 114 ust. 3, 4, 8 i 9, oraz wzór formularza zawierającego te informacje;

- 2) wzór wniosku o udzielenie dotacji celowej, o której mowa w ust. 4, w tym kwot refundacji, o których mowa w art. 114 ust. 3, 4, 8 i 9, szkole podstawowej lub dotychczasowemu gimnazjum, prowadzonych przez osobę prawną niebędącą jednostką samorządu terytorialnego oraz osobę fizyczną;
- 3) sposób przekazywania przez jednostki samorządu terytorialnego wojewodom wniosku o udzielenie dotacji celowej, o której mowa w ust. 3, w tym kwot refundacji, o których mowa w art. 114 ust. 3, 4, 8 i 9, oraz wzór wniosku o udzielenie tej dotacji;
- 4) tryb i terminy udzielania oraz szczegółowy sposób rozliczania wykorzystania dotacji celowej, o której mowa w ust. 3, w tym kwot refundacji, o których mowa w art. 114 ust. 3, 4, 8 i 9, oraz wzór formularza rozliczenia wykorzystania tej dotacji;
- 5) szczegółowy sposób rozliczania wykorzystania dotacji celowej, o której mowa w ust. 4, w tym kwot refundacji, o których mowa w art. 114 ust. 3, 4, 8 i 9, oraz wzór formularza rozliczenia wykorzystania tej dotacji.

12. W 2018 r. i 2019 r. minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia, wysokość wskaźników, o których mowa w art. 55 ust. 6, dla kwot dotacji, o których mowa w ust. 5, oraz dla kwot refundacji, o których mowa w art. 114 ust. 3, 4, 8 i 9, biorąc pod uwagę wyniki analiz kształtowania się cen podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych, dostosowanych do potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych uczniów z niepełnosprawnością intelektualną, niesłyszących, słabosłyszących, z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera, niewidomych i słabowidzących, a także możliwość zapewnienia tych podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych.

13. Na sfinansowanie kosztu zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych w zakresie, o którym mowa w ust. 1, publiczne szkoły artystyczne realizujące kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej lub dotychczasowego gimnazjum prowadzone przez osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego oraz osoby fizyczne otrzymują, na wniosek, dotację celową z budżetu państwa.

14. Odpowiednio w 2018 r. i 2019 r. do danych klas szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy art. 54 ust. 3 i 4, art. 64–66 i art. 67 pkt 1.

15. Do dotychczasowych gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych oraz szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie dotychczasowego gimnazjum, o których mowa w ust. 1, lub liceum ogólnokształcącego stosuje się odpowiednio przepisy art. 22aa, art. 22aj i art. 22b ustawy zmienianej w art. 80, przepisy art. 22ab ustawy zmienianej w art. 80, w brzmieniu obowiązującym do dnia 15 lutego 2017 r., oraz przepisy art. 54 ust. 3 i 4 oraz art. 64–68, do zakończenia kształcenia w tych szkołach.

16. Do szkolnych punktów konsultacyjnych, o których mowa w art. 8 ust. 5 pkt 1 lit. a ustawy zmienianej w art. 86, oraz szkół, o których mowa w art. 8 ust. 5 pkt 2 lit. c ustawy zmienianej w art. 86, które umożliwiają uczniom uzupełnienie wykształcenia w zakresie dotychczasowego gimnazjum, stosuje się odpowiednio przepis art. 22ay ust. 2 ustawy zmienianej w art. 80, w brzmieniu obowiązującym do dnia 15 lutego 2017 r.

Art. 114. 1. W przypadku konieczności zapewnienia podręczników lub materiałów edukacyjnych do danego języka obcego nowożytnego dostosowanych do stopnia zaawansowania znajomości danego języka obcego nowożytnego, o której mowa w art. 57 ust. 4, możliwość zapewnienia tych podręczników lub materiałów edukacyjnych powstaje, począwszy od:

- 1) 2018 r. – na wyposażenie klas IV i VII szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie klasy IV i VII szkoły podstawowej;
- 2) 2019 r. – na wyposażenie klas V i VIII szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie klasy V i VIII szkoły podstawowej;
- 3) 2020 r. – na wyposażenie klas VI szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie klasy VI szkoły podstawowej.

2. W przypadku konieczności zapewnienia podręczników lub materiałów edukacyjnych do danego języka obcego nowożytnego dostosowanych do stopnia zaawansowania znajomości danego języka obcego nowożytnego, o której mowa w art. 57 ust. 4, możliwość wnioskowania o refundację na zapewnienie tych podręczników lub materiałów edukacyjnych powstaje, począwszy od:

- 1) 2019 r. – na wyposażenie klas IV i VII szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie klasy IV i VII szkoły podstawowej;
- 2) 2020 r. – na wyposażenie klas V i VIII szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie klasy V i VIII szkoły podstawowej;
- 3) 2021 r. – na wyposażenie klas VI szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie klasy VI szkoły podstawowej.

3. W przypadku konieczności zapewnienia podręczników lub materiałów edukacyjnych do danego języka obcego nowożytnego dostosowanych do stopnia zaawansowania znajomości danego języka obcego nowożytnego, o której mowa w art. 57 ust. 4, możliwość zapewnienia tych podręczników lub materiałów edukacyjnych powstaje w 2018 r. także na wyposażenie klas VI szkół podstawowych, klas III dotychczasowych gimnazjów i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie klasy VI szkoły podstawowej i klasy III dotychczasowego gimnazjum. Kwota refundacji zapewnienia tych podręczników lub materiałów edukacyjnych jest przyznawana do wysokości 25 zł na ucznia, z uwzględnieniem kosztów obsługi zadania, o których mowa w art. 55 ust. 9.

4. W przypadku konieczności zapewnienia podręczników lub materiałów edukacyjnych do danego języka obcego nowożytnego dostosowanych do stopnia zaawansowania znajomości danego języka obcego nowożytnego, o której mowa w art. 57 ust. 4, możliwość wnioskowania o refundację, w kwocie, o której mowa w ust. 3, na zapewnienie tych podręczników lub materiałów edukacyjnych powstaje:

- 1) w 2018 r. – także na wyposażenie klas V szkół podstawowych, klas II dotychczasowych gimnazjów i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie klasy V szkoły podstawowej i klasy II dotychczasowego gimnazjum;
- 2) w 2019 r. – także na wyposażenie klas VI szkół podstawowych, klas III dotychczasowych gimnazjów i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie klasy VI szkoły podstawowej i klasy III dotychczasowego gimnazjum.

5. Jeżeli w 2018 r. istnieje konieczność zapewnienia kompletu podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych odpowiednio dla klas III i VI szkół podstawowych, klas III dotychczasowych gimnazjów i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie klasy III i VI szkoły podstawowej lub klasy III dotychczasowego gimnazjum, które w poprzednim roku nie funkcjonowały w danej szkole lub do tych klas nie uczęszczali uczniowie, dotacja celowa, o której mowa w art. 113 ust. 5, jest udzielana do wysokości stanowiącej iloczyn liczby uczniów danej klasy, którym należy zapewnić komplet podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych, oraz odpowiednio kwot, o których mowa w art. 113 ust. 5, z uwzględnieniem wskaźników określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 113 ust. 12. Przepisy art. 113 ust. 9 i 10 stosuje się odpowiednio.

6. W przypadku gdy w ramach danej klasy nie funkcjonował dany oddział, przepis ust. 5 stosuje się odpowiednio. Przepis art. 56 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

7. Jeżeli w 2018 r. istnieje konieczność zapewnienia odpowiedniego kompletu podręczników lub materiałów edukacyjnych, w tym kompletu dostosowanego do potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych ucznia niepełnosprawnego, w przypadku gdy:

- 1) liczba uczniów odpowiednio klas III i VI szkół podstawowych, klas III dotychczasowych gimnazjów i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie klasy III i VI szkoły podstawowej lub klasy III dotychczasowego gimnazjum jest większa niż w poprzednim roku szkolnym, a od roku szkolnego rozpoczynającego się w roku, w którym udzielono ostatniej dotacji celowej na wszystkich uczniów danej klasy, nie upłynęły trzy lata szkolne, lub
- 2) liczba uczniów odpowiednio klas III i VI szkół podstawowych, klas III dotychczasowych gimnazjów i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie klasy III i VI szkoły podstawowej lub klasy III dotychczasowego gimnazjum nie jest większa niż w poprzednim roku szkolnym, a istnieje konieczność zakupu kompletu podręczników lub materiałów edukacyjnych, w szczególności dostosowanego do potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych ucznia niepełnosprawnego, z powodu niedokonania zakupu takiego kompletu ze środków ostatniej dotacji celowej udzielonej na wszystkich uczniów danej klasy lub udzielonej w poprzednim roku, jeżeli ostatniej dotacji celowej na wszystkich uczniów danej klasy udzielono dwa lata temu, lub
- 3) komplet podręczników lub materiałów edukacyjnych dostosowany do potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych ucznia niepełnosprawnego został wcześniej przekazany innej szkole, zgodnie z art. 64 ust. 3

– dotacja celowa, o której mowa w art. 113 ust. 5 pkt 1, 3 i 5, jest udzielana do wysokości stanowiącej iloczyn liczby zakupionych brakujących kompletów podręczników lub materiałów edukacyjnych, w tym dostosowanych do potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych uczniów niepełnosprawnych, oraz odpowiednio kwot, o których mowa w art. 113 ust. 5 pkt 1, 3 i 5, z uwzględnieniem wskaźników określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 113 ust. 12.

8. Jeżeli w wyniku zwiększenia się w ciągu roku szkolnego 2017/2018 liczby uczniów odpowiednio klas II, III, V i VI szkół podstawowych, klas II i III dotychczasowych gimnazjów i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie klasy II, III, V i VI szkoły podstawowej lub klasy II i III dotychczasowego gimnazjum, a w przypadku roku szkolnego 2018/2019 – liczby uczniów odpowiednio klas III i VI szkół podstawowych, klas III dotychczasowych gimnazjów i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie klasy III i VI szkoły podsta-

wowej lub klasy III dotychczasowego gimnazjum, środki z przekazanej dotacji celowej nie pokryją kosztu zakupu kompletów podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych dla tych uczniów, koszt zakupu brakujących kompletów podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych jest refundowany ze środków dotacji celowej przekazanej na wyposażenie uczniów odpowiednio klas II, III, V i VI szkół podstawowych, klas II i III dotychczasowych gimnazjów i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie klasy II, III, V i VI szkoły podstawowej lub klasy II i III dotychczasowego gimnazjum w podręczniki, materiały edukacyjne lub materiały ćwiczeniowe na kolejny rok szkolny. Kwota refundacji jest przyznawana do wysokości stanowiącej iloczyn liczby zakupionych brakujących kompletów podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych oraz odpowiednio kwot, o których mowa w art. 113 ust. 5, z uwzględnieniem wskaźników określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 113 ust. 12.

9. Jeżeli w ciągu roku szkolnego 2017/2018 istnieje konieczność zakupu dodatkowych kompletów podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych, dostosowanych do potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych uczniów niepełnosprawnych odpowiednio klas II, III, V i VI szkół podstawowych, klas II i III dotychczasowych gimnazjów i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie klasy II, III, V i VI szkoły podstawowej lub klasy II i III dotychczasowego gimnazjum, a w przypadku roku szkolnego 2018/2019 – uczniów niepełnosprawnych odpowiednio klas III i VI szkół podstawowych, klas III dotychczasowych gimnazjów i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie klasy III i VI szkoły podstawowej lub klasy III dotychczasowego gimnazjum, w wyniku:

- 1) dostarczenia do szkoły orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, a środki z przekazanej dotacji celowej nie pokryją kosztu zakupu tych kompletów, lub
- 2) braku możliwości uzyskania tych kompletów z innej szkoły w drodze przekazania, zgodnie z art. 64 ust. 3

– koszt zakupu brakujących kompletów podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych, dostosowanych do potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych uczniów niepełnosprawnych, jest refundowany ze środków dotacji celowej przekazanej na wyposażenie odpowiednio klas II, III, V i VI szkół podstawowych, klas II i III dotychczasowych gimnazjów i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie klasy II, III, V i VI szkoły podstawowej lub klasy II i III dotychczasowego gimnazjum w podręczniki, materiały edukacyjne lub materiały ćwiczeniowe na kolejny rok szkolny. Kwota refundacji jest przyznawana do wysokości stanowiącej iloczyn liczby zakupionych brakujących kompletów podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych, dostosowanych do potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych uczniów niepełnosprawnych, oraz odpowiednio kwot, o których mowa w art. 113 ust. 5, z uwzględnieniem wskaźników określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 113 ust. 12.

Art. 115. 1. Zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej, o którym mowa w art. 55 ust. 1 i 2, jest wykonywane przez jednostki samorządu terytorialnego, począwszy od:

- 1) 2018 r. – w zakresie wyposażenia:
  - a) szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej w podręczniki do zajęć z zakresu edukacji: polonistycznej, matematycznej, przyrodniczej i społecznej, podręczniki do zajęć z zakresu danego języka obcego nowożytnego lub materiały edukacyjne dla klasy II,
  - b) szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej w podręczniki lub materiały edukacyjne dla klas V i VIII,
  - c) szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej w materiały ćwiczeniowe dla klas II, V i VIII;
- 2) 2019 r. – w zakresie wyposażenia:
  - a) szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej w podręczniki do zajęć z zakresu edukacji: polonistycznej, matematycznej, przyrodniczej i społecznej, podręczniki do zajęć z zakresu danego języka obcego nowożytnego lub materiały edukacyjne dla klasy III,
  - b) szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej w podręczniki lub materiały edukacyjne dla klasy VI,
  - c) szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej w materiały ćwiczeniowe dla klas III i VI;
- 3) 2020 r. – w zakresie wyposażenia:
  - a) szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej w podręczniki do zajęć z zakresu edukacji: polonistycznej, matematycznej, przyrodniczej i społecznej, podręczniki do zajęć z zakresu danego języka obcego nowożytnego lub materiały edukacyjne dla klasy I,

- b) szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej w podręczniki lub materiały edukacyjne dla klas IV i VII,
- c) szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej w materiały ćwiczeniowe dla klas I, IV i VII.

2. Zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej, o którym mowa w art. 55 ust. 1 i 2, jest wykonywane przez jednostki samorządu terytorialnego w:

1) 2018 r. – również w zakresie wyposażenia:

- a) szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej w materiały ćwiczeniowe dla klas I, IV i VII,
- b) szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej w podręczniki do zajęć z zakresu edukacji: polonistycznej, matematycznej, przyrodniczej i społecznej, podręczniki do zajęć z zakresu danego języka obcego nowożytnego, materiały edukacyjne lub materiały ćwiczeniowe dla klasy I, w zakresie, o którym mowa odpowiednio w art. 57 ust. 1–3, 5 i 6,
- c) szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej w podręczniki, materiały edukacyjne lub materiały ćwiczeniowe dla klas IV i VII, w zakresie, o którym mowa odpowiednio w art. 57 ust. 1–3, 5 i 6;

2) 2019 r. – również w zakresie wyposażenia:

- a) szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej w materiały ćwiczeniowe dla klas I, IV i VII,
- b) szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej w podręczniki do zajęć z zakresu edukacji: polonistycznej, matematycznej, przyrodniczej i społecznej, podręczniki do zajęć z zakresu danego języka obcego nowożytnego, materiały edukacyjne lub materiały ćwiczeniowe dla klasy I, w zakresie, o którym mowa odpowiednio w art. 57 ust. 1–3, 5 i 6,
- c) szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej w podręczniki, materiały edukacyjne lub materiały ćwiczeniowe dla klas IV i VII, w zakresie, o którym mowa odpowiednio w art. 57.

3. Zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej, o którym mowa w art. 113 ust. 1 i 2, jest wykonywane przez jednostki samorządu terytorialnego w:

1) 2018 r. – również w zakresie wyposażenia:

- a) szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej w materiały ćwiczeniowe dla klas III i VI,
- b) gimnazjów i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie dotychczasowego gimnazjum w materiały ćwiczeniowe dla klasy III,
- c) szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej w podręczniki do zajęć z zakresu danego języka obcego nowożytnego, materiały edukacyjne do zajęć z zakresu danego języka obcego nowożytnego lub materiały ćwiczeniowe dla klasy II, w zakresie, o którym mowa odpowiednio w art. 114 ust. 8 i 9, do wysokości kwot, o których mowa odpowiednio w art. 113 ust. 5, z uwzględnieniem wskaźników określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 113 ust. 12,
- d) szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej w podręczniki do zajęć z zakresu danego języka obcego nowożytnego, materiały edukacyjne do zajęć z zakresu danego języka obcego nowożytnego lub materiały ćwiczeniowe dla klasy III, w zakresie, o którym mowa odpowiednio w art. 114 ust. 5–9, do wysokości kwot, o których mowa odpowiednio w art. 113 ust. 5, z uwzględnieniem wskaźników określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 113 ust. 12,
- e) szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej w podręczniki, materiały edukacyjne lub materiały ćwiczeniowe dla klasy V, w zakresie, o którym mowa odpowiednio w art. 114 ust. 4, 8 i 9, do wysokości kwot, o których mowa odpowiednio w art. 113 ust. 5, z uwzględnieniem wskaźników określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 113 ust. 12,
- f) szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej w podręczniki, materiały edukacyjne lub materiały ćwiczeniowe dla klasy VI, w zakresie, o którym mowa odpowiednio w art. 114 ust. 5–9, do wysokości kwot, o których mowa odpowiednio w art. 113 ust. 5, z uwzględnieniem wskaźników określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 113 ust. 12,

- g) gimnazjów i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie dotychczasowego gimnazjum w podręczniki, materiały edukacyjne lub materiały ćwiczeniowe dla klasy II, w zakresie, o którym mowa odpowiednio w art. 114 ust. 4, 8 i 9, do wysokości kwot, o których mowa odpowiednio w art. 113 ust. 5, z uwzględnieniem wskaźników określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 113 ust. 12,
  - h) gimnazjów i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie dotychczasowego gimnazjum w podręczniki, materiały edukacyjne lub materiały ćwiczeniowe dla klasy III, w zakresie, o którym mowa odpowiednio w art. 114 ust. 5–9, do wysokości kwot, o których mowa w art. 113 ust. 5, z uwzględnieniem wskaźników określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 113 ust. 12;
- 2) 2019 r. – również w zakresie wyposażenia:
- a) szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej w podręczniki, materiały edukacyjne lub materiały ćwiczeniowe dla klasy III, w zakresie, o którym mowa odpowiednio w art. 114 ust. 8 i 9, do wysokości kwot, o których mowa odpowiednio w art. 113 ust. 5, z uwzględnieniem wskaźników określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 113 ust. 12,
  - b) szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej w podręczniki, materiały edukacyjne lub materiały ćwiczeniowe dla klasy VI, w zakresie, o którym mowa w art. 114 ust. 3, 4, 8 i 9, do wysokości kwot, o których mowa odpowiednio w art. 113 ust. 5, z uwzględnieniem wskaźników określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 113 ust. 12,
  - c) gimnazjów i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie dotychczasowego gimnazjum w podręczniki, materiały edukacyjne lub materiały ćwiczeniowe dla klasy III, w zakresie, o którym mowa odpowiednio w art. 114 ust. 3, 4, 8 i 9, do wysokości kwot, o których mowa odpowiednio w art. 113 ust. 5, z uwzględnieniem wskaźników określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 113 ust. 12.

Art. 116. 1. Dotacja celowa, o której mowa w art. 55 ust. 3, jest udzielana począwszy od:

- 1) 2018 r. – w zakresie wyposażenia:
- a) szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej w podręczniki do zajęć z zakresu edukacji: polonistycznej, matematycznej, przyrodniczej i społecznej, podręczniki do zajęć z zakresu danego języka obcego nowożytnego lub materiały edukacyjne dla klasy II,
  - b) szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej w podręczniki lub materiały edukacyjne dla klas V i VIII,
  - c) szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej w materiały ćwiczeniowe dla klas II, V i VIII;
- 2) 2019 r. – w zakresie wyposażenia:
- a) szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej w podręczniki do zajęć z zakresu edukacji: polonistycznej, matematycznej, przyrodniczej i społecznej, podręczniki do zajęć z zakresu danego języka obcego nowożytnego lub materiały edukacyjne dla klasy III,
  - b) szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej w podręczniki lub materiały edukacyjne dla klasy VI,
  - c) szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej w materiały ćwiczeniowe dla klas III i VI;
- 3) 2020 r. – w zakresie wyposażenia:
- a) szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej w podręczniki do zajęć z zakresu edukacji: polonistycznej, matematycznej, przyrodniczej i społecznej, podręczniki do zajęć z zakresu danego języka obcego nowożytnego lub materiały edukacyjne dla klasy I,
  - b) szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej w podręczniki lub materiały edukacyjne dla klas IV i VII,
  - c) szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej w materiały ćwiczeniowe dla klas I, IV i VII.
2. Dotacja celowa, o której mowa w art. 55 ust. 3, jest udzielana w:
- 1) 2018 r. – również w zakresie wyposażenia:
- a) szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej w materiały ćwiczeniowe dla klas I, IV i VII,

- b) szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej w podręczniki do zajęć z zakresu edukacji: polonistycznej, matematycznej, przyrodniczej i społecznej, podręczniki do zajęć z zakresu danego języka obcego nowożytnego, materiały edukacyjne lub materiały ćwiczeniowe dla klasy I, w zakresie, o którym mowa odpowiednio w art. 57 ust. 1–3, 5 i 6,
  - c) szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej w podręczniki, materiały edukacyjne lub materiały ćwiczeniowe dla klas IV i VII, w zakresie, o którym mowa odpowiednio w art. 57 ust. 1–3, 5 i 6;
- 2) 2019 r. – również w zakresie wyposażenia:
- a) szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej w materiały ćwiczeniowe dla klas I, IV i VII,
  - b) szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej w podręczniki do zajęć z zakresu edukacji: polonistycznej, matematycznej, przyrodniczej i społecznej, podręczniki do zajęć z zakresu danego języka obcego nowożytnego, materiały edukacyjne lub materiały ćwiczeniowe dla klasy I, w zakresie, o którym mowa odpowiednio w art. 57 ust. 1–3, 5 i 6,
  - c) szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej w podręczniki, materiały edukacyjne lub materiały ćwiczeniowe dla klas IV i VII, w zakresie, o którym mowa odpowiednio w art. 57.
3. Dotacja celowa, o której mowa w art. 113 ust. 3, jest udzielana w:
- 1) 2018 r. – również w zakresie wyposażenia:
- a) szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej w materiały ćwiczeniowe dla klas III i VI,
  - b) gimnazjów i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie dotychczasowego gimnazjum w materiały ćwiczeniowe dla klasy III,
  - c) szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej w podręczniki do zajęć z zakresu danego języka obcego nowożytnego, materiały edukacyjne do zajęć z zakresu danego języka obcego nowożytnego lub materiały ćwiczeniowe dla klasy II, w zakresie, o którym mowa odpowiednio w art. 114 ust. 8 i 9, do wysokości kwot, o których mowa odpowiednio w art. 113 ust. 5, z uwzględnieniem wskaźników określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 113 ust. 12,
  - d) szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej w podręczniki do zajęć z zakresu danego języka obcego nowożytnego, materiały edukacyjne do zajęć z zakresu danego języka obcego nowożytnego lub materiały ćwiczeniowe dla klasy III, w zakresie, o którym mowa odpowiednio w art. 114 ust. 5–9, do wysokości kwot, o których mowa odpowiednio w art. 113 ust. 5, z uwzględnieniem wskaźników określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 113 ust. 12,
  - e) szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej w podręczniki, materiały edukacyjne lub materiały ćwiczeniowe dla klasy V, w zakresie, o którym mowa odpowiednio w art. 114 ust. 4, 8 i 9, do wysokości kwot, o których mowa odpowiednio w art. 113 ust. 5, z uwzględnieniem wskaźników określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 113 ust. 12,
  - f) szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej w podręczniki, materiały edukacyjne lub materiały ćwiczeniowe dla klasy VI, w zakresie, o którym mowa odpowiednio w art. 114 ust. 5–9, do wysokości kwot, o których mowa odpowiednio w art. 113 ust. 5, z uwzględnieniem wskaźników określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 113 ust. 12,
  - g) gimnazjów i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie dotychczasowego gimnazjum w podręczniki, materiały edukacyjne lub materiały ćwiczeniowe dla klasy II, w zakresie, o którym mowa odpowiednio w art. 114 ust. 4, 8 i 9, do wysokości kwot, o których mowa odpowiednio w art. 113 ust. 5, z uwzględnieniem wskaźników określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 113 ust. 12,
  - h) gimnazjów i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie dotychczasowego gimnazjum w podręczniki, materiały edukacyjne lub materiały ćwiczeniowe dla klasy III, w zakresie, o którym mowa odpowiednio w art. 114 ust. 5–9, do wysokości kwot, o których mowa w art. 113 ust. 5, z uwzględnieniem wskaźników określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 113 ust. 12;

- 2) 2019 r. – również w zakresie wyposażenia:
- a) szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej w podręczniki, materiały edukacyjne lub materiały ćwiczeniowe dla klasy III, w zakresie, o którym mowa odpowiednio w art. 114 ust. 8 i 9, do wysokości kwot, o których mowa odpowiednio w art. 113 ust. 5, z uwzględnieniem wskaźników określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 113 ust. 12,
  - b) szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej w podręczniki, materiały edukacyjne lub materiały ćwiczeniowe dla klasy VI, w zakresie, o którym mowa w art. 114 ust. 3, 4, 8 i 9, do wysokości kwot, o których mowa odpowiednio w art. 113 ust. 5, z uwzględnieniem wskaźników określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 113 ust. 12,
  - c) gimnazjów i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie dotychczasowego gimnazjum w podręczniki, materiały edukacyjne lub materiały ćwiczeniowe dla klasy III, w zakresie, o którym mowa odpowiednio w art. 114 ust. 3, 4, 8 i 9, do wysokości kwot, o których mowa odpowiednio w art. 113 ust. 5, z uwzględnieniem wskaźników określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 113 ust. 12.

Art. 117. 1. W przypadkach, o których mowa w art. 116 ust. 3 pkt 1 lit. b, g i h oraz pkt 2 lit. c, do szkół utworzonych zgodnie z art. 129 ust. 1 pkt 1 i ust. 3 pkt 1, 2 i 9 oraz art. 201 ust. 1 pkt 1, 3 i 5, ust. 2 pkt 1, 3, 5 i 7 oraz ust. 3 pkt 1, 3, 5 i 7 ustawy zmienianej w art. 87, stosuje się odpowiednio przepisy art. 114.

2. W przypadkach, o których mowa w art. 116, do dyrektorów szkół utworzonych zgodnie z art. 129 ust. 1 pkt 1 i ust. 3 pkt 1, 2 i 9 oraz art. 201 ust. 1 pkt 1, 3 i 5, ust. 2 pkt 1, 3, 5 i 7 oraz ust. 3 pkt 1, 3, 5 i 7 ustawy zmienianej w art. 87, w których prowadzi się klasy dotychczasowego gimnazjum, o których mowa w art. 129 ust. 8 ustawy zmienianej w art. 87, stosuje się odpowiednio przepisy art. 54 ust. 4, art. 56, art. 58, art. 59, art. 63 i art. 64, a także przepisy wydane na podstawie art. 60 w związku z art. 113 ust. 11.

Art. 118. 1. Odpowiednio w latach szkolnych 2018/2019 i 2019/2020 na sfinansowanie kosztu zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych w zakresie, o którym mowa w art. 113 ust. 1, przeznaczonych do obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, określonych w ramowych planach nauczania ustalonych dla uczniów klas II, III, V i VI publicznych szkół podstawowych i uczniów klas II i III publicznych dotychczasowych gimnazjów, niepubliczne szkoły podstawowe i niepubliczne dotychczasowe gimnazja otrzymują, na wniosek, dotację celową z budżetu jednostki samorządu terytorialnego będącej dla tych szkół organem rejestrującym.

2. Zapewnienie sfinansowania kosztu zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych, o których mowa w ust. 1, jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej wykonywanym przez jednostki samorządu terytorialnego będące organem rejestrującym dla niepublicznych szkół podstawowych lub niepublicznych dotychczasowych gimnazjów. Na realizację tego zadania jednostka samorządu terytorialnego otrzymuje dotację celową z budżetu państwa, udzielaną przez wojewodę.

3. Odpowiednio w latach szkolnych 2018/2019 i 2019/2020 na sfinansowanie kosztu zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych w zakresie, o którym mowa w art. 113 ust. 1, przeznaczonych do obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, określonych w ramowych planach nauczania ustalonych dla uczniów klas II, III, V i VI publicznych szkół podstawowych i uczniów klas II i III publicznych dotychczasowych gimnazjów, niepubliczne szkoły artystyczne realizujące kształcenie ogólne w zakresie klasy II, III, V i VI szkoły podstawowej lub klasy II i III dotychczasowego gimnazjum otrzymują, na wniosek, dotację celową z budżetu państwa.

4. Niepubliczne szkoły, o których mowa w ust. 1 i 3, które otrzymały dotację celową, o której mowa w ust. 1 i 3, zapewniają uczniom bezpłatny dostęp do podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych, zakupionych z tej dotacji.

5. Odpowiednio w latach szkolnych 2018/2019 i 2019/2020 w przypadku niepublicznych szkół podstawowych oraz niepublicznych szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej stosuje się odpowiednio przepisy art. 67, art. 68, art. 112, art. 113 ust. 1 pkt 1 i 2, ust. 5–7, ust. 8 pkt 1, ust. 9–12 i 14, z tym że w zakresie art. 113 ust. 14 nie stosuje się przepisów art. 54 ust. 3 i 4, art. 64, art. 65 ust. 3 i art. 66, a także stosuje się odpowiednio przepisy art. 114, art. 115 ust. 1 i 2, ust. 3 pkt 1 lit. a i c–f, pkt 2 lit. a i b oraz art. 116 ust. 1 i 2, ust. 3 pkt 1 lit. a i c–f, pkt 2 lit. a i b oraz art. 117, z tym że w zakresie art. 117 ust. 2 nie stosuje się przepisów art. 54 ust. 4, art. 63 i art. 64.

6. Odpowiednio w latach szkolnych 2018/2019 i 2019/2020 w przypadku niepublicznych dotychczasowych gimnazjów oraz niepublicznych szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie dotychczasowego gimnazjum stosuje się odpowiednio przepisy art. 67, art. 68, art. 112 ust. 3, art. 113 ust. 1 pkt 3, ust. 5–7, ust. 8 pkt 2, ust. 9–12 i 15, z tym że w zakresie art. 113 ust. 15 nie stosuje się przepisów art. 22aa, art. 22aj i art. 22b ustawy zmie-

nianej w art. 80, przepisu art. 22ab ustawy zmienianej w art. 80, w brzmieniu obowiązującym do dnia 15 lutego 2017 r., oraz przepisów art. 54 ust. 3 i 4 oraz art. 64 i art. 66, a także stosuje się odpowiednio przepisy art. 114 ust. 3–9, art. 115 ust. 3 pkt 1 lit. b, g i h, pkt 2 lit. c, art. 116 ust. 3 pkt 1 lit. b, g i h, pkt 2 lit. c oraz art. 117, z tym że w zakresie art. 117 ust. 2 nie stosuje się przepisów art. 54 ust. 4, art. 63 i art. 64.

7. W przypadku uczniów niepublicznych dotychczasowych szkół ponadgimnazjalnych oraz szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie dotychczasowego liceum ogólnokształcącego stosuje się odpowiednio przepisy art. 67 pkt 2 i art. 68.

8. Przepisów ust. 1–7 nie stosuje się do szkół dla dorosłych.

Art. 119. 1. Na lata szkolne 2017/2018 i 2018/2019 wyposażenie szkół podstawowych w podręczniki do zajęć z zakresu edukacji: polonistycznej, matematycznej, przyrodniczej i społecznej, w roku szkolnym:

- 1) 2017/2018 – dla klas II i III,
- 2) 2018/2019 – dla klasy III

– zapewnia minister właściwy do spraw oświaty i wychowania; przepisy art. 54 ust. 3 i 4 oraz art. 64 ust. 1–6 stosuje się odpowiednio.

2. Podręczniki, o których mowa w ust. 1, stają się własnością organu prowadzącego szkołę podstawową z dniem ich przekazania przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

3. Podręczniki, o których mowa w ust. 1, są dostosowane do potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych uczniów niepełnosprawnych.

4. Na lata szkolne 2017/2018 i 2018/2019 wyposażenie niepublicznych szkół podstawowych w podręczniki do zajęć z zakresu edukacji: polonistycznej, matematycznej, przyrodniczej i społecznej, w roku szkolnym:

- 1) 2017/2018 – dla klas II i III,
- 2) 2018/2019 – dla klasy III

– zapewnia minister właściwy do spraw oświaty i wychowania na wniosek dyrektora niepublicznej szkoły podstawowej; informacje o terminie i sposobie złożenia wniosku zamieszcza się na stronie internetowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

5. Niepubliczne szkoły podstawowe zapewniają bezpłatny dostęp do podręczników, o których mowa w ust. 4.

6. W przypadku likwidacji publicznych i niepublicznych szkół podstawowych lub szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej podręczniki, o których mowa w ust. 1 i 4, podlegają zwrotowi odpowiednio jednostce samorządu terytorialnego będącej dla tych szkół organem rejestrującym albo ministrowi właściwemu do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

7. W latach szkolnych 2017/2018 i 2018/2019 w przypadku szkolnych punktów konsultacyjnych, o których mowa w art. 8 ust. 5 pkt 1 lit. a ustawy zmienianej w art. 86, oraz szkół, o których mowa w art. 8 ust. 5 pkt 2 lit. c ustawy zmienianej w art. 86, które umożliwiają uzupełnienie wykształcenia w zakresie szkoły podstawowej, stosuje się odpowiednio przepisy ust. 1–3.

8. W przypadku publicznych szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej stosuje się odpowiednio przepisy ust. 1–3 i 6, a w przypadku niepublicznych szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej stosuje się odpowiednio przepisy ust. 4–6.

9. W przypadku podręczników do zajęć z zakresu edukacji: polonistycznej, matematycznej, przyrodniczej i społecznej, zapewnionych na rok szkolny 2016/2017 klasom I–III szkoły podstawowej na podstawie art. 339 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 87, w brzmieniu dotychczasowym, przepisy ust. 2, 3 i 5–8, art. 54 ust. 3 i 4 oraz art. 64 ust. 1–6 stosuje się odpowiednio.

Art. 120. 1. Ustala się następujący maksymalny limit wydatków z budżetu państwa przeznaczonych na realizację zadania, o którym mowa w art. 54 ust. 1 i 2, art. 69 ust. 2 i 3, art. 112, art. 113 ust. 16, art. 118 ust. 2 i 3 oraz art. 119 ust. 1 i 4:

- 1) w 2018 r. – 404 mln zł;
- 2) w 2019 r. – 286 mln zł;
- 3) w 2020 r. – 393 mln zł;
- 4) w 2021 r. – 439 mln zł;

- 5) w 2022 r. – 273 mln zł;
- 6) w 2023 r. – 373 mln zł;
- 7) w 2024 r. – 429 mln zł;
- 8) w 2025 r. – 287 mln zł;
- 9) w 2026 r. – 396 mln zł;
- 10) w 2027 r. – 447 mln zł.

2. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania monitoruje wykorzystanie limitów wydatków na zadanie, o którym mowa w ust. 1, oraz, w razie potrzeby, wdraża mechanizmy korygujące.

3. W przypadku gdy łączne wydatki budżetu państwa na zadanie, o którym mowa w art. 54 ust. 1 i 2, art. 69 ust. 2 i 3, art. 112, art. 113 ust. 16, art. 118 ust. 2 i 3 oraz art. 119 ust. 1 i 4, powodowałyby zagrożenie przekroczenia w danym roku budżetowym limitu określonego w ust. 1, kwoty dotacji celowej na ucznia, o których mowa odpowiednio w art. 55 ust. 5 lub art. 113 ust. 5, zostaną odpowiednio pomniejszone:

- 1) w pierwszej kolejności, analizując wskaźnik wykorzystania dotacji celowej w roku poprzedzającym rok bazowy; wskaźnik ten stanowi iloraz wykorzystanej kwoty dotacji celowej w roku poprzedzającym rok bazowy oraz kwoty dotacji celowej przekazanej z budżetu państwa na realizację zadania, o którym mowa w art. 54 ust. 1 i 2, art. 69 ust. 2 i 3, art. 112 oraz art. 118 ust. 2 i 3, w roku poprzedzającym rok bazowy; w przypadku gdy wskaźnik ten będzie mniejszy od wartości 1, kwoty dotacji celowej na ucznia, o których mowa odpowiednio w art. 55 ust. 5 oraz art. 113 ust. 5, mogą zostać odpowiednio pomniejszone do iloczynu wartości tego wskaźnika i kwot dotacji na ucznia, o których mowa odpowiednio w art. 55 ust. 5 lub art. 113 ust. 5, nie więcej jednak niż niezbędne do wyeliminowania zagrożenia przekroczenia w danym roku budżetowym limitu określonego w ust. 1;
- 2) jeżeli w wyniku operacji określonej w pkt 1 nadal istnieje zagrożenie przekroczenia w danym roku budżetowym limitu określonego w ust. 1, dokonuje się pomniejszenia kwot dotacji celowej, o których mowa odpowiednio w art. 55 ust. 5 lub art. 113 ust. 5, o minimalny wskaźnik procentowy, który wyeliminuje zagrożenie przekroczenia w danym roku budżetowym limitu określonego w ust. 1.

4. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania ogłasza, w drodze obwieszczenia, do dnia 1 marca, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, pomniejszone, zgodnie z ust. 3, kwoty dotacji celowej, o których mowa odpowiednio w art. 55 ust. 5 lub w art. 113 ust. 5.

5. W przypadku zadziałania mechanizmów korygujących określonych w ust. 3, rada pedagogiczna, ustalając zestaw podręczników lub materiałów edukacyjnych obowiązujący we wszystkich oddziałach danej klasy przez co najmniej trzy lata szkolne lub ustalając materiały ćwiczeniowe obowiązujące w poszczególnych oddziałach w danym roku szkolnym, może podjąć decyzję o prowadzeniu obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego o najmniejszej liczbie godzin nauczania bez zastosowania podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych.

Art. 121. 1. W 2018 r. w przypadku gminy, w której wskaźnik dochodów podatkowych na jednego mieszkańca w gminie jest równy lub niższy od 40% wskaźnika dochodów podatkowych dla wszystkich gmin, kwota dotacji, o której mowa w art. 90r ust. 1 ustawy zmienianej w art. 80, nie może przekroczyć 95% kwoty świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym udzielonych w roku budżetowym przez gminę, pod warunkiem że kwota stypendiów szkolnych, o których mowa w art. 90c ust. 2 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 80, lub zasiłków szkolnych, o których mowa w art. 90c ust. 2 pkt 2 ustawy zmienianej w art. 80, przekazana uczniom i uczestnikom zajęć rewalidacyjno-wychowawczych w roku budżetowym będzie nie mniejsza niż 95% kwoty naliczonej tej gminie zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 90r ust. 3 ustawy zmienianej w art. 80.

2. W 2018 r. w przypadku gminy, w której wskaźnik dochodów podatkowych na jednego mieszkańca w gminie jest równy lub niższy od 75% i wyższy od 40% wskaźnika dochodów podatkowych dla wszystkich gmin, kwota dotacji, o której mowa w art. 90r ust. 1 ustawy zmienianej w art. 80, nie może przekroczyć 90% kwoty świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym udzielonych w roku budżetowym przez gminę, pod warunkiem że kwota stypendiów szkolnych, o których mowa w art. 90c ust. 2 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 80, lub zasiłków szkolnych, o których mowa w art. 90c ust. 2 pkt 2 ustawy zmienianej w art. 80, przekazana uczniom i uczestnikom zajęć rewalidacyjno-wychowawczych w roku budżetowym będzie nie mniejsza niż 95% kwoty naliczonej tej gminie zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 90r ust. 3 ustawy zmienianej w art. 80.

Art. 122. Do dnia 31 sierpnia 2022 r. publiczne szkoły artystyczne przekazane przez jednostkę samorządu terytorialnego do prowadzenia osobie prawnej niebędącej jednostką samorządu terytorialnego oraz osobie fizycznej na podstawie umowy, o której mowa w art. 5 ust. 5g ustawy zmienianej w art. 80, w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 września 2017 r., otrzymują środki na przyznanie stypendiów za wyniki w nauce lub za osiągnięcia sportowe, o których mowa w art. 90c ust. 3 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 80, z budżetu jednostki samorządu terytorialnego w ramach dotacji, o której mowa w art. 111 ust. 1.”

„Art. 134. W przypadku szkół przekazanych przed dniem 1 stycznia 2018 r. do prowadzenia osobie prawnej niebędącej jednostką samorządu terytorialnego oraz osobie fizycznej na podstawie art. 5 ust. 5g ustawy zmienianej w art. 80, w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 września 2017 r., lub art. 9 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 86, organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego, która przekazała szkołę, w terminie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, jest obowiązany wskazać inną szkołę prowadzoną przez tę jednostkę, w której będzie naliczany odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych na każdego nauczyciela będącego emerytem lub rencistą z przekazanej szkoły oraz nauczyciela pobierającego nauczycielskie świadczenie kompensacyjne, którego szkoła była ostatnim miejscem pracy. Osoby te korzystają z usług i świadczeń finansowanych z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych na zasadach i warunkach ustalonych w regulaminie obowiązującym we wskazanej szkole.”

„Art. 146. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie:

- 1) art. 30 ust. 7 ustawy zmienianej w art. 76 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 30 ust. 7 ustawy zmienianej w art. 76, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, oraz mogą być zmieniane na podstawie tego przepisu;
- 2) art. 14d ust. 10 ustawy zmienianej w art. 80 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 53 ust. 11 oraz mogą być zmieniane na podstawie tego przepisu;
- 3) art. 80 ust. 7 i art. 90 ust. 4g ustawy zmienianej w art. 80 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 42 ust. 3 oraz mogą być zmieniane na podstawie tego przepisu.

Art. 147. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2018 r., z wyjątkiem:

- 1) art. 80 pkt 11–15, art. 83 pkt 3, 10 i 12–15, art. 86 pkt 5 i 11–14, art. 87 pkt 2, 4 i 5, art. 88, art. 89, art. 91 ust. 1 i art. 145, które wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia;
  - 2) art. 54–69, art. 80 pkt 2, 4–10 i pkt 16 w zakresie art. 85b, art. 85, art. 86 pkt 8, art. 87 pkt 11–13 i art. 112–120, które wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 2018 r.;
  - 3) art. 76 pkt 1–14, pkt 17 lit. b, pkt 22, 23, pkt 28 w zakresie art. 61, pkt 37 lit. a w zakresie art. 91b ust. 2 pkt 1 i 2 oraz lit. b i c, pkt 38 lit. b, art. 83 pkt 4 i pkt 11 lit. a tiret drugie, art. 86 pkt 4 oraz art. 144, które wchodzi w życie z dniem 1 września 2018 r.;
  - 4) art. 35 ust. 4 i 5, art. 70, art. 76 pkt 33 i pkt 37 lit. a w zakresie art. 91b ust. 2 pkt 3 i 4, art. 80 pkt 17 w zakresie art. 90r i art. 81 w zakresie art. 28 ust. 6 pkt 6, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2019 r.;
  - 5) art. 76 pkt 20 lit. a tiret pierwsze, lit. c i pkt 21, które wchodzi w życie z dniem 1 września 2020 r.”;
- 2) odnośnika nr 1 oraz art. 72 ust. 1–4, art. 73 i art. 76 ustawy z dnia 24 listopada 2017 r. o imprezach turystycznych i powiązanych usługach turystycznych (Dz. U. poz. 2361), które stanowią:

„¹⁾ Niniejsza ustawa w zakresie swojej regulacji wdraża dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2302 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie imprez turystycznych i powiązanych usług turystycznych, zmieniającą rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 i dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/83/UE oraz uchylającą dyrektywę Rady 90/314/EWG (Dz. Urz. UE L 326 z 11.12.2015, str. 1).”

Art. 72. „1. Wpisy do rejestru organizatorów turystyki i pośredników turystycznych stają się z mocy prawa wpisami do rejestru, o którym mowa w art. 22 ust. 2, dotyczącymi organizatorów turystyki.

2. Wpisy do rejestru organizatorów turystyki i pośredników turystycznych przedsiębiorców zagranicznych posiadających siedzibę na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej tracą moc w dniu wejścia w życie ustawy.

3. Przedsiębiorcy turystyczni niepodlegający przed dniem wejścia w życie ustawy wpisowi do rejestru organizatorów turystyki i pośredników turystycznych, a prowadzący w dniu wejścia w życie ustawy działalność w zakresie organizowania imprez turystycznych lub w zakresie ułatwiania nabywania powiązanych usług turystycznych, niezwłocznie występują o wpis do rejestru, o którym mowa w art. 22 ust. 2.

4. Przedsiębiorcy wpisani w dniu wejścia w życie ustawy do rejestru organizatorów turystyki i pośredników turystycznych posiadający zabezpieczenie finansowe w formie rachunku powierniczego przedstawiają zabezpieczenie finansowe, o którym mowa w art. 7 ust. 2 pkt 1, 2 lub 3, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy pod rygorem utraty mocy wpisu do rejestru. Marszałek województwa z urzędu wykreśla z rejestru i z Centralnej Ewidencji Organizatorów Turystyki i Przedsiębiorców Ułatwiających Nabywanie Powiązanych Usług Turystycznych przedsiębiorcę turystycznego, który nie przedstawił zabezpieczenia finansowego we wskazanym terminie.”

„Art. 73. Postępowania wszczęte i niezakończone do dnia wejścia w życie ustawy prowadzi się na zasadach dotychczasowych.”

„Art. 76. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2018 r.”.

Marszałek Sejmu: *M. Kuchciński*

Załącznik do obwieszczenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej
Polskiej z dnia 5 lipca 2018 r. (poz. 1457)

USTAWA

z dnia 7 września 1991 r.

o systemie oświaty

Preambuła (uchylona)

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. (uchylony)

Art. 2. (uchylony)

Art. 2a. (uchylony)

Art. 3. Ilekroć w dalszych przepisach jest mowa bez bliższego określenia o:

- 1) szkole – należy przez to rozumieć także przedszkole;
- 1a) szkole specjalnej lub oddziale specjalnym – należy przez to rozumieć odpowiednio szkołę lub oddział, o których mowa w art. 4 pkt 2 ustawy – Prawo oświatowe;
- 2)¹⁾ szkole artystycznej – należy przez to rozumieć także szkołę bibliotekarską i animatorów kultury;
- 2) (uchylony)²⁾**
- 2a) oddziale integracyjnym – należy przez to rozumieć oddział szkolny, o którym mowa w art. 4 pkt 3 ustawy – Prawo oświatowe;
- 2b) oddziale dwujęzycznym – należy przez to rozumieć oddział szkolny, o którym mowa w art. 4 pkt 4 ustawy – Prawo oświatowe;
- 2c) szkole integracyjnej – należy przez to rozumieć szkołę, o której mowa w art. 4 pkt 5 ustawy – Prawo oświatowe;
- 2d) szkole dwujęzycznej – należy przez to rozumieć szkołę, o której mowa w art. 4 pkt 6 ustawy – Prawo oświatowe;
- 2e) (uchylony)
- 2f) (uchylony)
- 2fa) (uchylony)
- 2fb) (uchylony)
- 2fc) (uchylony)
- 2g) (uchylony)
- 3) placówce – należy przez to rozumieć jednostki organizacyjne wymienione w art. 2 pkt 3–8 i 10 ustawy – Prawo oświatowe;
- 3a) (uchylony)
- 3b) szkole podstawowej, liceum ogólnokształcącym, technikum, branżowej szkole I stopnia, branżowej szkole II stopnia, szkole specjalnej przysposabiającej do pracy lub szkole policealnej – należy przez to rozumieć szkoły, o których mowa w art. 18 ust. 1 ustawy – Prawo oświatowe;
- 4) (uchylony)
- 5) organie prowadzącym szkołę lub placówkę – należy przez to rozumieć ministra, jednostkę samorządu terytorialnego, inne osoby prawne i fizyczne;
- 6) (uchylony)

¹⁾ W tym brzmieniu obowiązuje do wejścia w życie zmiany, o której mowa w odnośniku 2.

²⁾ Wejdzie w życie z dniem 1 września 2018 r. na podstawie art. 33 pkt 5 ustawy z dnia 23 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1010 i 1985).

- 7) (uchylony)
- 8) kuratorze oświaty – należy przez to rozumieć kierownika kuratorium oświaty jako jednostki organizacyjnej wchodzącej w skład zespolonej administracji rządowej w województwie;
- 9) nauczycielu – należy przez to rozumieć także wychowawcę i innego pracownika pedagogicznego szkoły, placówki i placówki doskonalenia nauczycieli;
- 10) rodzicach – należy przez to rozumieć także prawnych opiekunów dziecka oraz osoby (podmioty) sprawujące pieczę zastępczą nad dzieckiem;
- 11) uczniach – należy przez to rozumieć także słuchaczy i wychowanków;
- 11a) (uchylony)
- 11b) (uchylony)
- 11c) (uchylony)
- 11d) (uchylony)
- 12) (uchylony)
- 13) podstawie programowej wychowania przedszkolnego lub podstawie programowej kształcenia ogólnego – należy przez to rozumieć podstawę programową, o której mowa w art. 4 pkt 24 ustawy – Prawo oświatowe;
- 13a) podstawie programowej kształcenia w zawodach – należy przez to rozumieć podstawę programową, o której mowa w art. 4 pkt 25 ustawy – Prawo oświatowe;
- 13b) programie wychowania przedszkolnego lub programie nauczania do danych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego – należy przez to rozumieć opis sposobu realizacji celów wychowania lub kształcenia oraz treści nauczania ustalonych odpowiednio w podstawie programowej wychowania przedszkolnego lub podstawie programowej kształcenia ogólnego dla danego etapu edukacyjnego lub opis sposobu realizacji celów kształcenia oraz treści nauczania zajęć edukacyjnych, dla których nie została ustalona podstawa programowa kształcenia ogólnego, lecz program nauczania tych zajęć został włączony do szkolnego zestawu programów nauczania, o którym mowa w art. 22a ust. 7;
- 13c) programie nauczania do zawodu – należy przez to rozumieć opis sposobu realizacji celów kształcenia i treści nauczania ustalonych w podstawie programowej kształcenia w zawodach, w formie efektów kształcenia, uwzględniający wyodrębnienie kwalifikacji w zawodzie, zgodnie z klasyfikacją zawodów szkolnictwa zawodowego, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 46 ust. 1 ustawy – Prawo oświatowe; program nauczania do zawodu zawiera także programy nauczania do poszczególnych obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia w zawodzie, ustalonych przez dyrektora szkoły, a w przypadku szkół artystycznych – określonych w ramowych planach nauczania dla tych szkół;
- 14) zadaniach oświatowych jednostek samorządu terytorialnego – należy przez to rozumieć zadania w zakresie kształcenia, wychowania i opieki, w tym profilaktyki społecznej;
- 15) szkole dla dorosłych – należy przez to rozumieć szkoły, o których mowa w art. 4 pkt 29 ustawy – Prawo oświatowe;
- 16) kształceniu ustawicznym – należy przez to rozumieć kształcenie, o którym mowa w art. 4 pkt 30 ustawy – Prawo oświatowe;
- 17) (uchylony)
- 18) niepełnosprawnościach sprzężonych – należy przez to rozumieć występowanie u dziecka niesłyszącego lub słabosłyszącego, niewidomego lub słabowidzącego, z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją, z niepełnosprawnością intelektualną albo z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera, co najmniej jeszcze jednej z wymienionych niepełnosprawności;
- 18a) specyficznych trudnościach w uczeniu się – należy przez to rozumieć trudności w uczeniu się odnoszące się do uczniów w normie intelektualnej, którzy mają trudności w przyswajaniu treści nauczania, wynikające ze specyfiki ich funkcjonowania percepcyjno-motorycznego i poznawczego, nieuwarunkowane schorzeniami neurologicznymi;
- 18b) (uchylony)
- 19) kwalifikacji w zawodzie – należy przez to rozumieć wyodrębniony w danym zawodzie zestaw oczekiwanych efektów kształcenia, których osiągnięcie potwierdza świadectwo wydane przez okręgową komisję egzaminacyjną, po zdaniu egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w zakresie jednej kwalifikacji;

- 20) kwalifikacyjnym kursie zawodowym – należy przez to rozumieć kurs, którego program nauczania uwzględnia podstawę programową kształcenia w zawodach, w zakresie jednej kwalifikacji, którego ukończenie umożliwia przystąpienie do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w zakresie tej kwalifikacji;
- 21) egzaminie potwierdzającym kwalifikacje w zawodzie – należy przez to rozumieć egzamin umożliwiający uzyskanie świadectwa potwierdzającego kwalifikację w zawodzie w zakresie jednej kwalifikacji, a w przypadku uzyskania świadectw potwierdzających wszystkie kwalifikacje wyodrębnione w danym zawodzie oraz posiadania wykształcenia zasadniczego zawodowego, wykształcenia zasadniczego branżowego, wykształcenia średniego branżowego lub wykształcenia średniego – również dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe;
- 21a) (uchylony)
- 21b) (uchylony)
- 21c) egzaminie maturalnym – należy przez to rozumieć egzamin przeprowadzany dla absolwentów posiadających wykształcenie średnie lub wykształcenie średnie branżowe, umożliwiający uzyskanie świadectwa dojrzałości;
- 21d) egzaminie ósmoklasisty – należy przez to rozumieć egzamin przeprowadzany w ostatnim roku nauki w szkole podstawowej, a w szkole artystycznej realizującej kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej – w klasie, której zakres nauczania odpowiada klasie VIII szkoły podstawowej, sprawdzający wiadomości i umiejętności ucznia lub słuchacza określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego;
- 22) (uchylony)³⁾
- 23) podręczniku – należy przez to rozumieć podręcznik dopuszczony do użytku szkolnego;
- 24) materiale edukacyjnym – należy przez to rozumieć materiał zastępujący lub uzupełniający podręcznik, umożliwiający realizację programu nauczania, mający postać papierową lub elektroniczną;
- 25) materiale ćwiczeniowym – należy przez to rozumieć materiał przeznaczony dla uczniów służący utrwalaniu przez nich wiadomości i umiejętności;
- 26) (uchylony)⁴⁾
- 27) (uchylony)⁴⁾
- 28) (uchylony)⁴⁾
- 29) (uchylony)⁴⁾
- 30) (uchylony)⁴⁾
- 31) (uchylony)⁴⁾
- 32) (uchylony)⁴⁾
- 33) (uchylony)⁴⁾
- 34) ustawie – Prawo oświatowe – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 996 i 1000).

Art. 4. (uchylony)

Art. 4a. (uchylony)

Art. 5. (uchylony)

Art. 5a. (uchylony)

Art. 5b. (uchylony)

Art. 5c. (uchylony)

Art. 5d. (uchylony)

Art. 5e. (uchylony)

Art. 5f. (uchylony)

³⁾ Przez art. 80 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz. U. poz. 2203), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2018 r.

⁴⁾ Przez art. 80 pkt 1 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 3.

Art. 5g. W zakresie określonym niniejszą ustawą z tytułu udostępniania rodzicom gromadzonych przez publiczne przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, inne formy wychowania przedszkolnego, szkoły i placówki informacji w zakresie nauczania, wychowania oraz opieki, dotyczących ich dzieci, nie mogą być pobierane od rodziców opłaty, bez względu na postać i sposób przekazywania tych informacji.

Art. 5h. W przypadku publicznych innych form wychowania przedszkolnego prowadzonych przez osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego lub osoby fizyczne, oraz niepublicznych innych form wychowania przedszkolnego zadania i kompetencje określone w ustawie dla dyrektora przedszkola wykonuje osoba kierująca daną inną formą wychowania przedszkolnego wyznaczona przez osobę prowadzącą inną formę wychowania przedszkolnego.

Art. 6. (uchylony)

Art. 7. (uchylony)

Art. 7a. (uchylony)

Art. 7b. (uchylony)

Art. 7c. (uchylony)

Art. 7d. (uchylony)

Art. 7e. (uchylony)

Art. 8. (uchylony)

Art. 9. (uchylony)

Art. 9a. 1. Tworzy się Centralną Komisję Egzaminacyjną z siedzibą w Warszawie.

2. Do zadań Centralnej Komisji Egzaminacyjnej należy w szczególności:

- 1) przygotowywanie i ustalanie materiałów egzaminacyjnych, w szczególności zadań i arkuszy egzaminacyjnych do przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty, egzaminu maturalnego, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz egzaminów eksternistycznych, o których mowa w art. 10 ust. 1 i 3;
- 2) przygotowywanie i ustalanie zasad oceniania rozwiązań zadań wykorzystywanych do przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty, egzaminu maturalnego, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz egzaminów eksternistycznych, o których mowa w art. 10 ust. 1 i 3, w celu zapewnienia porównywalności oceniania;
- 3) opracowywanie i ogłaszanie w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie Centralnej Komisji Egzaminacyjnej informatorów zawierających w szczególności przykładowe zadania, jakie mogą wystąpić na egzaminie ósmoklasisty, egzaminie maturalnym, egzaminie potwierdzającym kwalifikacje w zawodzie oraz egzaminach eksternistycznych, o których mowa w art. 10 ust. 1 i 3, wraz z rozwiązaniami;
- 4) organizowanie druku i dystrybucji materiałów egzaminacyjnych; realizację wybranych zadań w zakresie druku i dystrybucji materiałów egzaminacyjnych dyrektor Centralnej Komisji Egzaminacyjnej może powierzyć dyrektorom okręgowych komisji egzaminacyjnych, jeżeli jest to uzasadnione ze względu na racjonalność wydatków związanych z przeprowadzaniem egzaminu ósmoklasisty, egzaminu maturalnego, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz egzaminów eksternistycznych, o których mowa w art. 10 ust. 1 i 3;
- 5) analizowanie wyników egzaminu ósmoklasisty, egzaminu maturalnego, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz egzaminów eksternistycznych, o których mowa w art. 10 ust. 1 i 3, a także składanie ministrowi właściwemu do spraw oświaty i wychowania corocznych sprawozdań dotyczących wyników tych egzaminów;
- 5a) współpraca z ministrem właściwym do spraw szkolnictwa wyższego w zakresie, o którym mowa w art. 96b ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2017 r. poz. 2183, z późn. zm.⁵⁾);
- 6) przygotowywanie, we współpracy z okręgowymi komisjami egzaminacyjnymi, materiałów szkoleniowych dla kandydatów na egzaminatorów i egzaminatorów;
- 7) współpraca z instytucjami krajowymi i zagranicznymi w zakresie egzaminowania;
- 8) inicjowanie lub organizowanie badań, analiz i testów diagnostycznych oraz opracowywanie nowych rozwiązań w zakresie egzaminowania;

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 2201 oraz z 2018 r. poz. 138, 398, 650, 730, 912, 1000 i 1115.

- 9) realizowanie porozumień międzynarodowych i międzyresortowych w zakresie przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty, egzaminu maturalnego, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz egzaminów eksternistycznych, o których mowa w art. 10 ust. 1 i 3;
- 10) ogłaszanie każdego roku w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie Centralnej Komisji Egzaminacyjnej:
- a) komunikatów w sprawie:
- harmonogramu przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty i egzaminu maturalnego w terminie głównym i terminie dodatkowym, a w przypadku egzaminu maturalnego – również w terminie poprawkowym, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz egzaminów eksternistycznych, o których mowa w art. 10 ust. 1 i 3, w tym:
    - terminów ogłaszania wyników egzaminu ósmoklasisty, egzaminu maturalnego i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie,
    - terminów przekazywania szkołom wyników egzaminu ósmoklasisty i części pisemnej egzaminu maturalnego oraz zaświadczeń o szczegółowych wynikach egzaminu ósmoklasisty, świadectw dojrzałości, aneksów do świadectw dojrzałości i zaświadczeń o wynikach egzaminu maturalnego,
    - terminów przekazywania szkołom, placówkom, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy – Prawo oświatowe, pracodawcom oraz podmiotom prowadzącym kwalifikacyjne kursy zawodowe, o których mowa w art. 117 ust. 2 ustawy – Prawo oświatowe, wyników egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz terminów przekazywania szkołom, placówkom, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy – Prawo oświatowe, i pracodawcom świadectw potwierdzających kwalifikację w zawodzie oraz terminów przekazywania szkołom dyplomów potwierdzających kwalifikacje zawodowe,
  - materiałów i przyborów pomocniczych, z których można korzystać na egzaminie ósmoklasisty, egzaminie maturalnym, egzaminie potwierdzającym kwalifikacje w zawodzie oraz egzaminach eksternistycznych, o których mowa w art. 10 ust. 1 i 3, a także listy systemów operacyjnych, programów użytkowych oraz języków programowania – w przypadku egzaminu maturalnego z informatyki,
  - szczegółowych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty, egzaminu maturalnego, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz egzaminów eksternistycznych, o których mowa w art. 10 ust. 1 i 3, do potrzeb osób, o których mowa w art. 44zrz, art. 44zzzf i art. 44zzzh,
- b) informacji o sposobie organizacji i przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty, egzaminu maturalnego, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz egzaminów eksternistycznych, o których mowa w art. 10 ust. 1 i 3.

Art. 9b. (uchylony)

Art. 9c. 1. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania tworzy, w drodze rozporządzenia, okręgowe komisje egzaminacyjne oraz określa ich zasięg terytorialny.

1a. Okręgowe komisje egzaminacyjne podlegają Centralnej Komisji Egzaminacyjnej.

2. Do zadań okręgowej komisji egzaminacyjnej należy w szczególności:

- 1) przeprowadzanie egzaminu ósmoklasisty, egzaminu maturalnego, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz egzaminów eksternistycznych, o których mowa w art. 10 ust. 1 i 3;
- 2) przygotowywanie propozycji zadań i arkusza egzaminacyjnych do przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty, egzaminu maturalnego, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz egzaminów eksternistycznych, o których mowa w art. 10 ust. 1 i 3, w zakresie określonym przez Centralną Komisję Egzaminacyjną;
- 3) przygotowywanie propozycji zadań do informatorów, o których mowa w art. 9a ust. 2 pkt 3, w zakresie określonym przez Centralną Komisję Egzaminacyjną;
- 4) przeprowadzanie próbnego zastosowania zadań w zakresie określonym przez Centralną Komisję Egzaminacyjną, w warunkach zapewniających ich ochronę przed nieuprawnionym ujawnieniem;
- 5) analizowanie wyników egzaminu ósmoklasisty, egzaminu maturalnego, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz egzaminów eksternistycznych, o których mowa w art. 10 ust. 1 i 3;
- 6) opracowywanie i przekazywanie:
  - a) dyrektorom szkół, organom prowadzącym szkoły i kuratorom oświaty sprawozdań z przeprowadzonego egzaminu ósmoklasisty, egzaminu maturalnego i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie,
  - b) kuratorom oświaty sprawozdań z przeprowadzonych egzaminów eksternistycznych, o których mowa w art. 10 ust. 1 i 3;
- 7) prowadzenie ewidencji egzaminatorów zamieszkujących na terenie objętym właściwością danej okręgowej komisji egzaminacyjnej;

- 8) szkolenie kandydatów na egzaminatorów i egzaminatorów;
- 9) udzielanie szkołom, placówkom, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy – Prawo oświatowe, pracodawcom i podmiotom prowadzącym kwalifikacyjne kursy zawodowe, o których mowa w art. 117 ust. 2 ustawy – Prawo oświatowe, upoważnień do przeprowadzania części praktycznej egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz części pisemnej tego egzaminu przeprowadzanej z wykorzystaniem systemu elektronicznego, o których mowa w art. 44zzzł ust. 1;
- 10) współpraca z innymi okręgowymi komisjami egzaminacyjnymi;
- 11) współpraca z kuratorami oświaty właściwymi ze względu na zasięg terytorialny okręgowej komisji egzaminacyjnej w sprawach związanych z przeprowadzaniem egzaminu ósmoklasisty, egzaminu maturalnego, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz egzaminów eksternistycznych, o których mowa w art. 10 ust. 1 i 3;
- 11a) współpraca z ministrem właściwym do spraw szkolnictwa wyższego w zakresie, o którym mowa w art. 96b ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym;
- 12) wykonywanie innych zadań powierzonych przez dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej lub ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

2a. (uchylony)

2b. Dla celów przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty, egzaminu maturalnego oraz egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie okręgowe komisje egzaminacyjne nadają szkołom, placówkom, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy – Prawo oświatowe, pracodawcom i podmiotom prowadzącym kwalifikacyjne kursy zawodowe, o których mowa w art. 117 ust. 2 ustawy – Prawo oświatowe, indywidualne numery identyfikacyjne.

3. Do ewidencji egzaminatorów, z zastrzeżeniem ust. 4, może być wpisana osoba, która:

- 1) posiada kwalifikacje wymagane do zajmowania stanowiska nauczyciela w szkole, z zakresu której jest przeprowadzany egzamin ósmoklasisty, egzamin maturalny, egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie, albo jest nauczycielem akademickim specjalizującym się w dziedzinie, z którą są związane zajęcia edukacyjne wchodzące w zakres egzaminu;
- 2) posiada, uzyskany w okresie 6 lat przed złożeniem wniosku o wpis do ewidencji, co najmniej trzyletni staż pracy dydaktycznej w szkole publicznej, szkole niepublicznej o uprawnieniach szkoły publicznej, zakładzie kształcenia nauczycieli lub szkole wyższej albo co najmniej trzyletni staż pracy na stanowisku wymagającym kwalifikacji pedagogicznych w placówce doskonalenia nauczycieli, urzędzie organu administracji rządowej, kuratorium oświaty lub innej jednostce sprawującej nadzór pedagogiczny;
- 3) spełnia warunki określone w art. 10 ust. 5 pkt 2–4a ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2018 r. poz. 967);
- 4) ukończyła z wynikiem pozytywnym szkolenie dla kandydatów na egzaminatorów organizowane przez okręgową komisję egzaminacyjną, zakończone egzaminem ze znajomości zasad przeprowadzania, w szczególności oceniania, egzaminu ósmoklasisty, egzaminu maturalnego i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie.

4. Do ewidencji egzaminatorów w zakresie przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie może również być wpisana osoba, która jest przedstawicielem pracodawcy lub organizacji pracodawców albo stowarzyszenia lub samorządu zawodowego oraz:

- 1) posiada kwalifikacje wymagane od instruktora praktycznej nauki zawodu i spełnia warunki określone w ust. 3 pkt 3 i 4 albo
- 2) posiada przygotowanie zawodowe uznane przez dyrektora szkoły lub placówki za odpowiednie do prowadzenia zajęć z zakresu kształcenia zawodowego, o którym mowa w art. 15 ust. 6 ustawy – Prawo oświatowe, i spełnia warunki określone w ust. 3 pkt 3 i 4.

5. Skreślenie z ewidencji egzaminatorów następuje:

- 1) na wniosek egzaminatora;
- 2) w przypadku:
  - a) nieusprawiedliwionego nieuczestniczenia w okresowych szkoleniach egzaminatorów, organizowanych przez okręgowe komisje egzaminacyjne,
  - b) nieusprawiedliwionego nieuczestniczenia w pracach dotyczących przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty, egzaminu maturalnego, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz egzaminów eksternistycznych, o których mowa w art. 10 ust. 1 i 3, do których egzaminator został wyznaczony przez dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej,

- c) nieprzestrzegania przepisów dotyczących przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty, egzaminu maturalnego, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz egzaminów eksternistycznych, o których mowa w art. 10 ust. 1 i 3, lub zasad oceniania rozwiązań zadań, o których mowa w art. 9a ust. 2 pkt 2;
- 3) w razie niespełniania warunków, o których mowa w ust. 3 pkt 3;
- 4) w razie dokonania wpisu z naruszeniem prawa.

6. Wpis do ewidencji egzaminatorów, odmowa wpisu oraz skreślenie z ewidencji następuje w drodze decyzji administracyjnej dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej.

7. Organem wyższego stopnia w stosunku do dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej w sprawach, o których mowa w ust. 6, jest dyrektor Centralnej Komisji Egzaminacyjnej.

8. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia, ramowy program szkolenia kandydatów na egzaminatorów, sposób prowadzenia ewidencji egzaminatorów oraz tryb wpisywania i skreślenia egzaminatorów z ewidencji, uwzględniając w szczególności obowiązkowy wymiar godzin szkolenia, a także dokumenty wymagane od osób ubiegających się o wpis do ewidencji oraz zakres danych wpisywanych w ewidencji.

9. W przeprowadzaniu egzaminu ósmoklasisty, egzaminu maturalnego, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz egzaminów eksternistycznych, o których mowa w art. 10 ust. 1 i 3, w zakresie ustalonym w przepisach prawa, biorą udział egzaminatorzy i nauczyciele, a w przypadku egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie – także pracodawcy lub upoważnieni przez nich pracownicy oraz podmioty prowadzące kwalifikacyjne kursy zawodowe, o których mowa w art. 117 ust. 2 ustawy – Prawo oświatowe, lub upoważnieni przez nich pracownicy. W przeprowadzaniu części ustnej egzaminu maturalnego mogą również brać udział nauczyciele akademicy.

10. Dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej zawiera z egzaminatorami, z zastrzeżeniem ust. 12, a w przypadku egzaminu maturalnego również z nauczycielami akademickimi biorącymi udział w przeprowadzaniu części ustnej egzaminu maturalnego, umowy określające zakres ich obowiązków oraz wysokość wynagrodzenia.

11. Nauczyciele biorący udział w przeprowadzaniu egzaminu ósmoklasisty, egzaminu maturalnego i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie wykonują czynności związane z przeprowadzaniem tych egzaminów w ramach czynności i zajęć, o których mowa w art. 42 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela, oraz ustalonego wynagrodzenia, z zastrzeżeniem ust. 12.

12. Nauczyciele, w tym nauczyciele będący egzaminatorami, biorący udział w przeprowadzaniu części ustnej egzaminu maturalnego, wykonują czynności związane z przeprowadzaniem tej części egzaminu w ramach zajęć, o których mowa w art. 42 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela. W przypadku wykonywania tych czynności w wymiarze przekraczającym tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć, o których mowa w art. 42 ust. 2 pkt 1 ustawy – Karta Nauczyciela, nauczycielowi przysługuje wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe na zasadach określonych w art. 35 ust. 3 ustawy – Karta Nauczyciela.

Art. 9ca. 1. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania prowadzi:

- 1) listę arbitrów w zakresie egzaminu maturalnego do rozpatrywania odwołań, o których mowa w art. 44zzz ust. 7;
  - 2) listę arbitrów w zakresie egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie do rozpatrywania odwołań, o których mowa w art. 44zzzt ust. 7.
2. Wpis na listy arbitrów, o których mowa w ust. 1, następuje na wniosek osoby zainteresowanej.
3. Na listę arbitrów w zakresie egzaminu maturalnego może być wpisana osoba, która:
- 1) jest egzaminatorem wpisanym do ewidencji egzaminatorów, o której mowa w art. 9c ust. 2 pkt 7, w zakresie przeprowadzania egzaminu maturalnego, pełniła funkcję przewodniczącego zespołu egzaminatorów, o którym mowa w art. 44zzu ust. 4, w zakresie danego przedmiotu w co najmniej 3 latach, posiada kompetencje w dziedzinie technologii informacyjno-komunikacyjnych i otrzymała rekomendację dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej potwierdzającą posiadanie doświadczenia zapewniającego należyte wykonywanie obowiązków arbitra albo
  - 2) posiada co najmniej stopień doktora w dziedzinie nauki lub sztuki, związanych z przedmiotem, z którego jest przeprowadzany egzamin maturalny, jest zatrudniona w instytucie badawczym, jednostce naukowej Polskiej Akademii Nauk, Polskiej Akademii Umiejętności lub szkole wyższej, posiada co najmniej pięcioletnie doświadczenie w pracy dydaktycznej, posiada kompetencje w dziedzinie technologii informacyjno-komunikacyjnych i otrzymała rekomendację instytutu badawczego, jednostki naukowej Polskiej Akademii Nauk, Polskiej Akademii Umiejętności, szkoły wyższej, stowarzyszenia naukowego lub komitetu głównego olimpiady przedmiotowej z przedmiotu, z którego jest przeprowadzany egzamin maturalny.

4. Na listę arbitrów w zakresie egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie może być wpisana osoba, która:

- 1) jest egzaminatorem wpisanym do ewidencji egzaminatorów, o której mowa w art. 9c ust. 2 pkt 7, w zakresie przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, pełniła funkcję przewodniczącego zespołu egzaminatorów, o którym mowa w art. 44z z z n ust. 6, posiada kompetencje w dziedzinie technologii informacyjno-komunikacyjnych i otrzymała rekomendację dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej potwierdzającą posiadanie doświadczenia zapewniającego należyte wykonywanie obowiązków arbitra albo
- 2) jest egzaminatorem wpisanym do ewidencji egzaminatorów, o której mowa w art. 9c ust. 2 pkt 7, w zakresie przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie przez co najmniej rok przed dniem złożenia wniosku o wpis na listę arbitrów, posiada kompetencje w dziedzinie technologii informacyjno-komunikacyjnych i otrzymała rekomendację dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej potwierdzającą posiadanie doświadczenia zapewniającego należyte wykonywanie obowiązków arbitra, albo
- 3) posiada co najmniej stopień doktora w dziedzinie nauki lub sztuki, związanych z danym zawodem, jest zatrudniona w instytucie badawczym, jednostce naukowej Polskiej Akademii Nauk, Polskiej Akademii Umiejętności lub szkole wyższej, posiada co najmniej pięcioletnie doświadczenie w pracy dydaktycznej, posiada kompetencje w dziedzinie technologii informacyjno-komunikacyjnych i otrzymała rekomendację instytutu badawczego, jednostki naukowej Polskiej Akademii Nauk, Polskiej Akademii Umiejętności, szkoły wyższej, stowarzyszenia naukowego lub komitetu głównego turnieju lub olimpiady tematycznej związanych z wybraną dziedziną wiedzy, albo
- 4) jest specjalistą z zakresu danego zawodu, posiada kompetencje w dziedzinie technologii informacyjno-komunikacyjnych i otrzymała rekomendację organizacji pracodawców reprezentatywnych w rozumieniu art. 24 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. poz. 1240 oraz z 2017 r. poz. 2371).

5. Na listy arbitrów, o których mowa w ust. 1, nie może być wpisana osoba będąca pracownikiem Centralnej Komisji Egzaminacyjnej lub okręgowej komisji egzaminacyjnej.

6. Osoba, o której mowa w ust. 3 pkt 2 i ust. 4 pkt 3 i 4, może być wpisana na listę arbitrów, jeżeli:

- 1) ma pełną zdolność do czynności prawnych i korzysta z pełni praw publicznych;
- 2) nie toczy się przeciwko niej postępowanie karne w sprawie o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub postępowanie dyscyplinarne;
- 3) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 4) nie była prawomocnie ukarana karą dyscyplinarną.

7. Listy arbitrów zawierają:

- 1) imię (imiona) i nazwisko arbitra;
- 2) w przypadku listy arbitrów, o której mowa w ust. 1 pkt 1 – nazwę przedmiotu, z którego jest przeprowadzany egzamin maturalny, w zakresie którego dana osoba jest arbitrem;
- 3) w przypadku listy arbitrów, o której mowa w ust. 1 pkt 2 – nazwę zawodu, zgodnie z klasyfikacją zawodów szkolnictwa zawodowego, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 46 ust. 1 ustawy – Prawo oświatowe, oraz oznaczenia wszystkich kwalifikacji wyodrębnionych w tym zawodzie, w zakresie których dana osoba jest arbitrem; jeżeli co najmniej jedna z tych kwalifikacji wyodrębnionych w danym zawodzie została wyodrębniona jako kwalifikacja wspólna z innym zawodem lub zawodami, lista arbitrów obejmuje dodatkowo nazwę tego zawodu lub zawodów oraz oznaczenie tej kwalifikacji;
- 4) stopień lub tytuł w dziedzinie nauki lub sztuki, jeżeli arbiter taki stopień lub tytuł posiada;
- 5) nazwę podmiotu, który udzielił rekomendacji, o której mowa w ust. 3 i 4;
- 6) numer wpisu.

8. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania skreśla arbitra z listy arbitrów:

- 1) na wniosek arbitra;
- 2) w przypadku utraty przez arbitra zdolności do czynności prawnych lub utraty pełni praw publicznych;
- 3) w przypadku skazania arbitra prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 4) w przypadku gdy toczy się przeciwko arbitrowi postępowanie karne w sprawie o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub postępowanie dyscyplinarne;

- 5) w przypadku prawomocnego ukarania arbitra karą dyscyplinarną;
- 6) w przypadku śmierci arbitra;
- 7) w przypadku skreślenia z ewidencji egzaminatorów, o której mowa w art. 9c ust. 2 pkt 7;
- 8) w przypadku cofnięcia rekomendacji, o której mowa w ust. 3 i 4;
- 9) w przypadku utraty zatrudnienia w instytucie badawczym, jednostce naukowej Polskiej Akademii Nauk, Polskiej Akademii Umiejętności lub szkole wyższej – w przypadku arbitrów, o których mowa w ust. 3 pkt 2 i ust. 4 pkt 3;
- 10) w przypadku zatrudnienia w Centralnej Komisji Egzaminacyjnej lub okręgowej komisji egzaminacyjnej;
- 11) w przypadku dokonania wpisu na listę z naruszeniem prawa.

9. Arbiter ma obowiązek niezwłocznie poinformować ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania o zaistnieniu okoliczności, o których mowa w ust. 8 pkt 2–5 i pkt 7–10.

10. Na wniosek dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej minister właściwy do spraw oświaty i wychowania może skreślić arbitra z listy arbitrów, jeżeli:

- 1) arbiter dwukrotnie, bez uzasadnienia, odmówił wykonania zadań związanych z rozpatrzeniem odwołania, o którym mowa w art. 44zzz ust. 7 albo art. 44zzzt ust. 7;
- 2) arbiter dwukrotnie, bez uzasadnienia, przekroczył termin wyznaczony przez dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej na rozpatrzenie odwołania, o którym mowa w art. 44zzz ust. 7 albo art. 44zzzt ust. 7.

11. Listy arbitrów są podawane do publicznej wiadomości na stronie internetowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

Art. 9cb. 1. Odwołania, o których mowa w art. 44zzz ust. 7 albo art. 44zzzt ust. 7, rozpatruje Kolegium Arbitrażu Egzaminacyjnego przy dyrektorze Centralnej Komisji Egzaminacyjnej w składzie dwuosobowym.

2. Skład Kolegium Arbitrażu Egzaminacyjnego wyznacza dyrektor Centralnej Komisji Egzaminacyjnej.

3. W przypadku odwołania, o którym mowa w art. 44zzz ust. 7, w skład Kolegium Arbitrażu Egzaminacyjnego wchodzi:

- 1) jeden arbiter, który spełnia wymagania, o których mowa w art. 9ca ust. 3 pkt 1, oraz
- 2) jeden arbiter, który spełnia wymagania, o których mowa w art. 9ca ust. 3 pkt 2

– wpisani na listę arbitrów w zakresie egzaminu maturalnego z danego przedmiotu.

4. W przypadku odwołania, o którym mowa w art. 44zzzt ust. 7, w skład Kolegium Arbitrażu Egzaminacyjnego wchodzi:

- 1) jeden arbiter, który spełnia wymagania, o których mowa w art. 9ca ust. 4 pkt 1 lub 2, oraz
- 2) jeden arbiter, który spełnia wymagania, o których mowa w art. 9ca ust. 4 pkt 3 lub 4

– wpisani na listę arbitrów w zakresie egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie z danej kwalifikacji.

5. W skład Kolegium Arbitrażu Egzaminacyjnego nie może być wyznaczony arbiter będący jednocześnie egzaminatorem, który:

- 1) sprawdzał i oceniał pracę egzaminacyjną, której dotyczy odwołanie, albo
- 2) został wyznaczony do weryfikacji sumy punktów, o której mowa w art. 44zzz ust. 3 albo art. 44zzzt ust. 3, wyniku której dotyczy odwołanie.

6. W przypadku gdy:

- 1) na listy arbitrów nie został wpisany arbiter w zakresie przedmiotu, z którego jest przeprowadzany egzamin maturalny, albo zawodu i kwalifikacji wyodrębnionej w tym zawodzie, z której jest przeprowadzany egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie, albo
- 2) liczba arbitrów wpisanych na listy arbitrów jest niewystarczająca do rozpatrzenia wszystkich odwołań, o których mowa w art. 44zzz ust. 7 albo art. 44zzzt ust. 7, w terminie określonym w art. 44zzz ust. 17 albo art. 44zzzt ust. 17, albo
- 3) z powodu choroby arbitra lub innych uzasadnionych przyczyn nie jest możliwe wyznaczenie arbitra

– dyrektor Centralnej Komisji Egzaminacyjnej zamiast arbitra wyznacza w skład Kolegium Arbitrażu Egzaminacyjnego egzaminatora wpisanego do ewidencji egzaminatorów, o której mowa w art. 9c ust. 2 pkt 7, odpowiednio w zakresie egzaminu maturalnego lub egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, z tym że w przypadku odwołania, o którym mowa w art. 44zzz ust. 7, egzaminatorem tym może być osoba, która pełniła funkcję przewodniczącego zespołu egzaminatorów, o którym mowa w art. 44zzu ust. 4, w zakresie danego przedmiotu w co najmniej 3 latach.

7. Prace Kolegium Arbitrażu Egzaminacyjnego odbywają się z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej. W razie potrzeby dyrektor Centralnej Komisji Egzaminacyjnej może zorganizować posiedzenie Kolegium Arbitrażu Egzaminacyjnego.

8. Arbitrowi oraz egzaminatorowi, o którym mowa w ust. 6, przysługuje:

- 1) wynagrodzenie za rozpatrzenie odwołania, w tym za sporządzenie pisemnego uzasadnienia, oraz
- 2) zwrot kosztów przejazdu i zakwaterowania, jeżeli prace Kolegium Arbitrażu Egzaminacyjnego odbywają się na posiedzeniu poza miejscem zamieszkania arbitra lub egzaminatora.

9. Dyrektor Centralnej Komisji Egzaminacyjnej zawiera z arbitrami oraz egzaminatorami, o których mowa w ust. 6, umowy określające zakres ich obowiązków, stopień złożoności rozwiązania każdego zadania egzaminacyjnego rozpatrywanego w ramach odwołania oraz wysokość wynagrodzenia.

10. Obsługę administracyjną i finansową Kolegium Arbitrażu Egzaminacyjnego zapewnia Centralna Komisja Egzaminacyjna.

Art. 9cc. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) tryb wyznaczania składu Kolegium Arbitrażu Egzaminacyjnego do rozpatrzenia odwołania, biorąc pod uwagę konieczność równomiernego rozłożenia pracy pomiędzy arbitrowi;
- 2) tryb i sposób działania Kolegium Arbitrażu Egzaminacyjnego, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia sprawnego rozpatrywania odwołań oraz wykorzystywania w pracach tego kolegium przede wszystkim środków komunikacji elektronicznej;
- 3) stawki za jedno zadanie egzaminacyjne rozpatrzone w ramach odwołania przez arbitrowi i egzaminatorów, o których mowa w art. 9cb ust. 6, oraz sposób i tryb zwrotu kosztów przejazdu i zakwaterowania tych arbitrowi i egzaminatorów, biorąc pod uwagę konieczność zróżnicowania stawek za jedno zadanie egzaminacyjne w zależności od stopnia złożoności rozwiązania zadania egzaminacyjnego oraz konieczność odpowiedniego udokumentowania kosztów przejazdu i zakwaterowania;
- 4) wzór wniosku o wpis na listę arbitrowi oraz wykaz dokumentów, które dołącza się do tego wniosku, biorąc pod uwagę konieczność wykazania przez osobę składającą wniosek spełnienia warunków, o których mowa w art. 9ca ust. 3–6, oraz zapewnienie możliwości weryfikacji spełnienia przez tę osobę tych warunków.

Art. 9d. 1. Nadzór nad działalnością Centralnej Komisji Egzaminacyjnej sprawuje minister właściwy do spraw oświaty i wychowania.

2. W ramach nadzoru, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw oświaty i wychowania w szczególności:

- 1) może wydawać dyrektorowi Centralnej Komisji Egzaminacyjnej wiążące wytyczne i polecenia, z wyjątkiem indywidualnych spraw rozstrzyganych w drodze decyzji administracyjnej;
- 2) może zwracać się do dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej o przygotowanie i przekazanie informacji, dokumentów i sprawozdań dotyczących określonej sprawy albo rodzaju spraw;
- 3) przeprowadza kontrole w Centralnej Komisji Egzaminacyjnej.

3. Nadzór nad działalnością okręgowych komisji egzaminacyjnych sprawuje dyrektor Centralnej Komisji Egzaminacyjnej. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

4. Organizację Centralnej Komisji Egzaminacyjnej określa jej statut nadany w drodze zarządzenia przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania. Zarządzenie podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

5. Szczegółowy zakres zadań i organizację okręgowej komisji egzaminacyjnej określa jej statut nadany przez dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw oświaty i wychowania.

6. Centralna Komisja Egzaminacyjna i okręgowe komisje egzaminacyjne są państwowymi jednostkami budżetowymi finansowanymi z części budżetu państwa, której dysponentem jest minister właściwy do spraw oświaty i wychowania.

7. Działalnością Centralnej Komisji Egzaminacyjnej kieruje dyrektor, którego powołuje i odwołuje minister właściwy do spraw oświaty i wychowania.

8. Wicedyrektorów Centralnej Komisji Egzaminacyjnej powołuje i odwołuje dyrektor Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, za zgodą ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

9. Działalnością okręgowej komisji egzaminacyjnej kieruje dyrektor, którego powołuje i odwołuje dyrektor Centralnej Komisji Egzaminacyjnej.

10. W okręgowej komisji egzaminacyjnej może być utworzone stanowisko wicedyrektora, którego powołuje i odwołuje dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej, za zgodą dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej.

11. Stanowisko dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej i stanowisko dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej może zajmować osoba:

- 1) która posiada wykształcenie wyższe i tytuł zawodowy magister, magister inżynier lub równorzędny;
- 2) która posiada staż pracy określony w przepisach wydanych na podstawie ust. 14;
- 3) która posiada doświadczenie związane z organizowaniem egzaminów lub prowadzeniem badań w zakresie egzaminowania;
- 4) która spełnia warunki zdrowotne niezbędne do wykonywania pracy na stanowisku kierowniczym;
- 5) która ma pełną zdolność do czynności prawnych i korzysta z pełni praw publicznych;
- 6) która nie była karana karą dyscyplinarną oraz nie toczy się przeciwko niej postępowanie dyscyplinarne;
- 7) która nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 8) przeciwko której nie toczy się postępowanie o przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego;
- 9) która nie była karana zakazem pełnienia funkcji związanych z dysponowaniem środkami publicznymi, o którym mowa w art. 31 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1311 i 2110 oraz z 2018 r. poz. 1000);
- 10) która nie była karana karą porządkową, o której mowa w art. 108 Kodeksu pracy.

12. Kandydata na stanowisko dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej oraz na stanowisko dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej wyłania się w drodze konkursu ogłaszanego przez odpowiednio ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania albo dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej.

13. Jeżeli do konkursu, o którym mowa w ust. 12, nie zgłosi się żaden kandydat albo w wyniku konkursu nie wyłoniono kandydata, odpowiednio minister właściwy do spraw oświaty i wychowania albo dyrektor Centralnej Komisji Egzaminacyjnej powołuje na stanowisko odpowiednio dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej albo dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej wskazanego przez siebie kandydata.

14. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia, staż pracy wymagany od osoby zajmującej stanowisko dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej i dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej, sposób i tryb przeprowadzania konkursu na stanowisko dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej i dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej oraz skład i tryb pracy komisji konkursowej, uwzględniając sposób ogłaszania konkursu, sposób wyłaniania kandydata, sposób sprawowania nadzoru nad prawidłowością postępowania konkursowego oraz tryb unieważnienia konkursu.

15. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 14, minister właściwy do spraw oświaty i wychowania może określić dodatkowe wymagania, jakim powinna odpowiadać osoba zajmująca stanowisko odpowiednio dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej i dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej, uwzględniając specyfikę zadań wykonywanych przez odpowiednio Centralną Komisję Egzaminacyjną i okręgową komisję egzaminacyjną.

Art. 9e. 1. Przygotowywanie materiałów egzaminacyjnych do przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty, egzaminu maturalnego, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz egzaminów eksternistycznych, o których mowa w art. 10 ust. 1 i 3, a także drukowanie, przechowywanie i transport materiałów egzaminacyjnych, odbywają się w warunkach zapewniających ich ochronę przed nieuprawnionym ujawnieniem.

2. Osoby uczestniczące w przygotowywaniu, drukowaniu, przechowywaniu i transporcie materiałów egzaminacyjnych, o których mowa w ust. 1, są obowiązane do nieujawniania osobom nieuprawnionym materiałów egzaminacyjnych.

3. W przypadku nieuprawnionego ujawnienia materiałów egzaminacyjnych, o których mowa w ust. 1, lub uzasadnionego podejrzenia nieuprawnionego ujawnienia tych materiałów decyzję co do dalszego przebiegu egzaminu ósmoklasisty, egzaminu maturalnego, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz egzaminów eksternistycznych, o których mowa w art. 10 ust. 1 i 3, podejmuje dyrektor Centralnej Komisji Egzaminacyjnej. Dyrektor Centralnej Komisji Egzaminacyjnej może wyznaczyć nowy termin przeprowadzenia egzaminu ósmoklasisty lub egzaminu ósmoklasisty z danego przedmiotu, egzaminu maturalnego z danego przedmiotu w części pisemnej lub w części ustnej, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie lub części pisemnej albo części praktycznej tego egzaminu oraz egzaminów eksternistycznych, o których mowa w art. 10 ust. 1 i 3, z danego przedmiotu.

Art. 9f. (uchylony)

Art. 10. 1. Osoba, która ukończyła 18 lat, może uzyskać świadectwo ukończenia szkoły podstawowej i liceum ogólnokształcącego po zdaniu egzaminów eksternistycznych przeprowadzanych przez okręgową komisję egzaminacyjną, z zastrzeżeniem art. 10a.

2. Egzaminy eksternistyczne, o których mowa w ust. 1, przeprowadza się z zakresu obowiązkowych zajęć edukacyjnych określonych w ramowych planach nauczania odpowiednio szkoły podstawowej dla dorosłych lub liceum ogólnokształcącego dla dorosłych.

2a. Egzaminy eksternistyczne, o których mowa w ust. 1, są przeprowadzane na podstawie wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, z tym że w przypadku liceum ogólnokształcącego dla dorosłych – na podstawie wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla zakresu podstawowego.

3. Osoba, która ukończyła 18 lat, może uzyskać:

- 1) świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie po zdaniu egzaminu eksternistycznego potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w zakresie danej kwalifikacji, przeprowadzanego przez okręgową komisję egzaminacyjną, zgodnie z przepisami rozdziału 3b;
- 2) dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe, jeżeli posiada świadectwa potwierdzające wszystkie kwalifikacje wyodrębnione w danym zawodzie oraz posiada:
  - a) wykształcenie zasadnicze zawodowe albo zdała egzaminy eksternistyczne z zakresu wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla zasadniczej szkoły zawodowej przeprowadzane przez okręgową komisję egzaminacyjną, lub
  - b) wykształcenie zasadnicze branżowe albo zdała egzaminy eksternistyczne z zakresu wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia przeprowadzane przez okręgową komisję egzaminacyjną, lub
  - c) wykształcenie średnie branżowe albo zdała egzaminy eksternistyczne z zakresu wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły II stopnia przeprowadzane przez okręgową komisję egzaminacyjną, lub
  - d) wykształcenie średnie.

4. Egzamin eksternistyczny, o którym mowa w ust. 3 pkt 1, przeprowadza się z zakresu wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodach.

4a. Wyniki egzaminów eksternistycznych, o których mowa w ust. 1 i 3, są ostateczne i nie służy na nie skarga do sądu administracyjnego.

4b. Do egzaminów eksternistycznych, o których mowa w ust. 1 i ust. 3 pkt 2 lit. a–c, przepisy art. 44zzz ust. 1–6 stosuje się odpowiednio.

4c. Egzaminy eksternistyczne, o których mowa w ust. 1 i 3, podlegają opłacie.

4d. Opłata za egzamin eksternistyczny z jednych zajęć edukacyjnych oraz opłata za egzamin eksternistyczny, o którym mowa w ust. 3 pkt 1, wynoszą 5,5% minimalnej stawki wynagrodzenia zasadniczego nauczyciela dyplomowanego posiadającego tytuł zawodowy magistra z przygotowaniem pedagogicznym, określonego na podstawie art. 30 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela.

4e. Osoba, która przystąpiła do egzaminu eksternistycznego, o którym mowa w ust. 3 pkt 1, i nie uzyskała wymaganej do zdania tego egzaminu liczby punktów z części pisemnej albo części praktycznej tego egzaminu, przystępując ponownie do tej części egzaminu, wnosi opłatę w wysokości:

- 1) w przypadku części pisemnej – 1/3 opłaty, o której mowa w ust. 4d;
- 2) w przypadku części praktycznej – 2/3 opłaty, o której mowa w ust. 4d.

4f. Opłata za egzaminy eksternistyczne, o których mowa w ust. 1 i 3, stanowi dochód budżetu państwa. Opłata nie podlega zwrotowi.

4g. Opłatę za egzaminy eksternistyczne wnosi się:

- 1) w przypadku egzaminów eksternistycznych, o których mowa w ust. 1 i ust. 3 pkt 2 lit. a–c – nie później niż na 30 dni przed terminem rozpoczęcia sesji egzaminacyjnej, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie ust. 5,
- 2) w przypadku egzaminu eksternistycznego, o którym mowa w ust. 3 pkt 1 – nie później niż na 30 dni przed wyznaczonym terminem tego egzaminu

– na rachunek bankowy wskazany przez dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej. Niewnieśienie w tych terminach opłaty za egzamin eksternistyczny, o którym mowa w ust. 1 lub 3, skutkuje brakiem możliwości przystąpienia do tego egzaminu.

5. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) warunki i tryb przeprowadzania egzaminów eksternistycznych, o których mowa w ust. 1 i ust. 3 pkt 2 lit. a–c, w tym warunki ich oceniania, oraz zajęcia edukacyjne, z których są przeprowadzane egzaminy eksternistyczne, o których mowa w ust. 3 pkt 2 lit. a–c,
- 2) warunki dopuszczania do egzaminów eksternistycznych, o których mowa w ust. 1 i 3,
- 3) warunki wynagradzania egzaminatorów przeprowadzających egzaminy eksternistyczne, o których mowa w ust. 1 i ust. 3 pkt 2 lit. a–c

– z uwzględnieniem możliwości unieważnienia egzaminów eksternistycznych, o których mowa w ust. 1 i ust. 3 pkt 2 lit. a–c, ze względu na naruszenie przepisów dotyczących przeprowadzania tych egzaminów, jeżeli to naruszenie mogło mieć wpływ na wynik egzaminu, a także z uwzględnieniem możliwości zwalniania osób o niskich dochodach z całości lub części opłat za przeprowadzanie egzaminów eksternistycznych, o których mowa w ust. 1 i 3. Wynagrodzenie egzaminatorów powinno być ustalone w relacji do minimalnej stawki wynagrodzenia zasadniczego nauczyciela dyplomowanego posiadającego tytuł zawodowy magistra z przygotowaniem pedagogicznym, określonego na podstawie art. 30 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela.

6. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 5, minister właściwy do spraw oświaty i wychowania może, na wniosek właściwych ministrów, wskazać zawody, w zakresie których nie przeprowadza się egzaminów eksternistycznych, o których mowa w ust. 3.

Art. 10a. 1. Świadectwo lub dyplom ukończenia szkoły artystycznej można uzyskać na podstawie egzaminów eksternistycznych przeprowadzanych przez państwowe komisje egzaminacyjne powoływane przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

2. Egzaminy eksternistyczne przeprowadza się z zakresu zajęć edukacyjnych określonych w ramowych planach nauczania poszczególnych typów publicznych szkół artystycznych.

3. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego określa, w drodze rozporządzenia, typy szkół artystycznych, których świadectwo lub dyplom ukończenia można uzyskać na podstawie egzaminów eksternistycznych, warunki i tryb przeprowadzania egzaminów eksternistycznych, wysokość opłat za egzaminy eksternistyczne oraz warunki wynagradzania osób wchodzących w skład państwowej komisji egzaminacyjnej, z uwzględnieniem możliwości unieważnienia egzaminów eksternistycznych ze względu na naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzania tych egzaminów, jeżeli to naruszenie mogło mieć wpływ na wynik egzaminu, oraz że wysokość opłat za egzaminy eksternistyczne nie może być wyższa niż koszty przeprowadzenia tych egzaminów, a także z uwzględnieniem możliwości zwalniania z całości lub części opłat za przeprowadzenie egzaminu osób o niskich dochodach.

Art. 11. 1. Świadectwa i dyplomy państwowe wydawane przez uprawnione do tego szkoły, placówki kształcenia ustawicznego i placówki kształcenia praktycznego, kolegia pracowników służb społecznych oraz okręgowe komisje egzaminacyjne są dokumentami urzędowymi.

2. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) warunki i tryb wydawania oraz wzory świadectw, dyplomów państwowych i innych druków szkolnych, w tym umieszczenie na wzorach druków szkolnych znaków graficznych informujących o poziomie Polskiej Ramy Kwalifikacji, o których mowa w art. 10 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2017 r. poz. 986 i 1475 oraz z 2018 r. poz. 650), sposób dokonywania sprostowań ich treści i wydawania duplikatów, a także tryb i sposób dokonywania uwierzytelnienia dokumentów przeznaczonych do obrotu prawnego z zagranicą,
- 2) wysokość odpłatności za wydawanie duplikatów świadectw, dyplomów państwowych i innych druków szkolnych oraz za dokonywanie uwierzytelnienia dokumentów przeznaczonych do obrotu prawnego z zagranicą

– uwzględniając konieczność zapewnienia prawidłowego tworzenia dokumentacji przebiegu nauczania, oceniania wyników pracy dydaktyczno-wychowawczej szkół i wyników egzaminów przeprowadzanych przez okręgowe komisje egzaminacyjne, a także wymóg, aby wysokość odpłatności za wykonywanie czynności, o których mowa w pkt 2, nie przewyższała kwoty opłaty skarbowej za uwierzytelnienie dokumentu, określonej w przepisach o opłacie skarbowej.

Art. 11a. (uchylony)

Art. 12. 1. Publiczne przedszkola i szkoły podstawowe organizują naukę religii na życzenie rodziców, publiczne szkoły ponadpodstawowe na życzenie bądź rodziców, bądź samych uczniów; po osiągnięciu pełnoletności o pobieraniu nauki religii decydują uczniowie.

2. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania w porozumieniu z władzami Kościoła Katolickiego i Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego oraz innych kościołów i związków wyznaniowych określa, w drodze rozporządzenia, warunki i sposób wykonywania przez szkoły zadań, o których mowa w ust. 1.

Art. 13. 1. Szkoła i placówka publiczna umożliwia uczniom podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej, językowej i religijnej, a w szczególności naukę języka oraz własnej historii i kultury.

2. Na wniosek rodziców nauka, o której mowa w ust. 1, może być prowadzona:

- 1) w osobnych grupach, oddziałach lub szkołach;
- 2) w grupach, oddziałach lub szkołach – z dodatkową nauką języka oraz własnej historii i kultury;
- 3) w międzyszkolnych zespołach nauczania.

3. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia, warunki i sposób wykonywania przez szkoły i placówki zadań, o których mowa w ust. 1 i 2, w szczególności minimalną liczbę uczniów, dla których organizuje się poszczególne formy nauczania wymienione w ust. 2.

4. W pracy dydaktyczno-wychowawczej szkoły publiczne zapewniają podtrzymywanie kultury i tradycji regionalnej.

5. (uchylony)⁶⁾

6. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania podejmie działania w celu zapewnienia możliwości kształcenia nauczycieli oraz dostępu do podręczników na potrzeby szkół i placówek publicznych, o których mowa w ust. 1.

7. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania podejmie działania w celu popularyzacji wiedzy o historii, kulturze, języku i o tradycjach religijnych mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym.

Art. 13a. (uchylony)

Rozdział 2
(uchylony)⁷⁾

Rozdział 2a
(uchylony)

Rozdział 3

Zarządzanie szkołami i placówkami publicznymi

Art. 21. 1. (uchylony)

2. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania inicjuje, koordynuje i nadzoruje organizację ogólnopolskich olimpiad i turniejów dla uczniów, a także może zlecić zadania z tego zakresu, w drodze umowy, szkołom wyższym, placówkom naukowym, stowarzyszeniom naukowym, zawodowym i innym podmiotom prowadzącym statutową działalność oświatową lub naukową.

Art. 21a. (uchylony)

Art. 22. 1. (uchylony)

1a. (uchylony)

2. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi ponadto, w drodze rozporządzenia:

- 1) (uchylony)
- 2) (uchylony)
- 2a) (uchylony)
- 3) (uchylony)
- 4) (uchylony)
- 5) (uchylony)
- 6) (uchylony)

⁶⁾ Przez art. 80 pkt 2 ustawy, o której mowa w odnośniku 3; wszedł w życie z dniem 1 kwietnia 2018 r.

⁷⁾ Rozdział uchylony przez art. 80 pkt 3 ustawy, o której mowa w odnośniku 3.

- 7) (uchylony)
- 8) organizację oraz sposób przeprowadzania konkursów, turniejów i olimpiad, uwzględniając, że konkursy, turnieje i olimpiady powinny służyć odkrywaniu i rozwijaniu uzdolnień uczniów, pobudzaniu twórczego myślenia, wspomaganiu zdolności stosowania zdobytej wiedzy w praktycznym działaniu, a także lepszemu przygotowaniu uczniów do nauki w szkołach wyższego stopnia lub do wykonywania zawodu;
- 9) (uchylony)
- 10) (uchylony)
- 11) (uchylony)
- 12) (uchylony)
- 13) warunki wynagradzania egzaminatorów i nauczycieli akademickich, o których mowa w art. 9c ust. 10, uwzględniając zasadę, że wysokość wynagrodzenia określa się w relacji do minimalnej stawki wynagrodzenia zasadniczego nauczyciela dyplomowanego posiadającego tytuł zawodowy magistra z przygotowaniem pedagogicznym, ustalonej na podstawie art. 30 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela, oraz uwzględniając konieczność potwierdzenia przez dyrektora szkoły udziału nauczyciela akademickiego w części ustnej egzaminu maturalnego.

2a. (uchylony)

3. (uchylony)

4. (uchylony)

5. (uchylony)

Art. 22a. 1. Nauczyciel lub zespół nauczycieli przedstawia dyrektorowi przedszkola lub szkoły program wychowania przedszkolnego lub program nauczania do danych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego na dany etap edukacyjny.

2. W przypadku innej formy wychowania przedszkolnego nauczyciel lub zespół nauczycieli przedstawia dyrektorowi przedszkola lub szkoły podstawowej program wychowania przedszkolnego.

3. W przypadku szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe nauczyciel lub zespół nauczycieli prowadzących kształcenie zawodowe w danym zawodzie przedstawia dyrektorowi szkoły program nauczania do danego zawodu.

4. Program wychowania przedszkolnego i programy nauczania, o których mowa w ust. 1 i 3, mogą obejmować treści nauczania wykraczające poza zakres treści nauczania ustalonych w podstawie programowej wychowania przedszkolnego, treści nauczania ustalonych dla danych zajęć edukacyjnych w podstawie programowej kształcenia ogólnego albo treści nauczania ustalonych w formie efektów kształcenia dla danego zawodu w podstawie programowej kształcenia w zawodach.

5. Program wychowania przedszkolnego i programy nauczania, o których mowa w ust. 1 i 3, powinny być dostosowane do potrzeb i możliwości uczniów, dla których są przeznaczone.

6. Dyrektor przedszkola lub szkoły, po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej, dopuszcza do użytku w danym przedszkolu, oddziale przedszkolnym w szkole podstawowej, danej innej formie wychowania przedszkolnego lub szkole przedstawiony przez nauczyciela lub zespół nauczycieli odpowiednio program wychowania przedszkolnego lub programy nauczania, o których mowa w ust. 1 i 3.

7. Dopuszczone do użytku w danym przedszkolu, oddziale przedszkolnym w szkole podstawowej, danej innej formie wychowania przedszkolnego lub szkole programy wychowania przedszkolnego lub programy nauczania, o których mowa w ust. 1 i 3, stanowią odpowiednio zestaw programów wychowania przedszkolnego lub szkolny zestaw programów nauczania. Dyrektor przedszkola lub szkoły jest odpowiedzialny za uwzględnienie w zestawie programów wychowania przedszkolnego i szkolnym zestawie programów nauczania całości odpowiednio podstawy programowej wychowania przedszkolnego lub podstawy programowej kształcenia ogólnego ustalonej dla danego etapu edukacyjnego, a w przypadku szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe – także całości podstawy programowej kształcenia w zawodach, w których kształci szkoła.

8. Przepisów ust. 1–7 nie stosuje się do indywidualnych programów opracowywanych dla uczniów, o których mowa w art. 1 pkt 6 ustawy – Prawo oświatowe, oraz do indywidualnych programów nauki opracowywanych dla uczniów, o których mowa w art. 115 ustawy – Prawo oświatowe.

9. Programy nauczania do zawodów podstawowych dla żegluga morskiej mogą być dopuszczone do użytku w danej szkole po uzyskaniu pozytywnej opinii ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej w zakresie zgodności z postanowieniami Międzynarodowej konwencji o wymaganiach w zakresie wykształcenia marynarzy, wydawania im świadectw oraz pełnienia wacht, 1978, sporządzonej w Londynie dnia 7 lipca 1978 r. (Dz. U. z 1984 r. poz. 201, z 1999 r. poz. 286 oraz z 2013 r. poz. 1092).

10. Programy nauczania do zawodów podstawowych dla żeglugi śródlądowej mogą być dopuszczone do użytku w danej szkole po uzyskaniu pozytywnej opinii ministra właściwego do spraw żeglugi śródlądowej.

11. Programy nauczania do zawodów podstawowych dla rybołówstwa mogą być dopuszczone do użytku w danej szkole po uzyskaniu pozytywnej opinii ministra właściwego do spraw rybołówstwa.

Art. 22aa. Nauczyciel może zdecydować o realizacji programu nauczania:

- 1) z zastosowaniem podręcznika, materiału edukacyjnego lub materiału ćwiczeniowego lub
- 2) bez zastosowania podręcznika lub materiałów, o których mowa w pkt 1.

Art. 22ab. 1. Zespół nauczycieli prowadzących nauczanie w klasach I–III szkoły podstawowej oraz zespół nauczycieli prowadzących nauczanie danych zajęć edukacyjnych w klasach IV–VIII szkoły podstawowej i szkole ponadpodstawowej przedstawiają dyrektorowi szkoły propozycję:

- 1) jednego podręcznika do zajęć z zakresu edukacji: polonistycznej, matematycznej, przyrodniczej i społecznej oraz jednego podręcznika do zajęć z zakresu danego języka obcego nowożytnego, lub materiału edukacyjnego, dla uczniów danej klasy – w przypadku klas I–III szkoły podstawowej;
- 2) jednego podręcznika do danych zajęć edukacyjnych lub materiału edukacyjnego do danych zajęć edukacyjnych, dla uczniów danej klasy – w przypadku klas IV–VIII szkoły podstawowej i szkoły ponadpodstawowej;
- 3) materiałów ćwiczeniowych.

2. Zespoły nauczycieli, o których mowa w ust. 1, mogą przedstawić dyrektorowi szkoły propozycję więcej niż jednego podręcznika lub materiału edukacyjnego:

- 1) do danego języka obcego nowożytnego w danej klasie, biorąc pod uwagę poziomy nauczania języków obcych nowożytnych – w przypadku klas IV–VIII szkoły podstawowej i szkoły ponadpodstawowej;
- 2) do danych zajęć edukacyjnych w danej klasie, biorąc pod uwagę zakres kształcenia: podstawowy lub rozszerzony, ustalony w podstawie programowej kształcenia ogólnego – w przypadku szkoły ponadpodstawowej;
- 3) do danych zajęć edukacyjnych w danej klasie z zakresu kształcenia w zawodzie – w przypadku szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe;
- 4) w przypadku uczniów niepełnosprawnych objętych kształceniem specjalnym;
- 5) w przypadku uczniów objętych kształceniem w zakresie niezbędnym do podtrzymywania poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej.

3. Zespoły nauczycieli, o których mowa w ust. 1, przy wyborze podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych dla uczniów niepełnosprawnych objętych kształceniem specjalnym, uwzględniają potrzeby edukacyjne i możliwości psychofizyczne tych uczniów.

4. Dyrektor szkoły, na podstawie propozycji zespołów nauczycieli, o których mowa w ust. 1, oraz w przypadku braku porozumienia w zespole nauczycieli w sprawie przedstawienia propozycji podręczników lub materiałów edukacyjnych, zgodnie z ust. 1 i 2, ustala:

- 1) zestaw podręczników lub materiałów edukacyjnych obowiązujący we wszystkich oddziałach danej klasy przez co najmniej trzy lata szkolne,
- 2) materiały ćwiczeniowe obowiązujące w poszczególnych oddziałach w danym roku szkolnym

– po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej i rady rodziców.

5. Dyrektor szkoły, na wniosek zespołu nauczycieli, o którym mowa w ust. 1, może:

- 1) dokonać zmian w zestawie podręczników lub materiałów edukacyjnych oraz zmiany materiałów ćwiczeniowych, jeżeli nie ma możliwości zakupu danego podręcznika, materiału edukacyjnego lub materiału ćwiczeniowego;
- 2) uzupełnić zestaw podręczników lub materiałów edukacyjnych, a także materiały ćwiczeniowe.

6. Dyrektor szkoły corocznie podaje do publicznej wiadomości zestaw podręczników lub materiałów edukacyjnych oraz materiały ćwiczeniowe obowiązujące w danym roku szkolnym.

7. Przepisy ust. 1–6 stosuje się odpowiednio do szkół artystycznych w zakresie kształcenia ogólnego.

Art. 22ac. (uchylony)⁸⁾

Art. 22ad. (uchylony)

Art. 22ae. (uchylony)⁹⁾

Art. 22af. (uchylony)⁹⁾

Art. 22ag. (uchylony)⁹⁾

Art. 22aga. (uchylony)⁹⁾

Art. 22ah. (uchylony)⁹⁾

Art. 22ai. (uchylony)⁹⁾

Art. 22aj. 1. W bibliotece szkolnej są gromadzone podręczniki, materiały edukacyjne, materiały ćwiczeniowe i inne materiały biblioteczne.

2. Czynności związane z zakupem do biblioteki szkolnej podręczników, materiałów edukacyjnych, materiałów ćwiczeniowych i innych materiałów bibliotecznych oraz czynności związane z gospodarowaniem tymi podręcznikami i materiałami wykonuje dyrektor szkoły.

Art. 22ak. (uchylony)¹⁰⁾

Art. 22al. (uchylony)¹⁰⁾

Art. 22am. (uchylony)¹⁰⁾

Art. 22an. 1. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, a w przypadku podręczników do kształcenia w zawodach szkolnictwa artystycznego – minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, dopuszczają do użytku szkolnego odpowiednio w szkołach lub szkołach artystycznych podręczniki, po uzyskaniu pozytywnych opinii rzeczoznawców wyznaczonych odpowiednio przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania albo ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego z list rzeczoznawców prowadzonych przez tych ministrów.

2. Dopuszczenie do użytku szkolnego podręczników do kształcenia w zawodach podstawowych dla żegluga morskiej może nastąpić po pozytywnym zaopiniowaniu przez ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej, w zakresie zgodności z postanowieniami Międzynarodowej konwencji o wymaganiach w zakresie wyszkolenia marynarzy, wydawania im świadectw oraz pełnienia wacht, 1978, sporządzonej w Londynie dnia 7 lipca 1978 r.

2a. Dopuszczenie do użytku szkolnego podręczników do kształcenia w zawodach podstawowych dla żegluga śródlądowej może nastąpić po pozytywnym zaopiniowaniu przez ministra właściwego do spraw żegluga śródlądowej.

2b. Dopuszczenie do użytku szkolnego podręczników do kształcenia w zawodach podstawowych dla rybołówstwa może nastąpić po pozytywnym zaopiniowaniu przez ministra właściwego do spraw rybołówstwa.

3. Podręcznik dopuszcza się do użytku szkolnego na wniosek podmiotu posiadającego autorskie prawa majątkowe do podręcznika lub inne prawa do korzystania z utworu będącego podręcznikiem. Wniosek o dopuszczenie do użytku szkolnego zmienionej wersji podręcznika do kształcenia w zawodzie wpisanego do wykazu podręczników, o którym mowa w art. 22ap, nie może być złożony przed upływem trzech lat od dnia dopuszczenia podręcznika do użytku szkolnego.

4. Podmiot, o którym mowa w ust. 3, wnosi opłatę w wysokości od 800 zł do 6000 zł.

5. Dopuszczenie do użytku szkolnego podręcznika dotyczy danego wydania oraz kolejnych niezmienionych wydań.

6. Podręczniki dopuszczone do użytku szkolnego przeznaczone do kształcenia w zawodach powinny być aktualizowane w kolejnych wydaniach, jeżeli aktualizacja jest konieczna ze względu na postęp techniczno-technologiczny.

7. Dopuszczenie i odmowa dopuszczenia podręcznika do użytku szkolnego następuje w drodze decyzji administracyjnej.

Art. 22ao. 1. Podręcznik może mieć postać papierową lub elektroniczną.

2. Podręcznik może być wydawany w częściach, jeżeli jest to uzasadnione ze względu na funkcjonalność używania podręcznika.

⁸⁾ Przez art. 80 pkt 4 ustawy, o której mowa w odnośniku 3; wszedł w życie z dniem 1 kwietnia 2018 r.

⁹⁾ Przez art. 80 pkt 5 ustawy, o której mowa w odnośniku 3; wszedł w życie z dniem 1 kwietnia 2018 r.

¹⁰⁾ Przez art. 80 pkt 6 ustawy, o której mowa w odnośniku 3; wszedł w życie z dniem 1 kwietnia 2018 r.

3. Podręcznik może być dopuszczony do użytku szkolnego, jeżeli:

- 1) w przypadku podręcznika do zajęć z zakresu edukacji: polonistycznej, matematycznej, przyrodniczej i społecznej oraz podręcznika do zajęć z zakresu danego języka obcego nowożytnego, w klasach I–III szkoły podstawowej – zawiera usystematyzowaną prezentację treści nauczania z zakresu odpowiednio edukacji: polonistycznej, matematycznej, przyrodniczej i społecznej albo danego języka obcego nowożytnego, ustalonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego;
- 2) w przypadku podręcznika do danych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego w klasach IV–VIII szkoły podstawowej i szkole ponadpodstawowej – zawiera usystematyzowaną prezentację treści nauczania z zakresu danych zajęć edukacyjnych na danym etapie edukacyjnym, ustalonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego;
- 3) w przypadku podręcznika do kształcenia w zawodzie – zawiera usystematyzowaną prezentację treści nauczania ustalonych w podstawie programowej kształcenia w zawodach, w formie efektów kształcenia, w zakresie:
  - a) zawodu lub
  - b) kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie, lub
  - c) jednej z części kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie;
- 4) nie zawiera:
  - a) pytań, poleceń, zadań i ćwiczeń wymagających uzupełniania w podręczniku – w przypadku podręcznika w postaci papierowej,
  - b) odwołań i poleceń wymagających korzystania z opracowanych przez określonego wydawcę dodatkowych materiałów dydaktycznych przeznaczonych dla ucznia;
- 5) nie zawiera materiałów i treści o charakterze reklamowym;
- 6) w przypadku podręcznika w postaci elektronicznej – jest opracowany w sposób pozwalający na zastosowanie rozwiązań umożliwiających odczyt przez uczniów z różnymi rodzajami niepełnosprawności;
- 7) spełnia szczegółowe warunki określone w przepisach wydanych na podstawie art. 22aw.

Art. 22ap. Podręczniki dopuszczone do użytku szkolnego są wpisywane do wykazów, które są podawane do publicznej wiadomości na stronie internetowej urzędu obsługującego odpowiednio ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania lub ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

Art. 22aq. 1. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, a w przypadku podręczników do kształcenia w zawodach szkolnictwa artystycznego – minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, w drodze decyzji administracyjnej, może cofnąć dopuszczenie do użytku szkolnego podręcznika:

- 1) na wniosek podmiotu, o którym mowa w art. 22an ust. 3;
- 2) z urzędu – jeżeli co najmniej dwóch rzeczoznawców wyznaczonych przez odpowiednio ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania lub ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego stwierdzi, że podręcznik:
  - a) utracił aktualność lub przydatność dydaktyczną, lub
  - b) zawiera błędy merytoryczne, z powodu których podręcznik nie powinien być w użytku szkolnym.

2. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania lub minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego zamieszcza na stronie internetowej urzędu obsługującego odpowiednio ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania lub ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego informację o terminie, po upływie którego podręcznik nie może być uwzględniony w zestawie, o którym mowa w art. 22ab ust. 4 pkt 1.

Art. 22ar. Wpis na listę rzeczoznawców jest dokonywany na wniosek osoby zainteresowanej, a w przypadku podręczników do kształcenia w zawodach szkolnictwa artystycznego – również na wniosek specjalistycznej jednostki nadzoru, o której mowa w art. 53 ust. 1 ustawy – Prawo oświatowe, placówki doskonalenia nauczycieli szkół artystycznych lub szkoły wyższej, za zgodą tej osoby.

Art. 22as. 1. Na listę rzeczoznawców może być wpisana osoba posiadająca:

- 1) wykształcenie wyższe i tytuł zawodowy magister, magister inżynier lub równorzędny, z tym że w przypadku rzeczoznawcy do spraw podręczników przeznaczonych do kształcenia specjalnego – wykształcenie wyższe i tytuł zawodowy magister, magister inżynier lub równorzędny, w zakresie specjalności odpowiedniej dla danej niepełnosprawności lub kwalifikacje wymagane do zajmowania stanowiska nauczyciela w szkole specjalnej;

- 2) doświadczenie i osiągnięcia w pracy naukowej lub dydaktycznej, z tym że w przypadku:
  - a) rzeczoznawcy do spraw podręczników do kształcenia w zawodach – doświadczenie i osiągnięcia w pracy naukowej, dydaktycznej lub w pracy w danym zawodzie,
  - b) rzeczoznawcy do spraw podręczników do kształcenia w zawodach szkolnictwa artystycznego – doświadczenie i osiągnięcia w pracy naukowej, dydaktycznej lub artystycznej;
- 3) kompetencje w dziedzinie technologii informacyjno-komunikacyjnych;
- 4) rekomendację instytucji lub, w przypadku osoby ubiegającej się o wpis na listę rzeczoznawców do spraw podręczników przeznaczonych do kształcenia specjalnego, rekomendację organizacji pozarządowej, jeżeli statutowa działalność tej organizacji obejmuje działalność naukową lub edukacyjną na rzecz osób niepełnosprawnych, potwierdzającą posiadanie doświadczenia i osiągnięć odpowiednio w pracy naukowej, dydaktycznej, artystycznej lub pracy w danym zawodzie przez osobę ubiegającą się o wpis na listę rzeczoznawców, zapewniających należyte wykonywanie obowiązków rzeczoznawcy do spraw podręczników.

2. Na listę rzeczoznawców nie może być wpisana osoba:

- 1) przeciwko której toczy się postępowanie karne o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub postępowanie karne skarbowe o umyślne przestępstwo skarbowe;
- 2) ukarana karą dyscyplinarną;
- 3) skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe.

3. Na liście rzeczoznawców zamieszcza się imię i nazwisko rzeczoznawcy, stopień lub tytuł naukowy, wskazany przez rzeczoznawcę adres do korespondencji, adres poczty elektronicznej i numer telefonu oraz nazwę instytucji, która udzieliła rekomendacji, o której mowa w ust. 1 pkt 4.

4. Listy rzeczoznawców są podawane do publicznej wiadomości na stronie internetowej urzędu obsługującego odpowiednio ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania lub ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

Art. 22at. 1. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania lub minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego skreśla rzeczoznawcę z listy rzeczoznawców:

- 1) na wniosek rzeczoznawcy, a w przypadku podręczników do kształcenia w zawodach szkolnictwa artystycznego – również na wniosek specjalistycznej jednostki nadzoru, o której mowa w art. 53 ust. 1 ustawy – Prawo oświatowe, placówki doskonalenia nauczycieli szkół artystycznych lub szkoły wyższej, która złożyła wniosek o wpis zainteresowanej osoby na listę rzeczoznawców, za zgodą rzeczoznawcy;
- 2) w przypadku ukarania rzeczoznawcy karą dyscyplinarną lub skazania rzeczoznawcy prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 3) w przypadku śmierci rzeczoznawcy;
- 4) w przypadku cofnięcia rekomendacji, o której mowa w art. 22as ust. 1 pkt 4.

2. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania lub minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego może skreślić rzeczoznawcę z listy rzeczoznawców, jeżeli:

- 1) rzeczoznawca dwukrotnie, bez uzasadnienia, odmówił sporządzenia opinii;
- 2) rzeczoznawca dwukrotnie, bez uzasadnienia, przekroczył termin wyznaczony na sporządzenie opinii;
- 3) opinia sporządzona przez rzeczoznawcę jest niezgodna z wymaganiami określonymi w przepisach wydanych na podstawie art. 22aw lub podręcznik dopuszczony do użytku szkolnego na podstawie pozytywnej opinii rzeczoznawcy zawiera błędy merytoryczne, z powodu których nie powinien być w użytku szkolnym.

3. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania lub minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego zawieszają rzeczoznawcę w wykonywaniu jego zadań, w przypadku gdy przeciwko rzeczoznawcy toczy się postępowanie karne o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub postępowanie karne skarbowe o umyślne przestępstwo skarbowe.

Art. 22au. 1. Rzeczoznawca nie może opiniować podręcznika, jeżeli:

- 1) jest autorem lub współautorem podręcznika:
  - a) który jest przeznaczony do tych samych zajęć edukacyjnych na tym samym etapie edukacyjnym,
  - b) przeznaczonego do kształcenia w zawodzie w zakresie tej samej kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie lub tej samej części kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie;

- 2) jest małżonkiem, krewnym lub powinowatym osoby składającej wniosek, o którym mowa w art. 22an ust. 3;
- 3) pozostaje z podmiotem składającym wniosek, o którym mowa w art. 22an ust. 3, w takim stosunku prawnym lub faktycznym, że może to budzić uzasadnione wątpliwości co do jego bezstronności.

2. Przed sporządzeniem opinii o podręczniku rzeczoznawca składa odpowiednio ministrowi właściwemu do spraw oświaty i wychowania lub ministrowi właściwemu do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego oświadczenie, że nie zachodzą przesłanki, o których mowa w ust. 1.

Art. 22av. Wysokość wynagrodzenia rzeczoznawcy ustala odpowiednio minister właściwy do spraw oświaty i wychowania lub minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, biorąc pod uwagę:

- 1) rodzaj i postać opiniowanego podręcznika;
- 2) etap edukacyjny, dla którego jest przeznaczony podręcznik;
- 3) rodzaj i zakres opinii.

Art. 22aw. 1. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, a w przypadku podręczników do kształcenia w zawodach szkolnictwa artystycznego – minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe warunki, jakie muszą spełniać podręczniki dopuszczone do użytku szkolnego;
- 2) rodzaj zajęć edukacyjnych, do których nie dopuszcza się podręczników do użytku szkolnego, z uwagi na specyfikę tych zajęć edukacyjnych;
- 3) szczegółowe warunki i tryb dopuszczania podręczników do użytku szkolnego;
- 4) dokumenty, jakie należy dołączyć do wniosku o wpis na listę rzeczoznawców;
- 5) wysokość opłat wnoszonych w postępowaniu o dopuszczenie podręcznika do użytku szkolnego;
- 6) tryb wnoszenia i zwrotu opłat w postępowaniu o dopuszczenie podręcznika do użytku szkolnego.

2. Rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, powinno uwzględniać:

- 1) zapewnienie poprawności merytorycznej, dydaktycznej, wychowawczej i językowej podręczników;
- 2) możliwość różnicowania szczegółowych warunków, jakie musi spełnić podręcznik, w zależności od rodzaju zajęć edukacyjnych, do których jest przeznaczony, oraz postaci podręcznika;
- 3) rodzaje wykazów podręczników dopuszczonych do użytku szkolnego;
- 4) instytucje, których rekomendacja jest wymagana przy ubieganiu się o wpisanie na listę rzeczoznawców;
- 5) możliwość różnicowania opłat wnoszonych w postępowaniu o dopuszczenie podręcznika do użytku szkolnego w zależności od rodzaju i postaci podręcznika, zakresu kształcenia, rodzaju zajęć edukacyjnych oraz etapu edukacyjnego.

Art. 22ax. (uchylony)¹¹⁾

Art. 22ay. 1. (uchylony)¹²⁾

2.¹³⁾ Do szkolnych punktów konsultacyjnych przepisy art. 22aa i art. 22ab ust. 1, 2 pkt 4 i ust. 3–6 stosuje się odpowiednio.

Art. 22az. (uchylony)¹⁴⁾

Art. 22aza. (uchylony)¹⁴⁾

Art. 22azb. (uchylony)¹⁴⁾

Art. 22azc. (uchylony)¹⁴⁾

Art. 22b. Dyrektor szkoły podejmuje działania organizacyjne umożliwiające obrót używanymi podręcznikami na terenie szkoły.

¹¹⁾ Przez art. 80 pkt 7 ustawy, o której mowa w odnośniku 3; wszedł w życie z dniem 1 kwietnia 2018 r.

¹²⁾ Przez art. 80 pkt 8 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 3; wszedł w życie z dniem 1 kwietnia 2018 r.

¹³⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 80 pkt 8 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 3; wszedł w życie z dniem 1 kwietnia 2018 r.

¹⁴⁾ Przez art. 80 pkt 9 ustawy, o której mowa w odnośniku 3; wszedł w życie z dniem 1 kwietnia 2018 r.

Art. 22c. 1. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, a w przypadku podręczników do kształcenia w zawodach szkolnictwa artystycznego – minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, może zlecić opracowanie i wydanie, w tym dystrybucję, podręcznika lub jego części.

2. Podręcznik lub jego część opracowane w wyniku zlecenia, o którym mowa w ust. 1, oraz zaakceptowane odpowiednio przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania albo ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, są dopuszczone do użytku szkolnego z mocy prawa.

3. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania albo minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, przed zaakceptowaniem podręcznika lub jego części opracowanych w wyniku zlecenia, o którym mowa w ust. 1, zasięga opinii rzeczoznawców wyznaczonych z list prowadzonych przez tych ministrów, o których mowa w art. 22an ust. 1. Przepisy art. 22at ust. 2 pkt 1, art. 22au i art. 22av stosuje się odpowiednio.

4. Zadanie, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw oświaty i wychowania oraz minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, mogą wykonywać wraz z jednostkami podległymi tym ministrom lub przez nich nadzorowanymi, a także we współdziałaniu z wojewodami i kuratorami oświaty.

4a. Do książek pomocniczych, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych, dostosowanych do potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych uczniów niepełnosprawnych, stosuje się odpowiednio ust. 1 i 4, w zakresie dotyczącym ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

5. Przepis ust. 2 stosuje się również do podręcznika lub jego części opracowanych w ramach projektu współfinansowanego ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, którego realizacja została powierzona przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2017 r. poz. 1376 i 1475).

Art. 22d. 1. Zakazane jest:

- 1) oferowanie, obiecywanie lub udzielanie szkołom lub nauczycielom jakichkolwiek korzyści w sposób pośredni lub bezpośredni w zamian za dokonanie wyboru określonych podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych;
- 2) oferowanie sprzedaży podręcznika wyłącznie z innym podręcznikiem lub dodatkowymi materiałami dydaktycznymi przeznaczonymi dla ucznia.

2. Działania, o których mowa w ust. 1, stanowią czyny nieuczciwej konkurencji w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2018 r. poz. 419).

Art. 22e. (uchylony)¹⁵⁾

Art. 23. (uchylony)

Art. 24. (uchylony)

Art. 25. (uchylony)

Art. 26. (uchylony)

Art. 27. (uchylony)

Art. 28. (uchylony)

Art. 29. (uchylony)

Art. 30. (uchylony)

Art. 31. (uchylony)

Art. 32. (uchylony)

Art. 32a. 1. (uchylony)

1a. (uchylony)

2. (uchylony)

3. (uchylony)

¹⁵⁾ Przez art. 80 pkt 10 ustawy, o której mowa w odnośniku 3; wszedł w życie z dniem 1 kwietnia 2018 r.

4. W odniesieniu do publicznych szkół i placówek artystycznych minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw oświaty i wychowania wydaje przepisy, o których mowa w art. 11 ust. 2 – z wyjątkiem przepisów określających warunki i tryb wydawania oraz wzory świadectw, dyplomów państwowych i innych druków szkolnych wydawanych przez okręgowe komisje egzaminacyjne, sposób dokonywania sprostowań ich treści i wydawania duplikatów oraz wysokość odpłatności za wydawanie duplikatów tych świadectw, dyplomów państwowych i innych druków szkolnych, a także tryb i sposób dokonywania uwierzytelnienia wydawanych przez okręgowe komisje egzaminacyjne dokumentów przeznaczonych do obrotu prawnego z zagranicą oraz wysokość odpłatności za wykonywanie tych czynności – oraz w art. 22 ust. 2 pkt 8.

5. (uchylony)

Art. 32b. (uchylony)

Art. 33. (uchylony)

Art. 34. (uchylony)

Art. 34a. (uchylony)

Art. 34b. (uchylony)

Art. 34c. (uchylony)

Art. 35. (uchylony)

Art. 35a. (uchylony)

Art. 35b. (uchylony)

Art. 36. (uchylony)

Art. 36a. (uchylony)

Art. 37. (uchylony)

Art. 38. (uchylony)

Art. 38a. (uchylony)

Art. 39. (uchylony)

Art. 40. (uchylony)

Art. 41. (uchylony)

Art. 42. (uchylony)

Art. 43. (uchylony)

Art. 44. (uchylony)

Rozdział 3a

Ocenianie, klasyfikowanie i promowanie uczniów w szkołach publicznych

Art. 44a. Ilekroć w niniejszym rozdziale jest mowa o zajęciach edukacyjnych bez bliższego określenia, należy przez to rozumieć obowiązkowe i dodatkowe zajęcia edukacyjne, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy – Prawo oświatowe, zajęcia religii lub etyki, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 12 ust. 2, oraz zajęcia, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 13 ust. 3.

Art. 44b. 1. Ocenianiu podlegają:

- 1) osiągnięcia edukacyjne ucznia;
- 2) zachowanie ucznia.

2. W szkole policealnej nie ocenia się zachowania ucznia.

3. Ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia polega na rozpoznawaniu przez nauczycieli poziomu i postępów w opowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do:

- 1) wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego lub efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodach oraz wymagań edukacyjnych wynikających z realizowanych w szkole programów nauczania;
- 2) wymagań edukacyjnych wynikających z realizowanych w szkole programów nauczania – w przypadku dodatkowych zajęć edukacyjnych.

4. Ocenianie zachowania ucznia polega na rozpoznawaniu przez wychowawcę oddziału, nauczycieli oraz uczniów danego oddziału stopnia respektowania przez ucznia zasad współżycia społecznego i norm etycznych oraz obowiązków określonych w statucie szkoły.

5. Ocenianie osiągnięć edukacyjnych i zachowania ucznia odbywa się w ramach oceniania wewnątrzszkolnego, które ma na celu:

- 1) informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i jego zachowaniu oraz o postępach w tym zakresie;
- 2) udzielanie uczniowi pomocy w nauce poprzez przekazanie uczniowi informacji o tym, co zrobił dobrze i jak powinien się dalej uczyć;
- 3) udzielanie wskazówek do samodzielnego planowania własnego rozwoju;
- 4) motywowanie ucznia do dalszych postępów w nauce i zachowaniu;
- 5) dostarczanie rodzicom i nauczycielom informacji o postępach i trudnościach w nauce i zachowaniu ucznia oraz o szczególnych uzdolnieniach ucznia;
- 6) umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej.

6. Ocenianie wewnątrzszkolne obejmuje:

- 1) formułowanie przez nauczycieli wymagań edukacyjnych niezbędnych do otrzymania przez ucznia poszczególnych śródrocznych i rocznych, a w szkole policealnej – semestralnych, ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych oraz zajęć, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 13 ust. 3;
- 2) ustalanie kryteriów oceniania zachowania;
- 3) ustalanie ocen bieżących i śródrocznych ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych oraz zajęć, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 13 ust. 3, a także śródrocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania;
- 4) przeprowadzanie egzaminów klasyfikacyjnych, o których mowa w art. 44k ust. 2 i 3, a także w art. 37 ust. 4, art. 115 ust. 3 i art. 164 ust. 3 i 4 ustawy – Prawo oświatowe;
- 5) ustalanie rocznych, a w szkole policealnej – semestralnych, ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych oraz zajęć, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 13 ust. 3, oraz rocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania;
- 6) ustalanie warunków i trybu otrzymania wyższych niż przewidywane rocznych, a w szkole policealnej – semestralnych, ocen klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych oraz rocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania;
- 7) ustalanie warunków i sposobu przekazywania rodzicom informacji o postępach i trudnościach w nauce i zachowaniu ucznia oraz o szczególnych uzdolnieniach ucznia.

7. Ocenianie ucznia z religii i etyki odbywa się zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 12 ust. 2.

8. Nauczyciele na początku każdego roku szkolnego informują uczniów oraz ich rodziców, a w szkole policealnej – uczniów, o:

- 1) wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do otrzymania przez ucznia poszczególnych śródrocznych i rocznych, a w szkole policealnej – semestralnych, ocen klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych, wynikających z realizowanego przez siebie programu nauczania;
- 2) sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów;
- 3) warunkach i trybie otrzymania wyższej niż przewidywana rocznej, a w szkole policealnej – semestralnej, oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych.

9. Wychowawca oddziału na początku każdego roku szkolnego informuje uczniów oraz ich rodziców o:

- 1) warunkach i sposobie oraz kryteriach oceniania zachowania;
- 2) warunkach i trybie otrzymania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania.

10. Szczegółowe warunki i sposób oceniania wewnątrzszkolnego określa statut szkoły.

Art. 44c. 1. Nauczyciel jest obowiązany indywidualizować pracę z uczniem na zajęciach edukacyjnych odpowiednio do potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia.

2. Nauczyciel jest obowiązany dostosować wymagania edukacyjne, o których mowa w art. 44b ust. 8 pkt 1, do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia, w przypadkach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 44zb.

Art. 44d. Dyrektor szkoły zwalnia ucznia z realizacji niektórych obowiązkowych zajęć edukacyjnych ze względu na stan zdrowia, specyficzne trudności w uczeniu się, niepełnosprawność, posiadane kwalifikacje lub zrealizowanie danych obowiązkowych zajęć edukacyjnych na wcześniejszym etapie edukacyjnym, w przypadkach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 44zb.

Art. 44e. 1. Uczeń w trakcie nauki w szkole otrzymuje oceny:

- 1) bieżące;
- 2) klasyfikacyjne:
  - a) śródroczne i roczne, a w szkole policealnej – semestralne,
  - b) końcowe.

2. Oceny są jawne dla ucznia i jego rodziców. W szkole policealnej oceny są jawne dla ucznia.

3. Nauczyciel uzasadnia ustaloną ocenę w sposób określony w statucie szkoły.

4. Sprawdzone i ocenione pisemne prace ucznia są udostępniane uczniowi i jego rodzicom. W szkole policealnej sprawdzone i ocenione pisemne prace ucznia są udostępniane uczniowi.

5. Na wniosek ucznia lub jego rodziców dokumentacja dotycząca:

- 1) egzaminu klasyfikacyjnego, o którym mowa w art. 44k ust. 2 i 3, a także w art. 37 ust. 4, art. 115 ust. 3 i art. 164 ust. 3 i 4 ustawy – Prawo oświatowe,
- 2) egzaminu poprawkowego, o którym mowa w art. 44m ust. 1,
- 3) zastrzeżeń, o których mowa w art. 44n,
- 4) oceniania ucznia, inna niż wymieniona w pkt 1–3

– jest udostępniana do wglądu uczniowi lub jego rodzicom.

6. W szkole policealnej dokumentacja, o której mowa w ust. 5, jest udostępniana uczniowi do wglądu na jego wniosek.

7. Sposób udostępniania dokumentacji, o której mowa w ust. 4 i 5, określa statut szkoły.

Art. 44f. 1. Uczeń podlega klasyfikacji:

- 1) śródrocznej i rocznej, a w szkole policealnej – semestralnej;
- 2) końcowej.

2. Klasyfikacja śródroczna polega na okresowym podsumowaniu osiągnięć edukacyjnych ucznia z zajęć edukacyjnych i zachowania ucznia oraz ustaleniu śródrocznych ocen klasyfikacyjnych z tych zajęć i śródrocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania. Klasyfikację śródroczną przeprowadza się co najmniej raz w ciągu roku szkolnego, w terminie określonym w statucie szkoły.

3. Klasyfikacja roczna polega na podsumowaniu osiągnięć edukacyjnych ucznia z zajęć edukacyjnych i zachowania ucznia w danym roku szkolnym oraz ustaleniu rocznych ocen klasyfikacyjnych z tych zajęć i rocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania, z tym że w klasach I–III szkoły podstawowej w przypadku:

- 1) obowiązkowych zajęć edukacyjnych ustala się jedną roczną ocenę klasyfikacyjną z tych zajęć;
- 2) dodatkowych zajęć edukacyjnych ustala się jedną roczną ocenę klasyfikacyjną z tych zajęć.

4. Klasyfikacja semestralna w szkole policealnej polega na podsumowaniu osiągnięć edukacyjnych ucznia z zajęć edukacyjnych w danym semestrze oraz ustaleniu semestralnych ocen klasyfikacyjnych z tych zajęć.

5. Na klasyfikację końcową składają się:

- 1) roczne, a w szkole policealnej – semestralne, oceny klasyfikacyjne z zajęć edukacyjnych, ustalone odpowiednio w klasie programowo najwyższej lub semestrze programowo najwyższym, oraz
- 2) roczne, a w szkole policealnej – semestralne, oceny klasyfikacyjne z zajęć edukacyjnych, których realizacja zakończyła się odpowiednio w klasach programowo niższych lub semestrach programowo niższych w szkole danego typu, oraz
- 3) roczna ocena klasyfikacyjna zachowania ustalona w klasie programowo najwyższej.

6. Klasyfikacji końcowej dokonuje się w klasie programowo najwyższej szkoły danego typu, a w szkole policealnej – semestrze programowo najwyższym.

7. W przypadku uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na niepełnosprawność intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym klasyfikacji śródrocznej i rocznej dokonuje się z uwzględnieniem ustaleń zawartych w indywidualnym programie edukacyjno-terapeutycznym, o którym mowa w art. 127 ust. 3 ustawy – Prawo oświatowe.

8. Oceny klasyfikacyjne z zajęć edukacyjnych nie mają wpływu na ocenę klasyfikacyjną zachowania.

9. Ocena klasyfikacyjna zachowania nie ma wpływu na:

- 1) oceny klasyfikacyjne z zajęć edukacyjnych;
- 2) promocję do klasy programowo wyższej lub ukończenie szkoły.

Art. 44g. 1. Przed rocznym klasyfikacyjnym zebraniem rady pedagogicznej nauczyciele prowadzący poszczególne zajęcia edukacyjne oraz wychowawca oddziału informują ucznia i jego rodziców o przewidywanych dla niego rocznych ocenach klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych i przewidywanej rocznej ocenie klasyfikacyjnej zachowania, w terminie i formie określonych w statucie szkoły.

2. W szkole policealnej przed semestralnym klasyfikacyjnym zebraniem rady pedagogicznej nauczyciele prowadzący poszczególne zajęcia edukacyjne informują ucznia o przewidywanych dla niego semestralnych ocenach klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych, w terminie i formie określonych w statucie szkoły.

Art. 44h. 1. Śródroczne i roczne, a w szkole policealnej – semestralne, oceny klasyfikacyjne z zajęć edukacyjnych ustalają nauczyciele prowadzący poszczególne zajęcia edukacyjne, a śródroczną i roczną ocenę klasyfikacyjną zachowania – wychowawca oddziału po zasięgnięciu opinii nauczycieli, uczniów danego oddziału oraz ocenianego ucznia.

2. W szkole prowadzącej kształcenie zawodowe, która organizuje praktyczną naukę zawodu, śródroczną i roczną, a w szkole policealnej – semestralną, ocenę klasyfikacyjną z zajęć prowadzonych w ramach praktycznej nauki zawodu ustalają nauczyciele praktycznej nauki zawodu lub osoby prowadzące praktyczną naukę zawodu, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 120 ust. 4 ustawy – Prawo oświatowe.

3. W szkole lub oddziale integracyjnym śródroczną i roczną, a w szkole policealnej – semestralną, ocenę klasyfikacyjną z zajęć edukacyjnych dla ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego ustala nauczyciel prowadzący dane zajęcia edukacyjne, po zasięgnięciu opinii nauczyciela zatrudnionego w celu współorganizowania kształcenia integracyjnego, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 127 ust. 19 pkt 2 ustawy – Prawo oświatowe.

4. W szkole lub oddziale ogólnodostępnym śródroczną i roczną, a w szkole policealnej – semestralną, ocenę klasyfikacyjną z zajęć edukacyjnych dla ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego ustala nauczyciel prowadzący dane zajęcia edukacyjne, a w przypadku gdy w szkole lub oddziale jest dodatkowo zatrudniony nauczyciel w celu współorganizowania kształcenia uczniów niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 127 ust. 19 pkt 2 ustawy – Prawo oświatowe, po zasięgnięciu opinii tego nauczyciela.

5. W szkole w zakładzie poprawczym i schronisku dla nieletnich śródroczną i roczną ocenę klasyfikacyjną zachowania ustala wychowawca oddziału po zasięgnięciu opinii nauczycieli i wychowawców odpowiednio zakładu poprawczego lub schroniska dla nieletnich.

6. Termin ustalenia ocen, o których mowa w ust. 1–5, określa statut szkoły.

7. Oceny ustalone zgodnie z ust. 1–5 są ostateczne, z zastrzeżeniem art. 44m i art. 44n.

Art. 44i. 1. W klasach I–III szkoły podstawowej:

- 1) oceny bieżące z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych oraz zajęć, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 13 ust. 3, są ustalane w sposób określony w statucie szkoły;

2) śródroczne i roczne oceny klasyfikacyjne z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych oraz zajęć, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 13 ust. 3, a także śródroczna i roczna ocena klasyfikacyjna zachowania są ocenami opisowymi.

2. W klasach I–III szkoły podstawowej oceny bieżące z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych oraz zajęć, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 13 ust. 3, mogą być ocenami opisowymi, jeżeli statut szkoły tak przewiduje.

3. Począwszy od klasy IV szkoły podstawowej:

1) oceny bieżące i śródroczne oceny klasyfikacyjne z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych oraz zajęć, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 13 ust. 3, a także śródroczna ocena klasyfikacyjna zachowania są ustalane w sposób określony w statucie szkoły;

2) roczne, a w szkole policealnej – semestralne, oceny klasyfikacyjne z zajęć edukacyjnych oraz roczna ocena klasyfikacyjna zachowania są ustalane według skali określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 44zb.

4. Począwszy od klasy IV szkoły podstawowej, oceny bieżące oraz śródroczne i roczne oceny klasyfikacyjne ze wszystkich albo wybranych obowiązkowych lub dodatkowych zajęć edukacyjnych oraz zajęć, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 13 ust. 3, a także śródroczna i roczna ocena klasyfikacyjna zachowania mogą być ocenami opisowymi, jeżeli statut szkoły tak przewiduje.

5. W przypadku, o którym mowa w ust. 4, roczne oceny klasyfikacyjne z zajęć edukacyjnych oraz roczna ocena klasyfikacyjna zachowania są ustalane również według skali określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 44zb.

6. Końcowe oceny klasyfikacyjne z zajęć edukacyjnych oraz końcowa ocena klasyfikacyjna zachowania są wyrażane według skali określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 44zb.

7. Oceny bieżące oraz śródroczne, roczne i końcowe oceny klasyfikacyjne z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych oraz zajęć, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 13 ust. 3, a także śródroczne, roczne i końcowe oceny klasyfikacyjne zachowania dla:

1) ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na niepełnosprawność intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym,

2) ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na niepełnosprawności sprzężone, uczęszczającego do szkoły, o której mowa w art. 18 ust. 1 pkt 2 lit. d ustawy – Prawo oświatowe

– są ocenami opisowymi.

Art. 44j. Laureat konkursu przedmiotowego o zasięgu wojewódzkim lub ponadwojewódzkim oraz laureat lub finalista ogólnopolskiej olimpiady przedmiotowej, przeprowadzonych zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 8, otrzymuje z danych zajęć edukacyjnych najwyższą pozytywną roczną ocenę klasyfikacyjną, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 44zb. Uczeń, który tytuł laureata konkursu przedmiotowego o zasięgu wojewódzkim lub ponadwojewódzkim lub tytuł laureata lub finalisty ogólnopolskiej olimpiady przedmiotowej uzyskał po ustaleniu rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych, otrzymuje z tych zajęć edukacyjnych najwyższą pozytywną końcową ocenę klasyfikacyjną.

Art. 44k. 1. Uczeń może nie być klasyfikowany z jednego, kilku albo wszystkich zajęć edukacyjnych, jeżeli brak jest podstaw do ustalenia śródrocznej lub rocznej, a w szkole policealnej – semestralnej, oceny klasyfikacyjnej z powodu nieobecności ucznia na tych zajęciach przekraczającej połowę czasu przeznaczonych na te zajęcia odpowiednio w okresie lub semestrze, za który przeprowadzana jest klasyfikacja.

2. Uczeń nieklasyfikowany z powodu usprawiedliwionej nieobecności może zdawać egzamin klasyfikacyjny.

3. Uczeń nieklasyfikowany z powodu nieusprawiedliwionej nieobecności może zdawać egzamin klasyfikacyjny za zgodą rady pedagogicznej.

Art. 44l. 1. Egzamin klasyfikacyjny, o którym mowa w art. 44k ust. 2 i 3, a także w art. 37 ust. 4, art. 115 ust. 3 i art. 164 ust. 3 i 4 ustawy – Prawo oświatowe, przeprowadza komisja powołana przez dyrektora szkoły.

2. Egzamin klasyfikacyjny przeprowadza się nie później niż w dniu poprzedzającym dzień zakończenia rocznych, a w szkole policealnej – semestralnych, zajęć dydaktyczno-wychowawczych. Termin egzaminu klasyfikacyjnego uzgadnia się z uczniem i jego rodzicami, a w szkole policealnej – z uczniem.

3. Uczeń, który z przyczyn usprawiedliwionych nie przystąpił do egzaminu klasyfikacyjnego w terminie ustalonym zgodnie z ust. 2, może przystąpić do niego w dodatkowym terminie wyznaczonym przez dyrektora szkoły.

4. Ocena ustalona w wyniku egzaminu klasyfikacyjnego jest ostateczna, z zastrzeżeniem art. 44m i art. 44n.

5. Dla ucznia szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe nieklasyfikowanego z zajęć prowadzonych w ramach praktycznej nauki zawodu z powodu usprawiedliwionej nieobecności szkoła organizuje zajęcia umożliwiające uzupełnienie programu nauczania i ustalenie śródrocznej lub rocznej, a w szkole policealnej – semestralnej, oceny klasyfikacyjnej z zajęć prowadzonych w ramach praktycznej nauki zawodu.

Art. 44m. 1. Począwszy od klasy IV szkoły podstawowej, uczeń, który w wyniku klasyfikacji rocznej, a w szkole policealnej – semestralnej, otrzymał negatywną ocenę klasyfikacyjną, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 44zb, z:

- 1) jednych albo dwóch obowiązkowych zajęć edukacyjnych, albo
- 2) jednych obowiązkowych zajęć edukacyjnych lub zajęć z języka mniejszości narodowej, mniejszości etnicznej lub języka regionalnego

– może przystąpić do egzaminu poprawkowego z tych zajęć.

2. Egzamin poprawkowy przeprowadza komisja powołana przez dyrektora szkoły.

3. Uczeń, który z przyczyn usprawiedliwionych nie przystąpił do egzaminu poprawkowego w wyznaczonym terminie, może przystąpić do niego w dodatkowym terminie, wyznaczonym przez dyrektora szkoły, nie później niż do końca września, a w szkole, w której zajęcia dydaktyczno-wychowawcze kończą się w styczniu – nie później niż do końca marca.

4. Roczna, a w szkole policealnej – semestralna, ocena klasyfikacyjna ustalona w wyniku egzaminu poprawkowego jest ostateczna, z zastrzeżeniem art. 44n ust. 7.

5. Uczeń, który nie zdał egzaminu poprawkowego, nie otrzymuje promocji do klasy programowo wyższej, a w szkole policealnej – na semestr programowo wyższy, i powtarza odpowiednio klasę lub semestr.

6. Rada pedagogiczna, uwzględniając możliwości edukacyjne ucznia, może jeden raz w ciągu danego etapu edukacyjnego promować do klasy programowo wyższej, a w szkole policealnej – na semestr programowo wyższy, ucznia, który nie zdał egzaminu poprawkowego z jednych obowiązkowych zajęć edukacyjnych albo zajęć z języka mniejszości narodowej, mniejszości etnicznej lub języka regionalnego, pod warunkiem że te zajęcia są realizowane w klasie programowo wyższej, a w szkole policealnej – semestrze programowo wyższym.

Art. 44n. 1. Uczeń lub jego rodzice mogą zgłosić zastrzeżenia do dyrektora szkoły, jeżeli uznają, że roczna ocena klasyfikacyjna z zajęć edukacyjnych lub roczna ocena klasyfikacyjna zachowania zostały ustalone niezgodnie z przepisami dotyczącymi trybu ustalania tych ocen.

2. Uczeń w szkole policealnej może zgłosić zastrzeżenia do dyrektora szkoły, jeżeli uzna, że semestralna ocena klasyfikacyjna z zajęć edukacyjnych została ustalona niezgodnie z przepisami dotyczącymi trybu ustalania tej oceny.

3. Zastrzeżenia, o których mowa w ust. 1 i 2, zgłasza się od dnia ustalenia rocznej, a w szkole policealnej – semestralnej, oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych lub rocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania, nie później jednak niż w terminie 2 dni roboczych od dnia zakończenia rocznych, a w szkole policealnej – semestralnych, zajęć dydaktyczno-wychowawczych.

4. W przypadku stwierdzenia, że roczna, a w szkole policealnej – semestralna, ocena klasyfikacyjna z zajęć edukacyjnych lub roczna ocena klasyfikacyjna zachowania zostały ustalone niezgodnie z przepisami dotyczącymi trybu ustalania tych ocen, dyrektor szkoły powołuje komisję, która:

- 1) w przypadku rocznej, a w szkole policealnej – semestralnej, oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych – przeprowadza sprawdzian wiadomości i umiejętności ucznia oraz ustala roczną, a w szkole policealnej – semestralną, ocenę klasyfikacyjną z danych zajęć edukacyjnych;
- 2) w przypadku rocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania – ustala roczną ocenę klasyfikacyjną zachowania.

5. Ustalona przez komisję, o której mowa w ust. 4, roczna, a w szkole policealnej – semestralna, ocena klasyfikacyjna z zajęć edukacyjnych oraz roczna ocena klasyfikacyjna zachowania nie może być niższa od ustalonej wcześniej oceny. Ocena ustalona przez komisję jest ostateczna, z wyjątkiem negatywnej rocznej, a w szkole policealnej – semestralnej, oceny klasyfikacyjnej, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 44zb, z zajęć edukacyjnych, która może być zmieniona w wyniku egzaminu poprawkowego, z zastrzeżeniem art. 44m ust. 1.

6. Uczeń, który z przyczyn usprawiedliwionych nie przystąpił do sprawdzianu, o którym mowa w ust. 4 pkt 1, w wyznaczonym terminie, może przystąpić do niego w dodatkowym terminie wyznaczonym przez dyrektora szkoły w uzgodnieniu z uczniem i jego rodzicami, a w szkole policealnej – w uzgodnieniu z uczniem.

7. Przepisy ust. 1–6 stosuje się odpowiednio w przypadku rocznej, a w szkole policealnej – semestralnej, oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych ustalonej w wyniku egzaminu poprawkowego, z tym że termin do zgłoszenia zastrzeżeń wynosi 5 dni roboczych od dnia przeprowadzenia egzaminu poprawkowego. W tym przypadku ocena ustalona przez komisję, o której mowa w ust. 4, jest ostateczna.

Art. 44o. 1. Uczeń klasy I–III szkoły podstawowej otrzymuje w każdym roku szkolnym promocję do klasy programowo wyższej.

2. W wyjątkowych przypadkach, uzasadnionych poziomem rozwoju i osiągnięć ucznia w danym roku szkolnym lub stanem zdrowia ucznia, rada pedagogiczna może postanowić o powtarzaniu klasy przez ucznia klasy I–III szkoły podstawowej, na wniosek wychowawcy oddziału po zasięgnięciu opinii rodziców ucznia lub na wniosek rodziców ucznia po zasięgnięciu opinii wychowawcy oddziału.

3. Na wniosek rodziców ucznia i po uzyskaniu zgody wychowawcy oddziału albo na wniosek wychowawcy oddziału i po uzyskaniu zgody rodziców ucznia rada pedagogiczna może postanowić o promowaniu ucznia klasy I i II szkoły podstawowej do klasy programowo wyższej również w ciągu roku szkolnego, jeżeli poziom rozwoju i osiągnięć ucznia rokuje opanowanie w jednym roku szkolnym treści nauczania przewidzianych w programie nauczania dwóch klas.

4. Począwszy od klasy IV szkoły podstawowej, uczeń otrzymuje promocję do klasy programowo wyższej, a w szkole policealnej – na semestr programowo wyższy, jeżeli ze wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych oraz zajęć z języka mniejszości narodowej, mniejszości etnicznej lub języka regionalnego otrzymał roczne, a w szkole policealnej – semestralne, pozytywne oceny klasyfikacyjne, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 44zb, z zastrzeżeniem art. 44m ust. 6.

5. O promowaniu do klasy programowo wyższej ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na niepełnosprawność intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym postanawia rada pedagogiczna, uwzględniając ustalenia zawarte w indywidualnym programie edukacyjno-terapeutycznym, o którym mowa w art. 127 ust. 3 ustawy – Prawo oświatowe.

6. Uczeń szkoły podstawowej, w tym szkoły podstawowej w zakładzie poprawczym lub schronisku dla nieletnich, który posiada orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego i ma opóźnienie w realizacji programu nauczania co najmniej jednej klasy, a który w szkole podstawowej uzyskuje ze wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych oraz zajęć z języka mniejszości narodowej, mniejszości etnicznej lub języka regionalnego oceny uznane za pozytywne w ramach wewnątrzszkolnego oceniania oraz rokuje opanowanie w jednym roku szkolnym treści nauczania przewidzianych w programie nauczania dwóch klas, może być promowany do klasy programowo wyższej również w ciągu roku szkolnego.

7. Uczeń, który nie otrzymał promocji do klasy programowo wyższej, a w szkole policealnej – na semestr programowo wyższy, powtarza odpowiednio klasę lub semestr.

Art. 44p. (uchylony)

Art. 44q. 1. Uczeń kończy szkołę podstawową lub szkołę ponadpodstawową, jeżeli:

- 1) w wyniku klasyfikacji końcowej otrzymał ze wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych oraz zajęć z języka mniejszości narodowej, mniejszości etnicznej lub języka regionalnego pozytywne końcowe oceny klasyfikacyjne, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 44zb;
- 2) w przypadku szkoły podstawowej – przystąpił ponadto do egzaminu ósmoklasisty, z zastrzeżeniem art. 44zw, art. 44zx i art. 44zz ust. 2.

2. O ukończeniu szkoły przez ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na niepełnosprawność intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym postanawia rada pedagogiczna, uwzględniając ustalenia zawarte w indywidualnym programie edukacyjno-terapeutycznym, o którym mowa w art. 127 ust. 3 ustawy – Prawo oświatowe.

3. Uczeń szkoły podstawowej, który nie spełnił warunków, o których mowa w ust. 1, powtarza ostatnią klasę szkoły podstawowej i przystępuje w roku szkolnym, w którym powtarza tę klasę, do egzaminu ósmoklasisty.

3a. (uchylony)

4. Uczeń szkoły ponadpodstawowej, który nie spełnił warunku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, powtarza ostatnią klasę szkoły ponadpodstawowej, a w szkole policealnej – ostatni semestr.

Art. 44r. Ocenianie, klasyfikowanie i promowanie słuchaczy w szkole dla dorosłych odbywa się zgodnie z zasadami określonymi w art. 44s–44za oraz przepisami wydanymi na podstawie art. 44zb.

Art. 44s. 1. Do słuchaczy szkoły dla dorosłych przepisy art. 44b ust. 1 pkt 1, ust. 3, 5, 6, 8 i 10, art. 44c, art. 44j, art. 44l ust. 1–4, art. 44n ust. 1–3, ust. 4 pkt 1 oraz ust. 5 i 6 stosuje się odpowiednio.

2. W szkole dla dorosłych nie ocenia się zachowania słuchacza.

Art. 44t. Dyrektor szkoły dla dorosłych zwalnia słuchacza z realizacji niektórych obowiązkowych zajęć edukacyjnych ze względu na stan zdrowia, specyficzne trudności w uczeniu się, niepełnosprawność, posiadane kwalifikacje i doświadczenie zawodowe lub zrealizowanie danych obowiązkowych zajęć edukacyjnych na wcześniejszym etapie edukacyjnym, w przypadkach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 44zb.

Art. 44u. 1. W szkole dla dorosłych słuchacz w trakcie nauki otrzymuje oceny:

- 1) bieżące;
- 2) klasyfikacyjne:
  - a) semestralne,
  - b) końcowe.

2. W szkole dla dorosłych oceny są jawne dla słuchacza, a w przypadku słuchacza, o którym mowa w art. 36 ust. 16 pkt 1 ustawy – Prawo oświatowe – również dla jego rodziców.

3. Nauczyciel uzasadnia ustaloną ocenę w sposób określony w statucie szkoły dla dorosłych.

4. Sprawdzone i ocenione pisemne prace słuchacza szkoły dla dorosłych są udostępniane słuchaczowi, a w przypadku słuchacza, o którym mowa w art. 36 ust. 16 pkt 1 ustawy – Prawo oświatowe – również jego rodzicom.

5. Na wniosek słuchacza szkoły dla dorosłych, a w przypadku słuchacza, o którym mowa w art. 36 ust. 16 pkt 1 ustawy – Prawo oświatowe – na wniosek słuchacza lub jego rodziców, dokumentacja dotycząca:

- 1) egzaminu klasyfikacyjnego, o którym mowa w art. 164 ust. 3 i 4 ustawy – Prawo oświatowe,
- 2) egzaminu semestralnego, o którym mowa w art. 44w ust. 1,
- 3) egzaminu poprawkowego, o którym mowa w art. 44y ust. 1,
- 4) zastrzeżeń, o których mowa w art. 44n,
- 5) oceniania słuchacza, inna niż wymieniona w pkt 1–4

– jest udostępniana do wglądu odpowiednio temu słuchaczowi lub jego rodzicom.

6. Sposób udostępniania dokumentacji, o której mowa w ust. 4 i 5, określa statut szkoły dla dorosłych.

Art. 44v. 1. W szkole dla dorosłych słuchacz podlega klasyfikacji:

- 1) semestralnej;
- 2) końcowej.

2. Klasyfikacja semestralna polega na podsumowaniu osiągnięć edukacyjnych słuchacza szkoły dla dorosłych z obowiązkowych zajęć edukacyjnych w danym semestrze oraz ustaleniu semestralnych ocen klasyfikacyjnych z tych zajęć.

3. Na klasyfikację końcową składają się:

- 1) semestralne oceny klasyfikacyjne z obowiązkowych zajęć edukacyjnych ustalone w semestrze programowo najwyższym oraz
- 2) semestralne oceny klasyfikacyjne z obowiązkowych zajęć edukacyjnych, których realizacja zakończyła się w semestrach programowo niższych w szkole dla dorosłych danego typu.

4. Klasyfikacji końcowej dokonuje się w semestrze programowo najwyższym.

Art. 44w. 1. Semestralne oceny klasyfikacyjne ustala się po przeprowadzeniu egzaminów semestralnych z poszczególnych obowiązkowych zajęć edukacyjnych. Egzaminy semestralne przeprowadzają nauczyciele prowadzący poszczególne obowiązkowe zajęcia edukacyjne.

2. Do egzaminu semestralnego dopuszcza się słuchacza szkoły dla dorosłych, który uczęszczał na poszczególne obowiązkowe zajęcia edukacyjne przewidziane w danym semestrze, w wymiarze co najmniej połowy czasu przeznaczanego na każde z tych zajęć, oraz otrzymał z tych zajęć oceny uznane za pozytywne w ramach wewnątrzszkolnego oceniania.

3. Egzamin semestralny przeprowadza się w terminie określonym w statucie szkoły dla dorosłych. Nauczyciele prowadzący poszczególne obowiązkowe zajęcia edukacyjne na początku każdego semestru informują słuchaczy o terminach egzaminów semestralnych.

4. Na miesiąc przed terminem egzaminu semestralnego nauczyciele prowadzący poszczególne obowiązkowe zajęcia edukacyjne informują słuchacza szkoły dla dorosłych, a w przypadku słuchacza, o którym mowa w art. 36 ust. 16 pkt 1 ustawy – Prawo oświatowe – również jego rodziców, czy spełnia warunki dopuszczenia do egzaminu semestralnego, o których mowa w ust. 2, w formie określonej w statucie szkoły.

5. Słuchacz szkoły dla dorosłych, który z przyczyn losowych lub zdrowotnych nie przystąpił do egzaminu semestralnego w terminie, o którym mowa w ust. 3, zdaje ten egzamin w terminie dodatkowym, wyznaczonym przez dyrektora szkoły.

6. Ustalona w wyniku egzaminu semestralnego semestralna ocena klasyfikacyjna z obowiązkowych zajęć edukacyjnych jest ostateczna, z zastrzeżeniem art. 44n i art. 44y.

Art. 44x. W szkole dla dorosłych:

- 1) oceny bieżące z obowiązkowych zajęć edukacyjnych są ustalane według skali i w formach określonych w statucie szkoły;
- 2) semestralne oceny klasyfikacyjne z obowiązkowych zajęć edukacyjnych są ustalane według skali określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 44zb;
- 3) końcowe oceny klasyfikacyjne z obowiązkowych zajęć edukacyjnych są wyrażane według skali określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 44zb.

Art. 44y. 1. Słuchacz szkoły dla dorosłych, który w wyniku klasyfikacji semestralnej otrzymał negatywną semestralną ocenę klasyfikacyjną, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 44zb, z jednych albo dwóch obowiązkowych zajęć edukacyjnych, może przystąpić do egzaminu poprawkowego z tych zajęć. Egzaminy poprawkowe są przeprowadzane po każdym semestrze.

2. Egzamin poprawkowy przeprowadza nauczyciel prowadzący dane obowiązkowe zajęcia edukacyjne.

3. Semestralna ocena klasyfikacyjna z obowiązkowych zajęć edukacyjnych ustalona w wyniku egzaminu poprawkowego jest ostateczna, z zastrzeżeniem art. 44n ust. 7.

4. Słuchacz szkoły dla dorosłych, który nie zdał egzaminu poprawkowego, nie otrzymuje promocji na semestr programowo wyższy.

Art. 44z. 1. W szkole dla dorosłych słuchacz otrzymuje promocję na semestr programowo wyższy, jeżeli ze wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych otrzymał pozytywne semestralne oceny klasyfikacyjne, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 44zb.

2. Słuchacza szkoły dla dorosłych, który nie otrzymał promocji na semestr programowo wyższy, dyrektor szkoły skreśla, w drodze decyzji, z listy słuchaczy.

3. W przypadkach losowych lub zdrowotnych, dyrektor szkoły dla dorosłych, na pisemny wniosek słuchacza, może wyrazić zgodę na powtarzanie semestru. Słuchacz może powtarzać semestr jeden raz w okresie kształcenia w danej szkole.

4. Wniosek, o którym mowa w ust. 3, słuchacz szkoły dla dorosłych składa do dyrektora szkoły, nie później niż w terminie 7 dni od dnia podjęcia przez radę pedagogiczną uchwały w sprawie klasyfikacji i promocji słuchaczy.

5. Słuchacz szkoły dla dorosłych, o którym mowa w art. 36 ust. 16 pkt 1 ustawy – Prawo oświatowe, który nie otrzymał promocji na semestr programowo wyższy, powtarza ten semestr.

Art. 44za. 1. Słuchacz kończy szkołę podstawową lub szkołę ponadpodstawową dla dorosłych, jeżeli:

- 1) w wyniku klasyfikacji końcowej otrzymał ze wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych pozytywne końcowe oceny klasyfikacyjne, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 44zb;
- 2) w przypadku szkoły podstawowej – przystąpił ponadto do egzaminu ósmoklasisty, z zastrzeżeniem art. 44zw, art. 44zx i art. 44zz ust. 2.

2. Słuchacz szkoły podstawowej dla dorosłych, o którym mowa w art. 36 ust. 16 pkt 1 ustawy – Prawo oświatowe, który nie spełnił warunków, o których mowa w ust. 1, powtarza ostatni semestr i przystępuje w roku szkolnym, w którym powtarza semestr, do egzaminu ósmoklasisty.

Art. 44zb. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i sposób oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów w szkołach publicznych, w tym:

- 1) przypadki, w których dostosowuje się wymagania edukacyjne, o których mowa w art. 44b ust. 8 pkt 1, do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów oraz podstawę tego dostosowania, z uwzględnieniem konieczności właściwego zapewnienia procesu kształcenia uczniów, w tym słuchaczy szkół dla dorosłych funkcjonujących w zakładach karnych lub aresztach śledczych;
- 2) rodzaje obowiązkowych zajęć edukacyjnych, z których realizacji uczeń może być zwolniony, przypadki, w których to zwolnienie może nastąpić, rodzaje dokumentów będących podstawą zwolnienia oraz tryb i okres zwolnienia, uwzględniając indywidualne możliwości psychofizyczne ucznia, specyfikę danych zajęć edukacyjnych oraz celowość realizacji przez ucznia niektórych treści nauczania;
- 3) (uchylony)

- 4) skalę rocznych, semestralnych i końcowych ocen klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych wraz ze wskazaniem, które z ocen według tej skali uznaje się za oceny pozytywne, a które za negatywne, oraz podstawowe obszary, które bierze się pod uwagę przy ocenianiu zachowania ucznia, skalę rocznej i końcowej oceny klasyfikacyjnej zachowania, z uwzględnieniem konieczności zapewnienia jednolitego systemu oceniania ucznia;
- 5) funkcje oceniania bieżącego ucznia, z uwzględnieniem konieczności przekazywania uczniowi informacji o jego osiągnięciach edukacyjnych pomagających w uczeniu się;
- 6) warunki, tryb i formę przeprowadzania egzaminu klasyfikacyjnego, a w przypadku ucznia, o którym mowa w art. 37 ust. 1 ustawy – Prawo oświatowe – także rodzaje zajęć edukacyjnych, z których nie przeprowadza się egzaminu klasyfikacyjnego, skład komisji powołanej do przeprowadzenia egzaminu klasyfikacyjnego, z uwzględnieniem konieczności zapewnienia prawidłowości przeprowadzenia tego egzaminu oraz odpowiedniego udokumentowania jego przebiegu;
- 7) tryb i formę przeprowadzania egzaminu poprawkowego, skład komisji powołanej do przeprowadzenia egzaminu poprawkowego, z uwzględnieniem konieczności zapewnienia prawidłowości przeprowadzenia tego egzaminu oraz odpowiedniego udokumentowania jego przebiegu;
- 8) tryb i formę przeprowadzania sprawdzianu wiadomości i umiejętności ucznia, o którym mowa w art. 44n ust. 4 pkt 1, oraz ustalania rocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania, o której mowa w art. 44n ust. 4 pkt 2, skład komisji, o których mowa w art. 44n ust. 4, z uwzględnieniem konieczności zapewnienia prawidłowości przeprowadzenia tego sprawdzianu lub prawidłowości ustalenia rocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania oraz odpowiedniego udokumentowania pracy komisji;
- 9) warunki promocji ucznia do klasy programowo wyższej lub ukończenia szkoły z wyróżnieniem, z uwzględnieniem rocznych ocen klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych, które wlicza się do średniej ocen, oraz rocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania;
- 10) tryb i formę przeprowadzania egzaminu semestralnego, z uwzględnieniem konieczności zapewnienia prawidłowości przeprowadzenia tego egzaminu oraz odpowiedniego udokumentowania jego przebiegu.

Art. 44zc. Ocenianie, klasyfikowanie i promowanie uczniów w szkole artystycznej odbywa się zgodnie z zasadami określonymi w art. 44zd–44zp oraz przepisami wydanymi na podstawie art. 44zq.

Art. 44zd. 1. Ocenianiu w szkole artystycznej realizującej kształcenie artystyczne i kształcenie ogólne podlegają:

- 1) osiągnięcia edukacyjne ucznia w zakresie zajęć edukacyjnych ogólnokształcących;
- 2) osiągnięcia edukacyjne ucznia w zakresie zajęć edukacyjnych artystycznych;
- 3) zachowanie ucznia.

2. Ocenianiu w szkole artystycznej realizującej wyłącznie kształcenie artystyczne podlegają osiągnięcia edukacyjne ucznia w zakresie zajęć edukacyjnych artystycznych.

3. Ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia polega na rozpoznawaniu przez nauczycieli poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do:

- 1) efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodach szkolnictwa artystycznego oraz wymagań edukacyjnych wynikających z realizowanych w szkole artystycznej programów nauczania;
- 2) w przypadku szkoły artystycznej realizującej kształcenie ogólne – także wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego oraz wymagań edukacyjnych wynikających z realizowanych w szkole artystycznej programów nauczania.

4. Ocenianie zachowania ucznia polega na rozpoznawaniu przez wychowawcę oddziału, nauczycieli oraz uczniów danego oddziału stopnia respektowania przez ucznia zasad współżycia społecznego i norm etycznych oraz obowiązków określonych w statucie szkoły artystycznej.

5. Do oceniania osiągnięć edukacyjnych i zachowania ucznia szkoły artystycznej stosuje się odpowiednio przepisy art. 44b ust. 5–7.

6. Nauczyciele na początku każdego roku szkolnego informują uczniów oraz ich rodziców, a w artystycznej szkole policealnej i pomaturalnej – uczniów, o:¹⁾

Nauczyciele na początku każdego roku szkolnego informują uczniów oraz ich rodziców, a w artystycznej szkole policealnej – uczniów, o:²⁾

- 1)¹⁾ wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do otrzymania przez ucznia poszczególnych śródrocznych i rocznych, a w artystycznej szkole policealnej i pomaturalnej – semestralnych, ocen klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych, wynikających z realizowanego przez siebie programu nauczania;

- 1)²⁾ **wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do otrzymania przez ucznia poszczególnych śródrocznych i rocznych, a w artystycznej szkole policealnej – semestralnych, ocen klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych, wynikających z realizowanego przez siebie programu nauczania;**
- 2) sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów;
- 3)¹⁾ warunkach i trybie otrzymania wyższej niż przewidywana rocznej, a w artystycznej szkole policealnej i pomaturalnej – semestralnej, oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych, z wyjątkiem zajęć edukacyjnych, z których odpowiednio roczna lub semestralna ocena klasyfikacyjna jest ustalana w trybie egzaminu promocyjnego lub końcowego.
- 3)²⁾ **warunkach i trybie otrzymania wyższej niż przewidywana rocznej, a w artystycznej szkole policealnej – semestralnej, oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych, z wyjątkiem zajęć edukacyjnych, z których odpowiednio roczna lub semestralna ocena klasyfikacyjna jest ustalana w trybie egzaminu promocyjnego lub końcowego.**

7. Wychowawca oddziału szkoły artystycznej realizującej kształcenie ogólne na początku każdego roku szkolnego informuje uczniów oraz ich rodziców o:

- 1) warunkach i sposobie oraz kryteriach oceniania zachowania;
- 2) warunkach i trybie otrzymania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania;
- 3) konsekwencjach otrzymania negatywnej rocznej oceny klasyfikacyjnej z obowiązkowych zajęć edukacyjnych artystycznych.

8.¹⁾ Na początku każdego roku szkolnego dyrektor szkoły artystycznej realizującej wyłącznie kształcenie artystyczne informuje uczniów oraz ich rodziców, a w artystycznej szkole policealnej i pomaturalnej – uczniów, o konsekwencjach otrzymania negatywnej rocznej oceny klasyfikacyjnej z obowiązkowych zajęć edukacyjnych artystycznych.

8.²⁾ Na początku każdego roku szkolnego dyrektor szkoły artystycznej realizującej wyłącznie kształcenie artystyczne informuje uczniów oraz ich rodziców, a w artystycznej szkole policealnej – uczniów, o konsekwencjach otrzymania negatywnej rocznej oceny klasyfikacyjnej z obowiązkowych zajęć edukacyjnych artystycznych.

9. Szczegółowe warunki i sposób oceniania wewnątrzszkolnego określa statut szkoły artystycznej.

10. Nauczyciel jest obowiązany indywidualizować pracę z uczniem na zajęciach edukacyjnych odpowiednio do potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia.

11. Nauczyciel jest obowiązany dostosować wymagania edukacyjne, o których mowa w ust. 6 pkt 1, do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia, w przypadkach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 44zq.

Art. 44ze. 1. Uczeń szkoły artystycznej podlega klasyfikacji:

- 1)¹⁾ śródrocznej i rocznej, a w artystycznej szkole policealnej i pomaturalnej – semestralnej;
- 1)²⁾ **śródrocznej i rocznej, a w artystycznej szkole policealnej – semestralnej;**
- 2) końcowej.

2. Klasyfikacja śródroczna polega na okresowym podsumowaniu osiągnięć edukacyjnych ucznia z zajęć edukacyjnych, a w szkole artystycznej realizującej kształcenie ogólne – również zachowania ucznia, oraz ustaleniu odpowiednio śródrocznych ocen klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych i śródrocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania. Klasyfikację śródroczną przeprowadza się co najmniej raz w ciągu roku szkolnego, w terminie określonym w statucie szkoły artystycznej.

3. Klasyfikacja roczna polega na podsumowaniu osiągnięć edukacyjnych ucznia z zajęć edukacyjnych, a w szkole artystycznej realizującej kształcenie ogólne – również zachowania ucznia, w danym roku szkolnym oraz ustaleniu odpowiednio rocznych ocen klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych i rocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania, z tym że w przypadku szkoły artystycznej realizującej kształcenie ogólne w zakresie klas I–III szkoły podstawowej ustala się:

- 1) jedną roczną ocenę klasyfikacyjną z obowiązkowych zajęć edukacyjnych ogólnokształcących oraz
- 2) jedną roczną ocenę klasyfikacyjną z dodatkowych zajęć edukacyjnych ogólnokształcących, oraz
- 3) roczne oceny klasyfikacyjne z poszczególnych zajęć edukacyjnych artystycznych, według skali i w formie określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 44zq.

4.¹⁾ Klasyfikacja semestralna w artystycznej szkole policealnej i pomaturalnej polega na podsumowaniu osiągnięć edukacyjnych ucznia z zajęć edukacyjnych w danym semestrze oraz ustaleniu semestralnych ocen klasyfikacyjnych z tych zajęć.

4.²⁾ Klasyfikacja semestralna w artystycznej szkole policealnej polega na podsumowaniu osiągnięć edukacyjnych ucznia z zajęć edukacyjnych w danym semestrze oraz ustaleniu semestralnych ocen klasyfikacyjnych z tych zajęć.

5. Na klasyfikację końcową składają się:

- 1)¹⁾ roczne, a w artystycznej szkole policealnej i pomaturalnej – semestralne, oceny klasyfikacyjne z zajęć edukacyjnych, ustalone odpowiednio w klasie programowo najwyższej lub semestrze programowo najwyższym oraz
- 1)²⁾ roczne, a w artystycznej szkole policealnej – semestralne, oceny klasyfikacyjne z zajęć edukacyjnych, ustalone odpowiednio w klasie programowo najwyższej lub semestrze programowo najwyższym oraz**
- 2)¹⁾ roczne, a w artystycznej szkole policealnej i pomaturalnej – semestralne, oceny klasyfikacyjne z zajęć edukacyjnych, których realizacja zakończyła się odpowiednio w klasach programowo niższych lub semestrach programowo niższych w szkole artystycznej danego typu, oraz
- 2)²⁾ roczne, a w artystycznej szkole policealnej – semestralne, oceny klasyfikacyjne z zajęć edukacyjnych, których realizacja zakończyła się odpowiednio w klasach programowo niższych lub semestrach programowo niższych w szkole artystycznej danego typu, oraz**
- 3) roczna ocena klasyfikacyjna zachowania ustalona w klasie programowo najwyższej – w przypadku szkoły artystycznej realizującej kształcenie ogólne.

6.¹⁾ Klasyfikację końcową przeprowadza się w klasie programowo najwyższej szkoły artystycznej danego typu, a w artystycznej szkole policealnej i pomaturalnej – semestrze programowo najwyższym.

6.²⁾ Klasyfikację końcową przeprowadza się w klasie programowo najwyższej szkoły artystycznej danego typu, a w artystycznej szkole policealnej – semestrze programowo najwyższym.

7. Ocenę klasyfikacyjną z zajęć edukacyjnych nie wpływają na ocenę klasyfikacyjną zachowania.

8. Ocena klasyfikacyjna zachowania nie wpływa na:

- 1) oceny klasyfikacyjne z zajęć edukacyjnych;
- 2) promocję do klasy programowo wyższej lub ukończenie szkoły artystycznej.

Art. 44zf. 1. Przed rocznym klasyfikacyjnym zebraniem rady pedagogicznej nauczyciele prowadzący poszczególne zajęcia edukacyjne oraz wychowawca oddziału informują ucznia i jego rodziców o przewidywanych dla niego rocznych ocenach klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych i przewidywanej rocznej ocenie klasyfikacyjnej zachowania, w terminie i formie określonych w statucie szkoły artystycznej.

2.¹⁾ W artystycznej szkole policealnej i pomaturalnej przed semestralnym klasyfikacyjnym zebraniem rady pedagogicznej nauczyciele prowadzący poszczególne zajęcia edukacyjne informują ucznia o przewidywanych dla niego semestralnych ocenach klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych, w terminie i formie określonych w statucie szkoły artystycznej.

2.²⁾ W artystycznej szkole policealnej przed semestralnym klasyfikacyjnym zebraniem rady pedagogicznej nauczyciele prowadzący poszczególne zajęcia edukacyjne informują ucznia o przewidywanych dla niego semestralnych ocenach klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych, w terminie i formie określonych w statucie szkoły artystycznej.

Art. 44zg. 1.¹⁾ Śródroczne i roczne, a w artystycznej szkole policealnej i pomaturalnej – semestralne, oceny klasyfikacyjne z zajęć edukacyjnych ustalają nauczyciele prowadzący poszczególne zajęcia, z wyjątkiem zajęć edukacyjnych, z których ocena jest ustalana w trybie egzaminu promocyjnego lub końcowego.

1.²⁾ Śródroczne i roczne, a w artystycznej szkole policealnej – semestralne, oceny klasyfikacyjne z zajęć edukacyjnych ustalają nauczyciele prowadzący poszczególne zajęcia, z wyjątkiem zajęć edukacyjnych, z których ocena jest ustalana w trybie egzaminu promocyjnego lub końcowego.

2. Roczna i końcowa ocena klasyfikacyjna z wybranych zajęć edukacyjnych artystycznych określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 44zq jest ustalana odpowiednio w trybie egzaminu promocyjnego lub końcowego, który ma na celu sprawdzenie wiedzy i umiejętności ucznia w zakresie tych zajęć.

3. Przy ustalaniu oceny z egzaminu promocyjnego lub końcowego uwzględnia się jakość wykonania artystycznego oraz wysiłek wkładany przez ucznia w wywiązywanie się z obowiązków wynikających ze specyfiki zajęć edukacyjnych artystycznych.

4. Egzamin promocyjny i końcowy przeprowadza komisja powołana przez dyrektora szkoły artystycznej.

5. Terminy egzaminów promocyjnych i końcowych wyznacza dyrektor szkoły artystycznej.

6. Uczeń, który z przyczyn usprawiedliwionych nie przystąpił do egzaminu promocyjnego lub końcowego w wyznaczonym terminie, może przystąpić do tego egzaminu w dodatkowym terminie, wyznaczonym przez dyrektora szkoły artystycznej, do końca danego roku szkolnego.

7. W przypadkach losowych lub zdrowotnych rada pedagogiczna może zwolnić ucznia z egzaminu promocyjnego lub końcowego. W takim przypadku roczną lub końcową ocenę klasyfikacyjną ustala nauczyciel prowadzący dane zajęcia edukacyjne artystyczne.

8. Śródroczną i roczną ocenę klasyfikacyjną zachowania ustala wychowawca oddziału po zasięgnięciu opinii nauczycieli, uczniów danego oddziału oraz ocenianego ucznia.

9. Termin ustalenia ocen, o których mowa w ust. 1 i 8, określa statut szkoły artystycznej.

10. Oceny ustalone zgodnie z ust. 1, 7 i 8 są ostateczne, z zastrzeżeniem art. 44zk i art. 44n.

11. Oceny ustalone zgodnie z ust. 2 są ostateczne, z zastrzeżeniem art. 44n.

Art. 44zh. Laureat ogólnopolskiego konkursu, przesłuchania lub przeglądu w zakresie przedmiotów artystycznych, których organizatorem jest minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego lub specjalistyczna jednostka nadzoru, o której mowa w art. 53 ust. 1 ustawy – Prawo oświatowe, otrzymuje odpowiednio z danych zajęć edukacyjnych artystycznych najwyższą pozytywną roczną ocenę klasyfikacyjną, a w artystycznej szkole policealnej – najwyższą pozytywną semestralną ocenę klasyfikacyjną, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 44zq. W przypadku zajęć edukacyjnych artystycznych, z których ocena jest ustalana w trybie egzaminu promocyjnego lub końcowego, laureat jest jednocześnie zwolniony z tego egzaminu.

Art. 44zi. Dyrektor szkoły artystycznej może zwolnić ucznia z realizacji niektórych obowiązkowych zajęć edukacyjnych artystycznych ze względu na stan zdrowia, posiadane kwalifikacje i doświadczenie zawodowe lub zrealizowanie danych obowiązkowych zajęć edukacyjnych artystycznych na wcześniejszym etapie edukacyjnym, w przypadkach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 44zq.

Art. 44zj. 1. Do szkół artystycznych stosuje się odpowiednio przepisy art. 44e, art. 44k, art. 44l i art. 44n.

2. Do szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne, w zakresie zajęć edukacyjnych ogólnokształcących, stosuje się odpowiednio przepisy art. 44d, art. 44i i art. 44j.

3. (uchylony)

Art. 44zk. 1.¹⁾ Uczeń, który w wyniku klasyfikacji rocznej, a w artystycznej szkole policealnej i pomaturalnej – semestralnej, otrzymał negatywną ocenę klasyfikacyjną, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 44zq, z jednego albo dwóch obowiązkowych zajęć edukacyjnych, może przystąpić do egzaminu poprawkowego z tych zajęć.

1.²⁾ Uczeń, który w wyniku klasyfikacji rocznej, a w artystycznej szkole policealnej – semestralnej, otrzymał negatywną ocenę klasyfikacyjną, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 44zq, z jednego albo dwóch obowiązkowych zajęć edukacyjnych, może przystąpić do egzaminu poprawkowego z tych zajęć.

2. Egzaminu poprawkowego nie przeprowadza się w przypadku uzyskania przez ucznia negatywnej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych, z których ocena jest ustalana w trybie egzaminu promocyjnego lub końcowego.

3.¹⁾ Egzamin poprawkowy przeprowadza komisja, powołana przez dyrektora szkoły artystycznej, do końca danego roku szkolnego, a w artystycznej szkole policealnej i pomaturalnej – do końca danego semestru.

3.²⁾ Egzamin poprawkowy przeprowadza komisja, powołana przez dyrektora szkoły artystycznej, do końca danego roku szkolnego, a w artystycznej szkole policealnej – do końca danego semestru.

4.¹⁾ Uczeń, który z przyczyn usprawiedliwionych nie przystąpił do egzaminu poprawkowego w wyznaczonym terminie, może przystąpić do niego w dodatkowym terminie wyznaczonym przez dyrektora szkoły artystycznej nie później niż do końca września, a w artystycznej szkole policealnej i pomaturalnej, w której zajęcia dydaktyczno-wychowawcze kończą się w styczniu – nie później niż do końca marca.

4.²⁾ Uczeń, który z przyczyn usprawiedliwionych nie przystąpił do egzaminu poprawkowego w wyznaczonym terminie, może przystąpić do niego w dodatkowym terminie wyznaczonym przez dyrektora szkoły artystycznej nie później niż do końca września, a w artystycznej szkole policealnej, w której zajęcia dydaktyczno-wychowawcze kończą się w styczniu – nie później niż do końca marca.

5.¹⁾ Roczna, a w artystycznej szkole policealnej i pomaturalnej – semestralna, ocena klasyfikacyjna ustalona w wyniku egzaminu poprawkowego jest ostateczna, z zastrzeżeniem art. 44n ust. 7.

5.²⁾ Roczna, a w artystycznej szkole policealnej – semestralna, ocena klasyfikacyjna ustalona w wyniku egzaminu poprawkowego jest ostateczna, z zastrzeżeniem art. 44n ust. 7.

6.¹⁾ Uczeń, który nie zdał egzaminu poprawkowego, nie otrzymuje promocji do klasy programowo wyższej, a w artystycznej szkole policealnej i pomaturalnej – na semestr programowo wyższy.

6.²⁾ Uczeń, który nie zdał egzaminu poprawkowego, nie otrzymuje promocji do klasy programowo wyższej, a w artystycznej szkole policealnej – na semestr programowo wyższy.

7. Rada pedagogiczna szkoły artystycznej realizującej kształcenie ogólne, uwzględniając możliwości edukacyjne ucznia, może jeden raz w ciągu cyklu kształcenia w danym typie szkoły artystycznej promować do klasy programowo wyższej ucznia, który nie zdał egzaminu poprawkowego z jednych obowiązkowych zajęć edukacyjnych ogólnokształcących, pod warunkiem że te zajęcia są realizowane w klasie programowo wyższej.

8.¹⁾ Uczeń, który nie otrzymał promocji do klasy programowo wyższej, a w artystycznej szkole policealnej i pomaturalnej – na semestr programowo wyższy, podlega skreśleniu z listy uczniów, z zastrzeżeniem art. 68 ust. 3 ustawy – Prawo oświatowe, chyba że rada pedagogiczna wyrazi zgodę na powtarzanie danej klasy, a w artystycznej szkole policealnej i pomaturalnej – danego semestru, biorąc pod uwagę dotychczasowe osiągnięcia ucznia.

8.²⁾ Uczeń, który nie otrzymał promocji do klasy programowo wyższej, a w artystycznej szkole policealnej – na semestr programowo wyższy, podlega skreśleniu z listy uczniów, z zastrzeżeniem art. 68 ust. 3 ustawy – Prawo oświatowe, chyba że rada pedagogiczna wyrazi zgodę na powtarzanie danej klasy, a w artystycznej szkole policealnej – danego semestru, biorąc pod uwagę dotychczasowe osiągnięcia ucznia.

9.¹⁾ W ciągu cyklu kształcenia w danym typie szkoły artystycznej uczeń może powtarzać daną klasę, a w artystycznej szkole policealnej i pomaturalnej – dany semestr, tylko jeden raz.

9.²⁾ W ciągu cyklu kształcenia w danym typie szkoły artystycznej uczeń może powtarzać daną klasę, a w artystycznej szkole policealnej – dany semestr, tylko jeden raz.

10. W przypadku szkoły artystycznej realizującej wyłącznie kształcenie artystyczne rada pedagogiczna może wyrazić zgodę na realizowanie obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu danej klasy w ciągu dwóch kolejnych lat, biorąc pod uwagę dotychczasowe osiągnięcia ucznia.

Art. 44zl. 1. Uczeń szkoły artystycznej realizującej kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej lub liceum ogólnokształcącego otrzymuje promocję do klasy programowo wyższej, jeżeli:

- 1) ze wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych otrzymał pozytywne roczne oceny klasyfikacyjne, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 44zq, z zastrzeżeniem art. 44zk ust. 7, oraz
- 2) przystąpił do egzaminu ósmoklasisty, z zastrzeżeniem art. 44zw, art. 44zx i art. 44zz ust. 2 – w przypadku ucznia klasy, której zakres nauczania odpowiada klasie VIII szkoły podstawowej.

2. (uchylony)

3.¹⁾ Uczeń szkoły artystycznej realizującej wyłącznie kształcenie artystyczne otrzymuje promocję do klasy programowo wyższej, a w artystycznej szkole policealnej i pomaturalnej – na semestr programowo wyższy, jeżeli ze wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych artystycznych odpowiednio w danej klasie lub danym semestrze otrzymał pozytywne roczne oceny klasyfikacyjne, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 44zq.

3.²⁾ Uczeń szkoły artystycznej realizującej wyłącznie kształcenie artystyczne otrzymuje promocję do klasy programowo wyższej, a w artystycznej szkole policealnej – na semestr programowo wyższy, jeżeli ze wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych artystycznych odpowiednio w danej klasie lub danym semestrze otrzymał pozytywne roczne oceny klasyfikacyjne, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 44zq.

Art. 44zm. 1. Uczeń kończy szkołę artystyczną, jeżeli w wyniku klasyfikacji końcowej otrzymał ze wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych pozytywne końcowe oceny klasyfikacyjne, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 44zq, oraz:

- 1) w przypadku szkoły artystycznej, w której jest przeprowadzany egzamin dyplomowy – ponadto zdał ten egzamin;
- 2) w przypadku szkoły artystycznej realizującej kształcenie ogólne, w której ostatni rok nauki odpowiada klasie VIII szkoły podstawowej – ponadto przystąpił do egzaminu ósmoklasisty, z zastrzeżeniem art. 44zw, art. 44zx i art. 44zz ust. 2.

2. Uczeń, który nie spełnił warunku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, może za zgodą rady pedagogicznej powtarzać ostatnią klasę i przystąpić do egzaminu ósmoklasisty.

3. Uzyskanie przez ucznia szkoły artystycznej realizującej kształcenie ogólne w zakresie liceum ogólnokształcącego, w wyniku klasyfikacji w klasie, której zakres nauczania odpowiada ostatniej klasie liceum ogólnokształcącego, ze wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych ogólnokształcących pozytywnych ocen klasyfikacyjnych, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 44zq, jest równoważne z ukończeniem liceum ogólnokształcącego.

4. (uchylony)

5. Uzyskanie przez ucznia szkoły artystycznej realizującej kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej, w wyniku klasyfikacji w klasie, której zakres nauczania odpowiada ostatniej klasie szkoły podstawowej, ze wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych ogólnokształcących pozytywnych ocen klasyfikacyjnych, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 44zq, jest równoważne z ukończeniem szkoły podstawowej.

Art. 44zn. 1.¹⁾ W klasie programowo najwyższej w szkole artystycznej kształcącej w zawodach artystycznych, a w artystycznej szkole policealnej lub pomaturalnej – w semestrze programowo najwyższym, przeprowadza się egzamin dyplomowy, będący formą komisyjnej oceny poziomu przygotowania zawodowego uczniów.

1.²⁾ W klasie programowo najwyższej w szkole artystycznej kształcącej w zawodach artystycznych, a w artystycznej szkole policealnej – w semestrze programowo najwyższym, przeprowadza się egzamin dyplomowy, będący formą komisyjnej oceny poziomu przygotowania zawodowego uczniów.

2. Egzamin dyplomowy składa się z części praktycznej i części teoretycznej.

3. Do egzaminu dyplomowego może przystąpić uczeń, który w wyniku klasyfikacji końcowej otrzymał pozytywne oceny klasyfikacyjne ze wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych przewidzianych dla danego typu szkoły artystycznej.

4. Do ucznia, który nie spełnił warunku, o którym mowa w ust. 3, przepis art. 44zk ust. 8 stosuje się odpowiednio.

5. Egzamin dyplomowy przeprowadza państwowa komisja egzaminacyjna.

6. Państwową komisję egzaminacyjną powołuje dyrektor specjalistycznej jednostki nadzoru, o której mowa w art. 53 ust. 1 ustawy – Prawo oświatowe, na wniosek dyrektora szkoły artystycznej, złożony nie później niż na 30 dni przed terminem przeprowadzenia egzaminu dyplomowego. Dyrektor specjalistycznej jednostki nadzoru wyznacza przewodniczącego komisji spośród nauczycieli zajmujących stanowiska kierownicze w danej szkole artystycznej, nie później niż na 21 dni przed terminem przeprowadzenia egzaminu dyplomowego, upoważniając przewodniczącego do powołania, w terminie 14 dni, pozostałych członków komisji.

7. Termin przeprowadzenia poszczególnych części egzaminu dyplomowego wyznacza dyrektor szkoły artystycznej w terminach niekolidujących ze zdanymi przez uczniów egzaminami w zakresie egzaminu maturalnego.

8. Laureat olimpiady artystycznej oraz laureat konkursu, którego organizatorem jest minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego lub specjalistyczna jednostka nadzoru, o której mowa w art. 53 ust. 1 ustawy – Prawo oświatowe, jest zwolniony z części teoretycznej egzaminu dyplomowego w zakresie, który obejmowała olimpiada lub konkurs. Zwolnienie jest równoznaczne z uzyskaniem najwyższej pozytywnej oceny z tej części egzaminu.

9. Uczeń zdał egzamin dyplomowy, jeżeli z poszczególnych części tego egzaminu otrzymał pozytywne oceny określone w przepisach wydanych na podstawie art. 44zq.

10. Uczniowie niepełnosprawni przystępują do egzaminu dyplomowego w powszechnie obowiązującym terminie. W uzasadnionych przypadkach przewodniczący państwowej komisji egzaminacyjnej zezwala na przeprowadzenie części teoretycznej lub części praktycznej egzaminu dyplomowego w wydzielonej sali lub w domu ucznia, ustalając warunki i sposób przeprowadzenia egzaminu odpowiednio do możliwości ucznia.

Art. 44zo. 1. Uczeń, który z przyczyn nieusprawiedliwionych nie przystąpił do egzaminu dyplomowego albo przerwał egzamin dyplomowy w części praktycznej lub części teoretycznej, podlega skreśleniu z listy uczniów. Ponowne przystąpienie do egzaminu dyplomowego może nastąpić w trybie egzaminu eksternistycznego, o którym mowa w art. 10a.

2. Uczeń, który z przyczyn usprawiedliwionych nie przystąpił do egzaminu dyplomowego albo przerwał egzamin dyplomowy, może do niego przystąpić w dodatkowym terminie, ustalonym przez przewodniczącego państwowej komisji egzaminacyjnej, nie później niż do dnia 30 września danego roku.

3. Uczeń, który nie zdał egzaminu dyplomowego w całości albo w części teoretycznej lub części praktycznej, może przystąpić do egzaminu poprawkowego odpowiednio z całości lub danej części egzaminu dyplomowego, w terminie ustalonym przez przewodniczącego państwowej komisji egzaminacyjnej, nie później niż do dnia 30 września danego roku.

4. Uczeń, który nie zdał egzaminu poprawkowego, o którym mowa w ust. 3, lub nie przystąpił do egzaminu dyplomowego lub jego części w dodatkowym terminie, może przystąpić do egzaminu dyplomowego wyłącznie w trybie egzaminu eksternistycznego, o którym mowa w art. 10a.

Art. 44zp. 1. Przewodniczący państwowej komisji egzaminacyjnej, w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzania egzaminu dyplomowego, może zawiesić egzamin dyplomowy, powiadamiając o tym ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego powołuje komisję w celu wyjaśnienia okoliczności zdarzeń i ustalenia odpowiedzialności uczniów oraz członków państwowej komisji egzaminacyjnej. Na podstawie ustaleń komisji minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego zarządza kontynuację egzaminu dyplomowego albo unieważnia egzamin dyplomowy i zarządza jego ponowne przeprowadzenie. Unieważnienie egzaminu dyplomowego może nastąpić zarówno w stosunku do wszystkich, jak i poszczególnych uczniów.

3. Termin ponownego egzaminu dyplomowego, o którym mowa w ust. 2, ustala dyrektor szkoły artystycznej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

4. Kwestie sporne między uczniem a państwową komisją egzaminacyjną, wynikające ze stosowania przepisów dotyczących przeprowadzania egzaminu dyplomowego, rozstrzyga minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

Art. 44zq. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i sposób oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów w publicznych szkołach artystycznych, w tym:

- 1) przypadki, w których dostosowuje się wymagania edukacyjne, o których mowa w art. 44zd ust. 6 pkt 1, do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów, oraz podstawę tego dostosowania, z uwzględnieniem konieczności właściwego zapewnienia procesu kształcenia uczniów;
- 2) rodzaje obowiązkowych zajęć edukacyjnych, z których realizacji uczeń może być zwolniony, przypadki, w których zwolnienie może nastąpić, rodzaje dokumentów będących podstawą zwolnienia oraz tryb i okres zwolnienia, uwzględniając indywidualne możliwości psychofizyczne ucznia, specyfikę danych zajęć edukacyjnych oraz celowość realizacji przez ucznia niektórych treści nauczania;
- 3) (uchylony)
- 4) skalę i formę ocen z zajęć edukacyjnych, ze wskazaniem, które z ocen według tej skali uznaje się za oceny pozytywne, a które za negatywne, oraz skalę rocznej i końcowej oceny klasyfikacyjnej zachowania, z uwzględnieniem obszarów, które bierze się pod uwagę przy ocenianiu zachowania oraz konieczności zapewnienia jednolitego systemu oceniania ucznia;
- 5) zajęcia edukacyjne artystyczne, z których uczeń otrzymuje ocenę w trybie egzaminu promocyjnego lub końcowego;
- 6) tryb i formę przeprowadzania egzaminu klasyfikacyjnego, poprawkowego, promocyjnego i końcowego z zajęć edukacyjnych artystycznych oraz skład komisji egzaminacyjnych, z uwzględnieniem konieczności zapewnienia prawidłowości przeprowadzania tych egzaminów oraz udokumentowania ich przebiegu;
- 7) tryb i formę przeprowadzania sprawdzianu wiadomości i umiejętności ucznia, o którym mowa w art. 44n ust. 4 pkt 1, oraz ustalania rocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania, o której mowa w art. 44n ust. 4 pkt 2, skład komisji, o których mowa w art. 44n ust. 4, z uwzględnieniem konieczności zapewnienia prawidłowości przeprowadzenia tego sprawdzianu lub prawidłowości ustalenia rocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania oraz odpowiedniego udokumentowania pracy komisji;
- 8) warunki promocji ucznia do klasy programowo wyższej lub ukończenia szkoły artystycznej z wyróżnieniem, z uwzględnieniem rocznych ocen klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych, które wlicza się do średniej ocen, a w przypadku szkoły artystycznej realizującej także kształcenie ogólne – oceny zachowania;
- 9) tryb i zakres przeprowadzania egzaminu dyplomowego, a także skład komisji egzaminacyjnej, z uwzględnieniem konieczności zapewnienia prawidłowego przeprowadzenia tego egzaminu oraz udokumentowania jego przebiegu;
- 10) warunki i tryb wyrażania przez radę pedagogiczną zgody na powtarzanie przez ucznia klasy lub realizowanie obowiązkowych zajęć edukacyjnych określonych w szkolnym planie nauczania danej klasy w ciągu dwóch kolejnych lat.

Art. 44zr. Przepisów rozdziału 3a nie stosuje się do dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim.

Rozdział 3b

Egzamin ósmoklasisty, egzamin maturalny i egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie

Art. 44zs. Egzamin ósmoklasisty jest przeprowadzany na podstawie wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy – Prawo oświatowe, oraz sprawdza, w jakim stopniu uczeń lub słuchacz spełnia te wymagania.

Art. 44zt. Egzamin ósmoklasisty jest przeprowadzany:

- 1) w terminie głównym:
  - a) w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz w szkołach dla dorosłych, w których nauka kończy się w semestrze wiosennym – w kwietniu,
  - b) w szkołach dla dorosłych, w których nauka kończy się w semestrze jesiennym – w styczniu, oraz
- 2) w terminie dodatkowym:
  - a) w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz w szkołach dla dorosłych, w których nauka kończy się w semestrze wiosennym – w czerwcu,
  - b) w szkołach dla dorosłych, w których nauka kończy się w semestrze jesiennym – w kwietniu

– zgodnie z komunikatem, o którym mowa w art. 9a ust. 2 pkt 10 lit. a tiret pierwsze.

Art. 44zu. 1. Egzamin ósmoklasisty jest przeprowadzany w formie pisemnej.

2. (uchylony)

3. Egzamin ósmoklasisty obejmuje następujące przedmioty obowiązkowe:

- 1) język polski;
- 2) matematykę;
- 3) język obcy nowożytny;
- 4) jeden przedmiot do wyboru spośród przedmiotów: biologia, chemia, fizyka, geografia lub historia.

4. Uczeń lub słuchacz przystępuje do egzaminu ósmoklasisty z języka obcego nowożytnego, którego uczy się w szkole w ramach obowiązkowych zajęć edukacyjnych.

4a. Egzamin ósmoklasisty z języka obcego nowożytnego jest przeprowadzany na podstawie wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla języka obcego nowożytnego nauczanego od klasy IV szkoły podstawowej, stanowiącego kontynuację nauczania tego języka w klasach I–III.

5. (uchylony)

6. (uchylony)

7. (uchylony)

Art. 44zv. 1. Uczeń szkoły lub oddziału, w którym zajęcia edukacyjne są prowadzone w języku mniejszości narodowej, mniejszości etnicznej lub języku regionalnym, przystępuje do egzaminu ósmoklasisty z przedmiotów, o których mowa w art. 44zu ust. 3 pkt 2 i 4, w języku polskim albo w języku danej mniejszości narodowej, mniejszości etnicznej lub języku regionalnym.

2. (uchylony)

Art. 44zw. 1. Uczeń posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na niepełnosprawność intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym lub niepełnosprawności sprzężone, gdy jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym lub znacznym, nie przystępuje do egzaminu ósmoklasisty.

2. Uczeń posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na niepełnosprawności sprzężone inne niż wymienione w ust. 1 może być zwolniony przez dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej z obowiązku przystąpienia do egzaminu ósmoklasisty, na wniosek rodziców pozytywnie zaopiniowany przez dyrektora szkoły.

3. (uchylony)

Art. 44zx. 1. Laureat i finalistą olimpiady przedmiotowej wymienionej w wykazie, o którym mowa w art. 44zzw, oraz laureat konkursu przedmiotowego o zasięgu wojewódzkim lub ponadwojewódzkim, przeprowadzanego zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 8, organizowanych z zakresu jednego z przedmiotów objętych egzaminem ósmoklasisty, są zwolnieni z egzaminu ósmoklasisty z tego przedmiotu.

2. Zwolnienie, o którym mowa w ust. 1, następuje na podstawie zaświadczenia stwierdzającego uzyskanie odpowiednio przez ucznia lub słuchacza szkoły podstawowej lub ucznia szkoły artystycznej realizującej kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej tytułu odpowiednio laureata lub finalisty. Zaświadczenie przedkłada się przewodniczącemu zespołu egzaminacyjnego, o którym mowa w art. 44zsz ust. 3.

3. Zwolnienie, o którym mowa w ust. 1, jest równoznaczne z uzyskaniem z egzaminu ósmoklasisty z danego przedmiotu najwyższego wyniku.

4. W przypadku gdy uczeń lub słuchacz uzyskał tytuł laureata lub finalisty, o których mowa w ust. 1, z innego języka obcego nowożytnego lub innego przedmiotu do wyboru, o którym mowa w art. 44zu ust. 3 pkt 4, niż ten, który został zadeklarowany, dyrektor szkoły, na wniosek rodziców ucznia lub na wniosek słuchacza, złożony nie później niż na 2 tygodnie przed terminem egzaminu ósmoklasisty, informuje okręgową komisję egzaminacyjną o zmianie języka obcego nowożytnego, jeżeli języka tego uczeń lub słuchacz uczy się w ramach obowiązkowych zajęć edukacyjnych, lub o zmianie przedmiotu do wyboru. Przepisy ust. 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 44zy. 1. Rodzice ucznia lub słuchacz składają dyrektorowi szkoły, nie później niż do dnia 30 września roku szkolnego, w którym jest przeprowadzany egzamin ósmoklasisty, pisemną deklarację:

- 1) wskazującą język obcy nowożytny, z którego uczeń lub słuchacz przystąpi do egzaminu ósmoklasisty;
- 2) wskazującą przedmiot do wyboru, o którym mowa w art. 44zu ust. 3 pkt 4;
- 3) informującą o zamiarze przystąpienia do egzaminu ósmoklasisty z danego przedmiotu lub przedmiotów, o których mowa w art. 44zu ust. 3 pkt 2 i 4, w języku danej mniejszości narodowej, mniejszości etnicznej lub języku regionalnym.

2. Rodzice ucznia lub słuchacz mogą złożyć dyrektorowi szkoły, nie później niż na 3 miesiące przed terminem egzaminu ósmoklasisty, z zastrzeżeniem art. 44zx ust. 4, pisemną informację o:

- 1) zmianie języka obcego nowożytnego wskazanego w deklaracji;
- 2) zmianie przedmiotu do wyboru, o którym mowa w art. 44zu ust. 3 pkt 4, wskazanego w deklaracji;
- 3) rezygnacji z przystąpienia do egzaminu ósmoklasisty z danego przedmiotu lub przedmiotów, o których mowa w art. 44zu ust. 3 pkt 2 i 4, w języku danej mniejszości narodowej, mniejszości etnicznej lub języku regionalnym.

Art. 44zz. 1. Uczeń lub słuchacz, który z przyczyn losowych lub zdrowotnych, w terminie głównym:

- 1) nie przystąpił do egzaminu ósmoklasisty z danego przedmiotu lub przedmiotów albo
- 2) przerwał egzamin ósmoklasisty z danego przedmiotu lub przedmiotów

– przystępuje do egzaminu z tego przedmiotu lub przedmiotów w terminie dodatkowym w szkole, której jest uczniem lub słuchaczem.

2. W szczególnych przypadkach losowych lub zdrowotnych, uniemożliwiających przystąpienie do egzaminu ósmoklasisty z danego przedmiotu lub przedmiotów w terminie dodatkowym, dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej, na udokumentowany wniosek dyrektora szkoły, może zwolnić ucznia lub słuchacza z obowiązku przystąpienia do egzaminu ósmoklasisty z danego przedmiotu lub przedmiotów. Dyrektor szkoły składa wniosek w porozumieniu z rodzicami ucznia lub ze słuchaczem.

Art. 44zza. 1. Wyniki egzaminu ósmoklasisty są przedstawiane w procentach i na skali cencylowej.

2. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w procentach ustala dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej na podstawie:

- 1) liczby punktów przyznanych przez egzaminatorów sprawdzających prace egzaminacyjne oraz
- 2) elektronicznego odczytu karty odpowiedzi – w przypadku wykorzystania do sprawdzania prac egzaminacyjnych narzędzi elektronicznych.

3. (uchylony)

4. Wyniki egzaminu ósmoklasisty obejmują:

- 1) wynik z języka polskiego;
- 2) wynik z matematyki;

- 3) wynik z języka obcego nowożytnego;
- 4) wynik z przedmiotu do wyboru, o którym mowa w art. 44zu ust. 3 pkt 4.

5. Wyniki egzaminu ósmoklasisty na skali centylowej opracowuje Centralna Komisja Egzaminacyjna na podstawie wyników ustalonych przez dyrektorów okręgowych komisji egzaminacyjnych.

6. (utracił moc)

7. Wyniki egzaminu ósmoklasisty nie wpływają na ukończenie szkoły, a w przypadku szkoły artystycznej realizującej kształcenie ogólne z zakresu szkoły podstawowej, w której klasa odpowiadająca klasie VIII szkoły podstawowej nie jest ostatnią klasą w cyklu kształcenia – również na promocję do klasy programowo wyższej.

8. Dyrektor szkoły przekazuje uczniowi lub jego rodzicom albo słuchaczowi:

- 1) zaświadczenie o szczegółowych wynikach egzaminu ósmoklasisty, wydane przez okręgową komisję egzaminacyjną, wraz ze świadectwem ukończenia szkoły – w przypadku gdy uczeń lub słuchacz spełnił warunki określone odpowiednio w art. 44q ust. 1, art. 44za ust. 1 lub art. 44zm ust. 1 pkt 2, albo
- 2) w przypadku szkoły artystycznej realizującej kształcenie ogólne z zakresu szkoły podstawowej, w której klasa odpowiadająca klasie VIII szkoły podstawowej nie jest ostatnią klasą w cyklu kształcenia – zaświadczenie o szczegółowych wynikach egzaminu ósmoklasisty, wydane przez okręgową komisję egzaminacyjną, wraz ze świadectwem promocyjnym – w przypadku gdy uczeń spełnił warunki określone w art. 44zl ust. 1, albo
- 3) informację o szczegółowych wynikach egzaminu ósmoklasisty, opracowaną przez okręgową komisję egzaminacyjną – w przypadku gdy uczeń lub słuchacz nie spełnił warunków określonych w art. 44q ust. 1, art. 44za ust. 1, art. 44zl ust. 1 lub art. 44zm ust. 1 pkt 2.

Art. 44zbb. Egzamin maturalny jest przeprowadzany na podstawie wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 1 lit. c i d ustawy – Prawo oświatowe, oraz sprawdza, w jakim stopniu absolwent spełnia te wymagania.

Art. 44zbc. Egzamin maturalny jest przeprowadzany jeden raz w ciągu roku, w okresie od maja do września, w terminie głównym, dodatkowym i poprawkowym, zgodnie z komunikatem, o którym mowa w art. 9a ust. 2 pkt 10 lit. a tiret pierwsze.

Art. 44zbd. 1. Egzamin maturalny jest przeprowadzany z przedmiotów obowiązkowych oraz przedmiotów dodatkowych i składa się z części ustnej oraz z części pisemnej.

2. Egzamin maturalny obejmuje następujące przedmioty obowiązkowe:

- 1) w części ustnej:
  - a) język polski,
  - b) język obcy nowożytny,
  - c) język mniejszości narodowej – dla absolwentów szkół lub oddziałów z nauczaniem języka danej mniejszości narodowej;
- 2) w części pisemnej:
  - a) język polski,
  - b) język obcy nowożytny,
  - c) matematykę,
  - d) język mniejszości narodowej – dla absolwentów szkół lub oddziałów z nauczaniem języka danej mniejszości narodowej.

3. Przedmioty dodatkowe, z których jest przeprowadzany egzamin maturalny w części ustnej i w części pisemnej, określają przepisy wydane na podstawie art. 44zzza.

4. Absolwent przystępuje do egzaminu maturalnego z przedmiotów obowiązkowych oraz do części pisemnej egzaminu maturalnego z jednego przedmiotu dodatkowego.

4a. Absolwent szkoły lub oddziału dwujęzycznego przystępuje do części pisemnej egzaminu maturalnego z języka obcego nowożytnego na poziomie dwujęzycznym, o którym mowa w art. 44zze ust. 3 pkt 2, jako przedmiotu dodatkowego, o którym mowa w ust. 4. Przepis art. 44zze ust. 4 stosuje się odpowiednio.

4b. Obowiązek przystąpienia do części pisemnej egzaminu maturalnego z jednego przedmiotu dodatkowego, o którym mowa w ust. 4, nie dotyczy absolwenta posiadającego dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe w zawodzie nauczonym na poziomie technika.

4c. Przepisu ust. 4b nie stosuje się do absolwenta szkoły lub oddziału dwujęzycznego.

5. Absolwent może w danym roku przystąpić do egzaminu maturalnego z nie więcej niż pięciu przedmiotów dodatkowych oprócz przedmiotu, o którym mowa w ust. 4.

5a. Absolwent, o którym mowa w ust. 4b, może w danym roku przystąpić do egzaminu maturalnego z nie więcej niż pięciu przedmiotów dodatkowych.

6. W przypadku przedmiotów dodatkowych, z których egzamin maturalny jest przeprowadzany w części ustnej i w części pisemnej, absolwent może przystąpić do egzaminu maturalnego z tego przedmiotu w części pisemnej albo w części pisemnej i w części ustnej.

7. Egzamin maturalny z języka obcego nowożytnego jako przedmiotu obowiązkowego jest zdawany w części ustnej i w części pisemnej z tego samego języka.

8. Absolwent szkoły lub oddziału z nauczaniem języka danej mniejszości narodowej nie może wybrać języka danej mniejszości narodowej na egzaminie maturalnym z języka obcego nowożytnego jako przedmiotu obowiązkowego.

9. W przypadku gdy absolwent wybrał na egzaminie maturalnym w części pisemnej jako przedmiot dodatkowy ten sam język obcy nowożytny lub ten sam język mniejszości narodowej, który zdawał jako przedmiot obowiązkowy, zdaje ten język tylko w części pisemnej, z zastrzeżeniem art. 44zże ust. 3 i 4.

10. W przypadku gdy absolwent wybrał na egzaminie maturalnym jako przedmiot dodatkowy język polski, zdaje ten przedmiot tylko w części pisemnej.

11. Wybór przedmiotu dodatkowego, do którego absolwent przystępuje na egzaminie maturalnym, nie jest zależny od typu szkoły, do której absolwent uczęszczał, ani od przedmiotów, których uczył się w tej szkole.

Art. 44zże. 1. Egzamin maturalny w części pisemnej z przedmiotów obowiązkowych jest przeprowadzany na poziomie podstawowym i obejmuje wymagania określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla zakresu podstawowego. Dla egzaminu maturalnego w części ustnej z przedmiotów obowiązkowych nie określa się poziomu egzaminu.

2. Egzamin maturalny w części pisemnej z przedmiotów dodatkowych jest przeprowadzany na poziomie rozszerzonym i obejmuje wymagania określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla zakresu podstawowego i rozszerzonego. Dla egzaminu maturalnego w części ustnej z przedmiotów dodatkowych nie określa się poziomu egzaminu.

3. Egzamin maturalny w części pisemnej z języka obcego nowożytnego jako przedmiotu dodatkowego jest przeprowadzany na:

- 1) poziomie rozszerzonym i obejmuje wymagania określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla zakresu podstawowego i rozszerzonego albo
- 2) poziomie dwujęzycznym i obejmuje wymagania określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla oddziałów dwujęzycznych.

4. W przypadku gdy absolwent wybrał na egzaminie maturalnym w części pisemnej jako przedmiot dodatkowy język obcy nowożytny na poziomie dwujęzycznym, o którym mowa w ust. 3 pkt 2, może przystąpić do egzaminu maturalnego z tego języka na poziomie dwujęzycznym również w części ustnej.

Art. 44zzf. 1. Absolwent szkoły lub oddziału z językiem nauczania mniejszości narodowej, mniejszości etnicznej lub językiem regionalnym, w których zajęcia są prowadzone w tych językach, oraz absolwent szkoły lub oddziału dwujęzycznego, w których język mniejszości narodowej, mniejszości etnicznej lub język regionalny jest drugim językiem nauczania, może zdawać na egzaminie maturalnym przedmioty w języku polskim lub – z wyjątkiem języka polskiego oraz treści dotyczących historii Polski i geografii Polski – w języku danej mniejszości narodowej, mniejszości etnicznej lub języku regionalnym.

2. Absolwent szkoły lub oddziału dwujęzycznego na egzaminie maturalnym z matematyki, nauczanej w języku obcym będącym drugim językiem nauczania, zdawanej jako przedmiot obowiązkowy, rozwiązuje w języku polskim zadania egzaminacyjne przygotowane dla absolwentów zdających egzamin maturalny w języku polskim oraz może rozwiązać w języku obcym będącym drugim językiem nauczania dodatkowe zadania egzaminacyjne przygotowane w tym języku. Dodatkowe zadania egzaminacyjne obejmują wymagania określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla zakresu podstawowego.

3. Absolwent szkoły lub oddziału dwujęzycznego na egzaminie maturalnym z przedmiotów: biologia, chemia, fizyka, geografia i historia, nauczanych w języku obcym będącym drugim językiem nauczania, zdawanych jako przedmioty dodatkowe, rozwiązuje w języku polskim zadania egzaminacyjne przygotowane dla absolwentów zdających egzamin maturalny w języku polskim oraz może rozwiązać w języku obcym będącym drugim językiem nauczania dodatkowe zadania egzaminacyjne przygotowane w tym języku. Dodatkowe zadania egzaminacyjne obejmują wymagania określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla zakresu podstawowego i rozszerzonego.

4. W przypadku zgłoszenia w deklaracji, o której mowa w art. 44zzi, zamiaru rozwiązywania dodatkowych zadań egzaminacyjnych, o których mowa w ust. 2 i 3, i nieprzystąpienia do rozwiązywania tych zadań, absolwent otrzymuje z dodatkowych zadań egzaminacyjnych wynik „0%”.

Art. 44zgz. 1. Absolwent niesłyszący jest zwolniony z części ustnej egzaminu maturalnego z języka obcego nowożytnego.

2. Absolwent, który ze względu na niepełnosprawność lub stan zdrowia trwale nie posługuje się mową, jest zwolniony z części ustnej egzaminu maturalnego.

Art. 44zzh. 1. Laureat i finalista olimpiady przedmiotowej wymienionej w wykazie, o którym mowa w art. 44zzzw, są zwolnieni z egzaminu maturalnego z danego przedmiotu.

2. Zwolnienie, o którym mowa w ust. 1, następuje na podstawie zaświadczenia stwierdzającego uzyskanie przez ucznia lub słuchacza szkoły ponadpodstawowej lub ucznia szkoły artystycznej realizującej kształcenie ogólne w zakresie liceum ogólnokształcącego tytułu odpowiednio laureata lub finalisty. Zaświadczenie przedkłada się przewodniczącemu zespołu egzaminacyjnego, o którym mowa w art. 44zzs ust. 3.

3. W przypadku absolwenta szkoły ponadpodstawowej dwujęzycznej lub oddziału dwujęzycznego w szkole ponadpodstawowej ogólnodostępnej, który uzyskał tytuł laureata lub finalisty olimpiady przedmiotowej z przedmiotu nauczanego w języku obcym będącym drugim językiem nauczania, zwolnienie z egzaminu maturalnego z danego przedmiotu nie obejmuje dodatkowych zadań egzaminacyjnych, o których mowa w art. 44zzf ust. 2 i 3.

4. Laureatowi i finaliście olimpiady przedmiotowej uprawnienie wymienione w ust. 1 przysługuje także wtedy, gdy nie uczestniczyli w zajęciach edukacyjnych z danego przedmiotu w szkole.

5. W przypadku gdy uczeń lub słuchacz uzyskał tytuł laureata lub finalisty olimpiady przedmiotowej z danego przedmiotu, w tym z danego języka obcego nowożytnego, przewodniczący zespołu egzaminacyjnego, o którym mowa w art. 44zzs ust. 3, na wniosek ucznia lub słuchacza, złożony nie później niż na 2 tygodnie przed terminem egzaminu maturalnego, informuje okręgową komisję egzaminacyjną o zmianie przedmiotu lub wyborze nowego przedmiotu, w tym o zmianie języka obcego nowożytnego, lub o zmianie poziomu egzaminu z języka obcego nowożytnego, wskazanych w deklaracji, o której mowa w art. 44zzi.

6. Zwolnienie laureata lub finalisty olimpiady przedmiotowej z egzaminu maturalnego z:

- 1) przedmiotu obowiązkowego zdawanego w części ustnej – jest równoznaczne z uzyskaniem z tego przedmiotu w części ustnej egzaminu maturalnego najwyższego wyniku;
- 2) przedmiotu obowiązkowego zdawanego w części pisemnej – jest równoznaczne z uzyskaniem z tego przedmiotu w części pisemnej egzaminu maturalnego najwyższego wyniku na poziomie podstawowym;
- 3) języka obcego nowożytnego jako przedmiotu dodatkowego zdawanego w części ustnej – jest równoznaczne z uzyskaniem z tego języka w części ustnej egzaminu maturalnego najwyższego wyniku, z zastrzeżeniem pkt 4;
- 4) języka obcego nowożytnego jako przedmiotu dodatkowego zdawanego w części ustnej na poziomie dwujęzycznym – jest równoznaczne z uzyskaniem z tego języka w części ustnej egzaminu maturalnego najwyższego wyniku na poziomie dwujęzycznym;
- 5) przedmiotu dodatkowego, z wyjątkiem języka obcego nowożytnego, zdawanego w części pisemnej – jest równoznaczne z uzyskaniem z tego przedmiotu w części pisemnej egzaminu maturalnego najwyższego wyniku na poziomie rozszerzonym;
- 6) języka obcego nowożytnego jako przedmiotu dodatkowego zdawanego w części pisemnej – jest równoznaczne z uzyskaniem z tego języka w części pisemnej egzaminu maturalnego najwyższego wyniku na poziomie:
  - a) wskazanym w deklaracji, o której mowa w art. 44zzi,
  - b) dwujęzycznym – w przypadku absolwenta, o którym mowa w art. 44zgd ust. 4a.

Art. 44zzi. Zdający, który zamierza przystąpić do egzaminu maturalnego, składa pisemną deklarację przystąpienia do tego egzaminu.

Art. 44zzj. 1. W szczególnych przypadkach losowych lub zdrowotnych, uniemożliwiających przystąpienie do egzaminu maturalnego z danego przedmiotu lub przedmiotów w części ustnej lub części pisemnej w terminie głównym, dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej, na udokumentowany wniosek absolwenta lub jego rodziców, może wyrazić zgodę na przystąpienie przez absolwenta do egzaminu maturalnego z tego przedmiotu lub przedmiotów w terminie dodatkowym.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, absolwent lub jego rodzice składają do dyrektora szkoły, w której absolwent przystępuje do egzaminu maturalnego, nie później niż w dniu, w którym odbywa się egzamin maturalny z danego przedmiotu. Dyrektor szkoły przekazuje wniosek wraz z załączonymi do niego dokumentami dyrektorowi okręgowej komisji egzaminacyjnej nie później niż następnego dnia po otrzymaniu wniosku.

3. Dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej rozpatruje wniosek, o którym mowa w ust. 1, w terminie 2 dni od dnia jego otrzymania. Rozstrzygnięcie dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej jest ostateczne.

4. Do absolwentów, którzy nie przystąpili do egzaminu maturalnego z danego przedmiotu lub przedmiotów w terminie głównym albo w terminie dodatkowym, stosuje się odpowiednio art. 44zzn.

Art. 44zzk. 1. Wyniki egzaminu maturalnego są przedstawiane:

- 1) w części ustnej – w procentach;
- 2) w części pisemnej – w procentach i na skali centylowej, z tym że wyniki z egzaminu maturalnego z dodatkowych zadań egzaminacyjnych, o których mowa w art. 44zzf ust. 2 i 3, są przedstawiane wyłącznie w procentach.

2. Wyniki egzaminu maturalnego w procentach ustala dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej na podstawie:

- 1) liczby punktów przyznanych przez zespół przedmiotowy, o którym mowa w art. 44zsz ust. 4 pkt 2 – w części ustnej egzaminu maturalnego;
- 2) liczby punktów przyznanych przez egzaminatorów sprawdzających prace egzaminacyjne oraz elektronicznego odczytu karty odpowiedzi w przypadku wykorzystania do sprawdzania prac egzaminacyjnych narzędzi elektronicznych – w części pisemnej egzaminu maturalnego.

3. Wyniki części pisemnej egzaminu maturalnego z poszczególnych przedmiotów na skali centylowej opracowuje Centralna Komisja Egzaminacyjna na podstawie wyników ustalonych przez dyrektorów okręgowych komisji egzaminacyjnych.

4. (uchylony)

Art. 44zsl. 1. Absolwent zdał egzamin maturalny, jeżeli:

- 1) z każdego przedmiotu obowiązkowego w części ustnej i w części pisemnej otrzymał co najmniej 30% punktów możliwych do uzyskania, oraz
- 2) z co najmniej jednego przedmiotu dodatkowego w części pisemnej otrzymał co najmniej 30% punktów możliwych do uzyskania

– z zastrzeżeniem ust. 1a.

1a. Absolwent posiadający dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe w zawodzie nauczonym na poziomie technika zdał egzamin maturalny, jeżeli z każdego przedmiotu obowiązkowego w części ustnej i w części pisemnej otrzymał co najmniej 30% punktów możliwych do uzyskania.

2. (uchylony)

3. Niezdanie lub nieprzystąpienie do egzaminu maturalnego z:

- 1) przedmiotu lub przedmiotów obowiązkowych w części ustnej lub w części pisemnej, albo
- 2) przedmiotu lub przedmiotów dodatkowych w części ustnej lub części pisemnej

– nie stanowi przeszkody w przystępowaniu do egzaminu maturalnego z pozostałych przedmiotów.

4. Absolwent, który zdał egzamin maturalny, otrzymuje świadectwo dojrzałości wydane przez okręgową komisję egzaminacyjną.

5. Absolwent, który nie zdał egzaminu maturalnego, otrzymuje informację o wynikach tego egzaminu opracowaną przez okręgową komisję egzaminacyjną.

Art. 44zsm. 1. Absolwent, który przystąpił do egzaminu maturalnego ze wszystkich przedmiotów obowiązkowych w części ustnej i w części pisemnej oraz do co najmniej jednego przedmiotu dodatkowego w części pisemnej i nie zdał egzaminu maturalnego wyłącznie z jednego przedmiotu obowiązkowego w części ustnej albo w części pisemnej albo nie zdał egzaminu z co najmniej jednego przedmiotu dodatkowego w części pisemnej, może w tym samym roku przystąpić do egzaminu maturalnego z tego samego przedmiotu obowiązkowego odpowiednio w części ustnej albo w części pisemnej albo tego samego przedmiotu dodatkowego w części pisemnej, w terminie poprawkowym, z zastrzeżeniem ust. 1a.

1a. Absolwent posiadający dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe w zawodzie nauczonym na poziomie technika, który przystąpił do egzaminu maturalnego ze wszystkich przedmiotów obowiązkowych w części ustnej i w części pisemnej i nie zdał egzaminu maturalnego wyłącznie z jednego przedmiotu obowiązkowego w części ustnej albo w części pisemnej, może w tym samym roku przystąpić do egzaminu maturalnego z tego samego przedmiotu obowiązkowego odpowiednio w części ustnej albo w części pisemnej, w terminie poprawkowym.

2. Przepisów ust. 1 i 1a nie stosuje się w przypadku gdy egzamin maturalny z przedmiotu lub przedmiotów, o których mowa w ust. 1 lub 1a, został unieważniony.

3. Absolwent, o którym mowa w ust. 1 lub 1a, w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia wyników egzaminu maturalnego, określonego w komunikacie, o którym mowa w art. 9a ust. 2 pkt 10 lit. a tiret pierwsze, składa przewodniczącemu zespołu egzaminacyjnego, o którym mowa w art. 44zsz ust. 3, pisemne oświadczenie o zamiarze przystąpienia do egzaminu maturalnego z danego przedmiotu w terminie poprawkowym.

Art. 44zsn. 1. Absolwent, który nie zdał egzaminu maturalnego z danego przedmiotu lub przedmiotów obowiązkowych w części ustnej lub w części pisemnej, może przystąpić ponownie do części ustnej lub części pisemnej egzaminu maturalnego z tego przedmiotu lub przedmiotów, zgodnie z przepisami obowiązującymi w roku, w którym przystępował do egzaminu maturalnego po raz pierwszy, w okresie 5 lat od pierwszego egzaminu maturalnego, licząc od października roku, w którym absolwent przystąpił do egzaminu maturalnego po raz pierwszy.

2. Absolwent, który nie zdał egzaminu maturalnego z co najmniej jednego przedmiotu dodatkowego w części pisemnej, może przystąpić ponownie do egzaminu maturalnego z dowolnego przedmiotu dodatkowego, zgodnie z przepisami obowiązującymi w roku, w którym ponownie przystępuje do egzaminu maturalnego, w okresie 5 lat od pierwszego egzaminu maturalnego, licząc od października roku, w którym absolwent przystąpił do egzaminu maturalnego po raz pierwszy, z zastrzeżeniem art. 44zsd ust. 4a.

3. Absolwent, o którym mowa w ust. 1 i 2, ma prawo przystąpić do egzaminu maturalnego, zarówno w części ustnej, jak i w części pisemnej, z przedmiotu lub przedmiotów dodatkowych, zgodnie z przepisami obowiązującymi w roku, w którym ponownie przystępuje do egzaminu maturalnego.

4. Absolwent, o którym mowa w ust. 1 i 2, ma prawo ponownie przystąpić do egzaminu maturalnego, zarówno w części ustnej, jak i w części pisemnej, z przedmiotu lub przedmiotów obowiązkowych, z których uzyskał wynik określony w art. 44zsl ust. 1 lub 1a, zgodnie z przepisami obowiązującymi w roku, w którym ponownie przystępuje do egzaminu maturalnego.

5. Absolwent, o którym mowa w ust. 1, przystępujący ponownie do egzaminu maturalnego może wybrać jako przedmiot obowiązkowy inny język obcy nowożytny niż język obcy nowożytny, który zdawał poprzednio.

6. Absolwent, o którym mowa w ust. 1, przystępujący ponownie do egzaminu maturalnego, nie może wybrać jako przedmiotu obowiązkowego języka obcego nowożytnego, z którego poprzednio przystąpił do egzaminu maturalnego jako przedmiotu dodatkowego w części ustnej bez określania poziomu egzaminu.

7. Po upływie 5 lat od daty pierwszego przystąpienia do egzaminu maturalnego, licząc od października roku, w którym absolwent przystąpił do egzaminu maturalnego po raz pierwszy, absolwent, o którym mowa w ust. 1 i 2, przystępuje do egzaminu maturalnego w pełnym zakresie, zgodnie z przepisami obowiązującymi w roku, w którym ponownie przystępuje do egzaminu maturalnego.

8. W przypadku zgłoszenia w deklaracji, o której mowa w art. 44zzi, zamiaru przystąpienia do egzaminu maturalnego z przedmiotu dodatkowego, o którym mowa w art. 44zsd ust. 5 lub 5a, i nieprzystąpienia do egzaminu maturalnego z tego przedmiotu, absolwent otrzymuje z egzaminu maturalnego z tego przedmiotu wynik „0%”.

Art. 44zsn. 1. Absolwent, który nie zdał egzaminu maturalnego z co najmniej jednego przedmiotu dodatkowego w części pisemnej, może otrzymać świadectwo dojrzałości wydane przez okręgową komisję egzaminacyjną, jeżeli w okresie 5 lat od pierwszego egzaminu maturalnego, licząc od października roku, w którym absolwent przystąpił do egzaminu maturalnego po raz pierwszy, uzyskał dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe w zawodzie nauczonym na poziomie technika.

2. Po upływie 5 lat od daty pierwszego przystąpienia do egzaminu maturalnego, licząc od października roku, w którym absolwent przystąpił do egzaminu maturalnego po raz pierwszy, absolwent, o którym mowa w ust. 1, przystępuje do egzaminu maturalnego w pełnym zakresie, zgodnie z przepisami obowiązującymi w roku, w którym ponownie przystępuje do egzaminu maturalnego.

Art. 44zo. 1. Absolwent, który uzyskał świadectwo dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego, ma prawo ponownie przystąpić do egzaminu maturalnego, w części pisemnej albo w części pisemnej i w części ustnej, z wybranego przedmiotu albo wybranych przedmiotów, z których jest przeprowadzany egzamin maturalny, zgodnie z przepisami obowiązującymi w roku, w którym ponownie przystępuje do egzaminu maturalnego.

2. Absolwent, o którym mowa w ust. 1, który podwyższył wynik egzaminu maturalnego z danego przedmiotu lub przedmiotów lub przystąpił do egzaminu maturalnego z przedmiotu lub przedmiotów dodatkowych, z których wcześniej nie zdawał egzaminu maturalnego, otrzymuje aneks do świadectwa dojrzałości wydany przez okręgową komisję egzaminacyjną.

Art. 44zpz. 1. Absolwent, który posiada świadectwo dojrzałości uzyskane po zdaniu egzaminu dojrzałości przeprowadzanego dla absolwentów ponadpodstawowych szkół średnich, ma prawo przystąpić do egzaminu maturalnego, w części pisemnej albo w części pisemnej i w części ustnej, z wybranego przedmiotu albo wybranych przedmiotów, z których jest przeprowadzany egzamin maturalny, zgodnie z przepisami obowiązującymi w roku, w którym przystępuje do egzaminu maturalnego.

2. Absolwent, o którym mowa w ust. 1, otrzymuje zaświadczenie o wynikach egzaminu maturalnego z przedmiotu lub przedmiotów, do których przystąpił, wydane przez okręgową komisję egzaminacyjną.

3. Absolwent, o którym mowa w ust. 1, ma prawo ponownie przystąpić do egzaminu maturalnego w części ustnej albo w części pisemnej, albo w obu tych częściach, z tych samych przedmiotów, zgodnie z przepisami obowiązującymi w roku, w którym ponownie przystępuje do egzaminu maturalnego. Absolwent, który podwyższył wynik egzaminu maturalnego z danego przedmiotu lub przedmiotów, otrzymuje zaświadczenie o wynikach egzaminu maturalnego z przedmiotu lub przedmiotów, do których przystąpił, wydane przez okręgową komisję egzaminacyjną.

Art. 44zqz. 1. Egzamin maturalny z każdego przedmiotu obowiązkowego i przedmiotu dodatkowego, zarówno w części ustnej, jak i w części pisemnej, jest odpłatny dla:

- 1) absolwentów, którzy po raz trzeci i kolejny przystępują do egzaminu maturalnego z tego samego przedmiotu obowiązkowego lub z tego samego przedmiotu dodatkowego;
- 2) absolwentów, którzy przystępują do egzaminu maturalnego z tego samego przedmiotu dodatkowego, który w poprzednim roku lub w poprzednich latach zgłaszali w deklaracji, o której mowa w art. 44zzi, ale nie przystąpili do egzaminu maturalnego z tego przedmiotu.

2. Opłata za egzamin maturalny, o której mowa w ust. 1, stanowi dochód budżetu państwa. Opłata nie podlega zwrotowi.

3. Opłatę za egzamin maturalny, o której mowa w ust. 1, wnosi się w terminie od dnia 1 stycznia do dnia 7 lutego roku kalendarzowego, w którym absolwent zamierza przystąpić do egzaminu maturalnego, na rachunek bankowy wskazany przez dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej. Niewniesienie w tym terminie opłaty za egzamin maturalny, o której mowa w ust. 1, skutkuje brakiem możliwości przystąpienia do tego egzaminu.

4. Dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej może zwolnić z opłaty, o której mowa w ust. 1, osobę o niskim dochodzie, na jej wniosek, jeżeli ten dochód nie jest większy niż kwota, o której mowa w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1952, z późn. zm.¹⁶⁾).

Art. 44zrz. 1. Uczeń lub absolwent posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na niepełnosprawność może przystąpić do egzaminu ósmoklasisty i egzaminu maturalnego w warunkach i formie dostosowanych do rodzaju niepełnosprawności, na podstawie tego orzeczenia.

2. Uczeń lub absolwent posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na niedostosowanie społeczne lub zagrożenie niedostosowaniem społecznym może przystąpić do egzaminu ósmoklasisty i egzaminu maturalnego w warunkach dostosowanych do jego potrzeb edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych, wynikających odpowiednio z niedostosowania społecznego lub zagrożenia niedostosowaniem społecznym, na podstawie tego orzeczenia.

3. Uczeń posiadający orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania lub absolwent, który w roku szkolnym, w którym przystępuje do egzaminu maturalnego, posiadał orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania, może przystąpić do egzaminu ósmoklasisty i egzaminu maturalnego w warunkach dostosowanych do jego potrzeb edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych wynikających z jego stanu zdrowia, na podstawie tego orzeczenia.

¹⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018 r. poz. 107, 138, 650, 730, 912 i 1000.

4. Uczeń, słuchacz albo absolwent chory lub niesprawny czasowo może przystąpić do egzaminu ósmoklasisty i egzaminu maturalnego w warunkach odpowiednich ze względu na jego stan zdrowia, na podstawie zaświadczenia o stanie zdrowia wydanego przez lekarza.

5. Uczeń, słuchacz albo absolwent posiadający opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, o specyficznych trudnościach w uczeniu się, wydaną zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 44zb, może przystąpić do egzaminu ósmoklasisty i egzaminu maturalnego w warunkach dostosowanych do jego potrzeb edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych wynikających z rodzaju tych trudności, na podstawie tej opinii.

6. Uczeń, słuchacz albo absolwent, który w roku szkolnym, w którym przystępuje do egzaminu ósmoklasisty lub egzaminu maturalnego, był objęty pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole ze względu na trudności adaptacyjne związane z wcześniejszym kształceniem za granicą, zaburzenia komunikacji językowej lub sytuację kryzysową lub traumatyczną, może przystąpić do egzaminu ósmoklasisty i egzaminu maturalnego w warunkach dostosowanych do jego potrzeb edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych wynikających odpowiednio z rodzaju tych trudności, zaburzeń lub sytuacji kryzysowej lub traumatycznej, na podstawie pozytywnej opinii rady pedagogicznej.

7. Uczeń albo absolwent, o którym mowa w art. 165 ust. 1 i 2 ustawy – Prawo oświatowe, któremu ograniczona znajomość języka polskiego utrudnia zrozumienie czytanego tekstu, może przystąpić do:

- 1) egzaminu ósmoklasisty, z wyjątkiem egzaminu ósmoklasisty z języka obcego nowożytnego – w warunkach i formie dostosowanych do jego potrzeb edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych wynikających z tego ograniczenia, na podstawie pozytywnej opinii rady pedagogicznej;
- 2) egzaminu maturalnego, z wyjątkiem egzaminu maturalnego z języka obcego nowożytnego, języka mniejszości narodowej, mniejszości etnicznej lub języka regionalnego – w warunkach dostosowanych do jego potrzeb edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych wynikających z tego ograniczenia, na podstawie pozytywnej opinii rady pedagogicznej.

8. Dostosowanie formy egzaminu ósmoklasisty i egzaminu maturalnego, o którym mowa w ust. 1, polega na przygotowaniu odrębnych arkuszy egzaminacyjnych dostosowanych do rodzaju niepełnosprawności ucznia lub absolwenta niepełnosprawnego, z tym że nie przygotowuje się odrębnych arkuszy egzaminacyjnych dla absolwentów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na niepełnosprawność intelektualną w stopniu lekkim.

9. Dostosowanie formy egzaminu ósmoklasisty, o którym mowa w ust. 7 pkt 1, polega na przygotowaniu odrębnych arkuszy egzaminacyjnych dostosowanych do potrzeb ucznia, któremu ograniczona znajomość języka polskiego utrudnia zrozumienie czytanego tekstu.

10. Dostosowanie warunków przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty i egzaminu maturalnego, o których mowa w ust. 1–7, polega odpowiednio na:

- 1) zminimalizowaniu ograniczeń wynikających z niepełnosprawności, niedostosowania społecznego lub zagrożenia niedostosowaniem społecznym ucznia, słuchacza albo absolwenta;
- 2) zapewnieniu uczniowi, słuchaczowi albo absolwentowi miejsca pracy odpowiedniego do jego potrzeb edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych;
- 3) wykorzystaniu odpowiedniego sprzętu specjalistycznego i środków dydaktycznych;
- 4) odpowiednim przedłużeniu czasu przewidzianego na przeprowadzenie egzaminu ósmoklasisty i egzaminu maturalnego;
- 5) ustaleniu zasad oceniania rozwiązań zadań wykorzystywanych do przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty i egzaminu maturalnego, o których mowa w art. 9a ust. 2 pkt 2, uwzględniających potrzeby edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne ucznia, słuchacza albo absolwenta;
- 6) zapewnieniu obecności i pomocy w czasie egzaminu ósmoklasisty i egzaminu maturalnego nauczyciela wspomagającego ucznia lub absolwenta w czytaniu lub pisaniu lub specjalisty odpowiednio z zakresu danego rodzaju niepełnosprawności, niedostosowania społecznego lub zagrożenia niedostosowaniem społecznym, jeżeli jest to niezbędne do uzyskania właściwego kontaktu z uczniem lub absolwentem lub pomocy w obsłudze sprzętu specjalistycznego i środków dydaktycznych.

11. Dla ucznia, słuchacza albo absolwenta, o którym mowa w ust. 2–6, nie przygotowuje się odrębnych arkuszy egzaminacyjnych.

12. Rada pedagogiczna, spośród możliwych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty i egzaminu maturalnego, wymienionych w komunikacie, o którym mowa w art. 9a ust. 2 pkt 10 lit. a tiret trzecie, wskazuje sposób lub sposoby dostosowania warunków lub formy przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty i egzaminu maturalnego dla ucznia, słuchacza albo absolwenta, o którym mowa w ust. 1–7.

13. Dyrektor szkoły lub upoważniony przez niego nauczyciel informuje na piśmie rodziców ucznia, słuchacza albo absolwenta o wskazanych sposobach dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty i egzaminu maturalnego do jego potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych.

14. Rodzice ucznia, słuchacz albo absolwent składają oświadczenie o korzystaniu albo niekorzystaniu ze wskazanych sposobów dostosowania, o których mowa w ust. 13, w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania informacji, o której mowa w ust. 13.

15. W przypadku absolwenta, o którym mowa w ust. 4 i 5, który ukończył szkołę we wcześniejszych latach, sposób lub sposoby dostosowania warunków przeprowadzania egzaminu maturalnego do potrzeb i możliwości absolwenta, spośród możliwych sposobów dostosowania warunków przeprowadzania egzaminu maturalnego, wymienionych w komunikacie, o którym mowa w art. 9a ust. 2 pkt 10 lit. a tiret trzecie, wskazuje przewodniczący zespołu egzaminacyjnego, o którym mowa w art. 44zsz ust. 3. Przepisy ust. 13 i 14 stosuje się odpowiednio.

16. Przystąpienie do egzaminu ósmoklasisty i egzaminu maturalnego w warunkach i formie dostosowanych do potrzeb i możliwości ucznia, słuchacza albo absolwenta, o którym mowa w ust. 1–7, zapewnia przewodniczący zespołu egzaminacyjnego, o którym mowa w art. 44zsz ust. 3.

17. W szczególnych przypadkach losowych lub zdrowotnych dyrektor szkoły, na wniosek rady pedagogicznej, może wystąpić do dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej z wnioskiem o wyrażenie zgody na przystąpienie ucznia, słuchacza albo absolwenta do egzaminu ósmoklasisty i egzaminu maturalnego w warunkach dostosowanych do jego potrzeb edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych, nieujętych w komunikacie, o którym mowa w art. 9a ust. 2 pkt 10 lit. a tiret trzecie.

Art. 44zsz. 1. Za organizację i przebieg egzaminu ósmoklasisty lub egzaminu maturalnego w danej szkole odpowiada dyrektor tej szkoły.

2. Do przeprowadzenia egzaminu ósmoklasisty lub egzaminu maturalnego w danej szkole dyrektor szkoły powołuje zespół egzaminacyjny.

3. Dyrektor szkoły jest przewodniczącym zespołu egzaminacyjnego. W przypadku choroby przewodniczącego zespołu egzaminacyjnego lub innych ważnych przyczyn uniemożliwiających jego udział w egzaminie ósmoklasisty lub egzaminie maturalnym albo wynikających z konieczności zapewnienia właściwej organizacji tych egzaminów, przewodniczącym zespołu egzaminacyjnego może być osoba wskazana przez dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej.

4. Przewodniczący zespołu egzaminacyjnego, spośród członków zespołu egzaminacyjnego, powołuje odpowiednio:

- 1) zespoły nadzorujące przebieg egzaminu ósmoklasisty lub części pisemnej egzaminu maturalnego w poszczególnych salach egzaminacyjnych oraz wyznacza przewodniczących tych zespołów;
- 2) zespoły przedmiotowe do przeprowadzenia części ustnej egzaminu maturalnego z poszczególnych przedmiotów oraz wyznacza przewodniczących tych zespołów.

5. Przewodniczący zespołu egzaminacyjnego organizuje i nadzoruje przebieg w danej szkole odpowiednio egzaminu ósmoklasisty lub egzaminu maturalnego, w tym:

- 1) informuje uczniów, słuchaczy albo absolwentów, którzy zamierzają przystąpić do egzaminu maturalnego, odpowiednio o egzaminie ósmoklasisty i egzaminie maturalnym;
- 2) zapewnia przekazanie do okręgowej komisji egzaminacyjnej informacji niezbędnych do przeprowadzenia egzaminu ósmoklasisty lub egzaminu maturalnego;
- 3) zapewnia warunki do samodzielnej pracy uczniów, słuchaczy i absolwentów podczas odpowiednio egzaminu ósmoklasisty lub egzaminu maturalnego;
- 4) zabezpiecza przed nieuprawnionym ujawnieniem materiały egzaminacyjne niezbędne do przeprowadzenia egzaminu ósmoklasisty lub egzaminu maturalnego od momentu odbioru materiałów egzaminacyjnych do momentu ich przekazania dyrektorowi okręgowej komisji egzaminacyjnej.

6. Przebieg egzaminu ósmoklasisty i egzaminu maturalnego jest dokumentowany w protokołach tych egzaminów.

Art. 44zst. 1. W czasie trwania egzaminu ósmoklasisty i egzaminu maturalnego każdy uczeń, słuchacz albo absolwent pracuje przy osobnym stoliku, w odległości zapewniającej samodzielność pracy.

2. Do sali egzaminacyjnej, w której jest przeprowadzany egzamin ósmoklasisty i egzamin maturalny, nie można wnieść żadnych urządzeń telekomunikacyjnych oraz materiałów i przyborów pomocniczych niewymienionych w komunikacie, o którym mowa w art. 9a ust. 2 pkt 10 lit. a tiret drugie, ani korzystać z nich w tej sali.

3. Uczeń, słuchacz albo absolwent samodzielnie rozwiązuje zadania zawarte w arkuszu egzaminacyjnym, w szczególności tworzy własny tekst lub własne rozwiązania zadań w czasie trwania egzaminu ósmoklasisty lub egzaminu maturalnego.

Art. 44zu. 1. Prace egzaminacyjne uczniów, słuchaczy albo absolwentów sprawdzają i przyznają punkty egzaminatorzy wpisani do ewidencji egzaminatorów, o której mowa w art. 9c ust. 2 pkt 7, wyznaczeni przez dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej. Egzaminatorzy stosują zasady oceniania rozwiązań zadań, o których mowa w art. 9a ust. 2 pkt 2.

2. Prace egzaminacyjne uczniów, słuchaczy albo absolwentów mogą być sprawdzane z wykorzystaniem narzędzi elektronicznych.

3. Egzaminatorzy, o których mowa w ust. 1, tworzą odpowiednio zespół egzaminatorów w zakresie danego przedmiotu objętego egzaminem ósmoklasisty lub egzaminem maturalnym. W przypadku egzaminu ósmoklasisty z języka obcego nowożytnego egzaminatorzy tworzą zespół egzaminatorów w zakresie danego języka obcego nowożytnego.

4. Dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej, spośród członków zespołu egzaminatorów, o którym mowa w ust. 3, wyznacza przewodniczącego tego zespołu.

5. Część ustną egzaminu maturalnego z poszczególnych przedmiotów przeprowadzają i przyznają punkty zespoły przedmiotowe, o których mowa w art. 44zs ust. 4 pkt 2.

Art. 44zv. W przypadku:

- 1) stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez ucznia, słuchacza albo absolwenta lub
- 2) wniesienia lub korzystania przez ucznia, słuchacza albo absolwenta w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego albo materiałów lub przyborów pomocniczych niewymienionych w komunikacie, o którym mowa w art. 9a ust. 2 pkt 10 lit. a tiret drugie, lub
- 3) zakłócania przez ucznia, słuchacza albo absolwenta prawidłowego przebiegu egzaminu ósmoklasisty z danego przedmiotu albo części ustnej lub części pisemnej egzaminu maturalnego, w sposób utrudniający pracę pozostałym uczniom, słuchaczom albo absolwentom

– przewodniczący zespołu egzaminacyjnego przerywa i unieważnia temu uczniowi, słuchaczowi albo absolwentowi odpowiednio egzamin ósmoklasisty z danego przedmiotu albo egzamin maturalny z danego przedmiotu odpowiednio w części ustnej lub w części pisemnej. Informację o przerwaniu i unieważnieniu zamieszcza się w protokole przebiegu odpowiednio egzaminu ósmoklasisty i egzaminu maturalnego.

Art. 44zw. 1. W przypadku stwierdzenia podczas sprawdzania pracy egzaminacyjnej przez egzaminatora:

- 1) niesamodzielnego rozwiązania zadania lub zadań przez ucznia, słuchacza albo absolwenta,
- 2) występowania w pracy egzaminacyjnej ucznia, słuchacza albo absolwenta jednakowych sformułowań wskazujących na udostępnienie rozwiązań innemu uczniowi, słuchaczowi albo absolwentowi lub korzystanie z rozwiązań innego ucznia, słuchacza albo absolwenta

– dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej przekazuje, za pośrednictwem dyrektora szkoły, uczniowi lub jego rodzicom, słuchaczowi albo absolwentowi pisemną informację o zamiarze unieważnienia temu uczniowi, słuchaczowi albo absolwentowi odpowiednio egzaminu ósmoklasisty z danego przedmiotu albo egzaminu maturalnego z danego przedmiotu w części pisemnej. Dyrektor szkoły niezwłocznie przekazuje tę informację uczniowi lub jego rodzicom, słuchaczowi albo absolwentowi.

2. Uczeń lub jego rodzice, słuchacz albo absolwent mają prawo złożyć wniosek o wgląd do dokumentacji, na podstawie której dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej zamierza unieważnić odpowiednio egzamin ósmoklasisty z danego przedmiotu albo egzamin maturalny z danego przedmiotu w części pisemnej. Wniosek składa się do dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej w terminie 2 dni roboczych od dnia otrzymania pisemnej informacji, o której mowa w ust. 1.

3. W terminie 7 dni od dnia otrzymania wniosku, o którym mowa w ust. 2, dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej umożliwia uczniowi lub jego rodzicom, słuchaczowi albo absolwentowi zapoznanie się z dokumentacją oraz złożenie wyjaśnień, we wskazanym miejscu i czasie.

4. Dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej rozstrzyga o unieważnieniu odpowiednio egzaminu ósmoklasisty z danego przedmiotu lub egzaminu maturalnego z danego przedmiotu w części pisemnej, w terminie 14 dni od dnia:

- 1) otrzymania wniosku, o którym mowa w ust. 2, albo
- 2) upływu terminu do złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 2.

5. Dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej przekazuje uczniowi lub jego rodzicom, słuchaczowi albo absolwentowi pisemną informację o unieważnieniu odpowiednio egzaminu ósmoklasisty z danego przedmiotu lub egzaminu maturalnego z danego przedmiotu w części pisemnej, wraz z uzasadnieniem.

6. Uczeń lub jego rodzice, słuchacz albo absolwent, w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania informacji o unieważnieniu, o której mowa w ust. 5, mogą wnieść do dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, za pośrednictwem dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej, zastrzeżenia do rozstrzygnięcia dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej.

7. Zastrzeżenia, o których mowa w ust. 6, wraz z dokumentacją niezbędną do ich rozpatrzenia, dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej przekazuje, nie później niż następnego dnia roboczego od dnia otrzymania zastrzeżeń, dyrektorowi Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, chyba że dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej uwzględni zastrzeżenia złożone przez ucznia lub jego rodziców, słuchacza albo absolwenta.

8. Dyrektor Centralnej Komisji Egzaminacyjnej rozpatruje zastrzeżenia, o których mowa w ust. 6, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zastrzeżeń wraz z dokumentacją niezbędną do ich rozpatrzenia. Rozstrzygnięcie dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej jest ostateczne i nie służy na nie skarga do sądu administracyjnego.

9. W przypadku braku możliwości przekazania uczniowi lub jego rodzicom, słuchaczowi albo absolwentowi pisemnej informacji, o której mowa w ust. 1, dyrektor szkoły niezwłocznie informuje o tym dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej, który, w terminie 7 dni od dnia otrzymania informacji od dyrektora szkoły, rozstrzyga o unieważnieniu egzaminu ósmoklasisty z danego przedmiotu lub egzaminu maturalnego z danego przedmiotu w części pisemnej. W przypadku unieważnienia dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej przekazuje, za pośrednictwem dyrektora szkoły, pisemną informację o tym unieważnieniu wraz z uzasadnieniem uczniowi lub jego rodzicom, słuchaczowi albo absolwentowi. Przepisy ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

10. W przypadku, o którym mowa w ust. 9, uczeń lub jego rodzice, słuchacz albo absolwent mogą wnieść do dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, za pośrednictwem dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej, zastrzeżenia do rozstrzygnięcia dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej, w terminie 3 dni roboczych od dnia:

- 1) otrzymania informacji o unieważnieniu, o której mowa w ust. 9, albo
- 2) zapoznania się z dokumentacją oraz złożenia wyjaśnień, o których mowa w ust. 2 i 3.

11. Do zastrzeżeń, o których mowa w ust. 10, przepisy ust. 7 i 8 stosuje się odpowiednio.

12. Zaświadczenie, o którym mowa w art. 44zza ust. 8 pkt 1, dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej wydaje po rozstrzygnięciu w sprawie unieważnienia.

13. Świadcstwo dojrzałości, o którym mowa w art. 44zzl ust. 4, dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej wydaje po rozstrzygnięciu w sprawie unieważnienia, jeżeli w wyniku tego rozstrzygnięcia absolwent spełnia warunki, o których mowa w art. 44zzl ust. 1 lub 1a.

14. Aneks do świadectwa dojrzałości, o którym mowa w art. 44zzo ust. 2, lub zaświadczenie, o którym mowa w art. 44zpz ust. 2, dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej wydaje po rozstrzygnięciu w sprawie unieważnienia, jeżeli w wyniku tego rozstrzygnięcia absolwent podwyższył wynik z egzaminu maturalnego z danego przedmiotu w części pisemnej.

15. Uczeń lub słuchacz, któremu unieważniono egzamin ósmoklasisty z danego przedmiotu, przystępuje ponownie do egzaminu ósmoklasisty z tego przedmiotu w dodatkowym terminie w szkole, której jest uczniem lub słuchaczem.

16. W przypadku unieważnienia egzaminu maturalnego danego absolwenta z przedmiotu dodatkowego, o którym mowa w art. 44zdz ust. 5 i 5a, dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej ustala wynik egzaminu maturalnego z tego przedmiotu dodatkowego jako „0%”.

Art. 44zx. W przypadku unieważnienia z przyczyn, o których mowa w art. 44zzv lub art. 44zzw ust. 1, egzaminu ósmoklasisty z danego przedmiotu, przeprowadzonego w terminie dodatkowym, w sytuacjach określonych w art. 44zz ust. 1 i art. 44zzw ust. 15, dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej ustala wynik egzaminu ósmoklasisty z danego przedmiotu jako „0%”.

Art. 44zy. 1. Uczeń lub jego rodzice, słuchacz albo absolwent mogą, w terminie 2 dni roboczych od dnia przeprowadzenia egzaminu ósmoklasisty z danego przedmiotu lub egzaminu maturalnego z danego przedmiotu w części ustnej lub części pisemnej, zgłosić zastrzeżenia wraz z uzasadnieniem do dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej, jeżeli uznają, że w trakcie egzaminu zostały naruszone przepisy dotyczące jego przeprowadzania.

2. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń, o których mowa w ust. 1, do egzaminu maturalnego z danego przedmiotu w części ustnej dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej zwraca się do przewodniczącego zespołu egzaminacyjnego o przedstawienie wyjaśnień dotyczących wniesionego zastrzeżenia.

3. Dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej rozpatruje zastrzeżenia, o których mowa w ust. 1, w terminie 7 dni od dnia ich otrzymania i informuje pisemnie ucznia lub jego rodziców, słuchacza albo absolwenta o wyniku rozstrzygnięcia.

4. Uczeń lub jego rodzice, słuchacz albo absolwent, w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania informacji o wyniku rozstrzygnięcia, o której mowa w ust. 3, mogą wnieść do dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, za pośrednictwem dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej, zastrzeżenia do rozstrzygnięcia dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej.

5. Zastrzeżenia, o których mowa w ust. 4, wraz z dokumentacją niezbędną do ich rozpatrzenia dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej przekazuje, nie później niż następnego dnia roboczego od dnia otrzymania zastrzeżeń, dyrektorowi Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, chyba że dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej uwzględni zastrzeżenia złożone przez ucznia lub jego rodziców, słuchacza albo absolwenta.

6. Dyrektor Centralnej Komisji Egzaminacyjnej rozpatruje zastrzeżenia, o których mowa w ust. 4, w terminie 7 dni od dnia ich wniesienia. Rozstrzygnięcie dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej jest ostateczne i nie służy na nie skarga do sądu administracyjnego.

7. W przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty lub egzaminu maturalnego, na skutek zastrzeżeń, o których mowa w ust. 1, lub z urzędu, dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej, w porozumieniu z dyrektorem Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, może unieważnić egzamin ósmoklasisty z danego przedmiotu lub egzamin maturalny z danego przedmiotu w części ustnej lub części pisemnej i zarządzić ich ponowne przeprowadzenie, jeżeli to naruszenie mogło wpłynąć na wynik tego egzaminu.

8. W przypadku, o którym mowa w ust. 6, dyrektor Centralnej Komisji Egzaminacyjnej może unieważnić egzamin ósmoklasisty z danego przedmiotu lub egzamin maturalny z danego przedmiotu w części ustnej lub części pisemnej i zarządzić ich ponowne przeprowadzenie, jeżeli to naruszenie mogło wpłynąć na wynik egzaminu. O rozstrzygnięciu w sprawie unieważnienia dyrektor Centralnej Komisji Egzaminacyjnej informuje dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej.

9. W przypadkach, o których mowa w ust. 7 i 8, unieważnienie może nastąpić w stosunku do wszystkich uczniów, słuchaczy albo absolwentów, uczniów, słuchaczy albo absolwentów w poszczególnych szkołach, a także w stosunku do poszczególnych uczniów, słuchaczy albo absolwentów.

10. W przypadku niemożności ustalenia wyników egzaminu ósmoklasisty z danego przedmiotu lub egzaminu maturalnego z danego przedmiotu w części pisemnej z powodu zaginięcia lub zniszczenia prac egzaminacyjnych, dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej, w porozumieniu z dyrektorem Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, unieważnia egzamin ósmoklasisty z danego przedmiotu lub egzamin maturalny z danego przedmiotu w części pisemnej danego ucznia, słuchacza albo absolwenta i zarządza jego ponowne przeprowadzenie.

11. Termin ponownego egzaminu ósmoklasisty lub egzaminu maturalnego ustala dyrektor Centralnej Komisji Egzaminacyjnej.

Art. 44zzz. 1. Uczeń lub jego rodzice, słuchacz albo absolwent mają prawo wglądu do sprawdzonej i ocenionej pracy egzaminacyjnej tego ucznia, słuchacza albo absolwenta, w miejscu i czasie wskazanym przez dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej, w terminie 6 miesięcy od dnia wydania przez okręgową komisję egzaminacyjną:

- 1) zaświadczenia, o którym mowa w art. 44zza ust. 8 pkt 1;
- 2) świadectwa dojrzałości, o którym mowa w art. 44zzl ust. 4;
- 3) aneksu do świadectwa dojrzałości, o którym mowa w art. 44zzo ust. 2;
- 4) zaświadczenia, o którym mowa w art. 44zpz ust. 2;
- 5) informacji o szczegółowych wynikach egzaminu ósmoklasisty albo informacji o wynikach egzaminu maturalnego – w przypadkach, o których mowa odpowiednio w art. 44zza ust. 8 pkt 3 i art. 44zzl ust. 5.

2. Podczas dokonywania wglądu, o którym mowa w ust. 1, uczniowi lub jego rodzicom, słuchaczowi albo absolwentowi zapewnia się możliwość zapoznania się z zasadami oceniania rozwiązań zadań, o których mowa w art. 9a ust. 2 pkt 2.

2a. Podczas dokonywania wglądu, o którym mowa w ust. 1, uczeń lub jego rodzice, słuchacz albo absolwent mogą sporządzać notatki i wykonywać fotografie pracy egzaminacyjnej.

3. Uczeń lub jego rodzice, słuchacz albo absolwent mogą zwrócić się z wnioskiem o weryfikację sumy punktów, o których mowa w art. 44zza ust. 2 lub art. 44zzk ust. 2. Wniosek wraz z uzasadnieniem składa się do dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej w terminie 2 dni roboczych od dnia dokonania wglądu.

4. Weryfikacji sumy punktów dokonuje się w terminie 7 dni od dnia otrzymania wniosku, o którym mowa w ust. 3. Dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej do weryfikacji sumy punktów wyznacza egzaminatora wpisanego do ewidencji egzaminatorów, o której mowa w art. 9c ust. 2 pkt 7, innego niż egzaminator, który sprawdzał i oceniał pracę egzaminacyjną, której dotyczy wniosek, o którym mowa w ust. 3.

5. Dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej informuje pisemnie ucznia lub jego rodziców, słuchacza albo absolwenta o wyniku weryfikacji sumy punktów, w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku, o którym mowa w ust. 3.

6. Jeżeli w wyniku przeprowadzonej weryfikacji suma punktów została podwyższona, dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej ustala nowe wyniki odpowiednio:

- 1) egzaminu ósmoklasisty oraz anuluje dotychczasowe zaświadczenie, o którym mowa w art. 44zza ust. 8 pkt 1, i wydaje nowe zaświadczenie;
- 2) egzaminu maturalnego oraz:
  - a) wydaje świadectwo dojrzałości, jeżeli absolwent spełnił warunki określone w art. 44zzl ust. 1 lub 1a, lub
  - b) anuluje dotychczasowe świadectwo dojrzałości, aneks do świadectwa dojrzałości, o którym mowa w art. 44zzo ust. 2, lub zaświadczenie, o którym mowa w art. 44zpz ust. 2, i wydaje nowe świadectwo dojrzałości, aneks do świadectwa dojrzałości lub zaświadczenie.

7. Absolwent może wnieść odwołanie od wyniku weryfikacji sumy punktów z części pisemnej egzaminu maturalnego, o którym mowa w ust. 5, do Kolegium Arbitrażu Egzaminacyjnego, za pośrednictwem dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej, w terminie 7 dni od dnia otrzymania informacji, o której mowa w ust. 5.

8. Absolwent w odwołaniu wskazuje zadanie lub zadania egzaminacyjne, co do których nie zgadza się z przyznaną liczbą punktów, wraz z uzasadnieniem, w którym wykazuje, że rozwiązanie tego zadania lub zadań egzaminacyjnych przez niego:

- 1) jest merytorycznie poprawne oraz
- 2) spełnia warunki określone w poleceniu do danego zadania egzaminacyjnego oraz instrukcji dla zdającego zamieszczonej w arkuszu egzaminacyjnym.

9. Dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej może w wyniku wniesionego odwołania dokonać ponownej weryfikacji sumy punktów.

10. Jeżeli dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej uzna, że odwołanie zasługuje na uwzględnienie w całości, ustala nowy wynik części pisemnej egzaminu maturalnego z danego przedmiotu w terminie 7 dni od dnia otrzymania odwołania. Przepis ust. 6 pkt 2 stosuje się odpowiednio.

11. Jeżeli dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej uzna, że odwołanie zasługuje na uwzględnienie w części, przekazuje do dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej odwołanie wraz z uzasadnieniem w terminie 7 dni od dnia otrzymania odwołania. Do odwołania dołącza się:

- 1) pisemną informację, w jakim zakresie odwołanie zostało uwzględnione;
- 2) kopię rozwiązania zadania lub zadań egzaminacyjnych, które zostały wskazane w odwołaniu;
- 3) kopię informacji, o której mowa w ust. 5.

12. Jeżeli dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej uzna, że odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie, przekazuje do dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej odwołanie wraz z uzasadnieniem w terminie 7 dni od dnia otrzymania odwołania. Do odwołania dołącza się:

- 1) kopię rozwiązania zadania lub zadań egzaminacyjnych, które zostały wskazane w odwołaniu;
- 2) kopię informacji, o której mowa w ust. 5.

13. O przekazaniu odwołania, o którym mowa w ust. 11 i 12, dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej niezwłocznie informuje absolwenta, który wniósł odwołanie.

14. Dyrektor Centralnej Komisji Egzaminacyjnej przekazuje Kolegium Arbitrażu Egzaminacyjnego odwołanie wraz z uzasadnieniem i dołączonymi dokumentami, o których mowa w ust. 11 i 12, w postaci zanonimizowanej, uniemożliwiającej identyfikację absolwenta, który wniósł odwołanie.

15. W przypadku, o którym mowa w ust. 11, Kolegium Arbitrażu Egzaminacyjnego rozpatruje odwołanie wyłącznie w zakresie nieuwzględnionym przez dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej.

16. Kolegium Arbitrażu Egzaminacyjnego może zwrócić się do Centralnej Komisji Egzaminacyjnej z wnioskiem o opinię dotyczącą rozwiązania danego zadania lub zadań egzaminacyjnych. Opinia nie jest wiążąca dla Kolegium Arbitrażu Egzaminacyjnego.

17. Odwołanie rozpatruje się w terminie 21 dni od dnia przekazania odwołania przez dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej do dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej. Termin może być jednokrotnie przedłużony, nie więcej jednak niż o 7 dni.

18. Kolegium Arbitrażu Egzaminacyjnego, w terminie określonym przez dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, nie krótszym niż 10 dni, podejmuje rozstrzygnięcie w odniesieniu do zadania lub zadań egzaminacyjnych, przestrzegając zasad oceniania rozwiązań zadań, o których mowa w art. 9a ust. 2 pkt 2, i sporządza pisemne uzasadnienie zawierające w szczególności ocenę zasadności argumentów podniesionych w odwołaniu. Rozstrzygnięcie Kolegium Arbitrażu Egzaminacyjnego jest ostateczne i nie służy na nie skarga do sądu administracyjnego.

19. Kolegium Arbitrażu Egzaminacyjnego przekazuje dyrektorowi Centralnej Komisji Egzaminacyjnej rozstrzygnięcie i uzasadnienie, o których mowa w ust. 18.

20. Dyrektor Centralnej Komisji Egzaminacyjnej przekazuje niezwłocznie rozstrzygnięcie i uzasadnienie, o których mowa w ust. 18, dyrektorowi okręgowej komisji egzaminacyjnej oraz absolwentowi, który wniósł odwołanie.

21. Jeżeli w wyniku:

- 1) rozstrzygnięcia, o którym mowa w ust. 18, lub
- 2) uwzględnienia w części odwołania, o którym mowa w ust. 11

– suma punktów została podwyższona, dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej ustala nowy wynik części pisemnej egzaminu maturalnego. Przepis ust. 6 pkt 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 44zzza. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i sposób przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty i egzaminu maturalnego, w tym:

- 1) wykaz języków obcych nowożytnych, z których jest przeprowadzany egzamin ósmoklasisty i egzamin maturalny,
- 2) wykaz przedmiotów dodatkowych, z których jest przeprowadzany egzamin maturalny, z uwzględnieniem przedmiotów, dla których podstawa programowa kształcenia ogólnego określa wymagania w zakresie rozszerzonym,
- 3) zakres danych, które powinna zawierać deklaracja o przystąpieniu do egzaminu maturalnego, oraz tryb składania tej deklaracji,
- 4) zakres i terminy przekazywania dyrektorowi okręgowej komisji egzaminacyjnej informacji niezbędnych do przeprowadzenia egzaminu ósmoklasisty i egzaminu maturalnego, w tym informacji zawartych w deklaracjach, o których mowa w art. 44zy i art. 44zzi,
- 5) tryb wydawania opinii, o których mowa w art. 44zzr ust. 6 i 7,
- 6) skład zespołów, o których mowa w art. 44zsz ust. 4,
- 7) szczegółowe zadania przewodniczącego zespołu egzaminacyjnego oraz zespołów, o których mowa w art. 44zsz ust. 4,
- 8) zakres informacji, które zamieszcza się w protokołach, o których mowa w art. 44zsz ust. 6,
- 9) sposób postępowania z materiałami egzaminacyjnymi dostarczonymi do szkół, w tym tryb zgłaszania nieprawidłowości w tym zakresie,
- 10) czas trwania, sposób organizacji i przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty z poszczególnych przedmiotów oraz części ustnej i części pisemnej egzaminu maturalnego z danego przedmiotu, sposób postępowania w sytuacjach zagrożenia lub nagłego zakłócenia przebiegu egzaminu ósmoklasisty i egzaminu maturalnego, przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty i egzaminu maturalnego w miejscu innym niż szkoła ze względu na stan zdrowia ucznia, słuchacza lub jego niepełnosprawność,
- 11) termin przechowywania prac uczniów, słuchaczy i absolwentów oraz dokumentacji egzaminu ósmoklasisty i egzaminu maturalnego,
- 12) osoby, które nie wchodzi w skład zespołu egzaminacyjnego i nie biorą udziału w przeprowadzaniu egzaminu ósmoklasisty i egzaminu maturalnego, które mogą przebywać w sali egzaminacyjnej podczas tych egzaminów, w tym osoby, które mogą występować w charakterze obserwatorów podczas egzaminu ósmoklasisty i egzaminu maturalnego,
- 13) wysokość opłat pobieranych za egzamin maturalny w przypadkach określonych w art. 44zzq ust. 1 oraz tryb i termin złożenia wniosku o zwolnienie z opłaty za egzamin maturalny

– z uwzględnieniem konieczności zapewnienia właściwej organizacji i przebiegu oraz właściwego dokumentowania egzaminu ósmoklasisty i egzaminu maturalnego, zapewnienia w składzie zespołów, o których mowa w art. 44zsz ust. 4, co najmniej jednej osoby zatrudnionej w innej szkole lub w placówce, zapewnienia możliwości wglądu, o którym mowa w art. 44zzz ust. 1, oraz że wysokość opłaty za dany egzamin maturalny nie może być wyższa niż średni koszt przeprowadzania egzaminu maturalnego z poszczególnych przedmiotów w części pisemnej.

Art. 44zzzb. 1. Egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie jest formą oceny poziomu opanowania przez osoby, o których mowa w ust. 3, wiadomości i umiejętności z zakresu jednej kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie, ustalonych w podstawie programowej kształcenia w zawodach.

2. Egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie jest przeprowadzany na podstawie wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodach.

3. Egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie jest przeprowadzany dla:

- 1) uczniów branżowych szkół I stopnia, branżowych szkół II stopnia i techników oraz uczniów i słuchaczy szkół policealnych,
- 2) absolwentów zasadniczych szkół zawodowych, branżowych szkół I stopnia, branżowych szkół II stopnia, techników i szkół policealnych,
- 3) osób, które ukończyły kwalifikacyjny kurs zawodowy,
- 4) osób dorosłych, które ukończyły praktyczną naukę zawodu dorosłych lub przyuczenie do pracy dorosłych, o których mowa odpowiednio w art. 53c i art. 53d ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2018 r. poz. 1265 i 1149), jeżeli program przyuczenia do pracy uwzględnił wymagania określone w podstawie programowej kształcenia w zawodach,
- 5) osób spełniających warunki dopuszczenia do egzaminu eksternistycznego potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie określone w przepisach wydanych na podstawie art. 10 ust. 5

– zwanych dalej „zdającymi”.

Art. 44zzzc. 1. Egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie jest przeprowadzany w ciągu całego roku szkolnego, a w przypadku części praktycznej tego egzaminu – w szczególności w okresie ferii letnich lub zimowych, w terminach ustalonych przez dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej, na podstawie harmonogramu ogłoszonego w komunikacie, o którym mowa w art. 9a ust. 2 pkt 10 lit. a tiret pierwsze.

2. Termin egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej ogłasza na stronie internetowej okręgowej komisji egzaminacyjnej, nie później niż na 5 miesięcy przed terminem egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie.

Art. 44zzzd. 1. Egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie składa się z części pisemnej i części praktycznej.

1a. (uchylony)¹⁷⁾

1b. (uchylony)¹⁷⁾

2. Część pisemna jest przeprowadzana w formie testu pisemnego, a część praktyczna w formie zadania lub zadań praktycznych.

3. Część pisemna jest przeprowadzana:

- 1) z wykorzystaniem elektronicznego systemu przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, po uzyskaniu upoważnienia, o którym mowa w art. 44zzzl ust. 1, albo
- 2) z wykorzystaniem arkuszy egzaminacyjnych i kart odpowiedzi.

4. Część praktyczna polega na wykonaniu zadania lub zadań egzaminacyjnych, których rezultatem jest wyrób, usługa lub dokumentacja.

5. Dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej udostępnia szkole, placówce, o której mowa w art. 2 pkt 4 ustawy – Prawo oświatowe, pracodawcy lub podmiotowi prowadzącemu kwalifikacyjny kurs zawodowy, o którym mowa w art. 117 ust. 2 ustawy – Prawo oświatowe, elektroniczny system przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie.

Art. 44zzze. 1. Laureat i finalista turnieju lub olimpiady tematycznej związanych z wybraną dziedziną wiedzy, wymienionych w wykazie, o którym mowa w art. 44zzzw, są zwolnieni z części pisemnej egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie.

2. Zwolnienie, o którym mowa w ust. 1, następuje na podstawie zaświadczenia stwierdzającego uzyskanie tytułu odpowiednio laureata lub finalisty. Zaświadczenie przedkłada się przewodniczącemu zespołu egzaminacyjnego, o którym mowa w art. 44zzzi ust. 3.

3. Zwolnienie, o którym mowa w ust. 1, jest równoznaczne z uzyskaniem z części pisemnej egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie najwyższego wyniku.

¹⁷⁾ Przez art. 80 pkt 11 ustawy, o której mowa w odnośniku 3; wszedł w życie z dniem 14 grudnia 2017 r.

Art. 44zzzf. 1. Uczeń lub absolwent posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na niepełnosprawność może przystąpić do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w warunkach i formie dostosowanych do rodzaju niepełnosprawności, na podstawie tego orzeczenia.

2. Uczeń lub absolwent posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na niedostosowanie społeczne lub zagrożenie niedostosowaniem społecznym może przystąpić do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w warunkach dostosowanych do jego potrzeb edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych, wynikających odpowiednio z niedostosowania społecznego lub zagrożenia niedostosowaniem społecznym, na podstawie tego orzeczenia.

3. Uczeń posiadający orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania lub absolwent, który w roku szkolnym, w którym przystępuje do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, posiadał orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania, może przystąpić do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w warunkach dostosowanych do jego potrzeb edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych, wynikających z jego stanu zdrowia, na podstawie tego orzeczenia.

4. Zdający chory lub niesprawny czasowo może przystąpić do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w warunkach odpowiednich ze względu na jego stan zdrowia, na podstawie zaświadczenia o stanie zdrowia wydanego przez lekarza.

5. Uczeń, słuchacz albo absolwent posiadający opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, o specyficznych trudnościach w uczeniu się, wydaną zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 44zb, może przystąpić do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w warunkach dostosowanych do jego potrzeb edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych wynikających z rodzaju tych trudności, na podstawie tej opinii.

6. Uczeń, słuchacz albo absolwent, który w roku szkolnym, w którym przystępuje do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, był objęty pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole ze względu na trudności adaptacyjne związane z wcześniejszym kształceniem za granicą, zaburzenia komunikacji językowej lub sytuację kryzysową lub traumatyczną, może przystąpić do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w warunkach dostosowanych do jego potrzeb edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych wynikających odpowiednio z rodzaju tych trudności, zaburzeń lub sytuacji kryzysowej lub traumatycznej, na podstawie pozytywnej opinii rady pedagogicznej.

7. Dostosowanie formy egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, o którym mowa w ust. 1, polega na przygotowaniu odrębnych arkuszy egzaminacyjnych dla ucznia, słuchacza lub absolwenta niewidomego albo słabowidzącego.

8. Dostosowanie warunków przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, o których mowa w ust. 1–6, polega odpowiednio na:

- 1) zminimalizowaniu ograniczeń wynikających z niepełnosprawności, niedostosowania społecznego lub zagrożenia niedostosowaniem społecznym ucznia, słuchacza albo absolwenta;
- 2) zapewnieniu uczniowi, słuchaczowi albo absolwentowi miejsca pracy odpowiedniego do jego potrzeb edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych;
- 3) wykorzystaniu odpowiedniego sprzętu specjalistycznego i środków dydaktycznych;
- 4) odpowiednim przedłużeniu czasu przewidzianego na przeprowadzenie egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie;
- 5) zapewnieniu obecności i pomocy w czasie egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie specjalisty odpowiednio z zakresu danego rodzaju niepełnosprawności, niedostosowania społecznego lub zagrożenia niedostosowaniem społecznym, jeżeli jest to niezbędne do uzyskania właściwego kontaktu z uczniem lub absolwentem lub pomocy w obsłudze sprzętu specjalistycznego i środków dydaktycznych.

9. Dla ucznia, słuchacza albo absolwenta, o którym mowa w ust. 2–6, nie przygotowuje się odrębnych arkuszy egzaminacyjnych.

10. Rada pedagogiczna, spośród możliwych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, wymienionych w komunikacie, o którym mowa w art. 9a ust. 2 pkt 10 lit. a tiret trzecie, wskazuje sposób lub sposoby dostosowania warunków lub formy przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie dla ucznia, słuchacza albo absolwenta, o którym mowa w ust. 1–6.

11. Dyrektor szkoły lub upoważniony przez niego nauczyciel informuje na piśmie rodziców ucznia, słuchacza albo absolwenta o wskazanych sposobach dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie do jego potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych.

12. Rodzice ucznia, słuchacz albo absolwent składają oświadczenie o korzystaniu albo niekorzystaniu ze wskazanych sposobów dostosowania, o których mowa w ust. 11, w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania informacji, o której mowa w ust. 11.

13. W przypadku absolwenta, o którym mowa w ust. 4 i 5, który ukończył szkołę we wcześniejszych latach, sposób lub sposoby dostosowania warunków przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie do potrzeb i możliwości absolwenta, spośród możliwych sposobów dostosowania warunków przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, wymienionych w komunikacie, o którym mowa w art. 9a ust. 2 pkt 10 lit. a tiret trzecie, wskazuje przewodniczący zespołu egzaminacyjnego, o którym mowa w art. 44zzzi ust. 3. Przepisy ust. 11 i 12 stosuje się odpowiednio.

14. Przystąpienie do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w warunkach i formie dostosowanych do potrzeb i możliwości ucznia, słuchacza albo absolwenta, o którym mowa w ust. 1–6, zapewnia przewodniczący zespołu egzaminacyjnego, o którym mowa w art. 44zzzi ust. 3.

15. W szczególnych przypadkach losowych lub zdrowotnych dyrektor szkoły, na wniosek rady pedagogicznej, może wystąpić do dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej z wnioskiem o wyrażenie zgody na przystąpienie ucznia, słuchacza albo absolwenta do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w warunkach dostosowanych do jego potrzeb edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych, nieujętych w komunikacie, o którym mowa w art. 9a ust. 2 pkt 10 lit. a tiret trzecie.

Art. 44zzzg. Zdający, który zamierza przystąpić do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, składa pisemną deklarację przystąpienia do tego egzaminu.

Art. 44zzzh. 1. Zdający, o których mowa w art. 44zzzb ust. 3 pkt 3–5: niewidomi, słabowidzący, niesłyszący, słabosłyszący, z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją, z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim lub z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera, przystępują do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w warunkach i formie dostosowanych do rodzaju ich niepełnosprawności, na podstawie zaświadczenia potwierdzającego występowanie danej dysfunkcji, wydanego przez lekarza. Przepisy art. 44zzzf ust. 7, 8 i 14 stosuje się odpowiednio.

2. Na podstawie zaświadczenia, o którym mowa w ust. 1, oraz komunikatu, o którym mowa w art. 9a ust. 2 pkt 10 lit. a tiret trzecie, dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej lub upoważniona przez niego osoba wskazuje sposób lub sposoby dostosowania warunków i formy przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie dla zdających, o których mowa w ust. 1.

Art. 44zzzi. 1. Za organizację i przebieg egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w danej szkole, placówce, o której mowa w art. 2 pkt 4 ustawy – Prawo oświatowe, u danego pracodawcy lub w danym podmiocie prowadzącym kwalifikacyjny kurs zawodowy, o którym mowa w art. 117 ust. 2 ustawy – Prawo oświatowe, odpowiada dyrektor tej szkoły, placówki, o której mowa w art. 2 pkt 4 ustawy – Prawo oświatowe, ten pracodawca lub upoważniony przez niego pracownik lub podmiot prowadzący kwalifikacyjny kurs zawodowy, o którym mowa w art. 117 ust. 2 ustawy – Prawo oświatowe, lub upoważniony przez niego pracownik.

2. Do przeprowadzenia egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie dyrektor szkoły, placówki, o której mowa w art. 2 pkt 4 ustawy – Prawo oświatowe, pracodawca lub podmiot prowadzący kwalifikacyjny kurs zawodowy, o którym mowa w art. 117 ust. 2 ustawy – Prawo oświatowe, powołuje zespół egzaminacyjny.

3. Dyrektor szkoły, placówki, o której mowa w art. 2 pkt 4 ustawy – Prawo oświatowe, pracodawca lub upoważniony przez niego pracownik lub podmiot prowadzący kwalifikacyjny kurs zawodowy, o którym mowa w art. 117 ust. 2 ustawy – Prawo oświatowe, lub upoważniony przez niego pracownik jest przewodniczącym zespołu egzaminacyjnego. W przypadku choroby przewodniczącego zespołu egzaminacyjnego lub innych ważnych przyczyn uniemożliwiających jego udział w egzaminie potwierdzającym kwalifikacje w zawodzie albo wynikających z konieczności zapewnienia właściwej organizacji tego egzaminu, przewodniczącym zespołu egzaminacyjnego może być osoba wskazana przez dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej.

4. Przewodniczący zespołu egzaminacyjnego, spośród członków zespołu egzaminacyjnego, powołuje zespoły nadzorujące przebieg części pisemnej egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w poszczególnych salach egzaminacyjnych oraz zespoły nadzorujące przebieg części praktycznej tego egzaminu w poszczególnych salach egzaminacyjnych i wyznacza przewodniczących tych zespołów.

5. Przewodniczący zespołu egzaminacyjnego organizuje i nadzoruje przebieg w danej szkole, placówce, o której mowa w art. 2 pkt 4 ustawy – Prawo oświatowe, u danego pracodawcy lub w danym podmiocie prowadzącym kwalifikacyjny kurs zawodowy, o którym mowa w art. 117 ust. 2 ustawy – Prawo oświatowe, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, w tym:

1) informuje zdających, którzy zamierzają przystąpić do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, o tym egzaminie;

- 2) zapewnia przekazanie do okręgowej komisji egzaminacyjnej informacji niezbędnych do przeprowadzenia egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie;
- 3) zapewnia warunki do samodzielnej pracy zdających podczas egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie;
- 4) zabezpiecza przed nieuprawnionym ujawnieniem materiały egzaminacyjne niezbędne do przeprowadzenia egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie od momentu odbioru materiałów egzaminacyjnych do momentu ich przekazania dyrektorowi okręgowej komisji egzaminacyjnej.

6. Przebieg egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie jest dokumentowany w protokole tego egzaminu.

Art. 44zzj. 1. W czasie trwania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie każdy zdający pracuje w warunkach zapewniających samodzielność pracy.

2. Do sali egzaminacyjnej, w której jest przeprowadzany egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie, nie można wносить żadnych urządzeń telekomunikacyjnych oraz materiałów i przyborów pomocniczych niewymienionych w komunikacie, o którym mowa w art. 9a ust. 2 pkt 10 lit. a tiret drugie, ani korzystać z nich w tej sali.

3. Zdający samodzielnie wykonuje zadania egzaminacyjne w czasie trwania części pisemnej i części praktycznej egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie.

Art. 44zzk. 1. Egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie przeprowadza się w danej szkole, placówce, o której mowa w art. 2 pkt 4 ustawy – Prawo oświatowe, u danego pracodawcy albo w miejscu wskazanym przez pracodawcę, w danym podmiocie prowadzącym kwalifikacyjny kurs zawodowy, o którym mowa w art. 117 ust. 2 ustawy – Prawo oświatowe, albo w miejscu wskazanym przez ten podmiot.

2. Dla osób, o których mowa w art. 44zzzb ust. 3 pkt 3, egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie organizuje podmiot prowadzący kwalifikacyjny kurs zawodowy, o którym mowa w art. 117 ust. 2 ustawy – Prawo oświatowe.

Art. 44zzl. 1. Część praktyczną egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz część pisemną tego egzaminu przeprowadzaną z wykorzystaniem elektronicznego systemu przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie przeprowadza się w szkole, placówce, o której mowa w art. 2 pkt 4 ustawy – Prawo oświatowe, u pracodawcy lub w podmiocie prowadzącym kwalifikacyjny kurs zawodowy, o którym mowa w art. 117 ust. 2 ustawy – Prawo oświatowe, posiadających upoważnienie wydane przez dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej.

2. Upoważnienie, o którym mowa w ust. 1, potwierdza, że szkoła, placówka, o której mowa w art. 2 pkt 4 ustawy – Prawo oświatowe, pracodawca lub podmiot prowadzący kwalifikacyjny kurs zawodowy, o którym mowa w art. 117 ust. 2 ustawy – Prawo oświatowe, posiada warunki zapewniające prawidłowy przebieg egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie:

- 1) w przypadku części praktycznej egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie:
  - a) zapewnia warunki do realizacji kształcenia w danym zawodzie, określone w podstawie programowej kształcenia w zawodach,
  - b) zapewnia warunki do samodzielnego wykonywania przez zdających zadań egzaminacyjnych zawartych w arkuszu egzaminacyjnym, z uwzględnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy, oraz warunki socjalne,
  - c) zapewnia zdającym przystąpienie do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w warunkach dostosowanych do ich potrzeb i możliwości,
  - d) zapewnia zdającym pierwszą pomoc medyczną;
- 2) w przypadku części pisemnej egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie przeprowadzanej z wykorzystaniem elektronicznego systemu przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie:
  - a) posiada odpowiednie wyposażenie indywidualnych stanowisk egzaminacyjnych wspomaganych elektronicznie,
  - b) zapewnia warunki do samodzielnego wykonywania zadań egzaminacyjnych przez zdających.

3. Upoważnienia, o którym mowa w ust. 1, udziela się na okres nie dłuższy niż 3 lata.

4. Upoważnienia, o którym mowa w ust. 1, udziela się na wniosek szkoły, placówki, o której mowa w art. 2 pkt 4 ustawy – Prawo oświatowe, pracodawcy lub podmiotu prowadzącego kwalifikacyjny kurs zawodowy, o którym mowa w art. 117 ust. 2 ustawy – Prawo oświatowe.

5. Upoważnienie może zostać przedłużone na kolejne okresy nie dłuższe niż 3 lata. Przepisy ust. 2–4 stosuje się odpowiednio.

Art. 44zzzm. 1. Część pisemna egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie trwa nie krócej niż 45 minut i nie dłużej niż 90 minut.

2. Część praktyczna egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie trwa nie krócej niż 120 minut i nie dłużej niż 240 minut.

3. Czas trwania części pisemnej i części praktycznej egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie określa się w informatorze, o którym mowa w art. 9a ust. 2 pkt 3.

Art. 44zzzn. 1. Prace egzaminacyjne zdających w części pisemnej egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie są sprawdzane z wykorzystaniem narzędzi elektronicznych.

2. Część praktyczną egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, której rezultatem końcowym jest wyrób lub usługa, obserwują i oceniają obecni w sali egzaminacyjnej egzaminatorzy wpisani do ewidencji egzaminatorów w zakresie przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, o której mowa w art. 9c ust. 2 pkt 7.

3. Część praktyczną egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, której jedynym rezultatem końcowym jest dokumentacja, sprawdzają i oceniają egzaminatorzy wpisani do ewidencji egzaminatorów w zakresie przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, o której mowa w art. 9c ust. 2 pkt 7, wyznaczeni przez dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej.

4. Egzaminatorzy stosują zasady oceniania rozwiązań zadań, o których mowa w art. 9a ust. 2 pkt 2.

5. Egzaminatorzy, o których mowa w ust. 3, z zakresu danej kwalifikacji tworzą zespół egzaminatorów.

6. Dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej, spośród członków zespołu egzaminatorów, o którym mowa w ust. 5, wyznacza przewodniczącego tego zespołu.

Art. 44zzzo. 1. Wyniki egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie ustala dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej na podstawie liczby punktów uzyskanych przez zdającego:

1) w części pisemnej:

a) po odczytaniu odpowiedzi zapisanych i zarchiwizowanych w elektronicznym systemie przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie – w przypadku gdy część pisemna egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie jest przeprowadzana z wykorzystaniem elektronicznego systemu przeprowadzania tego egzaminu,

b) po elektronicznym odczytaniu karty odpowiedzi – w przypadku gdy część pisemna egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie jest przeprowadzana z wykorzystaniem arkuszy egzaminacyjnych i kart odpowiedzi;

2) w części praktycznej – po elektronicznym odczytaniu karty oceny.

2. Zdający zdał egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie, jeżeli uzyskał:

1) z części pisemnej – co najmniej 50% punktów możliwych do uzyskania oraz

2) z części praktycznej – co najmniej 75% punktów możliwych do uzyskania.

3. Zdający, który zdał egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie, otrzymuje świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie wydane przez okręgową komisję egzaminacyjną. Zdający, który nie zdał egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, otrzymuje informację o wynikach tego egzaminu opracowaną przez okręgową komisję egzaminacyjną.

3a. (uchylony)¹⁸⁾

4. (uchylony)

Art. 44zzzp. 1. W przypadku:

1) stwierdzenia niesamodzielnego wykonywania zadań egzaminacyjnych przez zdającego lub

2) wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego albo materiałów lub przyborów pomocniczych niewymienionych w komunikacie, o którym mowa w art. 9a ust. 2 pkt 10 lit. a tiret drugie, lub

¹⁸⁾ Przez art. 80 pkt 12 ustawy, o której mowa w odnośniku 3; wszedł w życie z dniem 14 grudnia 2017 r.

3) zakłócania przez zdającego prawidłowego przebiegu części pisemnej lub części praktycznej egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w sposób utrudniający pracę pozostałym zdającym

– przewodniczący zespołu egzaminacyjnego przerywa i unieważnia temu zdającemu odpowiednią część egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie. Informację o przerwaniu i unieważnieniu zamieszcza się w protokole przebiegu egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie.

2. W przypadku unieważnienia części pisemnej lub części praktycznej egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie danego zdającego, dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej ustala wynik uzyskany z części pisemnej lub części praktycznej tego egzaminu jako „0%”.

Art. 44zzzq. 1. W przypadku stwierdzenia podczas sprawdzania i oceniania zadania lub zadań egzaminacyjnych przez egzaminatora, jeżeli jedynym rezultatem końcowym wykonania zadania lub zadań egzaminacyjnych jest dokumentacja:

- 1) niesamodzielnego wykonania zadania lub zadań przez zdającego w części praktycznej egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie,
- 2) występowania w pracy zdającego jednakowych sformułowań wskazujących na udostępnienie rozwiązań innemu zdającemu lub korzystanie z rozwiązań innego zdającego

– dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej przekazuje zdającemu, a w przypadku ucznia, o którym mowa w art. 44zzzb ust. 3 pkt 1 – uczniowi lub jego rodzicom, pisemną informację o zamiarze unieważnienia temu zdającemu części praktycznej egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie.

2. W przypadku zdających, o których mowa w art. 44zzzb ust. 3 pkt 1–3, informację, o której mowa w ust. 1, dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej przekazuje za pośrednictwem dyrektora szkoły, dyrektora placówki, o której mowa w art. 2 pkt 4 ustawy – Prawo oświatowe, pracodawcy lub podmiotu prowadzącego kwalifikacyjny kurs zawodowy, o którym mowa w art. 117 ust. 2 ustawy – Prawo oświatowe. Dyrektor szkoły, dyrektor placówki, o której mowa w art. 2 pkt 4 ustawy – Prawo oświatowe, pracodawca albo podmiot prowadzący kwalifikacyjny kurs zawodowy, o którym mowa w art. 117 ust. 2 ustawy – Prawo oświatowe, niezwłocznie przekazuje tę informację zdającemu, a w przypadku ucznia, o którym mowa w art. 44zzzb ust. 3 pkt 1 – uczniowi lub jego rodzicom.

3. Zdający, a w przypadku ucznia, o którym mowa w art. 44zzzb ust. 3 pkt 1 – uczeń lub jego rodzice, mają prawo złożyć wniosek o wgląd do dokumentacji, na podstawie której dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej zamierza unieważnić część praktyczną egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie. Wniosek składa się do dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej w terminie 2 dni roboczych od dnia otrzymania pisemnej informacji, o której mowa w ust. 1.

4. W terminie 7 dni od dnia otrzymania wniosku, o którym mowa w ust. 3, dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej umożliwi zdającemu, a w przypadku ucznia, o którym mowa w art. 44zzzb ust. 3 pkt 1 – uczniowi lub jego rodzicom, zapoznanie się z dokumentacją oraz złożenie wyjaśnień w tej sprawie, we wskazanym miejscu i czasie.

5. Dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej rozstrzyga o unieważnieniu części praktycznej egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, w terminie 14 dni od dnia:

- 1) otrzymania wniosku, o którym mowa w ust. 3, albo
- 2) upływu terminu do złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 3.

6. Dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej przekazuje zdającemu, a w przypadku ucznia, o którym mowa w art. 44zzzb ust. 3 pkt 1 – uczniowi lub jego rodzicom, pisemną informację o unieważnieniu części praktycznej egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, wraz z uzasadnieniem. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

7. Zdający, a w przypadku ucznia, o którym mowa w art. 44zzzb ust. 3 pkt 1 – uczeń lub jego rodzice, w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania informacji o unieważnieniu, o której mowa w ust. 6, mogą wnieść do dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, za pośrednictwem dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej, zastrzeżenia do rozstrzygnięcia dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej.

8. Zastrzeżenia, o których mowa w ust. 7, wraz z dokumentacją niezbędną do ich rozpatrzenia, dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej przekazuje, nie później niż następnego dnia roboczego od dnia otrzymania zastrzeżeń, dyrektorowi Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, chyba że dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej uwzględni zastrzeżenia złożone przez zdającego, a w przypadku ucznia, o którym mowa w art. 44zzzb ust. 3 pkt 1 – ucznia lub jego rodziców.

9. Dyrektor Centralnej Komisji Egzaminacyjnej rozpatruje zastrzeżenia, o których mowa w ust. 7, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zastrzeżeń wraz z dokumentacją niezbędną do ich rozpatrzenia. Rozstrzygnięcie dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej jest ostateczne i nie służy na nie skarga do sądu administracyjnego.

10. W przypadku braku możliwości przekazania zdającemu, o którym mowa w art. 44zzzb ust. 3 pkt 1–3, a w przypadku ucznia, o którym mowa w art. 44zzzb ust. 3 pkt 1 – uczniowi lub jego rodzicom, informacji, o której mowa w ust. 1, dyrektor szkoły, dyrektor placówki, o której mowa w art. 2 pkt 4 ustawy – Prawo oświatowe, pracodawca albo podmiot prowadzący kwalifikacyjny kurs zawodowy, o którym mowa w art. 117 ust. 2 ustawy – Prawo oświatowe, niezwłocznie informuje o tym dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej, który, w terminie 7 dni od dnia otrzymania tej informacji, rozstrzyga o unieważnieniu części praktycznej egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie. W przypadku unieważnienia dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej przekazuje, za pośrednictwem dyrektora szkoły, dyrektora placówki, o której mowa w art. 2 pkt 4 ustawy – Prawo oświatowe, pracodawcy lub podmiotu prowadzącego kwalifikacyjny kurs zawodowy, o którym mowa w art. 117 ust. 2 ustawy – Prawo oświatowe, pisemną informację o unieważnieniu wraz z uzasadnieniem, zdającemu, a w przypadku ucznia, o którym mowa w art. 44zzzb ust. 3 pkt 1 – uczniowi lub jego rodzicom. Przepisy ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio.

11. W przypadku braku potwierdzenia otrzymania przez zdającego, o którym mowa w art. 44zzzb ust. 3 pkt 4 i 5, informacji, o której mowa w ust. 1, dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej rozstrzyga o unieważnieniu części praktycznej egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie. W przypadku unieważnienia dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej przekazuje pisemną informację o unieważnieniu temu zdającemu. Przepisy ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio.

12. W przypadku, o którym mowa w ust. 10, zdający, a w przypadku ucznia, o którym mowa w art. 44zzzb ust. 3 pkt 1 – uczeń lub jego rodzice, mogą wnieść do dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, za pośrednictwem dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej, zastrzeżenia do rozstrzygnięcia dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej, w terminie 3 dni roboczych od dnia:

- 1) otrzymania informacji o unieważnieniu, o której mowa w ust. 10, albo
- 2) zapoznania się z dokumentacją oraz złożenia wyjaśnień, o których mowa w ust. 3 i 4.

13. Do zastrzeżeń, o których mowa w ust. 12, przepisy ust. 8 i 9 stosuje się odpowiednio.

14.¹⁹⁾ Świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie, o którym mowa w art. 44zzzo ust. 3, dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej wydaje po dokonaniu rozstrzygnięcia w sprawie unieważnienia, jeżeli w wyniku tego rozstrzygnięcia nie została unieważniona część praktyczna egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie tego zdającego i zdający spełnił warunki, o których mowa w art. 44zzzo ust. 2.

15. W przypadku unieważnienia części praktycznej egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie danego zdającego, dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej ustala wynik uzyskany z części praktycznej tego egzaminu jako „0%”.

Art. 44zzzr. 1. Zdający, a w przypadku ucznia, o którym mowa w art. 44zzzb ust. 3 pkt 1 – uczeń lub jego rodzice, w terminie 2 dni roboczych od dnia przeprowadzenia:

- 1) części pisemnej egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie,
- 2) części praktycznej egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, której jedynym rezultatem końcowym wykonania zadania lub zadań egzaminacyjnych jest dokumentacja

– mogą zgłosić zastrzeżenia wraz z uzasadnieniem do dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej, jeżeli uznają, że w trakcie egzaminu zostały naruszone przepisy dotyczące jego przeprowadzania.

2. Dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej rozpatruje zastrzeżenia, o których mowa w ust. 1, w terminie 7 dni od dnia ich otrzymania i informuje pisemnie zdającego, a w przypadku ucznia, o którym mowa w art. 44zzzb ust. 3 pkt 1 – ucznia lub jego rodziców, o wyniku rozstrzygnięcia.

3. Zdający, a w przypadku ucznia, o którym mowa w art. 44zzzb ust. 3 pkt 1 – uczeń lub jego rodzice, w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania informacji o wyniku rozstrzygnięcia, o której mowa w ust. 2, mogą wnieść do dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, za pośrednictwem dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej, zastrzeżenia do rozstrzygnięcia dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej.

4. Zastrzeżenia, o których mowa w ust. 3, wraz z dokumentacją niezbędną do ich rozpatrzenia dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej przekazuje, nie później niż następnego dnia roboczego od dnia otrzymania zastrzeżeń, dyrektorowi Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, chyba że dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej uwzględni zastrzeżenia złożone przez zdającego, a w przypadku ucznia, o którym mowa w art. 44zzzb ust. 3 pkt 1 – ucznia lub jego rodziców.

---

¹⁹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 80 pkt 13 ustawy, o której mowa w odnośniku 3; wszedł w życie z dniem 14 grudnia 2017 r.

5. Dyrektor Centralnej Komisji Egzaminacyjnej rozpatruje zastrzeżenia, o których mowa w ust. 3, w terminie 7 dni od dnia ich wniesienia. Rozstrzygnięcie dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej jest ostateczne i nie służy na nie skarga do sądu administracyjnego.

6. W przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, na skutek zastrzeżeń, o których mowa w ust. 1, lub z urzędu, dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej, w porozumieniu z dyrektorem Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, może unieważnić daną część egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie i zarządzić jej ponowne przeprowadzenie, jeżeli to naruszenie mogło wpłynąć na wynik tego egzaminu.

7. W przypadku, o którym mowa w ust. 5, dyrektor Centralnej Komisji Egzaminacyjnej może unieważnić daną część egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie i zarządzić jej ponowne przeprowadzenie, jeżeli to naruszenie mogło wpłynąć na wynik egzaminu. O rozstrzygnięciu dyrektor Centralnej Komisji Egzaminacyjnej informuje dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej.

8. W przypadkach, o których mowa w ust. 6 i 7, unieważnienie może nastąpić w stosunku do wszystkich zdających, zdających w poszczególnych szkołach, placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy – Prawo oświatowe, u pracodawców lub w podmiotach prowadzących kwalifikacyjne kursy zawodowe, o których mowa w art. 117 ust. 2 ustawy – Prawo oświatowe, a także w stosunku do poszczególnych zdających.

9. W przypadku niemożności ustalenia wyników danej części egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, z powodu zaginięcia lub zniszczenia kart oceny lub prac egzaminacyjnych i kart odpowiedzi, dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej, w porozumieniu z dyrektorem Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, unieważnia daną część egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie danego zdającego i zarządza jego ponowne przeprowadzenie.

10. Termin ponownego przeprowadzenia egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie ustala dyrektor Centralnej Komisji Egzaminacyjnej.

Art. 44zzzs. 1. W przypadku części praktycznej egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, której rezultatem końcowym wykonania zadania lub zadań egzaminacyjnych jest wyrób lub usługa, zdający, a w przypadku ucznia, o którym mowa w art. 44zzzb ust. 3 pkt 1 – uczeń lub jego rodzice, mogą zgłosić do dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej zastrzeżenia wraz z uzasadnieniem, jeżeli uznają, że w trakcie części praktycznej egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie zostały naruszone przepisy dotyczące jej przeprowadzania. Zastrzeżenia wraz z uzasadnieniem zgłasza się w terminie 2 dni roboczych od dnia przeprowadzenia części praktycznej egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej zwraca się do przewodniczącego zespołu egzaminacyjnego o przedstawienie wyjaśnień dotyczących wniesionych zastrzeżeń.

3. Przepisy art. 44zzzr ust. 2–8 i 10 stosuje się odpowiednio.

Art. 44zzzt. 1. Zdający, a w przypadku ucznia, o którym mowa w art. 44zzzb ust. 3 pkt 1 – uczeń lub jego rodzice, mają prawo wglądu do:

- 1) karty odpowiedzi – w przypadku części pisemnej egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie,
- 2) karty oceny – w przypadku części praktycznej egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie

– w miejscu i czasie wskazanym przez dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej, w terminie 6 miesięcy od dnia wydania przez okręgową komisję egzaminacyjną świadectwa potwierdzającego kwalifikację w zawodzie lub informacji o wynikach egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, o których mowa w art. 44zzzo ust. 3. Jeżeli jedynym rezultatem końcowym wykonania zadania egzaminacyjnego w części praktycznej egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie jest dokumentacja, zdający, a w przypadku ucznia, o którym mowa w art. 44zzzb ust. 3 pkt 1 – uczeń lub jego rodzice, mają prawo wglądu także do tej dokumentacji.²⁰⁾

2. Podczas dokonywania wglądu, o którym mowa w ust. 1, zdającemu, a w przypadku ucznia, o którym mowa w art. 44zzzb ust. 3 pkt 1 – uczniowi lub jego rodzicom, zapewnia się możliwość zapoznania się z zasadami oceniania rozwiązań zadań, o których mowa w art. 9a ust. 2 pkt 2.

2a. Podczas dokonywania wglądu, o którym mowa w ust. 1, zdający, a w przypadku ucznia, o którym mowa w art. 44zzzb ust. 3 pkt 1 – uczeń lub jego rodzice mogą sporządzać notatki i wykonywać fotografie karty odpowiedzi, karty oceny lub dokumentacji, o których mowa w ust. 1.

²⁰⁾ Część wspólna ze zmianą wprowadzoną przez art. 80 pkt 14 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 3; weszła w życie z dniem 14 grudnia 2017 r.

3. Zdający, a w przypadku ucznia, o którym mowa w art. 44zzzb ust. 3 pkt 1 – uczeń lub jego rodzice, mogą zwrócić się z wnioskiem o weryfikację sumy punktów, o których mowa w art. 44zzzo ust. 1. Wniosek wraz z uzasadnieniem składa się do dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej w terminie 2 dni roboczych od dnia dokonania wglądu.

4. Weryfikacji sumy punktów dokonuje się w terminie 7 dni od dnia otrzymania wniosku, o którym mowa w ust. 3. W przypadku części praktycznej egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, której jedynym rezultatem końcowym wykonania zadania egzaminacyjnego jest dokumentacja, dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej do weryfikacji sumy punktów wyznacza egzaminatora wpisanego do ewidencji egzaminatorów, o której mowa w art. 9c ust. 2 pkt 7, innego niż egzaminator, który sprawdzał i oceniał tę część egzaminu zdającego.

5. Dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej informuje pisemnie zdającego, a w przypadku ucznia, o którym mowa w art. 44zzzb ust. 3 pkt 1 – ucznia lub jego rodziców, o wyniku weryfikacji sumy punktów, w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku, o którym mowa w ust. 3.

6. Jeżeli w wyniku przeprowadzonej weryfikacji suma punktów została podwyższona, dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej ustala nowy wynik egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz:

- 1) wydaje świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie, jeżeli zdający spełnił warunki określone w art. 44zzzo ust. 2 albo
- 2) anuluje dotychczasowe świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie oraz wydaje nowe świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie.
- 3) (uchylony)²¹⁾

7. Zdający, a w przypadku ucznia, o którym mowa w art. 44zzzb ust. 3 pkt 1 – uczeń lub jego rodzice mogą wnieść odwołanie od wyniku weryfikacji sumy punktów z części pisemnej egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, o którym mowa w ust. 5, do Kolegium Arbitrażu Egzaminacyjnego, za pośrednictwem dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej, w terminie 7 dni od dnia otrzymania informacji, o której mowa w ust. 5.

8. Zdający, a w przypadku ucznia, o którym mowa w art. 44zzzb ust. 3 pkt 1 – uczeń lub jego rodzice w odwołaniu wskazują zadanie lub zadania egzaminacyjne, co do których nie zgadzają się z przyznaną liczbą punktów, wraz z uzasadnieniem, w którym wykazują, że rozwiązanie tego zadania lub zadań egzaminacyjnych przez zdającego:

- 1) jest merytorycznie poprawne oraz
- 2) spełnia warunki określone w poleceniu do danego zadania egzaminacyjnego.

9. Dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej może w wyniku wniesionego odwołania dokonać ponownej weryfikacji sumy punktów.

10. Jeżeli dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej uzna, że odwołanie zasługuje na uwzględnienie w całości, ustala nowy wynik części pisemnej egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w terminie 7 dni od dnia otrzymania odwołania. Przepis ust. 6 stosuje się odpowiednio.

11. Jeżeli dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej uzna, że odwołanie zasługuje na uwzględnienie w części, przekazuje do dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej odwołanie wraz z uzasadnieniem w terminie 7 dni od dnia otrzymania odwołania. Do odwołania dołącza się:

- 1) pisemną informację, w jakim zakresie odwołanie zostało uwzględnione;
- 2) kopię karty odpowiedzi;
- 3) kopię informacji, o której mowa w ust. 5.

12. Jeżeli dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej uzna, że odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie, przekazuje do dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej odwołanie wraz z uzasadnieniem w terminie 7 dni od dnia otrzymania odwołania. Do odwołania dołącza się:

- 1) kopię karty odpowiedzi;
- 2) kopię informacji, o której mowa w ust. 5.

13. O przekazaniu odwołania, o którym mowa w ust. 11 i 12, dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej niezwłocznie informuje zdającego, a w przypadku ucznia, o którym mowa w art. 44zzzb ust. 3 pkt 1 – ucznia lub jego rodziców, którzy wnieśli odwołanie.

---

²¹⁾ Przez art. 80 pkt 14 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 3; wszedł w życie z dniem 14 grudnia 2017 r.

14. Dyrektor Centralnej Komisji Egzaminacyjnej przekazuje Kolegium Arbitrażu Egzaminacyjnego odwołanie wraz z uzasadnieniem i dołączonymi dokumentami, o których mowa w ust. 11 i 12, w postaci zanonimizowanej, uniemożliwiającej identyfikację zdającego, a w przypadku ucznia, o którym mowa w art. 44zzzb ust. 3 pkt 1 – ucznia lub jego rodziców, którzy wnieśli odwołanie.

15. W przypadku, o którym mowa w ust. 11, Kolegium Arbitrażu Egzaminacyjnego rozpatruje odwołanie wyłącznie w zakresie nieuwzględnionym przez dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej.

16. Kolegium Arbitrażu Egzaminacyjnego może zwrócić się do Centralnej Komisji Egzaminacyjnej z wnioskiem o opinię dotyczącą rozwiązania danego zadania lub zadań egzaminacyjnych. Opinia nie jest wiążąca dla Kolegium Arbitrażu Egzaminacyjnego.

17. Odwołanie rozpatruje się w terminie 21 dni od dnia przekazania odwołania przez dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej do dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej. Termin może być jednokrotnie przedłużony, nie więcej jednak niż o 7 dni.

18. Kolegium Arbitrażu Egzaminacyjnego, w terminie określonym przez dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, nie krótszym niż 10 dni, podejmuje rozstrzygnięcie w odniesieniu do zadania lub zadań egzaminacyjnych, przestrzegając zasad oceniania rozwiązań zadań, o których mowa w art. 9a ust. 2 pkt 2, i sporządza pisemne uzasadnienie zawierające w szczególności ocenę zasadności argumentów podniesionych w odwołaniu. Rozstrzygnięcie Kolegium Arbitrażu Egzaminacyjnego jest ostateczne i nie służy na nie skarga do sądu administracyjnego.

19. Kolegium Arbitrażu Egzaminacyjnego przekazuje dyrektorowi Centralnej Komisji Egzaminacyjnej rozstrzygnięcie i uzasadnienie, o których mowa w ust. 18.

20. Dyrektor Centralnej Komisji Egzaminacyjnej przekazuje niezwłocznie rozstrzygnięcie i uzasadnienie, o których mowa w ust. 18, dyrektorowi okręgowej komisji egzaminacyjnej oraz zdającemu, a w przypadku ucznia, o którym mowa w art. 44zzzb ust. 3 pkt 1 – uczniowi lub jego rodzicom, którzy wnieśli odwołanie.

21. Jeżeli w wyniku:

- 1) rozstrzygnięcia, o którym mowa w ust. 18, lub
- 2) uwzględnienia w części odwołania, o którym mowa w ust. 11

– suma punktów została podwyższona, dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej ustala nowy wynik części pisemnej egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie. Przepis ust. 6 stosuje się odpowiednio.

Art. 44zzzu. 1. Zdający, o którym mowa w art. 44zzzb ust. 3 pkt 1:

- 1) który nie przystąpił do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie lub odpowiedniej części tego egzaminu w wyznaczonym terminie albo
- 2) którego część pisemna lub część praktyczna egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie została unieważniona, albo
- 3) który nie uzyskał wymaganej do zdania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie liczby punktów z danej części tego egzaminu

– ma prawo przystąpić do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie lub odpowiedniej części tego egzaminu w kolejnych terminach jego przeprowadzania w trakcie nauki.

2. Zdający, o którym mowa w art. 44zzzb ust. 3 pkt 2 i 3:

- 1) który nie przystąpił do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie lub odpowiedniej części tego egzaminu w wyznaczonym terminie albo
- 2) którego część pisemna lub część praktyczna egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie została unieważniona, albo
- 3) który nie uzyskał wymaganej do zdania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie liczby punktów z danej części tego egzaminu

– ma prawo przystąpić do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie lub odpowiedniej części tego egzaminu w kolejnych terminach jego przeprowadzania, z tym że w przypadku gdy przystępuje do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie lub jego części po raz trzeci lub kolejny, zdaje ten egzamin lub jego część na zasadach określonych dla egzaminu eksternistycznego potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, z tym że tego zdającego nie dotyczy wykaz zawodów, o którym mowa w art. 10 ust. 6.

3. Zdający, o którym mowa w art. 44zzzb ust. 3 pkt 4 i 5, który przystąpił do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie i nie uzyskał z jednej części tego egzaminu wymaganej do zdania liczby punktów, ma prawo przystąpić do tej części egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w kolejnych terminach jego przeprowadzania przez okres 5 lat, licząc od dnia, w którym przystąpił do tego egzaminu po raz pierwszy.

4. Po upływie 5 lat, licząc od dnia, w którym zdający po raz pierwszy:

- 1) przystąpił do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie i nie uzyskał z jednej części tego egzaminu wymaganej do zdania liczby punktów,
- 2) którego część pisemna lub część praktyczna egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie została unieważniona, albo
- 3) nie przystąpił do części pisemnej lub części praktycznej egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w wyznaczonym terminie

– zdający ten przystępuje do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w pełnym zakresie.

Art. 44zzza. (uchylony)²²⁾

Art. 44zzzv. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i sposób przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, w tym:

- 1) zakres danych, które powinna zawierać deklaracja o przystąpieniu do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, oraz tryb składania tej deklaracji,
- 2) zakres i terminy przekazywania dyrektorowi okręgowej komisji egzaminacyjnej informacji niezbędnych do przeprowadzenia egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, w tym informacji zawartych w deklaracjach, o których mowa w art. 44zzzg,
- 3) tryb wydawania opinii, o której mowa w art. 44zzzf ust. 6,
- 4) skład zespołów, o których mowa w art. 44zzzi ust. 4,
- 5) szczegółowe zadania przewodniczącego zespołu egzaminacyjnego oraz zespołów nadzorujących, o których mowa w art. 44zzzi, egzaminatorów i zespołów egzaminatorów w zakresie części praktycznej egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, a także nauczycieli biorących udział w przeprowadzaniu egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie,
- 6) zakres informacji, które zamieszcza się w protokołach, o których mowa w art. 44zzzi ust. 6,
- 7) sposób postępowania z materiałami egzaminacyjnymi dostarczonymi do szkół, placówek, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy – Prawo oświatowe, pracodawców, podmiotów prowadzących kwalifikacyjne kursy zawodowe, o których mowa w art. 117 ust. 2 ustawy – Prawo oświatowe, w tym tryb zgłaszania nieprawidłowości w tym zakresie,
- 8) sposób organizacji i przeprowadzania każdej części egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, sposób postępowania w sytuacjach zagrożenia lub nagłego zakłócenia przebiegu egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w miejscu innym niż szkoła, placówka, o której mowa w art. 2 pkt 4 ustawy – Prawo oświatowe, u danego pracodawcy lub w danym podmiocie prowadzącym kwalifikacyjny kurs zawodowy, o którym mowa w art. 117 ust. 2 ustawy – Prawo oświatowe, ze względu na stan zdrowia zdającego lub jego niepełnosprawność,
- 9) termin przechowywania prac zdających oraz dokumentacji egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie,
- 10) zakres informacji zawartych we wniosku, o którym mowa w art. 44zzzl ust. 4, termin złożenia tego wniosku oraz tryb udzielania i przedłużania upoważnienia szkołom, placówkom, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy – Prawo oświatowe, pracodawcom oraz podmiotom prowadzącym kwalifikacyjne kursy zawodowe, o których mowa w art. 117 ust. 2 ustawy – Prawo oświatowe,
- 11) osoby, które nie wchodzi w skład zespołu egzaminacyjnego i nie biorą udziału w przeprowadzaniu egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, które mogą przebywać w sali egzaminacyjnej podczas tego egzaminu, w tym osoby, które mogą występować w charakterze obserwatorów podczas egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie,

²²⁾ Przez art. 80 pkt 15 ustawy, o której mowa w odnośniku 3; wszedł w życie z dniem 14 grudnia 2017 r.

12) wysokość opłat pobieranych za egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie przeprowadzany dla uczniów – młodocianych pracowników, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 191 § 3 i art. 195 § 2 Kodeksu pracy, oraz dla osób dorosłych, o których mowa w art. 44zzzb ust. 3 pkt 4, oraz możliwość zwalniania osób o niskich dochodach z całości lub części opłat za egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie oraz tryb tego zwalniania

– z uwzględnieniem konieczności zapewnienia właściwej organizacji i przebiegu oraz właściwego dokumentowania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, zapewnienia w składzie zespołów, o których mowa w art. 44zzzi ust. 4, co najmniej jednej osoby zatrudnionej w innej szkole lub w placówce, o której mowa w art. 2 pkt 4 ustawy – Prawo oświatowe, zapewnienia możliwości wglądu, o którym mowa w art. 44zzzt ust. 1, oraz że wysokość opłaty za egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie nie może być wyższa niż koszt przeprowadzania tego egzaminu.

Art. 44zzzw. 1. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania ogłasza w Biuletynie Informacji Publicznej komunikat w sprawie wykazu olimpiad przedmiotowych przeprowadzanych z przedmiotu lub przedmiotów objętych egzaminem ósmoklasisty lub egzaminem maturalnym, a także turniejów lub olimpiad tematycznych związanych z wybranym przedmiotem lub dziedziną wiedzy, uprawniających odpowiednio do:

- 1) zwolnienia z przystąpienia do egzaminu ósmoklasisty z danego przedmiotu, egzaminu maturalnego z danego przedmiotu albo części pisemnej egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie,
- 2) przyjmowania laureatów i finalistów tych olimpiad lub turniejów w pierwszej kolejności do szkół wymienionych w art. 132 ustawy – Prawo oświatowe

– nie później niż na 2 lata przed terminem ich przeprowadzania.

2. W uzasadnionych przypadkach minister właściwy do spraw oświaty i wychowania może dokonać zmian w wykazie, o którym mowa w ust. 1. Wykaz wraz ze zmianami jest ogłaszany w Biuletynie Informacji Publicznej.

Art. 44zzzx. Przepisów rozdziału 3b nie stosuje się do dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim.

Art. 44zzzy. Wyniki egzaminu ósmoklasisty, egzaminu maturalnego i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie ustalone w trybie przepisów ustawy są ostateczne i nie służy na nie skarga do sądu administracyjnego.

Rozdział 4
(uchylony)

Rozdział 5
(uchylony)

Rozdział 6
(uchylony)

Rozdział 7
(uchylony)²³⁾

Rozdział 8
(uchylony)²³⁾

Rozdział 8a

Pomoc materialna dla uczniów

Art. 90b. 1. Uczniowi przysługuje prawo do pomocy materialnej ze środków przeznaczonych na ten cel w budżecie państwa lub budżecie właściwej jednostki samorządu terytorialnego.

---

²³⁾ Rozdział uchylony przez art. 80 pkt 16 ustawy, o której mowa w odnośniku 3.

2. Pomoc materialna jest udzielana uczniom w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji, umożliwienia pokonywania barier dostępu do edukacji wynikających z trudnej sytuacji materialnej ucznia, a także wspierania edukacji uczniów zdolnych.

3. Pomoc materialna przysługuje:

- 1) uczniom szkół publicznych i niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych dla młodzieży i dla dorosłych oraz słuchaczom kolegiów pracowników służb społecznych – do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej jednak niż do ukończenia 24. roku życia;
- 2) wychowankom publicznych i niepublicznych ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych – do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki.

4. Świadczenia pomocy materialnej, o których mowa w art. 90c ust. 2, przysługują również uczniom szkół niepublicznych nieposiadających uprawnień szkół publicznych dla młodzieży i dla dorosłych – do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki.

Art. 90c. 1. Pomoc materialna ma charakter socjalny albo motywacyjny.

2. Świadczeniami pomocy materialnej o charakterze socjalnym są:

- 1) stypendium szkolne;
- 2) zasiłek szkolny.

3. Świadczeniami pomocy materialnej o charakterze motywacyjnym są:

- 1) stypendium za wyniki w nauce lub za osiągnięcia sportowe;
- 2) stypendium Prezesa Rady Ministrów;
- 3) stypendium ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania;
- 4) stypendium ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

4. Uczniowi może być przyznana jednocześnie pomoc materialna o charakterze socjalnym i motywacyjnym.

Art. 90d. 1. Stypendium szkolne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie, w szczególności gdy w rodzinie tej występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe, z zastrzeżeniem ust. 12.

2. Stypendium szkolne może być udzielane uczniom w formie:

- 1) całkowitego lub częściowego pokrycia kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych, w tym wyrównawczych, wykraczających poza zajęcia realizowane w szkole w ramach planu nauczania, a także udziału w zajęciach edukacyjnych realizowanych poza szkołą;
- 2) pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym, w tym w szczególności zakupu podręczników.

3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio do wychowanków ośrodków, o których mowa w art. 90b ust. 3 pkt 2, oraz słuchaczy kolegiów pracowników służb społecznych.

4. Stypendium szkolne może być udzielane uczniom szkół ponadpodstawowych oraz słuchaczom kolegiów, o których mowa w ust. 3, także w formie całkowitego lub częściowego pokrycia kosztów związanych z pobieraniem nauki poza miejscem zamieszkania.

5. Stypendium szkolne może być także udzielone w formie świadczenia pieniężnego, jeżeli organ przyznający stypendium uzna, że udzielenie stypendium w formach, o których mowa w ust. 2, a w przypadku uczniów szkół ponadpodstawowych także w formie, o której mowa w ust. 4, nie jest możliwe, natomiast w przypadku słuchaczy kolegiów, o których mowa w ust. 3, udzielenie stypendium w formach, o których mowa w ust. 2 i 4, nie jest celowe.

6. Stypendium szkolne może być udzielone w jednej lub kilku formach jednocześnie.

7. Miesięczna wysokość dochodu na osobę w rodzinie ucznia uprawniająca do ubiegania się o stypendium szkolne nie może być większa niż kwota, o której mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769 i 1985 oraz z 2018 r. poz. 650 i 700).

8. Miesięczna wysokość dochodu, o której mowa w ust. 7, jest ustalana na zasadach określonych w art. 8 ust. 3–13 ustawy, o której mowa w ust. 7, z tym że do dochodu nie wlicza się świadczeń pomocy materialnej, o których mowa w art. 90c ust. 2 i 3.

9. Stypendium szkolne nie może być niższe miesięcznie niż 80% kwoty, o której mowa w art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych i nie może przekraczać miesięcznie 200% kwoty, o której mowa w art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

10. Stypendium szkolne jest przyznawane na okres nie krótszy niż miesiąc i nie dłuższy niż 10 miesięcy w danym roku szkolnym, a w przypadku słuchaczy kolegiów pracowników służb społecznych – na okres nie krótszy niż miesiąc i nie dłuższy niż 9 miesięcy w danym roku szkolnym.

11. Jeżeli forma stypendium szkolnego tego wymaga, stypendium szkolne może być realizowane w okresach innych niż miesięczne lub jednorazowo, z tym że wartość stypendium szkolnego w danym roku szkolnym nie może przekroczyć łącznie dwudziestokrotności kwoty, o której mowa w art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, a w przypadku słuchaczy kolegiów pracowników służb społecznych – osiemnastokrotności kwoty, o której mowa w art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

12. Stypendium szkolne nie przysługuje uczniowi, który otrzymuje inne stypendium o charakterze socjalnym ze środków publicznych, z zastrzeżeniem ust. 13.

13. Uczeń, który otrzymuje inne stypendium o charakterze socjalnym ze środków publicznych, może otrzymać stypendium szkolne w wysokości, która łącznie z innym stypendium o charakterze socjalnym ze środków publicznych nie przekracza dwudziestokrotności kwoty, o której mowa w art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, a w przypadku słuchaczy kolegiów pracowników służb społecznych – osiemnastokrotności kwoty, o której mowa w art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

Art. 90e. 1. Zasiłek szkolny może być przyznany uczniowi znajdującemu się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego.

2. Zasiłek szkolny może być przyznany w formie świadczenia pieniężnego na pokrycie wydatków związanych z procesem edukacyjnym lub w formie pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym, raz lub kilka razy w roku, niezależnie od otrzymywanego stypendium szkolnego.

3. Wysokość zasiłku szkolnego nie może przekroczyć jednorazowo kwoty stanowiącej pięciokrotność kwoty, o której mowa w art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

4. O zasiłek szkolny można ubiegać się w terminie nie dłuższym niż dwa miesiące od wystąpienia zdarzenia uzasadniającego przyznanie tego zasiłku.

Art. 90f. Rada gminy uchwała regulamin udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie gminy, kierując się celami pomocy materialnej o charakterze socjalnym, w którym określa w szczególności:

- 1) sposób ustalania wysokości stypendium szkolnego w zależności od sytuacji materialnej uczniów i ich rodzin oraz innych okoliczności, o których mowa w art. 90d ust. 1;
- 2) formy, w jakich udziela się stypendium szkolnego w zależności od potrzeb uczniów zamieszkałych na terenie gminy;
- 3) tryb i sposób udzielania stypendium szkolnego;
- 4) tryb i sposób udzielania zasiłku szkolnego w zależności od zdarzenia losowego.

Art. 90g. 1. Szkoła może udzielać stypendium za wyniki w nauce lub za osiągnięcia sportowe.

2. Stypendium za wyniki w nauce może być przyznane uczniowi, który uzyskał wysoką średnią ocen oraz co najmniej dobrą ocenę zachowania w okresie (semestrze) poprzedzającym okres (semestr), w którym przyznaje się to stypendium, a stypendium za osiągnięcia sportowe może być przyznane uczniowi, który uzyskał wysokie wyniki we współzawodnictwie sportowym na szczeblu co najmniej międzyszkolnym oraz co najmniej dobrą ocenę zachowania w okresie (semestrze) poprzedzającym okres (semestr), w którym przyznaje się to stypendium.

2a. Warunek uzyskania co najmniej dobrej oceny zachowania, o którym mowa w ust. 2, nie dotyczy uczniów szkół policealnych oraz szkół dla dorosłych.

3. O przyznanie stypendium za wyniki w nauce lub za osiągnięcia sportowe uczeń może ubiegać się nie wcześniej niż po ukończeniu pierwszego okresu (semestru) nauki w danym typie szkoły, z zastrzeżeniem ust. 4 i 5.

4. Stypendium za wyniki w nauce nie udziela się uczniom klas I–III szkoły podstawowej oraz uczniom klasy IV szkoły podstawowej do ukończenia pierwszego okresu nauki.

5. Stypendium za osiągnięcia sportowe nie udziela się uczniom klas I–III szkoły podstawowej.

6. Dyrektor szkoły powołuje w szkole komisję stypendialną.

7. Średnią ocen, o której mowa w ust. 2, ustala komisja stypendialna, po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej i samorządu uczniowskiego.

8. Wniosek o przyznanie stypendium za wyniki w nauce lub za osiągnięcia sportowe wychowawca klasy składa do komisji stypendialnej, która przekazuje wniosek wraz ze swoją opinią dyrektorowi szkoły.

9. Stypendium za wyniki w nauce lub za osiągnięcia sportowe jest wypłacane raz w okresie (semestrze).

10. Stypendium za wyniki w nauce lub za osiągnięcia sportowe nie może przekroczyć kwoty stanowiącej dwukrotność kwoty, o której mowa w art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych. Wysokość stypendium ustala dyrektor szkoły, po zasięgnięciu opinii komisji stypendialnej i rady pedagogicznej oraz w porozumieniu z organem prowadzącym szkołę.

11. Stypendium za wyniki w nauce lub za osiągnięcia sportowe przyznaje dyrektor szkoły, po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej, w ramach środków przyznanych przez organ prowadzący na ten cel w budżecie szkoły.

12. Przepisy ust. 1–3 i 6–11 stosuje się odpowiednio do kolegium pracowników służb społecznych, z tym że wniosek o przyznanie stypendium za wyniki w nauce lub za osiągnięcia sportowe składa słuchacz.

Art. 90h. 1. Stypendium Prezesa Rady Ministrów może być przyznane uczniowi szkoły dla młodzieży, której ukończenie umożliwia uzyskanie świadectwa dojrzałości.

2. Stypendium Prezesa Rady Ministrów przyznaje się uczniowi, który otrzymał promocję z wyróżnieniem, uzyskując przy tym najwyższą w danej szkole średnią ocen lub wykazuje szczególne uzdolnienia w co najmniej jednej dziedzinie wiedzy, uzyskując w niej najwyższe wyniki, a w pozostałych dziedzinach wiedzy wyniki co najmniej dobre.

3. Stypendium Prezesa Rady Ministrów przyznaje się jednemu uczniowi danej szkoły na okres od września do czerwca w danym roku szkolnym.

4. Stypendium Prezesa Rady Ministrów przyznaje Prezes Rady Ministrów.

Art. 90i. 1. Stypendium ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania może być przyznane uczniowi szkoły publicznej dla młodzieży lub szkoły niepublicznej o uprawnieniach szkoły publicznej dla młodzieży, uzyskującemu wybitne osiągnięcia edukacyjne, w szczególności:

- 1) laureatowi międzynarodowej olimpiady lub laureatowi i finaliście olimpiady przedmiotowej o zasięgu ogólnopolskim lub turnieju;
- 2) laureatowi konkursu na pracę naukową, organizowanego przez instytucję naukową lub stowarzyszenie naukowe;
- 3) uczniowi szkoły ponadpodstawowej uzyskującemu najwyższe wyniki w nauce według indywidualnego programu lub toku nauki;
- 4) uczniowi uczestniczącemu w zajęciach w uczelni przewidzianych tokiem studiów na podstawie postanowień regulaminu studiów dotyczących warunków uczestniczenia wybitnie uzdolnionych uczniów w zajęciach przewidzianych tokiem studiów;
- 5) uczniowi, który uzyskał wysokie wyniki we współzawodnictwie sportowym na szczeblu krajowym lub międzynarodowym.

2. Stypendium ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania przyznaje minister właściwy do spraw oświaty i wychowania.

3. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania ogłasza na stronach internetowych właściwego ministerstwa liczbę stypendiów oraz wysokość stypendium w każdym roku szkolnym.

Art. 90j. 1. Stypendium ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego może być przyznane uczniowi szkoły artystycznej prowadzącej kształcenie w zawodzie artystycznym.

2. Stypendium ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego może być przyznane uczniowi, który uzyskał w okresie (semestrze) bardzo dobrą średnią ocen z przedmiotów artystyczno-zawodowych oraz uczniowi – laureatowi międzynarodowego lub krajowego konkursu artystycznego.

3. Stypendium ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego może być przyznane nie wcześniej niż po ukończeniu pierwszego roku nauki w danym typie szkoły artystycznej i nie częściej niż raz w roku.

4. Stypendium ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego przyznaje minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

5. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego ogłasza na stronach internetowych właściwego ministerstwa liczbę stypendiów oraz wysokość stypendium w każdym roku szkolnym.

Art. 90k. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wysokość stypendium Prezesa Rady Ministrów, a także szczegółowy sposób i tryb przyznawania i wypłacania stypendiów, o których mowa w art. 90c ust. 3 pkt 2–4, uwzględniając udział organów szkoły oraz kuratora oświaty w procesie wyłaniania kandydatów do stypendiów oraz terminy składania wniosków o przyznanie stypendium.

Art. 90l. Osoby fizyczne i osoby prawne inne niż jednostki samorządu terytorialnego, przyznające ze środków własnych uczniom stypendia za wyniki w nauce lub za osiągnięcia sportowe, na warunkach i w trybie określonych w ustalonym przez siebie regulaminie, mogą ubiegać się o zatwierdzenie tego regulaminu przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

Art. 90m. 1. Świadczenie pomocy materialnej o charakterze socjalnym przyznaje wójt (burmistrz, prezydent miasta).

2. Rada gminy może upoważnić kierownika ośrodka pomocy społecznej do prowadzenia postępowania w sprawach, o których mowa w ust. 1.

Art. 90n. 1. W sprawach świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym wydaje się decyzje administracyjne.

2. Świadczenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym są przyznawane na:

- 1) wniosek rodziców albo pełnoletniego ucznia;
- 2) wniosek odpowiednio dyrektora szkoły, kolegium pracowników służb społecznych lub ośrodka, o którym mowa w art. 90b ust. 3 pkt 2.
3. Świadczenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym mogą być również przyznawane z urzędu.
4. Wniosek o przyznanie świadczenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym zawiera w szczególności:
  - 1) imię i nazwisko ucznia i jego rodziców;
  - 2) miejsce zamieszkania ucznia;
  - 3) dane uzasadniające przyznanie świadczenia pomocy materialnej, w tym zaświadczenie albo oświadczenie o wysokości dochodów, z zastrzeżeniem ust. 5;
  - 4) pożądaną formę świadczenia pomocy materialnej inną niż forma pieniężna.

5. W przypadku ubiegania się o stypendium szkolne dla ucznia, którego rodzina korzysta ze świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, zamiast zaświadczenia albo oświadczenia o wysokości dochodów przedkłada się zaświadczenie albo oświadczenie o korzystaniu ze świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

5a. Oświadczenia, o których mowa w ust. 4 pkt 3 i ust. 5, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

6. Wniosek o przyznanie stypendium szkolnego składa się do dnia 15 września danego roku szkolnego, a w przypadku słuchaczy kolegiów pracowników służb społecznych – do dnia 15 października danego roku szkolnego.

7. W uzasadnionych przypadkach, wniosek o przyznanie stypendium szkolnego może być złożony po upływie terminu, o którym mowa w ust. 6.

Art. 90o. 1. Rodzice ucznia otrzymującego stypendium szkolne są obowiązani niezwłocznie powiadomić organ, który przyznał stypendium, o ustaniu przyczyn, które stanowiły podstawę przyznania stypendium szkolnego.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do pełnoletniego ucznia.

3. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do dyrektora szkoły, kolegium pracowników służb społecznych lub ośrodka, o którym mowa w art. 90b ust. 3 pkt 2, w przypadku gdy dyrektor poweźmie informację o ustaniu przyczyn, które stanowiły podstawę przyznania stypendium szkolnego.

4. Stypendium szkolne wstrzymuje się albo cofa w przypadku ustania przyczyn, które stanowiły podstawę przyznania stypendium szkolnego.

5. Należności z tytułu nienależnie pobranego stypendium szkolnego podlegają ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

6. Wysokość należności podlegającej zwrotowi oraz termin zwrotu tej należności ustala się w drodze decyzji administracyjnej.

7. W przypadkach szczególnych, zwłaszcza jeżeli zwrot wydatków na udzielone stypendium szkolne w całości lub w części stanowiłby dla osoby zobowiązanej nadmierne obciążenie lub też niweczyłby skutki udzielanej pomocy, właściwy organ może odstąpić od żądania takiego zwrotu.

Art. 90p. 1. Udzielanie świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym jest zadaniem własnym gminy.

2. Udzielanie stypendium za wyniki w nauce lub za osiągnięcia sportowe w:

- 1) publicznych szkołach, kolegiach pracowników służb społecznych prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego jest zadaniem własnym tych jednostek;
- 2) publicznych szkołach prowadzonych przez organy niebędące jednostkami samorządu terytorialnego oraz szkołach niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych jest zadaniem organów prowadzących te szkoły.

Art. 90r.²⁴⁾ 1. Na dofinansowanie świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym gmina otrzymuje dotację celową z budżetu państwa.

2. Dotacji, o której mowa w ust. 1, udziela minister właściwy do spraw finansów publicznych, na wniosek ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

3. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, po zasięgnięciu opinii reprezentacji jednostek samorządu terytorialnego, określi, w drodze rozporządzenia, terminy przekazywania dotacji, o której mowa w ust. 1, gminom oraz sposób ustalania wysokości tej dotacji, uwzględniając w szczególności:

- 1) wskaźnik dochodów podatkowych na jednego mieszkańca w gminie;
- 2) liczbę dzieci w wieku od 6 do 18 lat, zameldowanych na terenie gminy na pobyt stały;
- 3) stosunek liczby osób, którym przyznano zasiłek okresowy, o którym mowa w art. 36 pkt 1 lit. b ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, do liczby osób zameldowanych na terenie gminy na pobyt stały.

4. Na finansowanie zasiłków szkolnych w danej gminie przeznaczają się nie więcej niż 5% kwoty dotacji, o której mowa w ust. 1.

Art. 90r. (uchylony)²⁵⁾

Art. 90s. (uchylony)²⁶⁾

Art. 90sa. 1. Uczniom szkół i placówek prowadzonych przez Ministra Obrony Narodowej, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 49 ustawy – Prawo oświatowe, mogą być przyznane świadczenia w postaci bezpłatnego wyżywienia, zakwaterowania, umundurowania i pomocy lekarskiej.

2. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, szkoły i placówki, w których uczniowie mogą otrzymać świadczenia, o których mowa w ust. 1, zakres tych świadczeń, a także warunki korzystania z tych świadczeń, uwzględniając specyfikę nauczania w szkołach i placówkach prowadzonych przez Ministra Obrony Narodowej oraz konieczność właściwego zabezpieczenia procesu dydaktycznego.

Art. 90t. 1. Jednostki samorządu terytorialnego mogą tworzyć regionalne lub lokalne programy:

- 1) wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży;
- 2) wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży.

2. (uchylony)²⁷⁾

3. Jednostki samorządu terytorialnego mogą tworzyć programy, o których mowa w ust. 1, we współpracy z organizacjami, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2018 r. poz. 450, 650 i 723).

4. W przypadku przyjęcia programów, o których mowa w ust. 1, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określa szczegółowe warunki udzielania pomocy dzieciom i młodzieży, formy i zakres tej pomocy, w tym stypendia dla uzdolnionych uczniów oraz tryb postępowania w tych sprawach, uwzględniając w szczególności przedsięwzięcia sprzyjające eliminowaniu barier edukacyjnych, a także osoby lub grupy osób uprawnione do pomocy oraz potrzeby edukacyjne na danym obszarze.

Art. 90u. 1. Rada Ministrów może przyjąć rządowy program albo programy mające na celu:

- 1) wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży oraz innych grup społecznych;
- 2) wspieranie powstawania i realizacji regionalnych lub lokalnych programów, o których mowa w art. 90t ust. 1 pkt 1, tworzonych przez jednostki samorządu terytorialnego lub organizacje, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;

²⁴⁾ W tym brzmieniu obowiązuje do wejścia w życie zmiany, o której mowa w odnośniku 25.

²⁵⁾ Przez art. 80 pkt 17 ustawy, o której mowa w odnośniku 3; wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2019 r.

²⁶⁾ Przez art. 80 pkt 17 ustawy, o której mowa w odnośniku 3.

²⁷⁾ Przez art. 80 pkt 18 ustawy, o której mowa w odnośniku 3.

- 3) wspieranie powstawania i realizacji regionalnych lub lokalnych programów, o których mowa w art. 90t ust. 1 pkt 2, tworzonych przez jednostki samorządu terytorialnego lub organizacje, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- 4) wspomaganie tworzenia warunków do sprawowania profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami;
- 5) wspomaganie organów prowadzących szkoły lub placówki w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki lub w podnoszeniu poziomu dyscypliny w szkołach lub placówkach;
- 6) rozwijanie kompetencji, zainteresowań i uzdolnień dzieci i młodzieży oraz innych grup społecznych, w tym wspomaganie organów prowadzących szkoły lub placówki w realizacji przedsięwzięć w tym obszarze;
- 7) wspieranie przedsięwzięć w zakresie edukacji patriotycznej i obywatelskiej dzieci i młodzieży.

2. (uchylony)²⁸⁾

3. (uchylony)²⁸⁾

4. W przypadku przyjęcia programu albo programów, o których mowa w ust. 1, Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, odpowiednio:

- 1) szczegółowe warunki udzielania pomocy dzieciom i młodzieży oraz innym grupom społecznym objętym programem, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, formy i zakres tej pomocy oraz tryb postępowania w tych sprawach, uwzględniając w szczególności przedsięwzięcia sprzyjające eliminowaniu barier edukacyjnych, a także osoby i grupy osób uprawnione do pomocy;
- 2) szczegółowe warunki dofinansowania regionalnych lub lokalnych programów, o których mowa w ust. 1 pkt 2, warunki, jakie muszą spełnić te programy, podmioty dokonujące oceny programów oraz udział środków własnych niezbędnych do ubiegania się o udzielenie dofinansowania, a także sposób i tryb wyboru programów, którym zostanie udzielone dofinansowanie, uwzględniając w szczególności potrzeby edukacyjne na danym obszarze, osiągnięcia uczniów, w tym w szczególności wyniki egzaminu ósmoklasisty, egzaminu maturalnego i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, a w przypadku ubiegania się o dofinansowanie przez jednostkę samorządu terytorialnego – także udział nakładów na oświatę w budżecie tej jednostki;
- 3) szczegółowe warunki dofinansowania regionalnych lub lokalnych programów, o których mowa w ust. 1 pkt 3, warunki, jakie muszą spełnić te programy, podmioty dokonujące oceny programów oraz udział środków własnych niezbędnych do ubiegania się o udzielenie dofinansowania, a także sposób i tryb wyboru programów, którym zostanie udzielone dofinansowanie, uwzględniając w szczególności potrzeby i możliwości edukacyjne uczniów, ich osiągnięcia, bazę dydaktyczną niezbędną do realizacji programu, przygotowanie kadry pedagogicznej i warunki materialne uczniów;
- 4) szczegółowe warunki, formy i tryb wspomagania tworzenia warunków do sprawowania profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami, uwzględniając w szczególności tworzenie gabinetów profilaktyki zdrowotnej dla uczniów;
- 5) formy i zakres wspierania organów prowadzących w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w szkołach i placówkach lub podnoszeniu poziomu dyscypliny w szkołach lub placówkach, sposób podziału środków budżetu państwa przyznanych na realizację programu, szczegółowe kryteria i tryb oceny wniosków organów prowadzących o udzielenie wsparcia finansowego oraz zakres informacji, jakie powinien zawierać wniosek organu prowadzącego o udzielenie wsparcia finansowego, uwzględniając w szczególności wymóg skuteczności i efektywności przedsięwzięć podejmowanych w ramach programu;
- 6) szczegółowe warunki, formy i tryb realizacji przedsięwzięć w zakresie rozwijania kompetencji, zainteresowań i uzdolnień dzieci i młodzieży oraz innych grup społecznych, a także warunki i tryb wspomagania organów prowadzących szkoły lub placówki w realizacji przedsięwzięć w tym obszarze, uwzględniając konieczność rozwijania umiejętności ułatwiających przystosowanie się do zmian zachodzących w życiu społecznym i gospodarczym, możliwość udzielenia wsparcia finansowego organów prowadzących szkoły lub placówki oraz wymóg skuteczności i efektywności wydatkowania środków budżetowych;
- 7) szczegółowe warunki, formy i tryb wspierania przedsięwzięć w zakresie edukacji patriotycznej i obywatelskiej dzieci i młodzieży, uwzględniając w szczególności pomoc w poznawaniu miejsc pamięci narodowej.

Art. 90v. 1. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, w celu realizacji zadań służących wykonaniu programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”, przyjętego na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. poz. 1860 oraz z 2018 r. poz. 1076), zwanego dalej „Programem”, dotyczących pomocy uczennicom w ciąży przez stworzenie im możliwości kontynuowania nauki oraz utworzenia ośrodków koordynacyjno-rehabilitacyjno-opiekuńczych, współdziała z jednostkami samorządu terytorialnego.

²⁸⁾ Przez art. 80 pkt 19 ustawy, o której mowa w odnośniku 3.

2. (uchylony)²⁹⁾

3. Starosta wskazuje publiczne przedszkole, inną formę wychowania przedszkolnego, szkołę podstawową, w tym specjalną, specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, specjalny ośrodek wychowawczy dla dzieci i młodzieży wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy i wychowania, ośrodek rewalidacyjno-wychowawczy, o którym mowa w art. 2 pkt 7 ustawy – Prawo oświatowe, albo poradnię psychologiczno-pedagogiczną, w tym poradnię specjalistyczną, spełniające warunki określone w przepisach wydanych na podstawie art. 127 ust. 19 pkt 1 ustawy – Prawo oświatowe, które w danym powiecie pełnią funkcję wiodącego ośrodka koordynacyjno-rehabilitacyjno-opiekuńczego.

4. Do zadań wiodących ośrodków, o których mowa w ust. 3, należy udzielanie kompleksowego wsparcia rodzinom z dziećmi, od chwili wykrycia niepełnosprawności lub zagrożenia niepełnosprawnością do podjęcia nauki w szkole, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci do 3. roku życia, obejmującego w szczególności udzielanie informacji rodzinom, zapewnienie usług specjalistów w zależności od potrzeb dziecka i jego rodziny oraz koordynowanie działań służących wykorzystaniu dostępnych usług, w tym zajęć w ramach wczesnego wspomagania rozwoju dziecka.

5. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia oraz ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zadania wiodących ośrodków, o których mowa w ust. 3, uwzględniając koordynacyjny i kompleksowy charakter działań podejmowanych wobec dzieci i ich rodzin.

Rozdział 9

Przepisy szczególne

Art. 91. (uchylony)

Art. 91a. (uchylony)

Art. 92. 1. Uczniowie, z wyjątkiem uczniów szkół dla dorosłych, objęci są świadczeniami profilaktycznej opieki zdrowotnej.

2. Organizację oraz formy profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami określają *przepisy o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym*³⁰⁾.

Art. 92a. 1. Ilekroć w art. 92b–92t i art. 96a jest mowa o wypoczynku, należy przez to rozumieć wypoczynek organizowany dla dzieci i młodzieży w celach rekreacyjnych lub regeneracji sił fizycznych i psychicznych, połączony ze szkoleniem lub pogłębianiem wiedzy, rozwijaniem zainteresowań, uzdolnień lub kompetencji społecznych dzieci i młodzieży, trwający nieprzerwanie co najmniej 2 dni, w czasie ferii letnich i zimowych oraz wiosennej i zimowej przerwy świątecznej, w kraju lub za granicą, w szczególności w formie kolonii, półkolonii, zimowiska, obozu i biwaku.

2. Przepisom ustawy nie podlega wypoczynek organizowany dla dzieci własnych lub dzieci znanych przez rodzinę lub osoby znane rodzicom osobiście.

3. Przez rodzinę, o której mowa w ust. 2, należy rozumieć osoby spokrewnione albo osoby niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące.

Art. 92b. 1. Pierwszeństwo w korzystaniu z wypoczynku finansowanego ze środków pozostających w dyspozycji wojewody mają dzieci:

- 1) objęte pieczęcią zastępczą;
- 2) pochodzące z rodzin żyjących w trudnych warunkach materialnych, w tym:
  - a) z rodzin wychowujących troje lub więcej dzieci,
  - b) samotnie wychowywane w rozumieniu art. 4 pkt 43 ustawy – Prawo oświatowe;
- 3) z zaburzeniami somatycznymi potwierdzonymi zaświadczeniem lekarskim i zamieszkujące w środowisku ekologicznie zagrożonym.

2. Przez rodziny żyjące w trudnych warunkach materialnych, o których mowa w ust. 1 pkt 2, należy rozumieć rodziny, w których dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kryterium dochodowego określonego w art. 5 ust. 1 lub 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

²⁹⁾ Przez art. 80 pkt 20 ustawy, o której mowa w odnośniku 3.

³⁰⁾ Obecnie przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1938, 2110, 2217, 2361 i 2434 oraz z 2018 r. poz. 107, 138, 650, 697, 730, 771, 858, 912, 932, 1115 i 1128), która weszła w życie z dniem 1 października 2004 r., oraz przepisy wydane na jej podstawie, na podstawie art. 229 pkt 2 lit. b tej ustawy.

3. Przy obliczaniu dochodu na osobę w rodzinie, o którym mowa w ust. 2, bierze się pod uwagę przeciętny miesięczny dochód z 3 miesięcy wybranych spośród ostatnich 6 miesięcy poprzedzających przekazanie przez rodziców uczestnika albo pełnoletniego uczestnika wycieczki wypełnionej karty kwalifikacyjnej, o którym mowa w art. 92k ust. 4.

Art. 92c. 1. Organizatorami wycieczki mogą być:

- 1) szkoły i placówki;
- 2)³¹⁾ przedsiębiorcy wpisani do rejestru organizatorów turystyki i przedsiębiorców ułatwiających nabywanie powiązanych usług turystycznych, o którym mowa w art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 24 listopada 2017 r. o imprezach turystycznych i powiązanych usługach turystycznych (Dz. U. poz. 2361 oraz z 2018 r. poz. 650);
- 3) osoby fizyczne, osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, inne niż wymienione w pkt 1 i 2, organizujące wycieczkę w celu:
  - a) niezarobkowym albo
  - b)³²⁾ zarobkowym, jeżeli organizowany wycieczkę nie stanowi imprezy turystycznej, o której mowa w art. 4 pkt 2 ustawy z dnia 24 listopada 2017 r. o imprezach turystycznych i powiązanych usługach turystycznych.

2. Organizator wycieczki zapewnia:

- 1) bezpieczne i higieniczne warunki wycieczki, w szczególności organizuje wycieczkę w obiekcie lub na terenie spełniającym wymagania ochrony przeciwpożarowej, ochrony środowiska oraz warunki higieniczno-sanitarne, określone w przepisach o ochronie przeciwpożarowej, ochronie środowiska i Państwowej Inspekcji Sanitarnej, a w przypadku wycieczki z udziałem dzieci i młodzieży niepełnosprawnej – organizuje wycieczkę w obiekcie lub na terenie dostosowanym do potrzeb wynikających z rodzaju niepełnosprawności uczestników wycieczki;
- 2) kadrę wycieczki, którą stanowią:
  - a) kierownik wycieczki i wychowawcy wycieczki spełniający warunki, o których mowa w art. 92p ust. 1–6; liczba wychowawców wycieczki jest odpowiednia do liczby uczestników wycieczki,
  - b) w zależności od programu wycieczki i realizowanych zajęć – trenerzy i instruktorzy sportu, rekreacji, animacji kulturalno-oświatowej, lektorzy języka i inne osoby prowadzące zajęcia podczas wycieczki, które spełniają następujące warunki:
    - mają ukończone 18 lat,
    - posiadają co najmniej wykształcenie średnie lub średnie branżowe,
    - posiadają wiedzę, doświadczenie i umiejętności niezbędne do realizowanych zajęć;
- 3) dostęp do opieki medycznej:
  - a) w ramach świadczeń opieki zdrowotnej udzielanych na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1938, z późn. zm.³³⁾) lub
  - b) na podstawie umowy zawartej z lekarzem, pielęgniarką lub ratownikiem medycznym;
- 4) program wycieczki i zajęcia dostosowane do wieku, zainteresowań i potrzeb uczestników, ich stanu zdrowia, sprawności fizycznej i umiejętności;
- 5) żywność zgodną z zasadami higieny żywienia określonymi w ustawie z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2017 r. poz. 149 i 60);
- 6) bezpieczne korzystanie z wyznaczonego obszaru wodnego zgodnie z ustawą z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 656, z 2017 r. poz. 1566 oraz z 2018 r. poz. 1115);
- 7) bezpieczne przebywanie w górach oraz na zorganizowanych terenach narciarskich zgodnie z ustawą z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich (Dz. U. poz. 1241, z 2013 r. poz. 7 oraz z 2018 r. poz. 1115).

³¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 62 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 24 listopada 2017 r. o imprezach turystycznych i powiązanych usługach turystycznych (Dz. U. poz. 2361), która weszła w życie z dniem 1 lipca 2018 r.

³²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 62 pkt 1 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 31.

³³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 2110, 2217, 2361 i 2434 oraz z 2018 r. poz. 107, 138, 650, 697, 730, 771, 858, 912, 932, 1115 i 1128.

3. Opinia potwierdzająca spełnianie przez obiekt lub teren wymagań ochrony przeciwpożarowej, o których mowa w ust. 2 pkt 1, wydana przez właściwego miejscowo komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej, jest ważna przez okres 3 lat od dnia jej wydania, jeżeli warunki ochrony przeciwpożarowej obiektu lub terenu nie uległy zmianie.

4. W przypadku wycieczki organizowanej za granicą:

- 1) organizator wycieczki ma obowiązek zawrzeć umowę ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków i kosztów leczenia na rzecz uczestników wycieczki, o ile obowiązek zawarcia takiej umowy nie wynika z odrębnych przepisów;
- 2) co najmniej jedna osoba spośród kadry wycieczki zna język obcy na poziomie umożliwiającym porozumiewanie się w krajach tranzytowych i kraju docelowym.

Art. 92d. 1. Organizator wycieczki jest obowiązany zgłosić kuratorowi oświaty właściwemu ze względu na siedzibę lub miejsce zamieszkania organizatora wycieczki zamiar zorganizowania wycieczki, z zastrzeżeniem art. 92e ust. 1.

2. Organizator wycieczki posiadający siedzibę lub miejsce zamieszkania poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zgłasza zamiar zorganizowania wycieczki kuratorowi oświaty właściwemu ze względu na lokalizację wycieczki.

3. Zamiar zorganizowania wycieczki zgłasza się w formie zgłoszenia wycieczki, które zawiera:

- 1) nazwę lub imię i nazwisko organizatora wycieczki oraz jego dane teleadresowe: adres siedziby lub adres zamieszkania w przypadku osoby fizycznej, w tym województwo, powiat, gminę, oraz adres do korespondencji, numer telefonu i faksu, adres poczty elektronicznej, a także, jeżeli posiada:
  - a) numer identyfikacyjny REGON,
  - b) numer w Krajowym Rejestrze Sądowym,
  - c) numer identyfikacji podatkowej (NIP),
  - d)³⁴⁾ numer zaświadczenia o wpisie do rejestru organizatorów turystyki i przedsiębiorców ułatwiających nabywanie powiązanych usług turystycznych, o którym mowa w art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 24 listopada 2017 r. o imprezach turystycznych i powiązanych usługach turystycznych;
- 2) wskazanie:
  - a) formy wycieczki,
  - b) terminu wycieczki,
  - c) adresu wycieczki, miejsca lokalizacji wycieczki lub trasy wycieczki, z podaniem nazwy kraju w przypadku wycieczki organizowanej za granicą,
  - d) rodzaju zakwaterowania,
  - e) liczby uczestników wycieczki, w tym liczby uczestników ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w szczególności wynikającymi z niepełnosprawności, niedostosowania społecznego lub zagrożenia niedostosowaniem społecznym,
  - f) numeru telefonu kierownika wycieczki;
- 3) ramowy program wycieczki określający rodzaj zajęć realizowanych podczas wycieczki;
- 4) informację o sposobie zapewnienia uczestnikom wycieczki dostępu do opieki medycznej;
- 5) imiona i nazwiska oraz funkcje osób wchodzących w skład kadry wycieczki, a także informację o spełnianiu przez te osoby odpowiednio warunków, o których mowa w art. 92p ust. 1–6 i art. 92c ust. 2 pkt 2 lit. b;
- 6) oświadczenie organizatora wycieczki o posiadaniu kopii dokumentów potwierdzających spełnianie przez osoby wchodzące w skład kadry wycieczki warunków, o których mowa w art. 92p ust. 1–6 i art. 92c ust. 2 pkt 2 lit. b, potwierdzonych przez organizatora wycieczki za zgodność z oryginałem;

³⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 62 pkt 2 lit. a tiret pierwsze ustawy, o której mowa w odnośniku 31.

- 7)³⁵⁾ w przypadku organizatora wycieczki, o którym mowa w art. 92c ust. 1 pkt 3 – oświadczenie organizatora wycieczki, że organizuje wycieczkę w celu odpowiednio niezarobkowym albo zarobkowym i nie podlega obowiązkowi wpisu do rejestru organizatorów turystyki i przedsiębiorców ułatwiających nabywanie powiązanych usług turystycznych, o którym mowa w art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 24 listopada 2017 r. o imprezach turystycznych i powiązanych usługach turystycznych;
- 8) wykaz dokumentów dołączonych do zgłoszenia, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 92t;
- 9) datę i podpis organizatora wycieczki.

4. W przypadku stwierdzenia braków lub nieprawidłowości w zgłoszeniu wycieczki kurator oświaty wzywa niezwłocznie organizatora wycieczki do ich uzupełnienia lub usunięcia w wyznaczonym terminie.

5. Zgłoszenie wycieczki uzupełnione lub poprawione w wyznaczonym terminie wywołuje skutki od chwili jego przedstawienia.

6. Jeżeli zgłoszenie wycieczki spełnia warunki określone w ustawie i przepisach wydanych na podstawie art. 92t, kurator oświaty umieszcza je niezwłocznie w bazie wycieczki, o której mowa w art. 92h ust. 1, udostępniając do publicznej wiadomości następujące informacje:

- 1) numer zgłoszenia wycieczki;
- 2) datę umieszczenia zgłoszenia wycieczki w bazie wycieczki;
- 3) nazwę lub imię i nazwisko organizatora wycieczki;
- 4) dane teleadresowe organizatora wycieczki, o których mowa w ust. 3 pkt 1;
- 5) termin wycieczki;
- 6) adres wycieczki, miejsce lokalizacji wycieczki lub trasę wycieczki, w tym nazwę kraju w przypadku wycieczki organizowanego za granicą;
- 7) liczbę uczestników;
- 8) ramowy program wycieczki;
- 9) sposób zapewnienia uczestnikom wycieczki dostępu do opieki medycznej;
- 10)³⁶⁾ numer wpisu do rejestru, o którym mowa w ust. 3 pkt 1 lit. d, albo informację o złożeniu oświadczenia, o którym mowa w ust. 3 pkt 7.

7. Wycieczka może się odbyć wyłącznie po umieszczeniu zgłoszenia wycieczki w bazie wycieczki.

8. Jeżeli mimo wezwania, o którym mowa w ust. 4, organizator wycieczki nie uzupełnił braków lub nie usunął nieprawidłowości stwierdzonych w zgłoszeniu wycieczki, kurator oświaty, w drodze decyzji administracyjnej, odmawia umieszczenia zgłoszenia wycieczki w bazie wycieczki, o której mowa w art. 92h ust. 1.

Art. 92e. 1. Zgłoszeniu, o którym mowa w art. 92d ust. 1, nie podlega zamiar zorganizowania wycieczki przez szkołę lub placówkę, trwającego do 3 dni.

2. Dyrektor szkoły lub placówki zawiadamia organ prowadzący oraz organ sprawujący nadzór pedagogiczny o zamiarze zorganizowania wycieczki, o którym mowa w ust. 1, przekazując tym organom kartę wycieczki, z wyjątkiem listy, o której mowa w ust. 4 pkt 9.

3. Wycieczka, o którym mowa w ust. 1, może się odbyć wyłącznie po zawiadomieniu organu prowadzącego szkołę lub placówkę oraz organu sprawującego nadzór pedagogiczny nad szkołą lub placówką o zamiarze zorganizowania tego wycieczki.

4. Karta wycieczki zawiera:

- 1) nazwę i adres szkoły lub placówki;
- 2) adres wycieczki, miejsce lokalizacji wycieczki lub trasę wycieczki, w tym nazwę kraju w przypadku wycieczki organizowanego za granicą;
- 3) termin wycieczki;

³⁵⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 62 pkt 2 lit. a tiret drugie ustawy, o której mowa w odnośniku 31.

³⁶⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 62 pkt 2 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 31.

- 4) cel i program wycieczki;
- 5) środek transportu;
- 6) imiona i nazwiska kierownika wycieczki i wychowawców wycieczki;
- 7) numer telefonu kierownika wycieczki;
- 8) oświadczenie kierownika wycieczki i wychowawców wycieczki o zobowiązaniu się do przestrzegania przepisów dotyczących bezpieczeństwa w czasie wycieczki;
- 9) listę uczestników wycieczki, która zawiera następujące dane: imię i nazwisko, datę urodzenia i adres zamieszkania;
- 10) liczbę uczestników;
- 11) datę i podpis dyrektora szkoły lub placówki.

Art. 92f. Opłatę za udział uczestnika w wycieczce ustala organizator wycieczki.

Art. 92g. Niezwłocznie po umieszczeniu zgłoszenia wycieczki w bazie wycieczki, o której mowa w art. 92h ust. 1, kurator oświaty udostępnia z bazy wycieczki państwowemu inspektorowi sanitarnemu, komendantowi powiatowemu (miejskiemu) Państwowej Straży Pożarnej oraz kuratorowi oświaty, właściwym ze względu na miejsce lokalizacji wycieczki, wersję elektroniczną zgłoszenia wycieczki, z tym że informacji o spełnianiu przez osoby wchodzące w skład kadry wycieczki odpowiednio warunków, o których mowa w art. 92p ust. 1–6 i art. 92c ust. 2 pkt 2 lit. b, oraz oświadczenia, o którym mowa w art. 92d ust. 3 pkt 6, nie ujawnia się państwowemu inspektorowi sanitarnemu i komendantowi powiatowemu (miejskiemu) Państwowej Straży Pożarnej.

Art. 92h. 1. Bazę wycieczki prowadzi minister właściwy do spraw oświaty i wychowania za pomocą systemu teleinformatycznego.

2. Zgłoszenia wycieczki usuwa się z bazy wycieczki:

- 1) po upływie 30 dni od dnia zakończenia ferii zimowych – w przypadku wycieczki organizowanego w czasie zimowej przerwy świątecznej i ferii zimowych w danym roku szkolnym;
- 2) po upływie 30 dni od dnia zakończenia ferii letnich – w przypadku wycieczki organizowanego w czasie wiosennej przerwy świątecznej i ferii letnich w danym roku szkolnym.

3. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, kurator oświaty, właściwy państwowy inspektor sanitarny i komendant powiatowy (miejski) Państwowej Straży Pożarnej przechowują odpowiednio dane zawarte w bazie wycieczki, dokumentację dotyczącą zgłoszenia wycieczki i dokumentację wycieczki przez okres 5 lat od dnia usunięcia zgłoszenia z bazy wycieczki.

4. Organizator wycieczki przechowuje dokumentację dotyczącą zgłoszenia wycieczki i dokumentację wycieczki przez okres 5 lat od dnia usunięcia zgłoszenia z bazy wycieczki.

5. Szkoła lub placówka przechowuje kartę wycieczki przez okres 5 lat od dnia zakończenia wycieczki.

Art. 92i. Organizator wycieczki zawiadamia niezwłocznie kuratora oświaty właściwego ze względu na siedzibę lub miejsce zamieszkania organizatora wycieczki, a w przypadku organizatora wycieczki posiadającego siedzibę lub miejsce zamieszkania poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – kuratora oświaty właściwego ze względu na lokalizację wycieczki, o zmianach okoliczności objętych zgłoszeniem wycieczki.

Art. 92j. Organizator wycieczki informuje rodziców uczestnika albo pełnoletniego uczestnika wycieczki o warunkach organizacji wycieczki, w szczególności o terminie, miejscu lub trasie wycieczki, jego programie i regulaminie.

Art. 92k. 1. Organizator wycieczki zakłada dla uczestnika wycieczki kartę kwalifikacyjną, z wyłączeniem wycieczki, o którym mowa w art. 92e ust. 1.

2. Karta kwalifikacyjna zawiera:

- 1) informacje dotyczące wycieczki:
  - a) formę wycieczki,
  - b) termin wycieczki,
  - c) adres wycieczki, miejsce lokalizacji wycieczki lub trasę wycieczki, w tym nazwę kraju w przypadku wycieczki organizowanego za granicą;

- 2) informacje dotyczące uczestnika wycieczki:
  - a) imię (imiona) i nazwisko uczestnika oraz imiona i nazwiska jego rodziców,
  - b) rok urodzenia,
  - c) adres zamieszkania, a w przypadku gdy uczestnik jest niepełnoletni – adres zamieszkania jego rodziców lub adres ich pobytu, jeżeli jest inny niż adres zamieszkania,
  - d) numer telefonu rodziców lub osoby wskazanej przez pełnoletniego uczestnika,
  - e) informację o specjalnych potrzebach edukacyjnych uczestnika, w szczególności o potrzebach wynikających z niepełnosprawności, niedostosowania społecznego lub zagrożenia niedostosowaniem społecznym,
  - f) istotne dane o stanie zdrowia, rozwoju psychofizycznym i stosowanej diecie uczestnika oraz jego numer PESEL w celu potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej,
  - g) zgodę rodziców uczestnika albo zgodę pełnoletniego uczestnika na przetwarzanie danych osobowych na potrzeby zapewnienia bezpieczeństwa i ochrony zdrowia uczestnika, zgodnie z art. 23 ust. 1 pkt 1 *ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 922 oraz z 2018 r. poz. 138 i 723)*³⁷⁾;
- 3) decyzję organizatora wycieczki o zakwalifikowaniu uczestnika do udziału w wycieczce;
- 4) potwierdzenie przez kierownika wycieczki pobytu uczestnika w miejscu wycieczki w terminie, o którym mowa w pkt 1 lit. b, albo informację kierownika wycieczki o skróceniu tego pobytu;
- 5) informację kierownika wycieczki o stanie zdrowia uczestnika w czasie trwania wycieczki oraz o chorobach przebytych w jego trakcie;
- 6) informacje i spostrzeżenia wychowawcy wycieczki dotyczące uczestnika wycieczki.

3. Organizator wycieczki podaje w karcie kwalifikacyjnej informacje, o których mowa w ust. 2 pkt 1, a następnie przekazuje ją rodzicom uczestnika albo pełnoletniemu uczestnikowi wycieczki.

4. Rodzice uczestnika albo pełnoletni uczestnik wycieczki podają w karcie kwalifikacyjnej informacje, o których mowa w ust. 2 pkt 2, a następnie przekazują ją organizatorowi wycieczki.

Art. 92l. 1. Każda osoba wchodząca w skład kadry wycieczki, która powzięła wiadomość o wypadku z udziałem uczestnika wycieczki, niezwłocznie udziela mu pierwszej pomocy i zapewnia opiekę, a w razie potrzeby powiadamia podmioty ustawowo powołane do niesienia pomocy osobom w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego.

2. Kierownik wycieczki lub upoważniony przez niego wychowawca wycieczki o każdym wypadku podczas wycieczki zawiadamia niezwłocznie:

- 1) rodziców uczestnika, który uległ wypadkowi, albo osobę wskazaną przez pełnoletniego uczestnika wycieczki w karcie kwalifikacyjnej;
- 2) organizatora wycieczki;
- 3) kuratora oświaty właściwego ze względu na siedzibę lub miejsce zamieszkania organizatora wycieczki oraz kuratora oświaty właściwego ze względu na miejsce lokalizacji wycieczki;
- 4) organ prowadzący szkołę lub placówkę, dyrektora szkoły lub placówki oraz radę rodziców – w przypadku gdy organizatorem wycieczki jest szkoła lub placówka;
- 5) prokuratora – w razie wypadku śmiertelnego, ciężkiego lub zbiorowego;
- 6) państwowego inspektora sanitarnego – w przypadku zatrucia pokarmowego, do którego doszło na terenie kraju.

³⁷⁾ Ustawa utraciła moc z dniem 25 maja 2018 r. z wyjątkiem art. 1, art. 2, art. 3 ust. 1, art. 4–7, art. 14–22, art. 23–28, art. 31 oraz rozdziałów 4, 5 i 7, które zachowują moc w odniesieniu do przetwarzania danych osobowych w celu rozpoznawania, zapobiegania, wykrywania i zwalczania czynów zabronionych, prowadzenia postępowań w sprawach dotyczących tych czynów oraz wykonywania orzeczeń w nich wydanych, kar porządkowych i środków przymusu w zakresie określonym w przepisach stanowiących podstawę działania służb i organów uprawnionych do realizacji zadań w tym zakresie, w terminie do dnia wejścia w życie przepisów wdrażających dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/680 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez właściwe organy do celów zapobiegania przestępczości, prowadzenia postępowań przygotowawczych, wykrywania i ścigania czynów zabronionych i wykonywania kar, w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchyłającą decyzję ramową Rady 2008/977/WSiSW (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 89), na podstawie art. 175 ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. poz. 1000), która weszła w życie z dniem 25 maja 2018 r.

3. Miejsce wypadku zabezpiecza się do czasu sporządzenia protokołu powypadkowego.

4. Kierownik wycieczki albo upoważniony przez niego wychowawca wycieczki przeprowadza po wypadku postępowanie powypadkowe oraz sporządza protokół powypadkowy, który zawiera:

- 1) imię, nazwisko i adres zamieszkania uczestnika, który uległ wypadkowi;
- 2) okoliczności wypadku;
- 3) działania podjęte w związku z wypadkiem;
- 4) skutki wypadku;
- 5) miejscowość lub miejsce i datę sporządzenia protokołu oraz podpis osoby sporządzającej protokół.

5. W postępowaniu powypadkowym może uczestniczyć jako obserwator przedstawiciel kuratora oświaty właściwego ze względu na miejsce lokalizacji wycieczki, a w przypadku wycieczki organizowanego przez szkołę lub placówkę – także przedstawiciel organu prowadzącego.

6. Protokół powypadkowy sporządza się w trzech egzemplarzach, po jednym dla rodziców uczestnika, który uległ wypadkowi, albo pełnoletniego uczestnika wycieczki, który uległ wypadkowi, lub osoby wskazanej przez niego w karcie kwalifikacyjnej, organizatora wycieczki i kuratora oświaty właściwego ze względu na miejsce lokalizacji wycieczki.

7. Rodzice uczestnika, który uległ wypadkowi, albo pełnoletni uczestnik, który uległ wypadkowi, lub osoba wskazana przez niego w karcie kwalifikacyjnej mogą zgłosić pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole powypadkowym w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania.

8. W przypadku stwierdzenia, że zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole powypadkowym są zasadne w całości lub w części kierownik wycieczki albo upoważniony przez niego wychowawca wycieczki zmienia lub uzupełnia protokół.

9. W przypadku nieuwzględnienia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole powypadkowym w całości kierownik wycieczki albo upoważniony przez niego wychowawca wycieczki pozostawia protokół bez zmian.

10. Kierownik wycieczki, w terminie 7 dni od dnia zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole powypadkowym, informuje na piśmie osoby, o których mowa w ust. 6, o uwzględnieniu w całości lub w części albo nieuwzględnieniu tych zastrzeżeń, wraz z uzasadnieniem.

Art. 92m. 1. Nadzór nad wycieczką organizowaną w kraju sprawuje kurator oświaty właściwy ze względu na miejsce lokalizacji wycieczki.

2. W ramach nadzoru kurator oświaty zbiera i analizuje informacje o stanie i warunkach realizacji wycieczki na obszarze województwa, a także, odpowiednio do potrzeb, może:

- 1) kontrolować wycieczkę w miejscu wycieczki;
- 2) żądać wglądu do dokumentacji wycieczki w miejscu wycieczki;
- 3) żądać wglądu do dokumentacji wycieczki po zakończeniu wycieczki;
- 4) występować do organizatora wycieczki o informacje związane z organizacją i przebiegiem wycieczki.

3. Kurator oświaty zawiadamia organizatora wycieczki o zamiarze przeprowadzenia kontroli. Nie zawiadamia się o zamiarze przeprowadzenia kontroli, w przypadku gdy przeprowadzenie kontroli jest uzasadnione bezpośrednim zagrożeniem zdrowia lub życia uczestników wycieczki, jest wynikiem wcześniej przeprowadzonej kontroli lub następuje z powodu otrzymanych skarg.

4. Kontrolę przeprowadzają osoba lub osoby wyznaczone przez kuratora oświaty, na podstawie okazanego imiennego upoważnienia wydanego przez kuratora oświaty i po okazaniu legitymacji służbowej.

5. Osoba przeprowadzająca kontrolę podlega wyłączeniu z udziału w kontroli, na wniosek lub z urzędu, jeżeli kontrola może dotyczyć jej praw lub obowiązków, praw lub obowiązków jej małżonka, osoby pozostającej z nią faktycznie we wspólnym pożyciu, krewnych lub powinowatych do drugiego stopnia lub osoby związanej z nią z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli. Powody wyłączenia trwają mimo ustania małżeństwa, wspólnego pożycia, przysposobienia, opieki lub kurateli.

6. Przed rozpoczęciem kontroli osoba przeprowadzająca kontrolę składa pisemne oświadczenie o braku lub istnieniu okoliczności uzasadniających wyłączenie z udziału w kontroli.

7. Osoba przeprowadzająca kontrolę podlega wyłączeniu również w przypadku zaistnienia w toku kontroli okoliczności mogących wywołać uzasadnione wątpliwości co do jej bezstronności.

8. O wyłączeniu, o którym mowa w ust. 5 i 7, decyduje kurator oświaty.

9. Osobie przeprowadzającej kontrolę przysługuje prawo wstępu do wszystkich obiektów i urzędzeń związanych z wypoczynkiem, wglądu do dokumentacji niezbędnej do przeprowadzenia kontroli, sporządzania jej kopii oraz żądania udzielenia ustnych lub pisemnych wyjaśnień.

10. Czynności kontrolnych dokonuje się w obecności organizatora wypoczynku lub kierownika wypoczynku albo osoby upoważnionej. Organizator wypoczynku oraz osoby wchodzące w skład kadry wypoczynku są obowiązani udzielać osobie przeprowadzającej kontrolę wszelkich potrzebnych informacji oraz zapewnić jej warunki sprawnego przeprowadzenia kontroli.

11. Osoba przeprowadzająca kontrolę sporządza protokół kontroli, który zawiera:

- 1) nazwę lub imię i nazwisko organizatora wypoczynku oraz jego adres siedziby lub adres zamieszkania;
- 2) imię i nazwisko kierownika wypoczynku oraz jego adres zamieszkania;
- 3) numer zgłoszenia wypoczynku umieszczonego w bazie wypoczynku;
- 4) imię, nazwisko i stanowisko służbowe osoby przeprowadzającej kontrolę;
- 5) datę rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych;
- 6) miejsce kontroli;
- 7) zakres kontroli;
- 8) opis ustalonego stanu faktycznego;
- 9) zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości;
- 10) imiona, nazwiska i funkcje osób odpowiedzialnych za nieprawidłowości;
- 11) pouczenie o prawie, sposobie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli i o prawie do odmowy podpisania protokołu.

12. Protokół kontroli podpisuje osoba przeprowadzająca kontrolę oraz organizator wypoczynku lub kierownik wypoczynku albo osoba upoważniona. W przypadku odmowy podpisania protokołu przez organizatora wypoczynku lub kierownika wypoczynku albo osobę upoważnioną osoba przeprowadzająca kontrolę umieszcza w protokole informację o tym fakcie.

13. Organizator wypoczynku lub kierownik wypoczynku albo osoba upoważniona ma prawo zgłosić pisemne umotywowane zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania.

14. Kurator oświaty, w terminie 7 dni od dnia zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli, informuje na piśmie osoby, o których mowa w ust. 13, o uwzględnieniu w całości lub w części albo nieuwzględnieniu tych zastrzeżeń, wraz z uzasadnieniem.

15. W przypadku stwierdzenia, że zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są zasadne w całości lub w części osoba przeprowadzająca kontrolę zmienia lub uzupełnia protokół kontroli.

16. W przypadku nieuwzględnienia w całości zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli osoba przeprowadzająca kontrolę pozostawia protokół kontroli bez zmian.

Art. 92n. 1. W razie stwierdzenia, że wypoczynek jest prowadzony niezgodnie z prawem lub danymi zawartymi w zgłoszeniu wypoczynku, kurator oświaty właściwy ze względu na miejsce lokalizacji wypoczynku, z urzędu albo na wniosek właściwego państwowego inspektora sanitarnego lub komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej:

- 1) nakazuje organizatorowi wypoczynku usunięcie w wyznaczonym terminie stwierdzonych nieprawidłowości, pod rygorem zakończenia prowadzenia wypoczynku;
- 2) nakazuje organizatorowi wypoczynku natychmiastowe przeniesienie uczestników wypoczynku do innego obiektu, spełniającego warunki, o których mowa w art. 92c ust. 2 pkt 1, jeżeli nieprawidłowości powodują bezpośrednie zagrożenie życia lub zdrowia uczestników wypoczynku, pod rygorem zakończenia prowadzenia wypoczynku.

2. W przypadku:

- 1) niemożności usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, o których mowa w ust. 1 pkt 1,
- 2) niewykonania nakazu, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lub 2

– kurator oświaty właściwy ze względu na miejsce lokalizacji wypoczynku zarządza, w drodze decyzji administracyjnej, zakończenie prowadzenia wypoczynku przez organizatora wypoczynku oraz nakazuje organizatorowi wypoczynku niezwłoczne zorganizowanie powrotu uczestników wypoczynku do miejsca zamieszkania.

3. Decyzji, o której mowa w ust. 2, nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności.

4. Kurator oświaty właściwy ze względu na miejsce lokalizacji wycieczki zawiadamia niezwłocznie kuratora oświaty właściwego ze względu na siedzibę lub miejsce zamieszkania organizatora wycieczki o wydaniu decyzji, o której mowa w ust. 2, i przekazuje kopię tej decyzji.

5. Właściwy państwowy inspektor sanitarny i komendant powiatowy (miejski) Państwowej Straży Pożarnej są obowiązani niezwłocznie zawiadomić kuratora oświaty właściwego ze względu na miejsce lokalizacji wycieczki o stwierdzonych okolicznościach uzasadniających zakończenie prowadzenia wycieczki.

6. Informację o wydaniu decyzji, o której mowa w ust. 2, lub o stwierdzeniu okoliczności, o których mowa w ust. 5, kurator oświaty właściwy ze względu na miejsce lokalizacji wycieczki zamieszcza niezwłocznie w bazie wycieczki, o której mowa w art. 92h ust. 1, a informację o terminie zakończenia prowadzenia wycieczki udostępnia w bazie wycieczki do publicznej wiadomości.

Art. 92o. 1. Nadzór nad wycieczką organizowaną za granicą sprawuje kurator oświaty właściwy ze względu na siedzibę lub miejsce zamieszkania organizatora wycieczki.

2. W ramach nadzoru kurator oświaty zbiera i analizuje informacje o stanie i warunkach realizacji wycieczki za granicą, może żądać od organizatora wycieczki dokumentacji wycieczki oraz dodatkowych informacji związanych z organizacją i przebiegiem wycieczki, w tym także po jego zakończeniu.

Art. 92p. 1. Kierownikiem wycieczki może być osoba, która:

- 1) nie była karana za umyślne przestępstwo przeciwko życiu i zdrowiu, przestępstwo przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, przestępstwo przeciwko rodzinie i opiece, z wyjątkiem przestępstwa określonego w art. 209 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2017 r. poz. 2204 oraz z 2018 r. poz. 20, 305 i 663), przestępstwo określone w rozdziale 7 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2018 r. poz. 1030) albo wobec której nie orzeczono zakazu prowadzenia działalności związanej z wychowywaniem, leczeniem, edukacją małoletnich lub opieką nad nimi lub zakazu przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, kontaktowania się z określonymi osobami, zbliżania się do określonych osób lub opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody sądu;
- 2) ukończyła 18 lat;
- 3) posiada co najmniej wykształcenie średnie lub średnie branżowe;
- 4) ukończyła kurs na kierownika wycieczki;
- 5) posiada co najmniej trzyletnie doświadczenie w wykonywaniu zadań dydaktyczno-wychowawczych lub opiekuńczo-wychowawczych, uzyskane w okresie ostatnich 15 lat.

2. Wychowawcą wycieczki może być osoba, która:

- 1) spełnia warunki, o których mowa w ust. 1 pkt 1–3;
- 2) ukończyła kurs na wychowawcę wycieczki.

3. Warunek, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, nie dotyczy instruktorów harcerskich w stopniu co najmniej przewodnika lub równoważnym nadanym w organizacji harcerskiej funkcjonującej w Rzeczypospolitej Polskiej albo w stopniu równoważnym nadanym w organizacji harcerskiej funkcjonującej w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej, pełniących funkcję kierownika wycieczki lub wychowawcy wycieczki w formach wycieczki organizowanych przez organizacje harcerskie.

4. Warunek, o którym mowa w ust. 1 pkt 4, nie dotyczy osób zajmujących stanowiska kierownicze w szkołach lub placówkach oraz instruktorów harcerskich w stopniu co najmniej podharcemistrza lub równoważnym nadanym w organizacji harcerskiej funkcjonującej w Rzeczypospolitej Polskiej albo w stopniu równoważnym nadanym w organizacji harcerskiej funkcjonującej w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej.

5. Warunek, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, nie dotyczy nauczycieli oraz instruktorów harcerskich w stopniu co najmniej podharcemistrza lub równoważnym nadanym w organizacji harcerskiej funkcjonującej w Rzeczypospolitej Polskiej albo w stopniu równoważnym nadanym w organizacji harcerskiej funkcjonującej w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej.

6. Warunek, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, nie dotyczy nauczycieli, osób pracujących z dziećmi w placówkach wsparcia dziennego lub placówkach opiekuńczo-wychowawczych, które posiadają wykształcenie określone w art. 26 ust. 1 pkt 1 lit. a lub w art. 98 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 r. poz. 998 i 1076), oraz instruktorów harcerskich w stopniu co najmniej przewodnika lub równoważnym nadanym w organizacji harcerskiej funkcjonującej w Rzeczypospolitej Polskiej albo w stopniu równoważnym nadanym w organizacji harcerskiej funkcjonującej w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej.

7. Równoważność stopnia, o którym mowa w ust. 3–6, stwierdza kurator oświaty właściwy ze względu na siedzibę lub miejsce zamieszkania organizatora wypoczynku, w drodze decyzji administracyjnej. Kurator oświaty może zasięgnąć opinii organizacji harcerskiej funkcjonującej w Rzeczypospolitej Polskiej lub zwrócić się do organizatora wypoczynku o przedstawienie dokumentów niezbędnych do ustalenia równoważności stopnia.

8. W celu potwierdzenia spełniania warunku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1:

- 1) kandydat na kierownika lub wychowawcę wypoczynku jest obowiązany przedstawić organizatorowi wypoczynku informację z Krajowego Rejestru Karnego; informacja ta zachowuje ważność przez okres 12 miesięcy od dnia jej wydania;
- 2) kandydat na kierownika lub wychowawcę wypoczynku, który jest jednocześnie zatrudniony na podstawie przepisów, które przewidują warunek niekaralności za przestępstwo popełnione umyślnie, składa w formie pisemnej oświadczenie o niekaralności za przestępstwa, o których mowa w ust. 1 pkt 1.

Art. 92q. 1. Kurs na kierownika wypoczynku i kurs na wychowawcę wypoczynku mogą być prowadzone przez:

- 1) publiczne i niepubliczne placówki doskonalenia nauczycieli;
- 2) publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego oraz ośrodki do kształcenia i doskonalenia zawodowego;
- 3) osoby prawne, osoby fizyczne oraz instytucje rynku pracy, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, prowadzące działalność edukacyjno-szkoleniową.

2. Prowadzenie kursu na kierownika wypoczynku i kursu na wychowawcę wypoczynku przez podmioty, o których mowa w ust. 1 pkt 3, wymaga zgody kuratora oświaty właściwego ze względu na miejsce prowadzenia kursów.

3. Zgoda jest wydawana na czas określony, nie dłuższy jednak niż rok.

4. Zgoda jest wydawana organizatorowi, który zapewni:

- 1) bazę dydaktyczną umożliwiającą realizację programu kursów;
- 2) kadre posiadającą przygotowanie zapewniające realizację programu kursu;
- 3) program kursu zgodny z programem określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 92t.

5. Wniosek o udzielenie zgody zawiera:

- 1) nazwę lub imię i nazwisko organizatora kursu;
- 2) adres siedziby lub adres zamieszkania organizatora kursu;
- 3) rodzaj planowanych kursów;
- 4) liczbę planowanych kursów, z wyszczególnieniem liczby kursów na kierownika wypoczynku i kursów na wychowawcę wypoczynku;
- 5) adres miejsca prowadzenia kursów;
- 6) planowane terminy przeprowadzenia kursów;
- 7) planowany harmonogram kursów zawierający wykaz dni, w których mają się odbywać zajęcia, oraz czas trwania poszczególnych zajęć;
- 8) informację o bazie dydaktycznej umożliwiającej realizację kursów;
- 9) datę i podpis organizatora kursu.

6. Do wniosku dołącza się:

- 1) wykaz kadry prowadzącej zajęcia zawierający imię, nazwisko i rodzaj prowadzonych zajęć oraz kopie dokumentów potwierdzających posiadane przez nią przygotowanie, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 92t;
- 2) programy kursów;
- 3) kopię dokumentu określającego status prawny organizatora kursów.

7. Wniosek składa się nie później niż na 30 dni przed planowanym terminem rozpoczęcia kursów.

8. Odmowa wydania zgody następuje w drodze decyzji administracyjnej.

Art. 92r. 1. Kurs na kierownika wypoczynku i kurs na wychowawcę wypoczynku kończą się egzaminem sprawdzającym wiedzę i umiejętności uczestnika kursu.

2. Uczestnik kursu po zdaniu egzaminu sprawdzającego wiedzę i umiejętności otrzymuje zaświadczenie o ukończeniu kursu na kierownika wypoczynku albo wychowawcę wypoczynku wydane przez organizatora kursu.

3. Organizator kursu prowadzi ewidencję wydanych zaświadczeń, która zawiera:

- 1) numer ewidencyjny zaświadczenia;
- 2) rok wydania zaświadczenia;
- 3) imię, nazwisko i datę urodzenia uczestnika kursu;
- 4) rodzaj ukończonego kursu;
- 5) numer zgody kuratora oświaty na prowadzenie kursu.

4. Organizator kursu nie później niż w terminie 30 dni od upływu okresu, na jaki została wydana zgoda na prowadzenie kursów, przekazuje kuratorowi oświaty informację o liczbie wydanych zaświadczeń oraz liczbie osób, które nie zdały egzaminu sprawdzającego wiedzę i umiejętności uczestnika kursu.

Art. 92s. 1. Kurator oświaty właściwy ze względu na miejsce prowadzenia kursu na kierownika wypoczynku lub wychowawcę wypoczynku sprawuje nadzór nad prowadzeniem kursu.

2. Kurator oświaty w ramach nadzoru może kontrolować prowadzenie kursu w miejscu jego organizacji, żądać dokumentacji kursu oraz występować do organizatora kursu o informacje związane z organizacją i przebiegiem kursu.

3. Kurator oświaty zawiadamia organizatora kursu o zamiarze przeprowadzenia kontroli nie później niż 7 dni przed dniem rozpoczęcia kontroli.

4. Kontrolę przeprowadzają osoba lub osoby wyznaczone przez kuratora oświaty, na podstawie okazanego imiennego upoważnienia wydanego przez kuratora oświaty i po okazaniu legitymacji służbowej.

5. Osoba przeprowadzająca kontrolę podlega wyłączeniu z udziału w kontroli, na wniosek lub z urzędu, jeżeli kontrola może dotyczyć jej praw lub obowiązków, praw lub obowiązków jej małżonka, osoby pozostającej z nią faktycznie we wspólnym pożyciu, krewnych lub powinowatych do drugiego stopnia lub osoby związanej z nią z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli. Powody wyłączenia trwają mimo ustania małżeństwa, wspólnego pożycia, przysposobienia, opieki lub kurateli.

6. Przed rozpoczęciem kontroli osoba przeprowadzająca kontrolę składa pisemne oświadczenie o braku lub istnieniu okoliczności uzasadniających wyłączenie z udziału w kontroli.

7. Osoba przeprowadzająca kontrolę podlega wyłączeniu również w przypadku zaistnienia w toku kontroli okoliczności mogących wywołać uzasadnione wątpliwości co do jej bezstronności.

8. O wyłączeniu, o którym mowa w ust. 5 i 7, decyduje kurator oświaty.

9. Osobie przeprowadzającej kontrolę przysługuje prawo wstępu do pomieszczeń, w których prowadzony jest kurs, wglądu do dokumentacji dotyczącej kursu, sporządzania jej kopii oraz żądania udzielenia ustnych lub pisemnych wyjaśnień.

10. Czynności kontrolnych dokonuje się w obecności organizatora kursu lub osoby przez niego upoważnionej. Organizator kursu oraz osoby prowadzące zajęcia są obowiązane udzielać osobie przeprowadzającej kontrolę wszelkich potrzebnych informacji oraz zapewnić jej warunki sprawnego przeprowadzenia kontroli.

11. Osoba przeprowadzająca kontrolę sporządza protokół kontroli, który zawiera:

- 1) nazwę lub imię i nazwisko organizatora kursu oraz jego adres siedziby lub adres zamieszkania;
- 2) imię, nazwisko i stanowisko służbowe osoby przeprowadzającej kontrolę;
- 3) datę rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych;
- 4) miejsce kontroli;
- 5) zakres kontroli;
- 6) opis ustalonego stanu faktycznego;

- 7) zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości;
- 8) imiona, nazwiska i funkcje osób odpowiedzialnych za nieprawidłowości;
- 9) pouczenie o prawie, sposobie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli i o prawie do odmowy podpisania tego protokołu.

12. Protokół kontroli podpisuje osoba przeprowadzająca kontrolę i organizator kursu lub osoba przez niego upoważniona. W przypadku odmowy podpisania protokołu przez organizatora kursu lub osobę przez niego upoważnioną osoba przeprowadzająca kontrolę umieszcza w protokole informację o tym fakcie.

13. Organizator kursu albo osoba przez niego upoważniona ma prawo zgłosić pisemne umotywowane zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania.

14. Kurator oświaty, w terminie 7 dni od dnia zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli, informuje na piśmie osobę, o której mowa w ust. 13, o uwzględnieniu w całości lub w części albo nieuwzględnieniu tych zastrzeżeń, wraz z uzasadnieniem.

15. W przypadku stwierdzenia, że zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są zasadne w całości lub w części osoba przeprowadzająca kontrolę zmienia lub uzupełnia protokół kontroli.

16. W przypadku nieuwzględnienia w całości zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli osoba przeprowadzająca kontrolę pozostawia protokół kontroli bez zmian.

17. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w prowadzeniu kursu, w tym prowadzenia kursu niezgodnie z warunkami, o których mowa w art. 92q ust. 4, kurator oświaty nakazuje ich usunięcie w wyznaczonym terminie lub cofa wydaną zgodę.

18. Cofnięcie zgody następuje w drodze decyzji administracyjnej.

Art. 92f. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) termin złożenia zgłoszenia wypoczynku, o którym mowa w art. 92d ust. 1, jego formę, dokumenty dołączane do zgłoszenia oraz wzór tego zgłoszenia, mając na uwadze potrzebę prawidłowego realizowania przez kuratora oświaty obowiązków związanych z umieszczeniem zgłoszenia wypoczynku w bazie wypoczynku;
- 2) termin przekazania karty wypoczynku, o której mowa w art. 92e ust. 2, oraz wzór tej karty, mając na uwadze potrzebę uzyskania pełnych informacji o organizowanym wypoczynku;
- 3) liczbę uczestników wypoczynku w grupie pozostających pod opieką jednego wychowawcy, mając na uwadze konieczność zapewnienia właściwej opieki i bezpieczeństwa dzieciom i młodzieży, w tym ze względu na ich wiek lub specjalne potrzeby edukacyjne;
- 4) obowiązki kierownika wypoczynku i wychowawcy wypoczynku, w tym obowiązek prowadzenia przez wychowawcę dziennika zajęć realizowanych podczas wypoczynku, oraz wzór tego dziennika, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia dzieciom i młodzieży bezpiecznego wypoczynku i właściwej opieki wychowawczej oraz prawidłowego dokumentowania przebiegu wypoczynku;
- 5) obowiązki kierownika wypoczynku i wychowawcy wypoczynku organizowanego przez szkołę i placówkę, o którym mowa w art. 92e ust. 1, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia dzieciom i młodzieży bezpiecznego wypoczynku i właściwej opieki wychowawczej oraz charakter i specyfikę tego wypoczynku;
- 6) program kursów na kierownika wypoczynku albo wychowawcę wypoczynku, w tym formę i wymiar zajęć, z uwzględnieniem w programach kursów treści z zakresu specjalnych potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży;
- 7) wzór karty kwalifikacyjnej, o której mowa w art. 92k ust. 1, mając na uwadze potrzebę zebrania niezbędnych informacji o uczestniku wypoczynku oraz jego udziale w wypoczynku;
- 8) wzór zaświadczenia o ukończeniu kursu na kierownika wypoczynku albo wychowawcę wypoczynku, z uwzględnieniem szczegółowych danych dotyczących ukończonego kursu;
- 9) dokumenty potwierdzające posiadane przez kadrę przygotowanie, mając na uwadze zapewnienie realizacji programu kursu.

Art. 93. 1. Wykształcenie średnie oraz uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe potwierdzają w Rzeczypospolitej Polskiej:

- 1) świadectwa i inne dokumenty wydane przez szkołę lub instytucję edukacyjną działającą w systemie edukacji państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, uprawniające do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe w tych państwach;

- 2) dyplomy IB (International Baccalaureate) wydane przez organizację International Baccalaureate Organization w Genewie;
- 3) dyplomy EB (European Baccalaureate) wydane przez Szkoły Europejskie zgodnie z Konwencją o Statucie Szkół Europejskich, sporządzoną w Luksemburgu dnia 21 czerwca 1994 r. (Dz. U. z 2005 r. poz. 10).

2. Świadectwa i inne dokumenty wydane za granicą przez szkoły lub instytucje edukacyjne uznawane przez państwo, na którego terytorium lub w którego systemie edukacji działają, uznaje się na zasadach przewidzianych w umowach międzynarodowych.

3. Jeżeli umowy międzynarodowe nie stanowią inaczej, świadectwa i inne dokumenty wydane za granicą przez szkoły lub instytucje edukacyjne uznawane przez państwo, na którego terytorium lub w którego systemie edukacji działają, mogą być uznane w drodze decyzji administracyjnej za dokument potwierdzający w Rzeczypospolitej Polskiej wykształcenie podstawowe, gimnazjalne, zasadnicze zawodowe, zasadnicze branżowe, średnie branżowe lub średnie, lub uprawnienie do kontynuacji nauki, w tym uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe, z uwzględnieniem zakresu uprawnień w państwie wydania świadectwa lub innego dokumentu.

4. Jeżeli dane świadectwo lub inny dokument, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 albo w ust. 3, uprawnia do ubiegania się o przyjęcie na określone kierunki studiów wyższych w państwie jego wydania, świadectwo to lub dokument potwierdza w Rzeczypospolitej Polskiej uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na te same lub podobne ze względu na program kształcenia kierunku studiów wyższych albo może być uznane za dokument potwierdzający w Rzeczypospolitej Polskiej uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na te same lub podobne ze względu na program kształcenia kierunku studiów wyższych.

Art. 93a. Jeżeli przedłożenie oryginału albo duplikatu świadectwa lub innego dokumentu, o którym mowa w art. 93 ust. 3, albo uwierzytelnienie tego świadectwa lub innego dokumentu napotyka trudne do usunięcia przeszkody dla osoby, która:

- 1) uzyskała status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą lub która posiada zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2017 r. poz. 2206 i 2282 oraz z 2018 r. poz. 107, 138 i 771), lub
- 2) została poszkodowana w wyniku konfliktów zbrojnych, klęsk żywiołowych lub innych kryzysów humanitarnych, spowodowanych przez naturę lub człowieka

– wykształcenie uzyskane przez tę osobę za granicą lub posiadane przez tę osobę uprawnienia do kontynuacji nauki uzyskane za granicą, w tym uprawnienia do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe, może być potwierdzone w Rzeczypospolitej Polskiej w drodze decyzji administracyjnej jako wykształcenie podstawowe, gimnazjalne, zasadnicze zawodowe, zasadnicze branżowe, średnie branżowe oraz średnie lub uprawnienia do kontynuacji nauki w Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 93b. 1. W sprawach o uznanie świadectwa lub innego dokumentu, o których mowa w art. 93 ust. 3, albo o potwierdzenie wykształcenia lub uprawnień do kontynuacji nauki, o których mowa w art. 93a, właściwy jest kurator oświaty ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się, zwanej dalej „wnioskodawcą”, a w przypadku braku miejsca zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – kurator oświaty właściwy ze względu na siedzibę instytucji, w której wnioskodawca zamierza złożyć świadectwo lub inny dokument wydany za granicą.

2. Jeżeli stroną postępowania jest wnioskodawca, o którym mowa w art. 93a pkt 1, decyzję administracyjną wydaje kurator oświaty właściwy dla województwa mazowieckiego.

Art. 93c. 1. W postępowaniu w sprawie uznania świadectwa lub innego dokumentu, o którym mowa w art. 93 ust. 3, oraz w postępowaniu w sprawie potwierdzenia wykształcenia lub uprawnień do kontynuacji nauki, o którym mowa w art. 93a, kurator oświaty dokonuje porównania przebiegu kształcenia za granicą z kształceniem w Rzeczypospolitej Polskiej prowadzonym w szkołach publicznych, uwzględniając treści kształcenia, standardy wymagań i oceniania, zakładane efekty uczenia się lub planowy czas nauki oraz uprawnienie do kontynuacji nauki na określonym poziomie odpowiednio w państwie wydania świadectwa lub innego dokumentu albo w państwie uzyskania wykształcenia lub uprawnień do kontynuacji nauki. Przepis art. 93 ust. 4 stosuje się odpowiednio.

2. W przypadku wątpliwości dotyczących:

- 1) przebiegu kształcenia w systemie edukacji państwa wydania świadectwa lub innego dokumentu, o którym mowa w art. 93 ust. 3, albo uzyskania wykształcenia lub uprawnień do kontynuacji nauki, o których mowa w art. 93a,
- 2) statusu szkoły lub instytucji edukacyjnej działającej w państwie wydania świadectwa lub innego dokumentu, o którym mowa w art. 93 ust. 3, albo uzyskania wykształcenia lub uprawnień do kontynuacji nauki, o których mowa w art. 93a

– kurator oświaty może zwrócić się o informację w szczególności do jednostki organizacyjnej pełniącej w Rzeczypospolitej Polskiej funkcję Krajowego Ośrodka Informacji Sieci ENIC, o której mowa w Konwencji o uznaniu kwalifikacji związanych z uzyskaniem wyższego wykształcenia w Regionie Europejskim, sporządzonej w Lizbonie dnia 11 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 2004 r. poz. 2339), placówki konsularnej w Rzeczypospolitej Polskiej odpowiednio państwa wydania świadectwa

lub innego dokumentu albo państwa uzyskania wykształcenia lub uprawnień do kontynuacji nauki, lub placówki konsularnej Rzeczypospolitej Polskiej, której kompetencje terytorialne dotyczą odpowiednio państwa wydania świadectwa lub innego dokumentu albo państwa uzyskania wykształcenia lub uprawnień do kontynuacji nauki.

Art. 93d. 1. W postępowaniu w sprawie uznania świadectwa lub innego dokumentu, o którym mowa w art. 93 ust. 3, jeżeli świadectwo lub inny dokument nie daje podstaw do uznania, kurator oświaty może przeprowadzić z wnioskodawcą rozmowę sprawdzającą poziom jego wykształcenia, zwaną dalej „rozmową sprawdzającą”.

2. W postępowaniu w sprawie potwierdzenia wykształcenia lub uprawnień do kontynuacji nauki, o którym mowa w art. 93a, kurator oświaty przeprowadza z wnioskodawcą rozmowę sprawdzającą, chyba że na podstawie przedłożonych przez wnioskodawcę dokumentów w sposób bezpośredni lub pośredni jest możliwe ustalenie faktu uzyskania za granicą poziomu wykształcenia lub uprawnień do kontynuacji nauki.

Art. 93e. Kurator oświaty określa zakres rozmowy sprawdzającej, uwzględniając zakres wymagań dotyczących wiedzy i umiejętności, które powinien posiadać uczeń po zakończeniu określonego etapu edukacyjnego zgodnie z podstawą programową kształcenia ogólnego, oraz uwzględniając specyfikę kształcenia w systemie edukacji państwa wydania świadectwa lub innego dokumentu, o którym mowa w art. 93 ust. 3, albo uzyskania wykształcenia lub uprawnień do kontynuacji nauki, o których mowa w art. 93a.

Art. 93f. 1. Rozmowę sprawdzającą przeprowadza komisja powołana przez kuratora oświaty.

2. Jeżeli przemawia za tym ważny interes wnioskodawcy, o którym mowa w art. 93a pkt 1, kurator oświaty właściwy dla województwa mazowieckiego może powołać komisję przy kuratorze oświaty właściwym ze względu na miejsce zamieszkania wnioskodawcy.

3. W skład komisji wchodzi:

- 1) kurator oświaty lub wskazany przez niego pracownik kuratorium oświaty – jako przewodniczący;
- 2) nauczyciele uczący przedmiotów objętych rozmową sprawdzającą na poziomie kształcenia prowadzącym do uzyskania wykształcenia lub uprawnień do kontynuacji nauki, o którego odpowiednio uznanie albo potwierdzenie ubiega się wnioskodawca – jako członkowie komisji.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, kurator oświaty może powołać członków komisji spośród kandydatów przedstawionych przez kuratora oświaty właściwego ze względu na miejsce zamieszkania wnioskodawcy, o którym mowa w art. 93a pkt 1.

5. Członkowie komisji otrzymują wynagrodzenie za pracę w komisji.

Art. 93g. 1. Przeprowadzenie rozmowy sprawdzającej podlega opłacie. Opłata stanowi dochód budżetu państwa.

2. Wysokość opłaty stanowi sumę kosztów wynagrodzenia członków komisji i tłumacza.

3. Kurator oświaty zwalnia z opłaty:

- 1) wnioskodawcę, o którym mowa w art. 93a pkt 1;
- 2) wnioskodawcę, który pobiera zasiłek, o którym mowa w art. 37 lub art. 38 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, lub pobierał taki zasiłek w okresie ostatnich 2 lat poprzedzających złożenie wniosku odpowiednio o uznanie świadectwa lub innego dokumentu, o którym mowa w art. 93 ust. 3, albo potwierdzenie wykształcenia lub uprawnień do kontynuacji nauki, o którym mowa w art. 93a.

4. Kurator oświaty może rozłożyć obowiązek uiszczenia opłaty na raty, jeżeli przemawia za tym ważny interes wnioskodawcy.

5. Jeżeli rozmowa sprawdzająca nie odbyła się z przyczyn losowych lub zdrowotnych dotyczących wnioskodawcy, wniesiona opłata lub jej część może podlegać zwrotowi.

Art. 93h. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) rodzaje dokumentów, które przedkłada się wraz z wnioskiem o uznanie świadectwa lub innego dokumentu, o którym mowa w art. 93 ust. 3, oraz wymagania dotyczące formy przedkładanych dokumentów,
- 2) rodzaje dokumentów, które przedkłada się wraz z wnioskiem o potwierdzenie wykształcenia lub uprawnień do kontynuacji nauki, o którym mowa w art. 93a, z których bezpośrednio lub pośrednio wynika posiadanie przez wnioskodawcę wykształcenia uzyskanego za granicą lub nabycie uprawnień do kontynuacji nauki za granicą,
- 3) sposób uwierzytelnienia świadectw lub innych dokumentów, o których mowa w art. 93 ust. 3,
- 4) warunki, jakie muszą spełniać tłumaczenia świadectw lub innych dokumentów, o których mowa w art. 93 ust. 3, oraz dokumentów, o których mowa w pkt 2,

- 5) warunki i tryb przeprowadzania rozmowy sprawdzającej, w tym skład komisji, o której mowa w art. 93f ust. 1, oraz warunki ustalania wyniku rozmowy sprawdzającej, a także zakres przedmiotów, które mogą być objęte rozmową sprawdzającą,
- 6) wysokość wynagrodzenia członków komisji, o którym mowa w art. 93f ust. 5, nie wyższą niż 10% minimalnej stawki wynagrodzenia zasadniczego nauczyciela dyplomowanego, posiadającego tytuł zawodowy magistra z przygotowaniem pedagogicznym, określonego na podstawie art. 30 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela,
- 7) tryb wnoszenia opłaty, o której mowa w art. 93g ust. 1,
- 8) wysokość opłaty, która może podlegać zwrotowi w przypadkach, o których mowa w art. 93g ust. 5, oraz tryb zwrotu opłaty,
- 9) przypadki, w których opłata, o której mowa w art. 93g ust. 1, nie podlega zwrotowi

– biorąc pod uwagę zasady przejrzystości i spójności procedur oraz stosowania obiektywnych kryteriów podczas rozpatrywania wniosków o uznanie świadectw lub innych dokumentów, wynikające z Konwencji o uznaniu kwalifikacji związanych z uzyskaniem wyższego wykształcenia w Regionie Europejskim, sporządzonej w Lizbonie dnia 11 kwietnia 1997 r.

Art. 94. (uchylony)

Art. 94a. (uchylony)

Art. 94aa. (uchylony)

Art. 94b. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania może zlecić Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji, będącej fundacją Skarbu Państwa, realizację zadań w zakresie oświaty i wychowania w ramach programów Unii Europejskiej dotyczących kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu. Na realizację tych zadań Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji otrzymuje dotację celową z części budżetu państwa, której dysponentem jest minister właściwy do spraw oświaty i wychowania.

Art. 94c. (uchylony)

Art. 95. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia, zasady i warunki zatrudniania w szkołach i placówkach publicznych nauczycieli niebędących obywatelami polskimi.

Art. 95a. (uchylony)

Art. 96. (uchylony)

Rozdział 9a

Przepisy karne

Art. 96a. 1. Kto organizuje wypoczynek pomimo braku umieszczenia jego zgłoszenia w bazie wypoczynku, o której mowa w art. 92h ust. 1, podlega karze grzywny.

2. Tej samej karze podlega, kto nie dopełnia obowiązku informowania kuratora oświaty o zmianach okoliczności objętych zgłoszeniem wypoczynku, o których mowa w art. 92d ust. 3 pkt 2 lit. b i c oraz pkt 5.

3. Orzekanie w sprawach o czyny, o których mowa w ust. 1 i 2, następuje w trybie przepisów ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2018 r. poz. 475 i 1039).

Rozdział 10

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 97–103. (pominięte)

Rozdział 11

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 104. 1. Prowadzenie szkół podstawowych, z wyjątkiem szkół podstawowych specjalnych (w tym szkół przy zakładach karnych oraz zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich) i artystycznych, przechodzi do obowiązkowych zadań własnych gmin z dniem 1 stycznia 1994 r., z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Gmina może ustalić inny termin przejścia szkół niż określony w ust. 1, nie później jednak niż 1 stycznia 1996 r. O nieprzejęciu prowadzenia szkół podstawowych z dniem 1 stycznia 1994 r. gmina zawiadamia właściwego kuratora oświaty do dnia 30 grudnia 1993 r.

3. (uchylony)

4. Prowadzenie szkół ponadpodstawowych, szkół artystycznych I stopnia oraz placówek może być przekazane gminie, na jej wniosek, jako zadanie własne, za zgodą organu prowadzącego szkołę oraz po zawiadomieniu właściwego kuratora oświaty co najmniej na 6 miesięcy przed terminem przejścia.

5. Składniki majątkowe szkół przekazanych w trybie określonym w ust. 2 i 4 wchodzi w skład mienia komunalnego z dniem przekazania.

6. Do dnia 31 grudnia 1995 r. niepubliczne szkoły podstawowe otrzymują dotacje z budżetu państwa na zasadach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 90 ust. 5.

7. Do czasu przejścia przez gminy szkół podstawowych, określonych w ust. 1, w skład komisji przeprowadzającej konkurs na dyrektora szkoły podstawowej wchodzi dwóch przedstawicieli właściwej gminy, jeżeli konkurs na dyrektora szkoły przeprowadza inny niż gmina organ prowadzący szkołę.

Art. 105. Zadanie własne gmin w zakresie prowadzenia przedszkoli, o którym mowa w art. 5 ust. 5, staje się zadaniem obowiązkowym z dniem 1 stycznia 1992 r.

Art. 106. Działające w dniu wejścia w życie ustawy szkoły państwowe lub prowadzone przez gminy stają się szkołami publicznymi w rozumieniu ustawy.

Art. 107. 1. Domy małego dziecka działające w dniu wejścia w życie ustawy z dniem 1 stycznia 1993 r. przekształca się w placówki opiekuńczo-wychowawcze określone w ustawie, prowadzone przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania i podporządkowane mu organy.

2. Rada Ministrów określi szczegółowo zasady i tryb przekształcania domów małego dziecka w placówki opiekuńczo-wychowawcze, o których mowa w ust. 1.

Art. 108. (pominięty)

Art. 109. 1. Osoby pełniące w dniu wejścia w życie ustawy funkcje kuratorów oświaty i wychowania stają się kuratorami oświaty, o których mowa w ustawie.

2. Pracownicy zatrudnieni w dniu wejścia w życie ustawy w kuratoriach oświaty i wychowania stają się pracownikami kuratoriów oświaty, o których mowa w ustawie.

Art. 110. (pominięty)

Art. 111. (pominięty)

Art. 112. (uchylony)

Art. 113. 1. (pominięty)

2. Dotychczasowe uprawnienia do prowadzenia szkół i innych placówek, wynikające z przepisów wydanych na podstawie art. 38 ust. 2 ustawy wymienionej w art. 114 pkt 2, pozostają w mocy do czasu wydania przepisów przewidzianych w art. 29 niniejszej ustawy.

Art. 114. Tracą moc:

- 1) dekret z dnia 23 marca 1956 r. o obowiązku szkolnym (Dz. U. poz. 52, z 1961 r. poz. 160, z 1971 r. poz. 115 oraz z 1989 r. poz. 192);
- 2) ustawa z dnia 15 lipca 1961 r. o rozwoju systemu oświaty i wychowania (Dz. U. poz. 160, z późn. zm.³⁸⁾).

Art. 115. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia³⁹⁾, z tym że przepisy rozdziału 7 wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1992 r.

³⁸⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1971 r. poz. 115, z 1972 r. poz. 114, z 1975 r. poz. 234, z 1984 r. poz. 253, z 1989 r. poz. 155 i 192 oraz z 1990 r. poz. 197 i 198.

³⁹⁾ Ustawa została ogłoszona w dniu 25 października 1991 r.